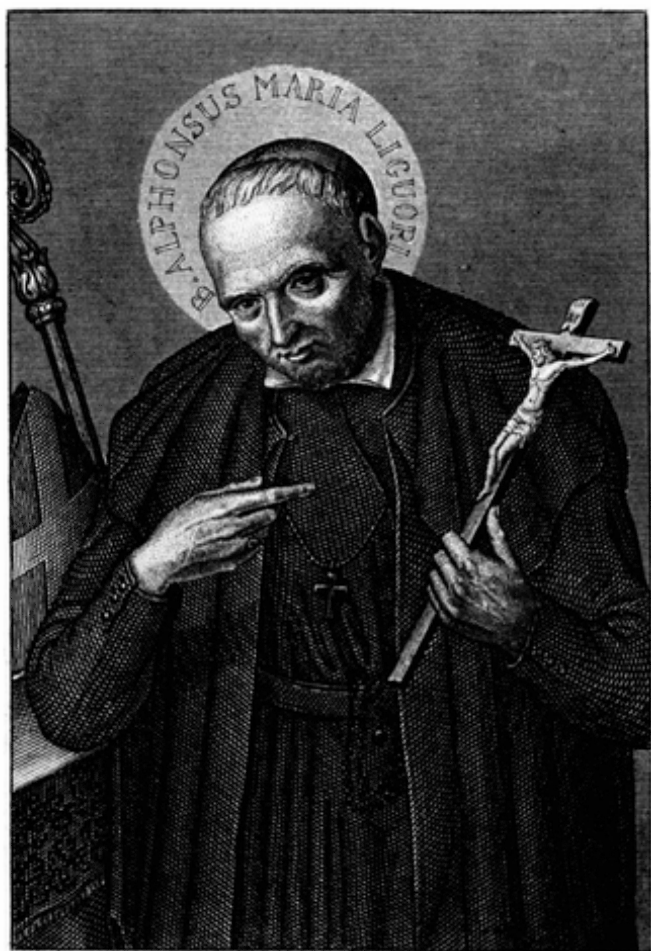

Bischof und Stifter
der Versammlung des a. heil. Erlösers.

Svatého
Alfonsa Marie z Liguori
N o z w a ž o w á n í

v
věčných pravdách,
a b y c h o m p o b o ž n ě ž i l i

a
blaženě umřeli.

S připojenými modlitbami ke Mši svaté
ke zpovědi, k sv. přijímání atd.

Přeložil

Frant. P. Poimon.

kooperator u sv. Tomáše v Brně

Druhé poopravené vydání

N. M.

We Wjdni 1854.

Tisk a sřlad Karla Ueberreutera.

O momentum, a quo pendet aeternitas!

D okamženi, od kterého závisí věčnost!

P ř e d m l u w a.

„Krátká léta pomíjejí, a po stezce, po které se zase newrátím, chodím,“ (Jah. 16, 23) tak vzdychal již Job. A co platná jsou i krátká tato léta člověku, kterému se nezjewil užitek jejich swatý a konec nebeský? Bud že w hojnosti neb že w chudobě dny života tráwí, sám sobě neznámý po swětě darmo se trmácí. Stárne, aniž to pozoruje, stává se brzy cizincem zde we swém domělem domě; w domě pak swém pravém, w domě jemu na wěčnosti uchystaném, tam se nestává domácím. Jessťto člověk, jak již samo jméno swědčí, pro celý wěk (celowěk) to jest: pro celou wěčnost stwořen jest, proto také w této wěčnosti teprw pravého cíle swého dojiti může. Pročež, abychom tuto wěčnost sobě sřastnou učinili, a se w ní neužřeli chudými, jako na příklad rolník, jenžto čas seti zanedbal, aneb místo pšenice koukol nasel; nutno swěřenou hříwnou wezdejššího života dobře tětžiti, a tudíž má nám každé okamžení drahocenným býti, poněwadž se ono dá k zasetí semena dobrých skutků použití, které by nás obohatily w den žní, w den sklizuntku na wěčnosti. W tom smyslu napomíná nás apostol nárobu: „Co bude sítí člověk, to bude i žiti.“ — „Dobré pak

činice, neustávejme; nebo časem svým žiti budeme neustávající (Efez. 6, 8. 9).“

Tak se dá život lidský k času seti přirovnati; přirovnává se však a považovati se také má:

jako poutě k domovu;
jako běh o základ;
jako boj o korunu slávy.

„V přítomném živobytí jako na cestě jsme, kterou do vlasti putujeme,“ dí Měhoř Belký (Hom. II. in evang). Kdo jest teprve na cestě k vlasti, k domovu, tenť jest v cizině; a tu nejednou se mu stává, že si zastěšne po domovu. S nám se nejednou stává, že si zastěšne duše nasse na pouti životaездеjšího touhou po domovu; a tu bývá úzko doma, těsno všudy. Ano, jako dítě hladové po matce s pláčem se ohlíží a do jejího náručí se děře: tak i duše roztouží se často po Bohu, a nemůže ji kromě Boha, pro kterého stvořena jest, nic upokojiti, nic nasytiti. V takovýchto dobách bývá velemtáno člověku, když se zbožně psané knihy dopídi, a když duchem spisovatelovým vedený o věcech Boha, nebeské vlasti a spasení duše se týkajících přemýšleti, jak by dokonalejším se stal, se poučiti a k plnění toho se i povzbuditi může. Počet takových knih v řeči naší jest posud nemalý, pro-

čej vydání spisu tohoto dle citěné potřeby newhod zajiště nepřijde.

Boutníkova noha častokráte uflouzne, někdy i loupežníci jej přepadnou a oloupí a zraní a polomrtvého ležeti nechají. Podobně i my w mnohých věcech klesáme wšickni (Sv. Jakub 3, 2) a nepřátelé spasení nasseho: tělo, swět, ďábel jako loupežníci přepadají, oloupí dussi o roucho newinnosti, ranami hříchů poraňují, a pro nebe polomrtvou zanechávají. Duch swatého Liguori w této knížce wanoucí jako Samaritán přichází, kleslého naději danou pozdwiňuje, raněnému wzbuzením lítosti a wylouděním flz kajících rány dusse wymývá, w ně balsám útěchy wlévá a k životu dussi křísí, nabádáním k polepšení obwazuje rány, prosbami konanými posilňuje k znovu nastoupené cestě, warowáním wýstrahu dává, aby se před nowým přepadnutím loupežníků dusse chránil.

Život lidský dále gwe se těž b ě h e m o
základ.

Mnohý dokonává běh života a základu nedostává, cíle nedochází; ačkoliw náš základ není jako we hrách, kdež, kteříž w záwod běží, wšickni zajiště běží, ale jen jeden bere základ (I. Korint. 9, 24) pro jednoho neb pro některé jenom ustanowený; nébrž wšem a každému

ješt on uchystán, jenž dobře, přímo běží, a proto apostol napomíná: „Tak běžte, abyste (základu) dosáhli (tamtéž).“

Zapotřebíť nám častého povzbuzení, bychom neustáli, a ponamrhnuti, jak posily k tomuto běhu možná si zaopatřiti, abychom šťastně doběhli cíle svého, a základu obdrželi. V tomto spisku bere tě smatý Spisovatel, který již šťastně doběhl a základ obdržel, jakožto za ruku, vede a výstrahu dává, aby's neběžel jako v nejistotu, aby's se neuchýlil, ale cíl svého běhu na zřeteli maje k němu pádil; on též poukazuje, jak by's posilu k tomuto běhu zápasnému sobě vyprošiti a získati mohl. Slowem on co sluha Páně a ve jménu Páně nenabízí jenom slowy jako diváci zápasných běhů, ale i ducha nabádá a téměř i samou vůli vede a řídí k tomu, abychom činili, co můžeme a prosili Boha o to, co nemůžeme, abychom mohli.

Život lidský přirovnává se i k boji o korunu slávy. „Bojování ješt život člověka na zemi (Job. 7, 1). A zajisté, zde jsme v ustavičném boji, a palma vítězství nám teprve za hrobem kyne, tam teprve koruna slávy nás čeká. Nikdo ale nebývá korunován, kdo nezvítězil, nikdo však zvítěziti nemůže, leda kdo bojuje dobře; „neboť i ten, kdož

bojuje w boji, nebude korunován, leč bude řádně bojovati (2. Timot. 2, 5).“ Mládenci cnostní, panny bohabojné, muži i manželky, jenž o spasení své pečliví jste, neustupujte w boji, „nedejte se přemoci zlému (Řím. 12–21),“ nedejte se zawésti pudem neb žádostí nezřízenou těla svého! Břelivý, kdož w boji bojuje, ode všech věcí se zdržuje; a oni zajisté, aby porušitelnou korunu wzali, my pak neporušitelnou,“ dí apostol (I. Kor. 9, 25). Nesvolujtež w to, co by žádostem těla lahodilo a duši hubilo, an co tělo lubí, duši hubí; ne tak lidem, ale „tomu hleďte se zalíbiti, pod nímž bojujete, a od něhožto platu dostanete (List sv. Ignace Mučedníka a sv. Jana Ev. učeníka k Polikarpovi 6).“ „Bracujte jako dobří rytíři Krista Ježíše (II. Tim. 2, 3).“ Když jsme pod bojovní prapor Kristův přikřtu svatém vstupovali, tu jsme se odřekli přechy i všech skutků satanásse; nenavracuj se tedy k nim žádný; ale „stůjtež, majíce podpásaná bedra swá prawdou a oblečení jsouce w pancíř spravedlnosti, a obuté majíce nohy připrawou ewangelium pokoje, we všech věcech berouce stit wiry, w kterémž byste mohli všechny šípy ohnivě neshlechetníka uhasiti, a lebku spasení vezměte, a meč Ducha (jenž jest slovo Boží) (Efez. 6, 14, 17).“

Kles-li kdo w boji, nebudiž málomyslným; započni poznovu boj a wěž: kdo nezanechal bojistě, ten že jestě není přemožen. Pokud se bojovník nepodává, pokud zbraň nezamrhne a hřbet neobrací boji, pokud neuzavírá pokoje s nepřátely, pokud náboženství a ewangelium Ježíše Christa hrdinskou udatností naplňuje, aby we jménu Páně proti všem nepřátelům w boji stál, a již již klesající poznovu boj započal: potom vítězí, potom mu kyne palma vítězství, potom jej čeká koruna odměny a slávy. Čti spisek tento, čti s myslí shromážděnou, osamotě, a zotavíš se jistě na mysl i na vůli; a Bůh, jenž třetíny nalomené nedolomí, aniž lnu doutnajícího uhasí (Mat. 12, 20): nowou silou k boji nadaří tebe, bude-li jen vůle twá opravdová.

Raskawý wšak čtenáři, neodepři ani mně skutek lásky, a za sebe se modle pomodli se i za mne, překládatele tohoto spisku, abychom i já, i ty, když čas rozdělení nastane, se sw. Pawlem zwolati mohli: „Dobrý boj jsem bojoval, bch jsem dokonal, wíru jsem zachoval; naposledy složena mi jest koruna spravedlnosti, kterouž dá mi Pán w ten den spravedlivý soudce.“

Veźmiž tedy do ruky knížku tuto, kdo utě-

chy u vyhnanství, kdo podpory na nejisté a nebezpečné pouti, kdo zotavení w běhu, kdo posily w boji tohoto života hledáš: a posilu a zotavení a podporu a útěchu nalezneš jistě, a neb aspoň k tomu pohnut budeš, aby's ji u Boha hledal. A jestliže se pomůžeš z hříchu, a upemníš w ctnosti tak, aby's více neklesl, a jestliže k nábožnosti povzbuzený se vzděláš k stavení Božímu na základu položeném, jenž jest Kristus Ježíš, a dílo tvé, které's stavěl, ohněm ztuffené zůstane, a odplatu vezmeš. (I. Kor. 3): tu bude hojně odměněna práce tohoto díla, i překladu jeho! a pak zazníž radostné díkyčinění tomu, jenž chtění i plnění a zruští se všemu dobrému dává: Věčná sláva budiž Ti Bože!

W Brně na den sw. Cyrilla a Methodia l. p. 1853.

Překládatel.

V ě n o w á n í

neposřtverněné a wždy trwající

Panně Marii:

Milostiplné, Požehnané mezi wšsemi dcerami Abamo-
wými;

Sti lidského pokoření, rozkoši nejsvětější Trojice, domu
lásky, příkladu pokory, zrcadlu wšech cností;

Matce krásného milování, Matce swaté naděje, Matce
milosrdenství;

Orodownicy bídnych, zástámatelkyni slabých, swětlu sle-
pých, pomocnici nemocných;

Rotwici důvěry, místu útočištnému, bráně nebeské;

Aršše života, duze pokoje, přístavu spásy;

Swězbě mořské, moři slabosti;

Objednatelkyni pokoje hříšníkům, naději zoufalících, po-
mocnici opuštěných, těšitelkyni zarmoucených, posile
umírajících, radošti swěta!

obětuje w nejhlubší poloze

dílo toto

jeden z jejích, ač nepatr-
ných a nehodných, předce
láskou Ji oddaných služebníků.

Účel tohoto díla.

(Zapotřebí čísti.)

Některí si žádali ode mně knihy s rozji-
máním věčných pravd pro duše, které v du-
chovním životě se lepší utvrditi a pokročiti
touží. Jiní požadovali ode mně malé sbírky
řečí, které by se na vyslanstích (misších), ja-
kož i při duchovních cvičeních (exerciciích) za
kázání upotřebovati daly. Bych ale knih, prá-
ce a útrat nemnožil, měl jsem za dobré, toto
zde dílo v ten způsob, jak viděti jest, uspořá-
dati, by k jednomu i druhému účelu sloužiti
mohlo. Aby světským k rozjímání sloužilo, roz-
dělil jsem každé těchto rozvažování v tři od-
dělení. Každé oddělení může za jedno rozji-
mání platiti, a proto jsem po každém oddělení
povzbuzování a prosby připojil. Prosim čte-
náře, aby nebyli mrzuti, když se v těchto pros-
bách vždy o milost setrvanlivosti a lásky k
Bohu prosí, neboť tyto dvě milosti jsou nám
k dosažení věčného spasení nejpotřebnější.

Milost božské lásky jest milost, dí sv. Fran-
tisek Salešský, která všechny milosti v sobě
obsahuje, jestli cnosti lásky k Bohu všechny
ostatní cnosti jako družina následují. „Přistly
mi pak všechny věci dobré spolu s ní (Kn.
Moudr. 7, 11).“

Kdo Boha miluje, jest pokorný, jest čistot-
ný, jest poslušný, jest umrtvený, zkrátka on

má wssechny cnosti. „Miluj Boha, pravil sw. Augustin, pať čiň, co chceš;“ neboť kdo Boha miluje, wynasnaží se, wsseho se straniti, co by se jemu nelíbilo, a nic jiného nemyhledáwati, nežli jemu we wssem se líbiti.

Druhá milost, totiž swatá setrwanlıwošť, dosažení wěčné koruny wymáhá. Nebe, prawi sw. Bernard, jest wssechněm přislíbeno, kteří dobře žiwu býti počínají, než uděleno bude jen těm, kteří setrwají. „Zacátečníkům se ono jistotně přislubuje, setrwanlıwým ale bude dáno (Sermo 5. S. Bernardi de modo bene viv.)“ Tato pať setrwanlıwošť dáwa se, jať sw. otcové uči, jen těm, kteří o ni prosí. Proto napsal sw. Tomáš, abychom se do nebe dostali, jest ustawičné molitby zapotřebí. „Bo křtu jest člověku ustawičná modlitba potřebná, aby do nebe wessel (3 p. qu. 3. q. art. 5).“ A před ním pravil totěž Spasitel náš, že potřebí jest, wždycky se modlití a neustáwati. (Luk. 18, 1.) —

A to jest přičina, proč tať mnozí bídni hříšníci, ačkoli jim hříchové odpustění byli, předce w milosti Boží nesetrwáwají. Oni obdrží odpustění; wsšak ale, poněwadž opomíjejí, Boha — obzwláště w čas pokussení — o setrwanlıwošť prosíti, klesají poznomu. Ačkoliw setrwanlıwošť milost docela nezasloužená jest, kteréž swými skutky nemůžeme hodni se učiniti, předce dí otec Suarez, že se ona modlitbou neomýlně obdrží, a již před ním pravil swatý Augustin, že daru setrwanlıwoști lze jest

modlitbou podobáhnouti. „Tento dar boží mů-
že prosebně zasloužen, t. j. modlitbou podobá-
hut býti (De dono persever. C. 6.)“ Tuto
pak potřebnost modlitby jsem w jiném zvlášt-
ním dílečku s názvem: „Modlitba co hlavní
prostředek atd.“ obšírně dořádal: dílečko, jak
jest malé a laciné, přede mnoho práce stálo, a
já je mám za nejvyšš užitečné pro každou třídu
lidí, ano téměř i tvrdím, že mezi všemi du-
chovními pojednáními není a nemůže k dosa-
žení věčného spasení potřebnějšího pojednání
býti nad ono o modlitbě *).

Abych tedy přítomná rozvažování kněžím,
kteří málo knih, aneb aby je četli, málo času
mají, také ku kázáním sloužiti mohli, opatřil
jsem je svědectvím z písmá svatého a místy
též svatých otců, která sice krátká, ale důmyslná
jsou, jakož právě ku kázáním býti mají, a po-
znamenávám, že každé jednotlivé rozvažování
se všemi třemi rozvrhy jedno kázání činiti
bude.

W tomto úmyslu snažil jsem se, z mno-
hých spisovatelů nejzádrnější myšlenky, které
jsem k pohnutí srdce za nejdoštětečnější uznal,
nashromážditi, a je u větším počtu zkrátka u-
wedl, aby čtenář, které by se mu nejlépe líbily,
voliti mohl a je pak dle libosti provedl. Vše-
chno k větší cti Boží.

Čtenáře mého prosím, aby mne Zejší

*) Také tento spisek w našem jazyku brzo také tiskem
vyjde.

Christu poručil, ať již — až tuto knihu čísti bude — na živě aneb mrtew jsem, a já těm, kteří mně tuto lásku proukáží, totéž učiniti slibuji.

Ať žije Ježíš, láska naše, a Maria, nádeje naše!

Denní pobožnosti.

Modlitba ranní.

Jať mile vstaneš, udělej znamení kříže řka:

Bože můj! klaním se tobě, a miluji tebe z celého srdce.

Děkuji tobě za všechna dobrodíní mně prokázaná, a zvláště za to, že's mne této noci tak milostivě oštrihal.

Všechno, cokoliv dnes činiti nebo trpěti budu, Tobě obětuji, veškerá jednání a utrpení má sjednocuji s utrpením Ježíše a Marie, a rád bych také všech odpustků, kterýchž mohu účasten se státi, získal.

Umiňuji sobě, hříchu se vystříhati (zde musíme předsevzetí své na tu chybu obrátiti, do které nejčastěji klesáme); a prosím tebe, aby's mi pro Ježíše Christa setrvanlivosti milostivě uděliti ráčil. Obzvláště umiňuji sobě, ve všech protivenstvích Tvé nejsvětější vůli se podrobowati řka: „Pane, buď vůle tvá!

O můj Ježíši! noš mne dnes v rukou

svých; nejsvětější Panno Maria, dej mně útočiště pod tvým pláštěm naleztí; a Ty, Otče nebeský! pomoz mně, z lásky k Ježíšovi a Marii. Anjele Boží strážce můj, svatí přimluvovalé moji! stůjte při mně.

Na to se pomodli:

1 Otčenáš, 1 Zdráva's Maria a 1 Břím w Boha, mimo 3 Zdráva's k nejbлагославěnější Panně Marii.

Modlitby ke mši svaté.

Pobožnost mešní

k uctění umučení Pána našeho Ježíše Christa.

Modlitba přípravní.

O nestončeně svatý Bože! já bídny hříšník přicházím před oltář Tvůj, na němž Ježíš, Vykupitel můj, Tvé Velebnosti za obět se přináší, drahocenná krev jeho volá zde o odpustění mých velkých a mnohých hříchů. Rač tedy strže zásluhy božského Syna Tvého winu mou shladiti, abych čistým srdcem této nejsvětější oběti přítomen býti mohl.

W sjednocení s knězem tuto mši svatou tobě obětuji na zvelebení a oslavení nejsvětějšího jména tvého; na památku a díkyčinění za přehořké umučení a smrt Ježíše Christa a na zadosť učinění za všechny hříchy mé. Rač mně strže tuto drahocennou obět také té milosti

uděliti, abych osvědco z lásky k Vykupiteli svému činil i trpěl, a silou umučení jeho posilnější blaženou smrtí umřel.

O Matko bolesti! kteráž's pod křížem Syna svého stála a s ním krvavou obětí Otci nebeskému za náš obětowała, vypros miň milost, abych umučení Ježíše Christa nábožně rozjímal, a zásluh nekrvavé oběti účastným se stal. Amen.

Od začátku mše sw. až ku Gloria.

(Vykupitelova izkřst, modlitba a krvavý pot na hoře Olivetské.)

O Ježíši bolestně trpící! Do jaké ztormoucenosti Tebe hříchy mé pohřzily! Ach, pro zásluh těch bolesti, které's w oněch strastiplných hodinách na hoře Olivetské přetrpěl, rač mi pravé lítosti nad hříchy a nenávisti proti nim uděliti, abych nižádného hříchu .wice se nedo-
pustil.

O Ježíši až k zemi sfloněný! hříchy mé tebe na zem uvrhly, ach lituji toho, že jsem tebe kdý urazil. Rač Otci svému nebeskému na smíření za hříchy mé modlitbu svou i pot svůj krvavý obětowati; dušši mou, abych před twář twou hodně předstoupil, w drahocenné krvi své očistiti a mne posílniti, abych w modlitbě své neumdléwal, a nikdy na to, co's za mne trpěl, nezapomínal.

O božský Vykupiteli! rač mi dokonale odemzdnanosti do Twé nejsvětější wůle we ossech trápeních a souženích uděliti, abych je pokojnou

mysli přijímal, a w sjednocování s utrpením Tvým statečně snášel. Nežádám, aby's mne utrpení zbawil; neboť wím, jaké tresty jsem za hříchy své zasloužil, ano, prosím Tebe, o Pane, trestej mne zde, jenom na věčnosti ussetři mne. Nikoli má, né brž buď wůle twá.

Od Gloria až k Ewanjeliu.

(Brazení a trýznění, kteréž Wykupiteli našemu při chycení a u Kaifáše se stalo.)

Čest a chwála budiž tobě, o nejtíšší Ježíši! Božské spravedlnosti k oběti smírující za hříchy mé sám jsi se nabídl, proto's také na nižádnou potupu a muku nedbal. Klaním se Tobě a welebím Tebe, děkuji Tobě za veliké utrpení twé. O Beránku Boží, jenž snímáš hříchy swěta, smiluj se nade mnou; přijmi modlitbu mou, a zbaw dussi mou ode wšech wazeb zlých žádostí, abych na nowo zrádcem na Tobě se nestal.

Rozpomeň se, o Ježíši! na skormoucenost a hrůzu, která Tebe obcházela, když nepřátelé Tvoji jako zuřiví lwové Tebe obklíčili, pro wazy wázali, pěstěmi poraňowali. Pro trápení a rouhání, kterýmiž Tebe nepřátelé tvoji sužowali, rač mne, Pane Ježíši Chrište! ode wšech mých widitelných i newiditelných nepřátel zbawiti a mně dáti, abych pod ochranou Twou věčného spasení došel.

O Bože, jenž jsi jednorozeného Syna swé-

ho za Vykupitele světa ustanovil, sřze Něj smrt přemohl: a tím náš milostivě k životu obnovit, rač uděliti, abychom těchto dobrodiní pamětlivi jsouce Tebe setrwanlivou láskou se přidrželi, a ovoce téhož vykoupení obdržeti zasloužili.

Od ewanjelia až do obětowání.

(Zamitnutí Ježíše pro ewanjelium, které kázal, a příkoří, která před soudnými stolicemi Piláta a Herodesa utrpěl.)

O Ježíssi, prawdo věčná! Ty's čest Otce nebeského s nebezpečnstwím smrti wyznal, rač také mně sílu dáti, abych Twou a Twého nebeského Otce čest w uizádné příležitosti neurazil, nébrž ji slowem i skutkem rozššírowati se snažil.

Dusse má, o Pane! touží, cestou přikázání twých jíti, řiď kroky mé podle slow Swých, a uč mne wůli Twou p'niti, kteráž se mně sřze swaté ewanjelium oznamuje. Ty's přišel na svět, abys wydal swědectwí o prawdě. dejž, abych tyto prawdy wěrně přijal a se nestyděl, před swětem je wyznáwati.

Odpust mně, že jsem od moudrosti Twé se odwrátil, a k moudrosti světa, jenž před Tebou bláznowstwí jest, se obrátil. Metrestej mne za to odejmutím ošwicení Twých. Nepřestávej k srdci mému mluwiti: hotow jsem pro Tebe wšsechno činiti, a nežádám si jiné moudrosti, než abych Tebe, Wykupiteli můj, poznal a milowal.

Od obětování až do Sanctus.

(Bičování, trním korunování a odsouzení Ježíše Christa na smrt.)

O nejmilostivější Vykupiteli! rozpomeň se na nescísné rány, které nejčistší tělo Tvé kryly, a je nejsvětější kreví Tvou barvil, když jsi od hlavy až k patě přeukrutně zbičován byl; pro tyto rány rač mne ze všech nebezpečství a pokusů k hříchu vytrhnouti a nedopouštěj nikdy, aby srdce mé nějakou nečistotou se postvrnilo. — Tobě, o králi slávy, přísluší také koruna slávy, a ach! jak hrozně byla hlava Tvá trním zraněna. Všechno, což školi za hříchy mého rozkošnictví a mé hrdosti trpěl, hluboko do paměti mé vštípití ráčíž, abych v lásce a ve wděčnosti k Tobě až do konce setrval.

O, bych mohl Tobě nyní s obětí, kterou kněz žehná, také čisté a věrné srdce obětovati! Ale jak hluboce zahanbena se cítím, jestli pod hlavou trním korunovanou sebe co rozkošnický a hrdý oud poznati musím! Než v tvé milosrdenství se důvěřuji a Tobě srdce zkroušené a zformoucené obětují, s pevným předsevzetím, nikdy více nehřěšiti, nébrž jak se Tobě líbí, obcovati. Rač mně dáti, abych skrze obět, kterouž na oltáři Otci nebeskému přinášíš, odpustění hříchů svých došel.

Prosím Tebe, zraněný Ježíši, soudce můj nejděšší! prosím Tebe pro ortel smrti, kterýž

od nespravedlivých soudců nad Tebou se pro-
nestl, smiluj se nade mnou w poslední hodince
mé, až srdce mé sliženo a duch můj skličen bu-
de. Posilň duši mou we smrtelném boji a rač
ji ode všech hříchů čistou k slávě patření na
Tebe přivéstí.

D o S a n k t u s a ž d o p o z d w i h o w á n í .

(Wykupitelowo nesení kříže a ukřižování.)

O milostný kříži! budiž stotísikrát pozdra-
wen, ty's cenu i lesť swůj od krve Wykupitele
mého obdržel; já tebe ctím, objímám a radost-
ně na ramena kladu. Twou milostí, o Ježíši!
doufám, každý kříž, kterýžž milosrdenství Twé
mne obdaří, mile a rád nese.

O sladký kříži! budiž mně obranou proti
wsšem nepřátelům widitelným i newiditelným;
k tobě budu w každém zármutku, jakožto ke stro-
mu života, útočiště své bráti; pod stínem twým
budu skličené srdce své zotawowati, a owocem
zemdenou duši swou posilňowati.

O požehnaný kříži! na tobě božský Wyku-
pitel spravedlnost Boží s námi bidnými hříšni-
ky smířil, a nám bránu nebeskou otemřel. Za-
ko's lotra kajícimu žebříkem k nebi se stal, tak
také dej, ať w životě i w smrti křowých spry-
slů twých se uchopuji a po nich pochoje rájského
dojdu.

Ukřižovaný Ježíši! táhniž srdce mé k so-
bě, aby Tebe milowalo, zapal w něm oheň
lásky, jaký chceš, aby we všech srdcích plápo-

11. Přibí je na kříž Svůj hřebíky své bázně, osluffnosti a lásky k Tobě. Polož kříž Svůj iko pečeť na duši mou; ano, zasad jej do roztřed srdce mého, abych umučení tvého vždy amětlivý, v lásce a v utrpení život svůj trávil. Amen.

K p o z d w i h o w á n í.

(Vykupitel na kříži povýšený.)

Při pozdvihowání sw. hostie.

Klaním se Tobě, Spasiteli a Vykupiteli új, ó Ježíssi! nádeje má a útočiště mé! Jenž i se na dřevě swatého kříže Otci nebeskému větovati ráčil, učin mne účastna Tvého učení, Tvého pravého těla i krve, nyní i v odinu smrti. Amen.

Při pozdvihowání sw. kalicha.

Klaním se Tobě, ó pravá a živá krev, která jsi z ran Vykupitele mého tekla, a prosím te, očisti mne ode všech hříchů mých, uzdrav posilni duši mou k životu věčnému. Amen.

Po pozdvihowání až k P a t e r
n o s t e r.

(Vykupitelovo utrpení za tři hodiny na kříži.)

Ó Ježíssi! Jenž jsi pro mne ve tmách a ve smrtelných úzkostech po tři hodiny na kříži trpěl, wzgledni na mne onou láskou, jakou's

ve smrtelných bolestech na mne pamatoval. Vřelé díky vzdávám Tobě za tvou velikou a útlou lásku, kterouž mně rány Tvé a svatá krev Tvá zvěstují.

Pro Tvé trápení na kříži, které's ve strašlivých temnostech trpěl, zbav mne od trápení temností věčných. Smiluj se nade mnou a nade všemi, jenž jsou hříchy obťženi, a uděl všem věřícím dušsem, živým . . . i z tohoto světa vytroučilým milosti, odpustění a života věčného.

Na kříži opustěný Ježíši! Tvá utrpení jsou útočiště a nádeje má, nelekám se více pro množství hříchů svých, na Tvé-li muky smrtelné myslím; neboť jsi trápení ta jenom proto trpěl, aby's mne od smrti věčné zachránil. Rány Tvé, krev Tvá ujistují mne, že mně odpouštíš, Tebe-li jen miluji. O lásko srdce mého, Tebe já miluji.

Od Pater noster do přijímání.

(Vykupitelových sedm slov na kříži.)

Božský Vykupiteli! Jenž jsi na kříži zvolal: Otče! odpust jim, neboť uovědí, co činí; odpust mně také hříchy mé, a dej mi srdce smířenlivé, abych pro lásku Tvou všem těm odpouštěl, kteříž mě ubližují.

Božský Vykupiteli! Jenž jsi na kříži tu řajícímu lotru pravil: Dnes se mnou budeš w ráji; dej, abych také já hlas ten útěchoplň w hodině smrti své slyšel.

Božský Vykupiteli! Jenž jsi na kříži k zarmoucené matce své pravil: Ženo, ať syn tvůj! ať Janu: Ať matka tvá; prosím tebe o synovskou důvěru a něžnou pobožnost k bolestné matce Tvé, kterou's také mně u kříže za matku dáti ráčil.

Božský Vykupiteli! Jenž jsi na kříži vzdychal: Bože můj! Bože můj! proč jsi mne opustil? přispěj mně ve všech potřebách a nebezpečnostech duše, obzvláště, až mne všechno bude opouštět, v hodinu smrti.

Božský Vykupiteli! Jenž jsi na kříži volal: Žijím! rozněť ve mně toužebnost po Tobě, studnici živé všech milostí. Uděl, aby mým posledním občerstvováním Tvé tělo a Tvá krev v nejsvětější svátosti byly.

Božský Vykupiteli! Jenž jsi na kříži zvolal: Dokonáno jest! Pomoz mi, abych všechno podle Tvé nejsvětější vůle dokonával a ku konci pozemského putování svého utěšeně z tohoto života se ubíral.

Božský Vykupiteli! Jenž jsi na kříži umírajícím rtoma pravil: Otče! v ruce Tvé poroučím ducha svého, dej mně milost, aby poslední slova má byla: Ježíš, Maria, Josef! vzdechy pak mé poslední: Ježíši! Tobě žiji, Ježíši! Tobě umírám, Ježíši! v ruce Tvé poroučím ducha svého. Amen.

Od přijímání až ku konci.

(Vykupitelův pohřeb.)

Učiň srdce mé, o Ježíši! hodným hrobem

pro oslawené tělo Tvé, které zde na oltáři opravdomé a živé přítomno jest. Dprošť je ode všech pozemských náklonností, aby bylo čisté jako hrob Tvůj, do kterého ještě nikdo nebyl položen.

Na památku pohřbu svého vcháziš do srdce kněžského; přijď s milostí Svou, o nejmilostivější Vykupiteli, také do srdce mého, na jehožto dvěře jsi tak často klopával, nechci Ti ho déle zamíkat. Nechť je srdce mé Tvým odpočívadlem, aby s Tebou spojeno jsouc nikoli sobě nebo světu, nébrž jenom Tobě žilo, Jenž jsi jemu život pravý získal.

Uděl srdci mému plnost milostivého požehnání svého, aby, mezdejších věcí prosté, jenom po tom dychtilo, co tam jest, kde Ty na pravici Otce nebeského sedíš.

Popřej mi, Vykupiteli můj! každou chvíli přístupu ke svatým pěti ranám Svým, v těchto ranách skrej mne; z těchto ran živ mne, skrze tyto rány posvěť mne, z těchto ran nedej mi se odloučiti, dokud v nich ducha svého vrouce Tvé neodewzdám.

O Maria, Matko Vykupitele mého! rozpomeň se na bolesti, které's pocítila, když Syn Tvůj s kříže Tobě na klín položen byl; skrze tyto bolesti prosím Tebe, spoj modlitby a wzdechy mé se Svými slzami a wzdechy, a doneš je jako příjemnou obět před trůn nejswětější Trojice. Amen..

Modlitby ke sw. zpovědi.

Příprava ke sw. zpovědi.

Prvče nežli se zpovídáme, musíme Pána Boha za ošwícení ducha wzhýwati, abychom zpáchané hřichy své poznali, a z nich upřimně se wyzpovídali; ku kterémuž cíli můžeme následující modlitbu wykonati:

Před sw. zpovědí.

O swatý Bože! Jenž's wždy hotow, hříšníkŭ na milost přijímati a jich ussetřiti, wzežři milostiwě a milosrdně na nebohou duši mou, která po tolikeronásobných urážkách opět k Tobě se nawrací, aby Twou swatostí odpustění dospěla. Uděliž mi k tomu potřebné příprawy; ošwěť rozum, abych wsechny hřichy své poznal; obměkči srdce, abych jich opravdomě litowal, řiď jazyk, abych ze wsech dobře se wyzpowídal a tím odpustění dosáhl; nedopouštěj, aby samoláska mne zaslepowala!

Swatá Maria, matko milosti a útočiště bídnych hříšníkŭ! pros nyní za mne, abych tuto swatou zpověď dobře wykonal, a sřrže ní odpustění a milosti k polepsšení života svého obdržel.

Zpytuj své svědomí.

(Naprotom wzbudžel a lítost, a wykonej následující modlitbu):

O nestončeně welký Bože! ejhle u nohou Twých zrádce, kterýž Tebe tak často urazil, kterýž Tebe ale nyní pokorně za odpustění

prosi. Srdce, jenž se před Tebou po-
korně, nezamítáš.

Děkuji Tobě, že's na mne do dneška če-
kal a že's mně w hřísném stavu umřiti ne-
dal. Poněwadž's mne, o Bože! doposud trpě-
livě snášel, proto pro zásluhy Ježíše Christa
doufám, že mně w této zpovědi wssechny hři-
chy, kterých jsem se dopustil, odpustiti ráčíš!
Želím hříchů svých, o Bože! jest mně welice
lito, že jsem se jich dopustil, poněwadž jsem
tím peklo zasloužil a nebe stratil; než neželím
jich jen proto, že jsem jimi tresty wěčné zaslou-
žil, nikoli, já jich želim, poněwadž jsem Tebe,
nekonečná Dobrota! jimi urazil. Miluji Tebe,
ó mé nejvyšší dobro! a poněwadž Tebe milu-
ji, lituji wssech urážek, které jsem Ti učinil.
Já jsem Tebe zrušil, já jsem Tobě cti, kteráž
Ti přísluší, newzdával, já jsem Twou milost,
Twou přízeň zapowrhawal, já jsem Tebe, ó
Pane! dobrowolně stratil. Odpust mi, pro
Ježíše Christa, wssechny hříchů mé; lituji jich
z celého srdce, w ošklivosti je mám; lituji ne-
toliko hříchů smrtelných, kterých jsem se dopu-
stil, nébrž také wssech hříchů wsředních, poně-
wadž jsem Tebe také jimi urazil. Umiňuji
sobě, Tebe budoucně nikdy wice dobrowolně
neurážeti. Ano, Bože můj! raději chci umřiti,
nežli kdy opět hřešiti.

(Zpovídáš-li se z hříchů, do něhož často padáš, musíš peto-
ně předsewzeti učiniti, se ho již nikdy nedopustiti, musíš napotom
přibiti, zlé příležitosti se wystríhati, a zpovědníka svého prositi,
aby ti nejmnocnější prostředky k polepsení poukázal.)

Po sw. zpovědi.

O nejmilostivější Ježíši! Jak veliké díky jsem Tobě povinen! doufám, že's pro zásluhy krve Svě mně hříchů odpustil. Děkuji Tobě za to z celého srdce; hořím žádostí, w nebi věčně věčným milosrdenství Tvé velebiti. Posud jsem Tebe, o Bože můj! často strácel, budoucně ale nechci již nikdy více Tebe stratiti, život svůj chci polepsšiti; Ty zasluhuješ všeschnu lásku mou, chci Tebe opravdivě milovati, nechci více od Tebe se odloučiti; slibil jsem Tobě raději umřiti, nežli Tebe uraziti, obnovuji slib svůj, a chci ho plniti.

Slibuji Tobě, příležitosti k hříchu se vyhýbati, a k tomu následujícího prostředku užívati (zde se jmenuje prostředek ten), abych opět nezhřěšil. Ty ale znáš slabost mou, o Bože! Dejž mi milost, abych Tobě věren zůstal až do smrti, a pomáhej mně po každé, kdykoliv pokoušín budu, abych k Tobě útočiště své bral. Pomoz mi, o Maria, Ty's matka setrwanlipoosti, na Tobě všeschnu svou naději zakládám.

Boboznost k sw. přijímání.

Před sw. přijímání.

O nejmilejší Ježíši! pravý Synu Boží, jenž's z lásky ke mně na kříži w moři bolesti a opowrhování zemřel, pevně věřím, že w nej-

světější svátosti oltární jsi přítomen; hotov jsem, za tuto wíru svou i život obětovati.

O božský Spasiteli! w Tvou dobrotu doufám, že pro zásluhy za nás wylité krve Swé tohoto ještě jitra, an mne nawštimiti chceš, mé srdce swatou láskou Swou roznutíš, a že mně wšech milosti udělíš, kterýchž potřebuji, abych Tobě až do své smrti wěren a poslušný byl.

O Bože můj, jediný a pravý milý duše mé, co's mohl wíce učiniti, aby's mne pohnul, Tebe milowati? O Ježíši můj, nebylo Ti dost, umřítí za mne, nad to ještě jsi nejsvětější swátostí ustanowil; Ty's chtěl potrmem svým se státi, aby's Sebe docela mně darowal, aby's Sebe co nejwíce s tak bídným a newděčným tworem, jakož já jsem, spojil. Sám mne i zveš, abych Tebe přijímal, Sám nic wroucněji než žádáš, než abych se já s Tebou spojil. Jaká to neskončená láska! Bůh Se chce mně zcela dáti. O můj Bože, lásky nejhodnější, neskončené dobro, jenž lásku neskončenou zasluhuješ, já miluji Tebe nade wšecko, miluji Tebe z celého srdce, miluji Tebe wíce, nežli sebe, miluji Tebe wíce, nežli žiwobytí své; miluji Tebe, proto že toho zasluhuješ, miluji Tebe, abych se Tobě zalíbil, neboť mé lásky tak weliče žádáš. Dpusťte mne tedy, wy pozemské náklonnosti; Tobě, můj Ježíši, Tobě, nejwyšší mé dobro, mé wšecko, Tobě samojedinému chci lásku svou wěnowati. Ty se chceš dnes zcela mně dáti; ejhle, také já dávám se zcela Tobě!

Dovol, bych Tebe miloval, neboť ejhle, nic jiného si nežádám, než Tebe jediného, nechci ničeho, leč co se Tobě líbí. Miluji Tebe, Spasiteli můj, svou slabou lásku sjednocuji s tou láskou, kterou všichni anjelé a svatí, kterou Maria, božská Matka Tvá, kterou Otec věčný k Tobě má. O, bych mohl viděti, že Tebe všichni milují! O, bych mohl dokázati, aby všichni lidé Tebe milovali, ó bych mohl učiniti, aby všichni Tebe milovali, jak toho zasluhuješ.

Ejhle, můj Ježíši, já se k Tobě přibližuji, abych swatého těla Twého požíval. Ale ach, ó Bože můj! kdo jsem já, a kdo jsi Ty! Ty's Bůh nekonečné dobroty, a já, já jsem bidný červ, tolikerými hříchy stížený, kterými jsem Tebe tak často ze srdce swého vyháněl. O Bože, nejsem hoden, abych w Twé přítomnosti se nacházel; zasluhowal jsem, abych po celou věčnost, vzdalený a opuštěný od Tebe, w pekle se trápil. Ty ale, ó Bože, poněvadž nekonečně dobrý jsi, Ty mne voláš k Sobě, abych Tebe do srdce swého přijal. Ejhle, přicházím docela pokorný a zahanbený, pro mnohé urážky, které jsem Tobě učinil, ale spolu pln důvěry w milosrdenství Twé a w lásku Twou. O jak ješť mně toho líto, lásky nejhodnější Spasiteli, že jsem Tebe tak často urážel. Ty's život swůj za mne obětoval, a já, já jsem tak často Twou milostí a Twou láskou urážel a Tebe pro ničemné věci opouštěl. Více, nežli každého jiného zlého, lituji všech urážek, které jsem Tobě učinil, ať již velké nebo malé byly,

poněwadž jsem Tebe, nekönčená dobroto, jimi urazil, w osstliwosti je mám z celého srdce. Doufám, že's mně odpustil, a pakli by se to nebylo stalo, můj Ježíši, tedy odpust mi prvé, nežli Tebe do srdce svého přijmu. Jestto w malé chvíli w srdci mém přebýwati chceš, prosím Tebe, rač mne spíše na milost Swou přijmouti.

Přijď, o Ježíši, přijď do srdce mého, kterěž Tebe žádá. O mé jediné, nekönčené dobro, mé žiwobyti, má láska, mé wsecko, rádbych Tebe dnes toutěž láskou přijal, kterouž Tebe ty dříve přijímaly, kterěž Tebe nejvíce milovaly, rádbych Tebe přijal, jako swatá Matka Twá, Maria; toto mé dnešní přijímání spojuji s jejím přijímáním. O nejblahoslawenější Panno, přemilá Matko má, Maria; sama dejž mi dnes Syna Swého milého, neboť ejhle, z rukou Twých chci Ho přijmouti. Řci mu, že já Twým jsem služebníkem, neboť pak On mne dnes, přijda ke mně, tím wětší láskou k srdci Swému přiwine.

Po sw. přijímání.

Ejhle, můj Ježíši, již jsi ke mně přišel, již se w srdci mém nacházíš, již jsi celý mým se stal. Witám Tě, Spasiteli milý! Klaním se Tobě, padám před Tebou na kolena, objímám Tě, k srdci swému Tebe tisknu, Tobě děkuji, že's do mého nečistého srdce sestoupiti ráčil. O Maria, ó moji swatí orodowníci, swa-

ty anjele strážce můj, děkujte Ježíši místo mne. Poněwadž's tedy, božský králi, mne tak laskavě nawštimiti ráčil, odemzdámám Tobě vůli swou, swobodu swou, sebe celého. Ty's dal mně Sebe celého, také já sebe zcela a úplna Tobě dámám; napotom nechci již sobě přináležeti, nikoli ode dneška chci Twým, zcela Twým býti. Chci, aby duše má zcela Tobě přináležela, aby tělo mé a wssechny schopnosti mé, aby smysly mé, aby wssechny jenom Tobě sloužily, jenom Tobě sloužiti, jenom Tobě se líbiti hleděly. Tobě, můj Ježíši! zasvěcují wssechny myšlénky své, žádosti a náklonnosti své; celý život svůj. Dosti dlouho jsem Tebe urážel, můj Ježíši! ostatní dny života svého chci jen k tomu vynakládati, abych milowal Tebe, jenžto jsi mne tak wroucně milowal.

Přijmi, o Bože srdce mého, přijmi obět, kterou bídný hříšník Tobě dnes přináší, kterýž ničeho nežádá, leč Tebe milowati a Tobě se líbiti. Učiň se mnou, nalož se mnou a se vším, co mého jest, jak se Tobě líbí. Vášta Twá ať w srdci mém wssechny náklonnosti zruší, které se Tobě nelíbí, abych celý Tobě přináležel a jen žiw byl, abych se Tobě líbil.

Neprosím Tebe, o můj Ježíši! o statky tohoto světa, prosím Tě toliko, aby's mně pro zásluby swatého umučení Swého uštwičné bolesti nad hříchy mými uděliti ráčil. Dšwěť mne, abych marnost statků tohoto světa poznal, abych poznal, jak welice záslubuješ od nás milowán býti. Učiň, abych se od vši náchylnosti

Ě vezdejšším věcem odtrhl a připoj mne Ě Tvé
 swaté lásce, aby vůle má ode dneška ničeho
 jiného nežádala a nechtěla, leč co sám chceš.
 Dej mi trpělivost a odemždanost, jsem-li chud
 nebo nemocen, aneb něco-li mne potká, co se
 mé samolásce nelíbí. Učiň, abych hodně tichý
 byl Ě těm, kteří mnou opovrhují. Dej mi bla-
 hoslavenou smrt, dej mi swatou lásku Swou.
 Především ale prosím Tebe, aby's mně setr-
 wanlivosti w milosti Swé až do mé smrti u-
 děliti ráčil. Nedopouštěj, abych se kdy opět
 od Tebe odloučil. O nejšladší můj Ježíši!
 nedovoluj, abych kdy opět od Tebe odloučen
 byl. Spolu prosím Tebe také o milost, abych
 we všech pokusích Ě Tobě, o můj Ježíši!
 útočistě své bral, a abych Tebe o pomoc wžy-
 wal; prosím Tebe o milost, abych Tebe wždycky o
 milost setrwanlivosti prosil.

O věčný Otče, milý Syn Twůj, Ježíš,
 mně slibil, že mně všechno dáti ráčíš, začtoli
 Tebe we jménu Jeho prositi budu: Budete-
 li zač prositi Otce we jménu mém,
 dáť wám (Jan 16). We jménu a pro zá-
 sluhy Twého Syna prosím Tebe za lásku Twou
 a za setrwanlivost do konce, abych Tebe někdy
 w nebesích ze vši síly své milovati a po
 všechny věky milosrdenství Twé welebeni mohl,
 jist jsa, že se již nikdy od Tebe odloučiti
 nemohu.

O nejblahoslavenější Panno Maria, ná-
 děje má, podošáhni mně této milosti, o kterou

Tebe prosím, učin též, abych Tebe, veliká královno má, co nejvroucněji miloval, a abych sebe ve všeliké nouzi své Tobě poroučel.

Modlitby večerní.

(Prvé, nežli jdeme spát, musíme svědomí své zpytovat. Musíme napřed Bohu za všechna nám prokázaná dobrodíní děkovati, a napotom všechna jednání svá, která jsme za ten den vykonali, všechny myšlenky své a slova svá na pamiět uvěsti; všech chyb, kterýchž jsme se dopustili, litovati a následující wzbuzování cnoti vykonati):

Wzbuzení wíry.

Bože můj! Ty jsi prawda neomylná, věřím všechno, co mně swatá Cirkew učiti poroučí, poněwadž jsi to ji zjewil. Věřím, že jsi Bůh můj, Stvořitel nebes i země, že spravedlivé w nebi odměňuješ, a že zlé věčně w pekle tréseš.

Věřím, že jsi jeden w bytosti a trůj w osobách: Otec, Syn a Duch swatý. Věřím we wtělení a w smrt Ježíše Christa. Věřím konečně všechno, co swatá Cirkew učí; děkuji Tobě, že's mne ku křesťanstwu powolal, a osvědčuji se, že w této swaté wíře žíti i umříti chci.

Wzbuzení naděje.

Bože můj, doufám pln důvěry, že zplníš zaslíbení Swá, poněwadž jsi mocný, věrný a

**

milosrdný; doufám pro zásluhy Ježíše Christa, že mně hříchů odpustění, setrvanlivosti do konce a blahoslawenství věčného uděliti ráčíš.

Wzbuzení lásky a lítosti.

Poněwadž neskönčená dobrota a poněwadž věčné lásky hoden jsi, o Bože můj! miluji Tebe z celého srdce a nade všecko, miluji také z lásky k Tobě bližního svého. Z celého srdce všech hříchů svých lituji, poněwadž jsem Tebe, neskönčená dobroto! jimi urazil; větší bolest mně způsobují, nežli jaké koli jiné zlo. S Tvoou milostí, o kterou teď a pro vždy prosím, pevně sobě umiňuji, raději umřítí, nežli Tebe kdy opět urazití.

Také sobě umiňuji, swaté swatosti w životě i w smrti přijímati.

(Od papeže Benedikta XIV. odpustky 7 let těm se uděluji, kdo tato wzbuzování cnoti wykonají; kdo je denně koná, může také na začátku každého měsíce, jde-li k sw. zpovědi a k sw. přijímání, plnomocných odpustků získati).

I. Rozwážowání.

Wyobrazení člověka, nedávno do onoho života wtročilého.

„Prach jsi, a w prach se nawrátíš.“ I. knih. Mojž. 3, 19.

1. Rozjímání.

Pomni, že země jsi, a do země opět se nawrátíš. Přijde den, na kterém umřeš, w

jámě se octneš, kde žetlíš a černý pokryt budeš. „Pod tebou prostřín bude mol, a přikrytí tvé budou černomé (Isai. 14, 11).“ Všechny jeden a tentýž osud potká: urozené i sprosté, knížata i poddané. Jak mile při posledním otevření úst dusse od těla rozdělena bude, přejde dusse do věčnosti, a tělo w prach. „Ddejmeš ducha jejich a zhynou, a w prach swůj se nawrátí“ (Žalm 103, 29).

Představ si, že widíš osobu, která před krátkým časem ducha vypustila. Pozoruj na této mrtvole, která se ještě w posteli nalezá, hlavu na prsa skleslou, vlasy pomatené a smrtelným potem ještě vlhké, oči wpadlé, twáře vytrávené, obličej popelavý, rty a jazyk zšinalý, tělo studené a těžké. Kdo na ni pohledne, bledne a se třese. Mnozí swůj život přejináčili, a swět opustili, na mrtvého příbuzného neb přítele popatřiwše.

Wětší hrůzu ještě způsobuje mrtwola, když počíná se porussowati. Sotwa čtyry a dwacet hodin uběhlo, co tento mladík dokonal, a již se dává smrad cítiti. Dřna se musí zotwirati, a mnoho woňavých věcí spáliti, spěšně musí se na faru poslati, by se pod zem dostal, aby celý dům neonemocněl. A že to bylo tělo urozeného, neslouží snad k ničemu jinému, leda, že tím nesueřitelnější puch od sebe dává. Guť zapáchají mrtwoly bohatých, prawi jakýsi spiso-watel.

Gjhle, kam se poděl tento pyšný, tento prostopášný člověk. Spíše byl we společnosti

witán a žádoucí, nyní se ho každý, kdo jej wi-
dí, hrozí a si oštkwi. Proto pospíchají příbuzní,
jej z domu wybýti, a zaplacují nosiče, aby jej
w rakwi uzavřeného odnesli a do jámy wbo-
dili. Spisse chwálil se wssudy jeho wtip, jeho
schopnost, jeho zajímavá způsobilost a jeho
dobré nápady; jak mile ale umřel, w krátkém
čase wssedchno zpominání na něj zmizí. „Zaby-
nula jejich památka se zwukem (Zalm 9, 7).“
Když se powěšt o jeho smrti roznáší, praví
jeden: On doffel cti; jiný: on zanechal swůj
dům dobře spořádaný; jedni truchlí nad tím,
poněwadž jim zwěčnělý nějaký prospěch dopři-
wal, druzí radují se, an jim jeho smrt užitek
přináší. Dstatně brzy nebude žádný o něm
mluwiti. A hned z počátku nechtějí již jeho
nejbližší příbuzní slyšeti o něm mluwiti, aby
bolest jejich se neobnowowala. Při náwšštěwách
mluwí o jiných věcech, a zmíní-li se kdo o u-
mrlém, tu příbuzný di: Prosim tě pro Boha,
již mi ho ani nepřipomínej! — Pomni, že jako
při smrti twých přátel a příbuzných se chowati
budeš, tak také i jiní k tobě se zachowají. Při
tomto shonu wstupuji žijící, aby se jen ukázali,
a statky i obydlí umrlého sobě přiwlastnili, a
na mrtvého se již buď jen málo dbá a řeč o
něm činí, aneb dokonce nic. Zpočátku budou
příbuzní po několik dní truchliti, brzy ale potěší
se věcmi, které jim připadly, tak že w brzce
nad smrtí spisse radowati se budou, a w tétéž
swětnici, w které zemřeš a od Ježísse Christa
souzen budeš, budou křepčiti, jísti a píti, hráti

a se smáti, jako před tím. A twá dusse, — kde ta potom bude?

Powzbužowání a prosby.

O Ježíši, Wskupiteli můj! děkuji Tobě, že's mně nedal umřítí toho času, když jsem w Twé nemilosti žio byl. Kolik roků již zasloužil jsem w pekle býti! Kdybych na onom dnu, w oné noci byl umřel, jak by se mnou bývalo pro celou wěčnost? Děkuji Tobě, o Pane! za to. Přijímám smrt na zadostučinění za wšechny hříchy své, a přijímám ji, jak se Tobě líbiti bude, na mne ji sešlati, an'ž ale až dopusud na mne čekal, posečkej ještě maličko na mne. Dej, ať tedy dosti málo bolesti svou opláči. Popřej mi času, abych prwé, nežli mne soud' ti budeš, oplakal, že jsem Tebe tolikráte urazil. Nechci wíce Twému hlasu odporowati. Kdo wí, zdaliž tato slowa, která jsem četl, nejsou poslední na mne zawolání! Přiznávám se, že nezaslahuji milosrdenstw', Ty's mi tolikráte odpustil, a já, newděčník, urážel jsem Tebe poznou. Srdcem skrousseným a pokorným, Bože, nezhrzíš (Zalm 50, 19). Když Ty, o Pane! srdce, které se ponižuje a a lítosti jest naplněné, nezawrhuješ, popatř tedy na hříšníka, jenž se lítostně k Tobě obrací. Nezamítej mne od twáři své (Zalm 50, 13) a neodháněj mne od sebe. Když's pak řekl: Kdo ke mně přichází, toho newywrhuwen (Jan 6, 37). Jest praw-

da, já jsem pohanil Tebe více, nežli jiní, poně-
wadž jsem od Tebe nad jiné světle a milostí
obdarován byl; než ale krew, kterou's za mne
prolil, smělosti mi dodává, a majícímu lítost
odpuštění podává. Ano, nejvyšší mé dobré,
z celého srdce jest mi líto, že jsem Tebou kdy
pohrdl. Odpust mi, a dej mi milost, budoucně
Tebe milovati. Urazil jsem Tebe dost často.
Dřítelní svůj život, o můj Ježíši! nechci trá-
viti, abych Tebe urážel, ale abych oplakával,
že jsem Tebe urážel, a abych Tebe, nekonečné
lásky hodný Bože, z celého srdce miloval. —
O Maria, naděje má, pros za mne u Je-
žíše.

2. Rozjímání.

Abys lépe viděl, co jsi, milý křeslane,
jdi, praví sv. Jan Zlatoušlý, tam ke hrobu,
pozoruj prach, popel, červy a vzdychej. Bář,
jak ona mrtwola napřed žlutne a pak černá.
Napotom ukazuje se po celém těle bílá a hnusná
plesnivina, na to vytíká pobuštělý, páchnoucí
hnis, který na zem odkapává. Při tomto hnutí
vylíhne se množství červů, kteří se tímtež masem
živi. A těmto přitowaryšší se potkání, křesy,
by se na mrtwole páslí, jedni vně okolo běha-
jice, druzí do úst a do wnitřnosti lezouce. Tu
se rozpadávají po kusy lice, rty a vlasy, na-
před odpadává maso s žeber a pak s ramen
a hnátů. Když čerwi všechno maso strávilí,
tráví konečně sami sebe, a naposledy nepozůsta-

ne z onoho těla ničeho, kromě smradlavé kosti, která časem svým se rozpadává, an kosti se oddělují a hlava od trupele padá. Potřina jsou . a obrácena jsou jako v peří letního hmyzu, kteréžto věci vzaty jsou větrem (Dan. 2, 35). Ejhle, co jest člověk! hrstka prachu jest on, který vítr jako s mlatu odsukuje.

Popatřte na onoho slechtice, kterýž sloužil rozkoši a dusil společnost; kde jest on? Zděte do jeho pokojíku, jeho není více tam. Sledá-li jeho lože? jiným jest dáno, jeho staty a zbraň jiní již odnesli a rozdělili. Chcete jej viděti? Zděte k oné jámě, kde on v shnilostinu a v kosti masa pozbavené, proměněn jest! O Bože! toto toliká rozkoši krmené, takovou nádherou obdivané, od tolikého služebnictva obsluhované tělo jest nyní v takovém stavu. Vy, ó svatí, byli jste zajiště chytří, an jste z lásky k Bohu, kteréhož jste jediného na tomto světě milovali, těla svá mrtviti uměli, a nyní jsou kosti vaše jakožto svaté ostatky do zlata zasazeny a veleváženy, krásné pak duše vaše požívají Boha, čekajíce na den poslední, na kterém i vaše těla povstanou, aby společně podíl měly ve slávě, tak jakož v tomto životě společně kříž nesly. Toť jest pravá láska k tělu, zde na zemi je bídami obtěžovati, aby na věčnosti šťastné bylo, a kratochvíle, které by je na věky nešťastnými učinily, jemu odpirati.

Powzbuzwání a prosby.

To tedy, Bože můj! z těla mého bude, kterým jsem Tebe tak často urážel! Ach! červen a šnilina! Než tím se nezarmucuji, o Pane! Spíše jest mi milé, že toto tělo mé tak porušeno a stráveno bude, pro které jsem Tebe, mé nejvyšší dobro, stratil. Co mne rmoutí, jest, že jsem, místo toho, maje si tyto bídné libosti odpirati, Tobě tolik nelibostí způsobil. Ale nechci míti nedůvěry w milosrdenství Tvé. Čekal's na mne, aby's mi odpustil! „Čeká Hospodin, aby se smiloval nad wami“ (Is. i. 30, 18), a chceš mi odpustiti, skroussenou-li mám lítost. Ano, z celého srdce želim toho, že jsem Tebou, o nekonečná dobroto! kdy porohl. Se swatou Kateřinou Janowskou chci k Tobě wolati: „Můj Ježíši, žádných hříchů více, žádných hříchů více!“ Nikoli, nikdy více nechci Tvé trpělivosti nadužíwati a snad prodléwati, Tebe, ukřižovaná lásko má, obejmouti, až by's mi při smrti mé od zpovědníka podán byl: od této chvíle poručím Tobě duši swou: w Tvé ruce, o Pane, poručím ducha swého.“ Dúše má byla tolik roků na světě, a nemilowala Tebe; o, oswět a posilň mne, abych Tebe w ostatním swém životě milowal. Nechci s milowáním Tebe až k hodině smrti odkládati; od tohoto okamžení objímám Tebe, a tůlim se k Tobě a slibuji, nikdy více Tebe neopouštíti. — O nejsvětější Pauno, spoj mne s Ježíšem Christem, a wymož mi, abych ho nikdy více nestratil.

3. Rozjímání.

Bratře můj, v tomto vyobrazení smrti vidíš samého sebe, a to, co se s Tebou státi má. „Pamatuj, že prach jsi a v prach se navrátíš.“ Pomni, v málo letech a snad v málo měsících nebo dnech budeš hnití a trouchnivěti. Touto myšlénkou stal se Job svatým: „Snilině řekl jsem: Dtec můj jsi; matka má a sestra má červům“ (Job 17, 14).

Všechno musí svůj konec vzíti, a přijde-li v smrti duse tvá k stracení, bude všechno pro tebe straceno. Představ sobě, dí sv. Bawřinec Justinian (De ligno vitae C. 4), jakoby's již mrtew byl, věda, že umřítí musíš. Kdyby's byl již umřel, čeho by's žádal sobě, aby's nebyl učinil? Nyní na živě jsa pomni, že někdy mrtew budeš. Svatý Bonaventura dí: „Aby lodi pravý směr dal, sedne si správce lodi na konec její; nápodobně má člověk, aby život dobrý vedl, vždy sobě představovati, jakoby mrtew byl.“ Odtud, dí sv. Bernard, patř napřed, a žardi se; přehledni hříchy mladosti, a styď se za ně. Patř na hříchy středního stáří a vzdychej nad nimi; patř na hříchy mužného stáří, a plač. Patř na hříchy vysokého stáří a třes se; přehledni poslední poblouzení života svého, třes se a spěchej pro pomoc proti nim.

Svatý Kamill z Velli, do hrobu umrlých pohlížeje, pravil sám u sebe: „Kdyby tito opět povstali, coby pro život věčný činili? A já, jenž posud čas mám, co činím pro duši svou?“ —

To pravil smatý ten z pokory. Ty ale, bratře můj, můžeš snad právem se trásti, že's onen neúrodný strom fíkový, o kterém Pán řekl: „Ať tři léta jsou, co přicházím hledaje ovoce na tom fíku, a nenalezám (Luk. 13, 7).“ Ty jsi déle než tři léta na světě — jaké's neř ovoce? Gle, di sv. Bernard: Pán hledá nejen květů, také ovoce chce, to jest: nejenom dobrých žádostí a předsevzetí, nébrž také smatých skutků žádá.

Rozuměj tedy dobře, času užívati, kteréž tobě milosrdenství Boží popřívá, nečekej, až by's času žádal k dobřčinění, kde času více nebude, a tobě se řekne: Není více času, vydej se na cestu. Sbytě! nyní jest čas, z tohoto světa se odebrati; pspěš! co se stalo, stalo se.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y .

Gjhle Bože můj! já jsem tento strom, kterýž od kolika roků zašlhowal slova slyšeti: Wytniž jej, proč také zemi zaměstnáwá (Luk. 13, 7). Ba arci, neboť jak dlouho jsem na světě, nepřinesl jsem Ti žádného jiného ovoce, nežli bodláčí a trní — hříchů. Než Ty, o Pane, nechcš, abych zoufal. Ty's pravil, kdo Tebe hledá, že nalezne Tebe; „Hleďte a naleznete.“ Já hledám Tebe, Bože můj, a toužím po milosti Tvé. Všechů urážků, které jsem Tobě učinil, oškliví se mi z celého srdce, a bolesti nad tím rád bych i umřel. Předěšle utíkal jsem před Tebou, nyní ale wá-

žim si své přízně více, nežli abych měl vslech-
na království světa. Tvému hlasu nechci dé-
le protivit se. Chceš mne celého pro sebe?
Já se zcela a úplně, bez výminky Tobě odewzdá-
wám. Ty's mi sebe celého dal na kříži, i já
celý odewzdávám se Tobě. — Ty's pravil:
„Budete-li zač prositi mne ve jménu mém, to
učiním (Jan 14, 14).“ Ježíši můj! v dů-
věře w toto veliké záslíbení prosím Tebe ve
jménu Tvém a pro zásluhy Tvé o milost a o
lásku Twou. Dej w hojnosti milost a swatou
lásku Twou duffi mé, w které hřích w hojnosti
býwal. Děkuji Tobě, že mi rozum dáváš, tu-
to prosbu k Tobě činiti; že's mně takové wnu-
knutí dal, jest znamení, že mne chceš wyslyšeti.
Wyslyš mne, můj Ježíši! dej mi velikou lásku
k Tobě, prudkou toužebnost, Tobě se líbiti a
dej mi také sílu, skutečně to činiti. — O Ma-
ria, mocná má přimluwnice, wyslyš také Ty
mne; prož u Ježíše za mne!

II. R o z w a ž o w á n í.

Se swrtí všemu konec.

„Konec přichází, přichází konec.“ Ezech. 7, 6.

1. R o z j í m á n í.

Swětšty smýšlející pokládají jen ty za šťast-
né, kteří statky, radosti a bohatství tohoto svě-
ta mají; smrt však činí všem těmto blaženo-
stem swětšým konec. „Nebo co jest život náš?
pára jest, kteráž se na maličko ukazuje“ (Jak. 4,

15). Báry které od země vystupují, zdvihnou se někdy do povětří, a paprsky slunečnými ozářené poskytují krásného podívání, než ale na jak dlouho? Při dost malém větěrku zmizí všechno. Pohled na tohoto vzneseného; dnes se mu každý dvoří, jej se bojí a bez mála i klání se mu, zejtra bude mrtew, opowržen, proklen a nohama sřapán. Se smrti musí se všechno opustiti. Bratr welkého služebníka Božího, Tomáše Kempenského, byl pyšný na to, že si pěkný dům wystawěl; přítel ale jakýsi řekl mu, že by na něm weliká chyba byla. „Jaká pak?“ otázal se on. „Chyba ta,“ odtušil tento, „pozůstává w tom, žeš do něj wrata udělal.“ „Jak to?“ tázal se opět; „což jsou wrata chybá?“ „Dwšsemže,“ odpowěděl přítel; „neboť některý den budeš těmito wraty mrtew wyneřsen, a celý dům a všechno budeš museti zanechati.“ — Zkrátka, smrt olupuje člověka o všechny statky tohoto swěta. Jaké to divadlo, když je widěti, jak knížete z jeho paláce wlekou, do kterého již nikdy více nepřijde, a jak jini jeho nářadí a peníze se všemi ostatními statky sobě přivolastňují. Sotwa že mu služebníci při pohřbu oděw nechají, který by dostatečně tělo jeho přikryl; není tu žádného více, kdoby si jej wížil, jemu pochlebowal; aniž se více štetří jeho rozkazů, které zanechal. Saladin, který mnohé říše w Uři wybojowal, prawil při své smrti, aby, když jeho mrtwola k pohřbu nesená bude, někdo s jeho kossili na kopí powěřšenou před nim šel a prawoláwal: „Totot“

jest všechno, co Saladin sebou k pohřbu bere." — Když mrtwola téhož knížete do hrobky již wložena jest, opadá maso, a ai, jeho kosti nelze wíce od druhých rozeznati. „Pozoruj hroby," dí Basíl, „hleď, mohl-li by's rozeznati, kdo služebníkem aneb kdo pánem býwal?" Diogen postavil se jednou před Alexandra Welikého, jakoby něco welmi bedlivě hledal mezi umrlčími hlavami. „Čeho hledáš?" tázal se Alexandr zvědavě. „Hlavy krále Filippa, otce twého, hledám," odpowěděl Diogen, „a nemohu ji rozeznati. Můžeš-li ty ji najíti, dej mi se na ni podíwati. Můžeš-li, ukaž mi ji." Nerowni sobě přicházejí lidé na tento swět, wšak ale po smrti jsou si wšickni rowni. Nerowni sobě rodíme se, rowni sobě umíráme," prawil Seneka. A Horac dí, že smrt wyzdwihuje nerownost mezi žezly a sekery: „Ona činí, že žezla a sekery se srownávají." Zkrátka, když smrt přichází, přibližuje se konec, všechno přechází, všechno opouštíme, a ničeho ze wšech wездеjších wěcí nebéřeme sebou do hrobu.

Powzbuzowání a prosby.

Pane můj! poněwadž mne oswěcuješ a poznati dáwáš, že, čehokoli swět si wáží, všechno kouř a bláznowství jest: dejž mi také sílu, bych se toho zghostil prwé, než mne smrt od toho oddělí. Žať neschastný jsem byl! Žať často urazil a stratil jsem Tebe, nestončené dobré,

pro mrzké radosti a statky wezdejšší! O můj Ježíši! o nebeský lékáři! obrať oči své na mou ubohou duši, popatř na toliké rány, které jsem svým hříchům sám sobě zasadil, a měj útrpnost se mnou. „Chceš-li, můžes mne očistiti“ (Mat. 8, 2). Já vím, že mne uzdraviti můžeš a chceš; abych ale se pozdravil, chceš, abych všech Tobě učiněných urážek oželel. Uzdrav mne tedy moha mně nyní pomoci. Uzdrav duši mou, nebo jsem hřešil Tobě (Žalm. 40, 5). Já jsem si již ani nezpomínal na Tebe, Ty's ale nezapomínal na mne, a nyní dej mi slyšeti, že i také urážek, které jsem Tobě učinil, více pamětliv býti nechceš, an je v ošklivosti mám. „Baťi bezbožný bude činiti pokání, . . nepravosti jeho nezpomenou více (Ezech. 18, 21, 22).“ Gle, teď ošklivím si a nenávidím je více, nežli každé zlo, zapomeň tedy, můj Vykupiteli, jak často jsem Tebe urazil. Pomůždy chci všechno i samé živobytí raději stratiti, nežli milost Tvou. A co jsou mi také platné všechny wezdejšší statky bez Tvé milosti?

Ach, pomoz mi, Tyť pak víš, jak slabý jsem. Běhlo nepřestane mne pokoušeti; již tisíce útoků jest na mne připraveno, aby mne poznovu svým otrokem učinilo. Nikoli, můj Ježíši, ne, neopouštěj mne! Já chci ode dneška zajatým Tvé lásky býti. Ty's můj jediný Pán, Ty's mne stvořil, Ty's mne vykoupil, Ty's to, který mne více než všickni miluje, jenom Ty zasluhuješ milován býti, Tebe jediného chci milovati.

2. Rozjímání.

Když Filip, král Španělský, k smrti se přibližoval, zavolal syna svého k sobě, a odhodiv královský šat, kterým přiodín byl, okázal mu od červů rozhlodaná prsa řka: „Královičtí můj, hle, jak se umírá a jak veškerá velikost tohoto světa svůj konec bere.“ Velmi dobře pravil Theodoret: „Smrt se nebojí ani bohatství, ani trabantů, aniž šarlatu; nic nepřekáží, aby u knížat tak podobně jako u poddaných shnilina nenásledovala, a hniš netekl, a žádný, kdokoliž umírá, aniž jaký kníže bere co sebou do hrobu; veškerá sláva zůstává zpátkem v loži, kde on umírá. „Nebo když zahyne, nevezme ničehož: aniž vstoupí s ním sláva jeho“ (Žalm 48, 18). Svatý Antonín vypravuje, že jistý mudrc, když Alexandr Velký šfoual, takto zvolal: „Ejhle, onen, kterýžto wčera zemi nohama šlapal, jest nyní od země tlačén!“ Wčera nestačoval mu celý okrssek země, nyní postačuje mu sedm střeviců. Wčera wedl na zemi celá wojska, a nyní od málo nosců pod zem jest přiveden. Lepší pak jest, co Bůh dí: „Proč pýchá země a popel“ (Ekkles. 10, 9). Glowěče! newidiš, že prach a popel jsi; proč jsi pyšný? Proč tráwiš léta swá s wynasnažowáním, aby's se na tomto swětě welkým stal? Přijde smrt, a přestanou pak wssechny twé oslawy a zámysly. „W ten den zahynou wssecka myšlení jejich“ (Žalm 145, 4).

O jak daleko blaženější byla smrt swat.

Pawla poustevníka, který w ještyni sedesáte let skrytě žil, nežli smrt Merona, který jako císař w Římě živ byl! Jak daleko šťastnější byla smrt sw. Šaska (Felixe), kapucinského bratra laického, nežli smrt Zindřicha VIII., který w královské nádheře — w nepřátelství ale s Bohem živ byl! Nutno však pomysli, že swatí, aby takové smrti dosáhli, všechno: otčinu, rozkoše a nádeje, kterých svět jim podával, opustili a chudý i opovržený život vésti se podvolili. Jak ale mohou synové tohoto světa, kteří u vezdejších kratochvilích a nebezpečných společnostech svůj život tráví, šťastné smrti se nadíti? Bůh broží hříšníkům, že oni umírajíce ho sice hledati budou ale nenaleznou: „Hledati mne budete, a nenaleznete“ (Jan 7, 34). Dnš dí, že napotom nebude čas milosrdenství, ale pomsty. „Já odplatím časem svým“ (5. kn. Mojz. 32, 35). Rozum náš o tom též přesvědčuje; neboť světácky smýšlející člověk šeslábne při smrti na rozumu a prozlé nawyklosti, které míval, zatemní a zatvrdí se srdce jeho. Pokusení se na něj prudčeji oboří; a jak bude moci w hodině smrti odolati, kdo za živa uwyl powolowati a dáwati přemoci se? Muselak by tu jenom obzvláštně mocná milost Boží jeho srdce proměnití. Než zdalíž jest Bůh powinen, této milosti uděliti? Ci snad zasloužil si ji on svým nepořádným žiwobytím, které wedl? A jedná se tu předce o věčné štěstí nebo neshťstí. Jak jest možná, pomníme-li na to a o prawdách-li wíry nepo-

chybujeme, abychom všechno neopustili a se Bohu newěnovali, který nás podle našich skutků souditi bude?

Pomuzbowání a prosby.

Ach Pane! kolik nocí jsem já bídný w Twé nemilosti prospal! O Bože! a w jakém mrzkém stavu byla tenkrát duše má! Nenáviděna byla od Tebe, a sama chtěla od Tebe nenáviděnu býti. Již jsem byl do pekla odsouzen; jenom vyplnění ortele ještě scházelo. Ty's ale, Bože můj, neopominul, za mnou jíti a odpustění mně podávati. Kdož mne ale ubezpečí, že jsi mi také odpustil? W této bázni, můj Ježíši! budu žiti, dokud mne nebudeš souditi. Než ale bolest, že jsem Tebe urazil, a wice ještě utrpení Twé, můj nejmilejší Wykupiteli, budí we mně důvěru, že jsem w Twé milosti. Jest mi líto, že jsem Tebe, o nejvyšší dobré, urazil. Miluji Tebe nade všechno. Ciním předsewzeti, že spíše všechno stratiti chci, nežli Twou milost a lásku. Ty chceš, aby myslí weselé bylo srdce, které Tebe hledá. „Wesel se srdce hledajících Hospodina (Paral. 16, 10).“ Pane, já w osflimosti mám všechny urážky, které jsem Tobě učinil. Dej mi žilost a důvěru, a newyčítej mi déle newděčnost mou, an ji sám poznávám a nenávidím. Ty's pravil, že nechceš smrti hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl. „Nechci smrti bezbožného, ale aby se obrátil bezbožný od cesty své

a živ byl (Ezech. 33, 11).⁴ Ano, Bože můj! já opouštím a zanechávám všechno, a obracím se k Tobě; Tebe hledám, Tebe žádám, Tebe nade všechno miluji. Dej mi lásku Svou, a o nic více neprosím Tebe. — O Maria! Ty's má nádej, obdrž mi svou setrvanlivost.

3. Rozjímání.

Dawid nazval blaženost přítomného života snem, z něhož se procituje: „Jako sen vstávajících (Zalm. 72, 20).⁴ Jistý spisovatel prohlásil ji též za sen; neboť při uspalých smyslech zdají se nám věci velikými býti, které docela nic nejsou, a hnedle mizí. Statky nejdejší ukazují se, jakoby velikého něco byly, však nic nejsou, a jen krátkého jsou času, tak jako sen krátký jen čas trvá a napotom opět zmizí. Tato myšlenka, že se smrti všemu konec, přivedla sv. Františka Borgiaše k předsevzeti, zcela se Bohu obětovati. Přihodilo se, že tento svatý mrtvolu císařovny Isabely do města Granady spovážel. Když pak rakvu otevřeli, všickni se rozutekli hrůzou a smradem; sv. František však, veden božským světlem, zůstal při mrtvole, pozoroval na ní marňost světskou a na ní patře promluvil řka: „Ty jsi tedy má císařovna? Jsi ty to, před kterouž tolik wznesených z uctivosti kolena ohýbalo? O paní Isabelo, kde jest Tvá velebnost, tvá krása? Tak tedy — uzavíral

šám u sebe — končí nádherosti a foruny tohoto světa? Ode dneška chci Pánu sloužiti, který umřítí nemůže.“ A tak zasněžil se napotom zcela a úplně lásce Ukřižovaného, složil také slib, že do nějakého řádu vstoupí, kdyby mu manželka jeho umřela; což i skutečně následovalo, a on vstoupil do řádu Ježíšova.

Docela tedy dobře napsal muž, o lepším jsa poučen, na umrlčí hlavu slova: „Přemýšlujícím zdají se všechny věci opovrženlivé.“ S proč se nachází tolik nešťastných milovníků tohoto světa? Proto, že nemyslejí na smrt. „Synové lidští dokawažž těžkého srdce? i proč milujete marnost, a hledáte lži (Zalm 4, 3).“ Vy bídní synové Adamovi, výstrahu nám Duch svatý dává, proč nezapuzujete ze srdce svého přílišnou přichylnost k světu, čímž se vám marnost a lež milou stává? Co se předtím vašim stalo, stane se nápodobně i vám. S oni bydleli v paláci vašem, spávali na tom též loži, a nyní není jich více zde; totéž i vás potká. Vzdej se tedy, bratře můj, hned Bohu, prvé než smrt přijde. „Cožkoli učiniti může ruka tvá, neustále dělej (Kazat. 9, 10).“ Co dnes učiniti můžeš, neodkládej na zejtra; neboť dnešní den ujde, a nepříjde více, a zejtra může smrt na tobe přijíti, která nedopustí, aby's co více činil. Odtrhni se spěšně od toho, co tě od Boha vzdaluje neb vzdáliti může. Dpustmež tedy skutkemездеjší statky, prvé než smrt náš mocí od nich odtrhne. „Blahoslavení mrtví, kteříž v Pánu umírají (Zjev. sv.

Jana 14, 13)." Blahoslavení, kteříž láске k tomuto světu při své smrti již odumřeli jsou! Takoví nebojí se smrti, nébrž žádají a objímají ji myslí weselou, a je napotom místo toho, co by je měla od zamilovaných věcí odděliti, s nejvyšším dobrem spojuje, které jediné od nich milováno býti zasluhuje, a je věčně šťastnými učini.

Powzbuzowání a prosby.

Milý můj Wykupiteli! děkuji Tobě, že's mi showíwal. Ják by to se mnou bylo, kdyby's byl mne umřiti nechal, když jsem od Tebe vzdálen byl? Welebeno budiž vždy Twé milosrdenství a Twá trpěliwost, kterou's tolik let se mnou měl. Děkuji Tobě za světlo a za milost, kterou mi ku pomoci přispíváš. Tenkrát jsem nemilowal Tebe, a málo o to dbal, abych od Tebe milován byl. Nyní miluji Tebe z celého srdce, a ničeho mi není více líto, jako že jsem tak dobrotiwého Boha tak často urážel. Tato bolest trápí mne; než ale sladké jest toto trápení, jestto bolest ta důvěru mi dává, že's mi odpustil. Sladký můj Spasiteli, kéž bych byl spíše tisíckrát umřel a jen Tebe nebyl nikdy urazil. Já se třesu strachem, že snad w budoucnosti Tebe opět urazím. Ach, dejž mi raději nejtěžší smrti zemřiti, nežli abych poznou milost Twou stratil. Byl jsem někdy otrokem pekla, nyní ale jsem služebníkem Twým, o Bože duffe mé! Ty's prawil, že miluješ toho,

Ido Tebe miluje. „Já milující mne miluji (Přísl. 8, 17).“ Já miluji Tebe, tedy jsem Tvůj, Ty pak můj. Mohl bych Tebe v budoucnosti stratiti; však toť jest ta milost, o kterou Tebe prosím: dej, ať spíše umru, nežli abych Tebe opět urazil. Ty's mi tak mnohé ode mne nežádané milosti proufázal, nemohu se tedy obáwati, že by's mne chtěl oslyšeti z strany této milosti, o kterou Tebe nyní prosím: Nedopouštěj již, abych Tebe stratil; dejž mi lásku Svou, o nic nežádám více. — Maria, nádeje má, pros za mne.

III. Rozwážowání.

Prátfořt žiwota.

„Co jest život náš? Pára jest, kteráž se na maličko ukazuje a potom zmizí.“ Jak. 4, 15.

1. Rozjímání.

Co jest život náš? Jest páře podoben, která při dost malém weterku mizí a není více. Všickni wědí, že umřiti musí, ale mylí se mnozí, domníwajíce se, žeby smrt tať daleko byla, jakoby neměla nikdy přijiti. Ssak nikoli! Job poučuje nás, že žiwobyti člověka krátké jest. „Člowěk jako kwět wychází, a krátký žiw jsa čas, setřin býwá“ (Job 14). Totěž poručil Hospodin Isaiášsowi kázati: „Wšeliké tělo seno. W prawděf seno jest lid: wyschlo seno, a padl

květ“ (Isai. 40. 6, 8). Lidské žití podobá se květu trávy; přijde smrt, seno se zeseče, a padne květ každé velikosti a každého pozemského statku, a ai, život se končí.

„Dnové moji rychlejší byli, nežli posel (Job 9, 25).“ Smrt běží nám v ústrety rychleji, nežli posel neb běhoun, a my běžíme každým okamžením k smrti. Každým krokem, každým dechnutím blížíme se smrti. „Co píši,“ pravil sv. Jeronym, „jest z mého žití vzato. V tom čase, co píši, přicházím smrti blíže.“ „Všichni mřeme, a jako vody tratíme se do země, které se nenavracují (2. Král. 14, 14).“ Patř, jak tento potok do moře se vlívá; a tyto vody, kteréž pryč odtékají, nenavrátí se více. Tak, bratře můj, zacházejí dnové tvoji, a ty k smrti se blížíš. Zacházejí radosti, zacházejí žerty, zacházejí švostnost, zacházejí pochvaly i radostné tleskání, a co pozůstává ještě? „A sám hrob mi pozůstává (Job. 17, 1).“ Do jámy budeme vhozeni, a tam zůstaneme, bychom všeho oloupeni šhnili. Když budeme umírat, nebude nám zpominání na všechny za žití užití radovánky a na všechny vydobyté cti k ničemu sloužit, leda aby se utrpení a uedůvěra, zdali život věčný obdržíme, zvěstšily. Nebudou tedy — řekne bídný světa syn — budou můj dům, mé zahrady, tyto tak vkusné pokoje, tyto malby, tyto štáty v krátkém čase mně více přínáležeti? „A sám hrob mi pozůstává.“ Ach, tu se dívá s mrzutostí na statky vezdejší, kdo si s takovou přichylností

je obliboval. A co prospěje tato mrzutost, než že spása duše ještě do větších nebezpečství upadá, an že stůsnosti více, že lidé světu oddáni o ničem jiném slyšeti nechtívají, nežli o své nemoci, o lékařích, pro které by se ještě jíti mohlo, a o prostředcích, které by tu pomoci mohly: a řekne-li se jim co o duši, jsou hned mrzuti, a řeknou tobě, aby's jim dal pokoj, je prý boli hlava, a nemohou slyšeti mluvíti, a dají-li sem a tam odpověď, pomateni jsou, a nemědí, co mluví. A často jim udělují kněží rozhřesení, avšak ne proto, žeby nemocné za dobře připravené měli, nébrž proto, že není více času k prodlévání. Tak umírají onino, kteří málo na smrt myslí.

Powzbuzování a prosby.

Ach, můj Bože a Pane nekonečné velenosti! já se stydím, před Tebou ukázati se. Tak často zneuctil jsem Tebe, když jsem větší zalíbení měl v hnušné rozkoši, v uspokojení své zlosti, v přehršli země, ve vášni, v ničemné páře, nežli v milosti Tvé! Klaním se Tobě, o Vykupiteli můj! a líbám svaté Tvé rány, které jsem Ti svými hříchy zasadil; ale strže tytéž rány doufám odpustění a spásu. Dej mi, o Ježíši! poznati welkou křivdu, kterou jsem Tobě učinil; když jsem Tebe, studnici všeho dobrého, zanechal, abych ze zhnilých a jedovatých vod pil. Co mám jiného z tolika Ti učiněných urážek, nežli utrpení, hřzení své-

domí a winu? Otče, nejsem hoden slouti synem Tvým. Otče můj, nezavrhuji mne! Já sice nezasluhuji více milosti Tvé, která mne dítkem Tvým činí, však Ty's umřel, abys mi odpustil. Ty's pravil: „Obrátte se ke mně, a obrátím se k vám“ (Zach. 1, 3). Zanechám vám všechny své rozkossy, upouštíím od všech radosti, které by mně svět dáti mohl, a obrácím se k Tobě. Odpušť mi pro Tvou za mne wylitou krev, — jestto mi všech Tobě učiněných potup srdečně jest líto. Dplakávám je, a miluji Tebe nade všechno. Nejsem hoden, abych Tebe miloval, Ty ale owssem zasluhuješ, aby's byl milován; schwal to, že Tebe miluji, nezamítej toho, že Tebe miluje srdce toto, které Tebou před nějakým časem opowrhowalo. Schwálně nedal's mi umřítí, pokud jsem w hříchu byl, abych — Tebe miloval; ano chci Tebe w ostatním životě milowati, a nic nemilowati kromě Tebe. Pomoz mi, dej mi swatou setriwanlivosť, a Tvou swatou lásku. — Maria, mé útěčiště, poroučej mne Christu Ježíšsi!

2. Rozjímání.

Král Ezechiaš plakal řka: „Přestřřžen jest jako od tkalce život můj: kdž jsem ještě počátek bral, přestřřhl mne“ (Isai. 38, 12). O, k jak mnohým, jenž tkaním nejlepšsi se zabýwají, t. j. kteří s mnohou péčí předsewzaté své světské zamysly urownáwají a wywádějí, přichází smrt a ukončuje všechno. Při světle oné po-

Nedni swičky pomijí wsechny věci tohoto swěta,
 nádhernost i sláva. O weliké tajemství smrti!
 Ty ukazuješ nám, co milovníci swěta newidí.
 Nanejwšš záwiděné šťastné poměry, nejwětšší
 hodnoty, nejšťwostnějšší průwody wítězoslawné po-
 trácejí wsechen lesť, když se o tom w hodině smrti
 slyší. Poněti, která jsme si o jistých falešných
 blaženostech chybně dělávali, proměňují se w
 newoli nad svou vlastní zpozditostí. Černý a
 truchlivý stín smrti přikrývá a zatemňuje we-
 štery i králowské hodnoty. Nyní snám ukazují
 náruživosti věci pozemské za něco jiného, nežli o-
 prawdu jsou. Smrt wyjewuje a dává nám u-
 žítí, co skutečně jsou: kouř, bláto a bída. O
 Bože, co prospějí při smrti bohatství, léna, krá-
 lowství, když se nám nic wíce nedostane, leč
 dřewěná rakew a jednoduchý rubáš, kterýby po-
 stačil tělo nasse přikrýti? A čemu slouží hod-
 nosti, když našim podílem nic jiného není, leč
 truchlivé doprovodění k hrobu a šťastný po-
 hřeb, který duffi nic neprospěje, pakli stracena
 jest? Co spomáhá krásu těla, když nám nic
 jiného nepozůstává, leč hrůza před smrtí, a po
 smrti smrad a čerwo, něco málo páchnoucího
 prachu? „Postawil mne jako příslowí obecné-
 ho lidu, a příklad jsem před nimi“ (Job 17,
 6). Umře tento boháč, tento dwořenín, tento
 hýťman, a wseobecně bude se pať o tom mlu-
 witi; byl-li ale darebně žiw, bude tu posmě-
 chu: „Za příslowí obecného lidu, a příklad,
 za wzor marnosti swětšské, jakož i za příklad sprawe-
 dlnosti božské k polepšení jiných. O pohřbu

přijde mu pak k jeho zahanbení, mezi jinými mrtvolami chudých ležeti. „Malý i velký tam jsou“ (Job III, 19). Což mu pomohla krása těla, když nyní jest hromadou červů? Co pomáhá mu jeho vážnost, když nyní jeho tělo do jámy se vhází, aby šnilo, a dusse do pekla uvržena jest, aby hořela? O jaká to bída, že jiným za předmět těchto přemýšlowání sloužiti musí, a že jich sám nečinil k vlastnímu užítí! Budmež tedy sami přesvědčeni, že se k zlepšení bídného stavu našeho svědomí nehodí čas umírání; nébrž toliko čas žiti. Vospěšmež si od této chvíle činiti, co napotom nebudeme moci činiti. Čas jest krátký: Všechno přejde a čerstvo končí; protož všechno vynakladejme k tomu, bychom si věčný život získali.

Powzbuzování a prosby.

O Bože dusse mé, o nestončená dobroto! slituj se nade mnou, kterýž jsem Tebe tak často urážel. Věděl jsem to již, že hřessením milost Tvou stratím, a předc chtěl jsem ji stratiti! Aci mi, co mám činiti, abych ji opět obdržel? Chceš, abych hříchů želel? Ano, jest mi jich líto z celého srdce. Chceš, abych od Tebe odpustění doufal? Ano, já doufám je pro zásluhy krve Tvé. Chceš, abych Tebe nade všechno miloval? I tedy opouštím všechno, zhošťuji se všech radostí, kterých by mně svět poskytnouti mohl! Nade všechny statky miluji Tebe, o milování nejhodnější Spasiteli! Chceš,

abych Tebe o milost prosil, žádám Tebe o dvoji: nedopouštěj, abych Tebe kdy urazil, a dejž, abych Tebe miloval; a pak učiň se mnou, jak chceš. — Maria, nádeje má, obdrž mi tyto dvě milosti, od Tebe je doufám!

3. R o z j í m á n í.

Žalá to zpozdílost, pro bídné fratické radosti tohoto tak fratického života v nebezpečenství zlé smrti se uvrhnouti, a nešťastně věčnost započítí? O jak důležité jest ono poslední okamžení, poslední otevření úst, poslední výstup! Důležitá jestli věčnost, buď všech radosti, aneb všech žalostí plná; důležitý jestli buď namoždy šťastný aneb namoždy nešťastný život. Pomyšlemež, že Ježíš Kristus trpkou a potupnou smrtí umřítí ráčil, aby nám dobré smrti podobáhl. Proto na nás tak často volá; proto nás tolikterým způsobem poučuje; proto nám tolikterým způsobem výstrahu dává, abychom jej přijali, a toto poslední okamžení v jeho milosti dokonali. — J sám Antisthenes, pohan, dal na otázku: kteráž by nejvěstší štěstí bylo na zemi, za odpověď: „Dobrá smrt.“ A co má křesťan říci, který vírou ví, že od tohoto okamžení věčnost počíná, tak že v tomto okamžení jeden ze dvou losů uchvacujeme, buď věčnou radost aneb věčnou žalost sebou přinášející. Kdyby v nějakém pytlíku dva listěčky byly, na jednomžto z nich by „peklo,“ a na druhém „ráj“ napsáno bylo, a kdyby pak pořádek na tebe při-

šel, jakou by's tu zajisté pilnost vynaložil, by's onen uhodl, kdež stojí: „ráj“. O jak se třesou oni nebožáci, kteří odsouzeni jsou, o život hrátí. O Bože, jak se třesou, když ruky vytahují, aby kostkami hodili, od jejichžto vrhu jejich život neb smrt závisí! Jaká hrůza to bude, když tomuto poslednímu okamžení blíže budeš, a řekneš: od tohoto okamžení, kterému blížto jsem, závisí můj věčný život, aneb má věčná smrt! Nyní na to přijde, budu-li na vždy šťastným, aneb na vždy v zoufání! Svatý Bernardin Sienský wypravuje o jistém knížeti, který umíraje řekl: „He, tolik zemí a paláců na tomto světě mám, a zemru-li této noci, newím, jakého pokojíku se mi dostane.“

Bratře, věříš-li, že umřítí musíme, že věčnost jest, že jen jednou umřeme, takže, tehdáž-li zbloudíme, na vždy jsme zbloudili bez nádeje, že bychom kdy mohli chybu napravit; když tomu všemu věříš, zdaliž by's neměl konečně započítí, dobrou smrt sobě pojistkovati? Trásl se svatý Ondřej Awelinský řka: Kdož ví, jaký osud v onom životě miti budu? kdož ví, budu-li spasen aneb zatracen? I sv. Ludvík Bertrand trásl se tak, že nemohl v noci usnouti pro myšlénku, kterou vždy wyslowoval: A kdož ví, nebudeš-li zatracen! — A ty, který jsi tak mnohokráte hřešil, se netřeš! Odpočkej zatím tomuto zlému: učin předsevzeti, se Bohu skutečně obětovati, a aspoň od tohoto času započni život, který by tě při smrti nermoužil, nébrž těšil. Odewzdej se na modlení, uží-

wejí často swatých swátosti, zanech nebezpečných příležitostí, a pakli zapotřebí, i swět. Ubezpeč spasení své, a věz, že k ujistění spasení svého nelze ani dosti bezpečně jednati.

Powzbuzování a prosby.

O nejdražší Spasiteli! jak welice jsem Tobě zawázán? A jak's mohl newděčnicku, zrádci, jakým jsem já proti Tobě byl, tolik milostí uděliti? Ty's mi dal život, a hned, jak's mne stwořil, již jsi widěl křivdu, kterou bych Ti učinil. Ty's mne vykoupil, umřew za mne, a widěl's již tehdaž newděčnost mou, s jakou bych se k Tobě choval. Sotwa že jsem na swět přišel, obrátil jsem se k Tobě zády, a se tím mrtvým, hnijící mrtwolou stal, Ty's ale dal mi opět život Swou milostí. Já byl zaslepen, a Ty's mne oswitil. Já Tebe stratil, a Ty's dal se ode mne najiti. Já byl Twým nepřitelem, a Ty's mne učinil přítelem Swým. O Bože milosrdenství! dej mi poznati powinnosti, které k Tobě mám, a dej mi oželeť urážek Tobě učiněných. Ach! pomsti se na mne dada mi welkou bolest nad hříchy; ale netrestej mne odejmutím Swé milosti a lásky. O věčný Otče! já se děším a wětší offklivost mám před křivdami Tobě učiněnými, nežli před každým žsem. Smiluj se pro lásku Christa Ježíše. Popatř na Swého na kříži umrlého Syna. Jeho krew přijdiž na mne. Teč tato božská krew na obmytí mých hříchů. O králi srdce mého!

„Přijď království Tvé.“ Odhodlán jsem každou náklonnost, která by na Tebe nesměřovala, zawrhnouti. Made všechno miluji Tebe. Přijď a panuj sám jediný v duši mé; učiň, abych Tebe miloval, a abych nic jiného nemiloval, kromě Tebe. Toužím, co nejvíce možná, Tobě se líbiti, a Tobě v ostatním svém životě dokonale zadošť učiniti. Žehnej, o můj Otče! této touze, a dej mi milost, bych s Tebou vždy sjednocen zůstal. Všechny náklonnosti své obětují Tobě; od této chvíle ať Tobě jedinému — jak tomu chci — přináležejí; neboť Ty's můj poklad a pokoj, nádeje má a mé všechno. To pak všechno doufám od Tebe obdržeti škrze zásluhy Syna Tvého. — Maria, má královno a Matko! přijď mi Svou přimlouvou ku pomoci. Matko Boží pros za mne!

IV. Rozmnožování.

Jistota smrti.

„Videm uloženo jest, jednou umříti.“ K Židům 9, 27.

1. Rozjímání.

Ortel na smrt jest pro všechny lidi napsán. Člověk jsi, musíš umříti. Ostatní nasse dobré neb zlé, di sw. Augustin, jest nejisté; jenom smrt jest jistá. Nejisto jest, bude-li dítě, které se rodí, chudé nebo bohaté, bude-li dobré nebo špatné zdraví míti; všechno jest nejisté; jisté ale, že umře. Každý urozený, každý pa-

nowník od smrti zachráněn bude. A když smrt přichází, nestává síly, která by ji odolati mohla; odolává se síce ohni, vodě, železu, odpor klade se moci knížat, smrti ale nemožno se zprotiviti. „Odolává se plamenům, vlnám, železu, králům — přijde smrt, a kdo odolá jí?“ Tak dí sv. Augustin na žalm 12. Vincenc Beauvais vypravuje: Že jistý král francouzský skonáváje řekl: „Ghle, namzdor wšši mé moci nemohu podosáhnouti, aby smrt jen půl hodiny déle mi poshowěla. Přissel-li jednou konec žiwota, nedá se ani na okamžení odložiti. „Ustanowil si cíle jeho, kteríž nebudou moci přetročeny býti“ (Job XIV, 5). Buď tedy, milý čtenáři, po wšsechny léta, kterých se ještě naděješ, w očekávání žiw, že přijde den, a téhož dne hodina, která pro tebe poslední bude. Pro mne, kterýchž nyní píšši, pro tebe, kterýchž tuto knížku čteš, jest již onen den a ono okamžení ustanoweno, kde já nebudu wice psáti, aniž ty wice čísti. „Který jest člověk, který žiw bude a neužří smrti?“ (Žalm 88, 49.) Ortel jest již wydan. Nebylo nikdy tak zpozdlého člověka, jenžby sobě byl lichotil, že nikdy nemusí umříti. Co nasse předky potkalo, i nás potká. Gle, z tak mnoho — co jich na začátku minulého století we vlasti naši žilo — ani jediného není již na živě. Z knížata nad světem panující obydli své proměnili a nepozůstalo po nich nic, leč skwošný náhrobec mramorový s krásným nápisem, jenž nám za naučení slouží, že z welkých tohoto světa nic nezůstává, leč hrstka mezi

řazením ukrytého prachu. S^{wt}. Bernard se táže: „Kci mi, kdeže jsou milovníci s^{wt}ta?“ a odpovídá: „Ničeho z nich nezůstává, leč popel a černý.“ — Nemáme tedy o štěstí péči věsti, které konec bere, nébrž o to, které věčně trvati bude; neboť věčné budou duše naše. Co by tobě prospělo, šťastným býti (pokud pro duši, která bez Boha jest, blaženosti jaké býti může), staneš-li se pro celou věčnost nešťastným? Vystavěl jsi dům tento k úplné spokojenosti své; pomni ale, že jej musíš brzo opustiti, a v jámě shniti. Podotáhl jsi hodnosti, která tebe nad jiné vynyšuje; však přijde smrt, která tebe s nejchatrnějším veslučánem rovná učini.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Přebidný já člověk, který jsem tolik let jen vyhledával, Tebe, ó Bože duše mé, urážeti! Hle, tato léta minula již, smrt jest mi snad blízka, a co nalezám jiného, kromě muč a hryzení svědomí? O bych Tobě, Pánu svému, vždy byl sloužil! Jak zpozdilý jsem býval! Žil jsem již na tomto světě mnoho lét, a místo, máje si zásluhy pro onen život získati, obtížil jsem se winnami před božskou Twou spravedlností. Můj rozmilý Vykupiteli, dejž mi nyní světlo a sílu k zaprawení bluhů mých. Smrt není snad daleko ode mne. Chci se na toto předůležité, nad mým věčným štěstím neb nešťastím rozhodující okamžení připravovati. Dě-

tuji Tobě, že's mi dosawáde pozhowěl. A an mi čas dáwáš k naprawení učiněného zlého, wzežři na mne, Bože můj! řci mi, co mám pro Tebe učiniti. Chceš, abych urážel Tobě učiněných oželel? Želim jich, a z celé duše osflkivím si je. Žádáš, abych dny a roky, které mi ještě zbývají, w lásce k Tobě strávil? Ano, chci to činiti. O Bože! již častěji umínil jsem sobě, to činiti; než sliby mé staly se zrádami! Nechci wšak, můj Ježíssi, již nikdy newděčným se státi za tak mnohé milosti, které's mi prokázal! Nejjinačím-li ani teď života swého, jak budu moci w hodině smrti odpustění doufati? Gle, nyní činím pewné předsewzeti, že Twé službě skutečně se obětuji. Ty ale dej mi sílu a neopouštěj mne. Ty's mne neopustil, když jsem Tebe urážel, proto doufám tím wíce w Twou pomoc, an si nyní předse беру, Tobě se zalibiti, wšechno opustiti. Swol w to, abych Tebe, o nekonečné lásky hodný Bože! milowal. Přijmi na milost zrádce, kterýž nyní s lítostí noby Twé objímá, Tebe miluje a o milosrdenství prosí. Já miluji Tebe, o můj Ježíssi! miluji Tebe z celého srdce, miluji Tebe wíce nežli samého sebe. „Gihle, Twůj jsem.“ Učiň se mnou a se wšim, což mého jest, dle Swé libosti. Dej mi setrwanliwost w poslušnosti k Tobě, dej mi lásku k Tobě, a pak čiň se mnou, co chceš. — Maria, matko má, naděje má a útočiště mé, Tobě poroučím sebe, Tobě odewzdávám duši swou, pros Ježísse za mne!

2. Rozjímání.

Určeno jest — jisto jest, že jsme všichni k smrti odsouzeni. „Všichni se rodíme — dí sv. Cyprian — s promazem okolo krku, a tolik činíme kročejů, o tolik přibližujeme se k smrti.“ Bratře můj, jako's někdy byl do křtící matrice zapsán, též tak do umrlčí budeš zapsán. Jako nyní své předky jmenuješ, můj otec, můj ujec, můj bratr blahé paměti, tak budou potomkové i o tobě mluvit. Jako ty častěji za jiné umíráčkem zvoniti slycháš, tak jej budou jiní slyšeti za tebe zaznívati. — Však, coby's řekl, vida na smrt odsouzeného na popravistiště jíti, a žertovati, se smáti, wůkol se ohlížeti a se zabývati myšlenkami o divadlech, bálech a fraškách? A ty, zdaž nejdeš již nyní smrti w náruč, na co pak myslíš? Pohleď tedy w těchto hrobech na své přátely a příbuzné, jimžto se již spravedlnost stala. Jaká hrůza přepadá odsouzence k smrti, když své spoludruhy již na šibenici wiseti widí! Popatř tedy na tyto mrtvolky, z nichžto každá k tobě dí: „Mně wčera, a tobě dnes“ (Ekles. 38, 23). Totéž praví podobizny tvých příbuzných, knihy pamětní, domy od nich zanechané, postele a šaty. Když tedy wíme, že umřítí musíme, a že se nám po smrti buď radostiplné nebo strastiplné věčnosti dostane; když pomyslíme, že od každého okamžení závisí, zdaž věčně šťastni či věčně neshťastni budeme — jak weliká jest pak naše zpozdilost,

Když nepomýšlíme na činění pořádnosti a na uchopení-se všech prostředků k tomu, bychom dobrou smrti umřeli? Útrpnost máme s těmi, kteří náhle umírají, nejsouce k smrti připraveni; a my, proč pak nepečujeme o to, bychom připraveni byli, an nám podobně státi se může? Spíše neb později, očekávaně neb neočekávaně musíme umříti, a každou hodinou, každým okamžením přibližujeme se ku konci svému, nevědouce, jaká bude poslední naše nemoc, která nás ze světa zprovodí. Každého věku obsazují se domy, rynky (trhy) a města novými lidmi, a ti předestlí uvrhli se již do hrobu. Tak jako jim dny života se ukončily, podobně přijde čas, kde ani já, aniž ty, aniž kdo ze všech, jak tu žijeme, na této zemi žiti nebude. „Dnové působení budou, a žádný v nich“ (Zalm 138, 16). Onoho času budeme my vsickni na věčnosti, která pro nás bude buď věčný den rozkose aneb věčná noc trápení. Tu není žádné cesty prostřední; ano jistojistě nás buď jeden neb druhý los zastihne.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Milý můj Bůhupiteli, neosmělil bych se, před Tebe předstoupiti, kdybych Tebe neviděl na kříži viseti zedraného, posmívaného a za mne umrlého. Velká byla nevděčnost má, větší však jest milosrdenství Tvé. Velké byly hříchy mé, větší však jsou zásluhy Tvé. Tvé rány, Tvá krev, Tvá smrt jsou má ná-

děje. Zasloužil jsem peklo od okamžení prvního hříchu svého; napotom opakoval jsem často urážky proti Tobě, a Ty's mne nejenom na živě zanechal, ale wolal's mne s tak velikým milosrdenstvím a s tak mnohou láskou, a nabízel jsi mi odpustění a pokoj. Jak bych se měl nyní obáwati, že mne od sebe vykážeš, an Tě nyní miluji, a ničehož, kromě milosti Tvé si nežádám? Ano, já miluji Tebe celým srdcem, můj božský Pane! a žádám jen, Tebe milovati. Miluji Tebe, a želim, že jsem Tebou opowrhowal, ne tak tuze pro peklo, které jsem zasloužil, nébrž wice, poněwadž jsem Tebe, můj Bože, který jsi mne tak milowal, urazil. Nuže, můj Ježíssi! otewři mi lůno dobroty Swé! skia=dej milosrdenství na milosrdenství. Učiň, abych nebyl wice newděčným k Tobě, a přejinač srdce mé docela. Dej, aby srdce mé, které někdy lásku Twou docela zanedbávalo, a za bídné radosti tohoto swěta směňowalo, teď zcela Twým bylo, a ustawičným zápalem lásky k Tobě se roz=nitilo. Doufám, nawždy do nebe přijíti, a Tebe milovati: tam nebudu moci sice mezi newi=ňátkami místo zaujímati; potkáš mne, že budu mezi kajícími; wšak mezi těmito chci Tebe nad newiňátka wice milowati. Ke cti Twého milo=srdenství ať ráj widí hříšníka, který Tebe tak často urážel, welkou láskou zaníceného. Ode dneška беру si před sebe, zcela Twým býti, a na nic nemysliti, leda abych Tebe milowal. Přispěj mi Twým swětlem a Twou milostí; ona mi dejž sílu k vyplnění žádosti mé, jež mně

milostivě dáváš. — O Maria, Matko setrwanlivosti, vyproš mi, abych tomuto slibu věrným zůstal.

3. Rozjímání.

Smrt jest jistá. — Ale, ó Bože! že to křesťané vědí, věří, vidí, a přece tak mnozí, na smrt nepamětlivě žijí jsou, jakoby nemuseli nikdy umřít! Kdyby po tomto životě ani pekla, ani nebe nebylo, zdaliž by mohli méně na svůj konec mysliti, nežli nyní naň myslí? A proto jest žimobytí, které vedou, tak špatně spořádané! Bratře, chceš-li dobře žít býti, hled w dnech, které ti ještě zbývají, vždy smrt před očima mít. „O smrti, dobrý jest soud tvůj“ (Ekk. 41, 3). O jak dobře poznává věci a řídí své jednání, kdo je s pamatováním na smrt posuzuje a pořádá! Upamatování na smrt činí, že náklonnost ke všem věcem pozemským mizí. — „Ať se pozoruje konec života, a ničehož nebude na světě, coby milování hodno bylo,“ dí sv. Bavorin Justinian (de ligno vitae cap 5), „všecko, což jest na světě, jest žádost těla, a žádost očí, a pýcha života“ (1. Jan 2, 16). Všechny statky vezdejší wztahují se na tělesné rozkoše, na majetnosti a hodnosti; ten ale opovrhne jimi brzo, kdo pomýšlí, že w krátce popelem bude, že bude pod zem přiveden, a červům za potravu! W skutku, smrt před očima majice, opovrhovali swatí všemi vezdejšími statky. Proto měl swatý Karel Borom. na svém psacím stole

umrlčí hlavu před sebou, aby ji vždy ustavičně mohl míti. Kardinál Baroniůs měl na svém prstenu nápis: „Pamatuj na smrt.“ Cti-
hodný otec Juvenal Ancina, biskup Saluzzský, měl na umrlčí hlavě slova: „Jáť ty jsi, byl jsem i já, a jáť jsem já, budeš i ty.“ — Ji-
stý swatý poustevník při své smrti jsa tážán, pročby tak veselý mysli byl, odpověděl: Mivalť jsem smrt často před očima, a proto nyní, když přichází, w ní nic nového newidím. Jaká by to zpozdilost u pocestného byla, jenžby na cestě w cizí zemi, kudy cestuje, welkým se učiniti ob-
mýšlel, w zemi pak, kde mu jest celý život swůj tráвити, bídu tříti se nebál? A není-liž to mnohem wětšší zpozdilost a bláznowství, když člověk na tomto světě, kde jen málo dní a to w ustawičném nebezpečenství pobýti má, šťastným se státi chce, na onom pak světě, kde věčně věčnó dliti musí, nešťastným býti se nezdráhá. A vypůjčeným od jiného věcem nemáme mnoho přichylnosti, myslíce, že je na zpátek dáti musíme. Statky pozemské wšechny máme toliko vypůjčené, a zpozdilost by to byla, k nim přichylnost míti, jestto se brzo opustiti musí. Smrt nás o wšechno oloupi, wšechny statky ziskane, wšechno štěstí tohoto světa bere swůj konec s posledním otowřením úst, s prů-
wodem pohřebním! Wystawěný dům swůj musíš brzo jiným zanechati; hrob pak bude až do soudného dne přibytkem těla twého, a z něho půjdeš pak buď do nebe nebo do pekla, kam tě byla dusse twá předešla.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Při smrti teby wezme všechno pro mne konec? Nic, ó Bože! napotom nenaležnu, leč to málo, co jsem Tobě k vůli učinil. A co prodávám? Čakati-li mám, až smrt přijde, a mne tak bídně w množství hříchu pohřbeného naležne, jak nyní se nacházím? Musel-li bych nyní umříti, umíral bych arci velmi nepokojně a s minulým životem svým nejwejš nespokojeně. Nikoliw, můj Ježíssi! nechci tak nespokojeně umirati. Děkuji Tobě, že mi čas dáváš k oplakání hříchů a k milování Tebe. Této chvíle chci započítí. Nade všechno jest mi líto, že jsem Tebe, ó nejvyšší dobré! urazil, a nyní miluji Tebe nade všechno, více nežli své žitobytí. Tobě se, můj Ježíssi! odewzdávám; od teďka objímám a tiřnu Tebe k srdci svému, a odewzdávám Tobě od této chvíle celou duši svou. „W ruce Tvé poroučím ducha svého.“ Nechci odkládati, a pak teprw ji Tobě dáti, až by mně slowem: „odejdi“ odchod z tohoto světa oznámen byl. Nechci na onu hodinu s prosbou o zachování odkládati. Ježíssi, buď mým Ježíšem! Spasiteli můj, zachovej mne nyní mně odpouštěje a milost swaté Swé lásky dávaje. Kdož wí, zdali rozważování, které jsem dnes četl, není poslední hlas, kterým na mne wolaš, a poslední milosrdenství, které mně prokazuješ. Wztáhni ruku svou, lásko má, a wztáhni mne z bahna wlažnosti. Dej mi horli-

most, a učin, abych Tebe ve všem, čeho ode mne žádáš, s velkou láskou poslouchal. Otče věčný! dej mi pro lásku Ježíše Christa swatou setrwanliwost, a milost, abych Tebe milowal, a Tebe w živobytí mi ještě zbýwajícím welmi, welmi rád měl. — O Maria, Matko milosrdenství! podosaňni mi pro lásku, kterou k Synu Swému chováš, dwou milostí: setrwanliwostí a lásky.

V. R o z w a ŷ o w á n í.

Nejistota hodiny smrti.

„Buďte hotowi: nebo w kterou hodinu nenadějete se, Syn člověka přijde.“ Luk. 12, 40.

1. R o z j í m á n í.

Jisto jest, že všickni umřítí musíme; čas ale jest nejistý. Nic není tak jistého, jako smrt — di Idiot — ale nic tak nejistého, jako hodina smrti. Bratře můj, již jest rok, měsíc, den, hodina a okamžení určeno, w kterém my, já i ty, tento swět opustiti, a na věčnosti jíti máme: kdy ale, toho newíme. Abychom weždy na to připraweni byli, praví nám Ježíš Christus brzy: že smrt jako zloděj času nočního a skrytě přijde: „Jako zloděj w noci, tak přijde“ (Marek 13, 35. 1. Thessal. 5, 2.) — brzy opět: že máme bděti, neboť, když na to nejmeně pomyslíme, přijde, nás soudit: „W kterou hodinu, newíte, Syn člověka přijde“ (Mat. 24, 44). Sw. Řehoř dí: „Bůh nedává nám

ě nassemn dobrému hodinu smrti věděti, aby-
chom na smrt vždy připravení nalezeni byli.
Neboť ana smrt každého času, a na každém mí-
stě nás života zbaviti může, musíme, dí sv.
Bernard, chceme-li dobře umřítí, a spasení býti,
vždy na ni čekati: „Smrt čeká vsudy na tebe,
a ty máš vždy na ni čekati.“ Jedenkaždý ví,
že umřítí musí; předce, žel, mnozí mají smrt za
tať vzdálenou, že ji i z očí spouští. Z lidé nej-
vyššího stáří, a nejchuravější osoby lichotí sobě
ještě pořád, že 3 neb 4 roky žiti budou. Z
kolika ale, odpovídám, víme, že i za našich
dnů náhlou smrtí umřeli, sedíce, žijíce aneb
v posteli spějíce? Zisto jest, že žádný z nich
nepomyslí, žeby tať nenadále a ten den umřítí měl,
kdy umřel. Z kolika, pravím dále, co letos na
loži svém umřeli, a do onoho života přestli,
nedomníval se nikdo, že v tomto roce dny své
skončí a umře. Málo umrlých pádů jest, které
by se nebyly neočekávaně staly.

Chce-li tě, křesťane můj, nepřítel zlý ě hři-
chu svěsti, řka: zítra se z toho rozpovídáš,
řci mu: A vím já, zdaliž nebude zítřek posle-
dní den mého života? Kdyby tato hodina, toto
okamžení, kde bych já se od Boha odvrátil, po-
slední pro mne byla, jak by se mi pak vedlo
na věky? Kolika nebohým hříšníkům se stalo,
že na pokrmu jedem napuštěném si pochutná-
wajíce byli zachwáceni a do pekla uvrženi!
„Jako ryby udici lapány, a jako ptáci osídlem
popadeni bývají, tať zlapáni bývají lidé v čas
zlý“ (Kazat. 9, 12). Čas zlý jest vlastně

ten, kde hříšník Boha skutečně uráží. Nepřítel
 zlý di: toto nestěsti nepřihodí se tobě; ty ale
 odpověz: A kdyby se mně přihodilo, co se pak
 se mnou na věky stane?

Powzbuzwání a prosby.

Pane! místo, na kterém bych měl býti,
 není jistě to, kde se nyní nacházím, nébrž peklo,
 které jsem si tolika hříchy zasloužil. „Peklo jest
 dům můj.“ Než sw. Petr poučuje mne:
 „Trpělivě (Pán) čeká pro vás, nechtě, aby
 někteří zahynuli, ale aby se všickni k pokání
 obrátili“ (2. Petra, 3, 9). Tedy's mnoho
 trpělivosti se mnou měl, a čekal jsi na mne,
 an nechceš, abych zahynul, ale abych se k po-
 kání obrátil. Ano, Bože můj! k Tobě se na-
 wracuji, k noboum se Ti uvrhuji, a za promi-
 nutí prosím. Smiluj se nade mnou, o Bože,
 dle swého welkého milosrdenství! neb otevře-
 nýma očima urážel jsem Tebe. J jini hříšníci
 urazili Tebe, neměli však swětla, které's mi
 dal. Přece ale poroučíš i mně, že mám swých
 hříchů želeť, a odpustění od Tebe doufati.
 Ano, Wykupiteli můj, z celého srdce bolí mne
 to, že jsem Tebe urazil, a doufám strze zásluhy
 Twého umučení, že mi odpustíš. Ty's o Je-
 žiši! ráčil, ačkoli newinen — jako winník za
 mne na kříži umříti, a všechnu krev wylíti,
 aby's mé hříchy smyl. O krwi newinného,
 smej winy kajícího! O Otče věčný, odpust
 mi pro lásku Ježíše Christa! Slyš jeho pros-

by nyní, an, Tebe za mne prose, přimluncem
mým se činí! Však ale odpustění nepostačú-
je, o nekonečné lásky hodný Bože! Já toužeb-
ně žádám také o milost, Tebe milovati. Mi-
luji Tebe, o nejvyšší dobro! a obětuji Ti ode-
dneška tělo své, duši svou, vůli svou, svo-
bodu svou. Ode dneška chci nejenom těžkých,
ale i všedních urážek proti Tobě se vystríhati.
Všech zlých příležitostí chci se varovati. „Re-
uwood nás v pokusení!“ Zbav mne pro lásku
Christovou oněch příležitostí, kde bych Tebe u-
razil. „Ale zbav nás od zlého.“ Zbav mne
od hříchu, a pak trestej mne, jak chceš. Přiji-
mám všechny nemoce, bolesti a stráty, které
na mne sessleš, jen když Twou milost a Twou
lásku nestrátím. „Proste a obdržíte.“ Ty při-
slibuješ dáti, jak mnoho se od Tebe žádati bu-
de; já prosím Tebe o tyto dvě milosti: o swa-
tou setrwanliwost, a o milost, Tebe milovati.
— O Maria, Matko milosrdenství! pros za
mne; v Tebe doufám.

2. R o z j í m á n í.

Pán nechce nás straceny widěti, a proto
neopomíjí nás vyhrožowáním trestů k polepsše-
ní života napominati: „Reobráťte-li se, nač
swůj natáhne“ (Zalm 7, 13). Hleďte, dí-
on na jiném místě, jak mnohé — špatného ži-
wobyti zanechati nechtící — smrt přepadla, když
se toho nejméně nadáli, a pokojně život trávili
domníwajíce se, žeby ještě mnohá léta žiti měli!

„Když ději: Pokoj a bezpečnost, teby rychle přijde na ně zhynutí“ (1. Thessal. 5, 3). Zinde prawi Pán: „Nebudete-li pořádku činiti, všickni podobně zahynete“ (Luk. 13, 5). K čemu tolikrát oznámení trestů, prvé nežli na nás wloženy bývají, leda jediné proto, že Bůh chce, abychom se polepšili, a tím zlé smrti ušili. Kdo prawi: „Dej pozor! není té vůle, aby tě zachwátí.“ Dí sw. Augustin: Onen nechce Tebe zabiti, který na tě wolá: Měj se na pozor.“ Zapotřebí teda jest, abychom účty uspořádali prvé, nežli den účtování zaswítne. Křesťane, kdybyš dnes před večerem umřít musel, a se o twůj věčný život rozhodnouti mělo, co diš? Nalezlbyš účty w pořádku? Aneb mnoho-li byš za to dal, abyš od Boha ještě lhutu jednoho roku, jednoho měsíce, aneb alespoň jednoho dne obdržel? A proč nepřivádíš nyní, an Bůh tuto lhutu ti dává, svědomí své do pořádku? Což nemůže snad tento den posledním pro tebe býti. „Neprodlévej obrátiti se ku Pánu, aniž odkládej den ode dne; nebo náhle přijde hněw jeho, a w čas pomsty rozpthlí tě“ (Ekk. 5, 8, 9). Abyš se uchránil, musíš, bratře milý, hřích zanechati. Jednou musíš ho zanechati, i proč ho nyní nezanecháváš? „Když to jednou býti musí, proč ne brzy?“ tak di sw. Augustin. Čekáš snad, až smrt přijde? Čas smrti wšak není pro zatwřelce časem odpustění, nébrž pomsty. „W čas pomsty rozpthlí tě.“ Dluží ti kdo welkou summu, ujistiš se hnedky, poručí si upis dáti, a diš: Kdož wi,

co se státi může? A proč nepotřebuješ podobné opatrnosti pro duši svou, na které mnohem více záleženo jest, nežli na každé summě? Proč nedíš totéž: Kdo ví, co se státi může? Strátou oné summy nepřijdeš o všechno, i kdyby její strátou celý tvůj podíl tentam byl, předce ti zůstane nádeje, že to opět vyžískáš. Stratil-li ale při své smrti duši svou, pak již skutečně všechno stratil, a nebude žádné nádeje více, ji opět obdržeti. Tak pilný jsi s poznávaním statků, které máš, z bázně, žeby v případnosti nenadálého umrtí tvého v strátu přijíti mohly: a stane-li se toto nenadálé umrtí, a ty v nemilosti Boží se nalézáš, — jak to bude pak s duší svou na věky wypadati?

Pomuzbuzování a prosby.

Ach, můj Vykupiteli! Ty's dal za mne všechnu krev Svou; život Svůj položil jsi za mne, aby's duši mou zachoval, a já jsem ji tak často spoléhaje se na milosrdenství Tvé stratil. Tak jsem přecasto milosrdenství Tvého nadužíval, a k čemu? Abych Tebe tím více urážel. Proto zasloužil jsem, aby's mne hnedky umřítí a do pekla upadnouti nechal. Zkrátka, já jsem wessel s Tebou v základ, Ty w udělování mně milosrdenství Svého, a já w činění urážek proti Tobě; Ty's hleděl po mně jíti, a já před Tebou utíkat: Ty's chtěl mi čas k zachování dáti, já chtěl ho použiti, bych nepravost na nepravost skládal. Pane! dej

mi poznati nepráví, které jsem Ti učinil, a po-
winnost, která mne váže k milování Tebe. Ach,
můj Ježíši, jak pak jsem se mohl Tobě tak lí-
biti, že's po mně šel, když jsem Tebe odstrko-
val? Jak's mohl onomu tolik milosti proutá-
zati, který Tobě tolik urážek učinil? Ze wsse-
ho toho nahlížím, jak welice žádáš, abych ne-
přissel k stracení. Já želim z celého srdce, že
jsem Tebe, o nekonečná dobroto! urazil. Ach,
přijmiž tuto nemděčnou owčičku, která s lítostí
k nohoum Twým se nawracuje, přijmi ji, a drž ji
pevně na ramenou Swých, aby Ti opět neu-
flouzla. Ne, nechci déle před Tebou utíkati;
Tebe chci milowati, Twým býti toužím, a se
wším trápením spokojen jsem, když jen widím,
že Twým jsem. A jaké wětší trápení mohlo
by na mne přijíti, jako to, kdybych bez milosti
Twé, a od Tebe, jenž jsi mne stwořil a za mne
umřel, oddělený žiw byl? O zatracené hřichy,
co jste učinily! Wy jste winny, že jsem Spa-
sitele swého, jenž mne tak tuze milowal, urazil.
Ach, můj Ježíši! jako's Ty za mne umřel, tak
i já chci za Tebe umřiti: Ty z lásky, já z bo-
lesti, že jsem Tebou opowrhowal. Přijímám
smrt, jak a kdy se Ti líbí; než doposud jsem
Tebe nemilowal, aneb jen příliš málo; tak ale
nerad bych umřel. Ach, dej mně ještě nějaký
čas žiwu býti, abych Tebe milowal. Spíše nežli
umru, změň srdce mé, raň je, rozžehni je láskou
Swou, wymaž to pro lásku, kterou's za mne
umřel. Já miluji Tebe z celé duše swé. Du-
še má žije zcela pro Tebe. Nedopouštějž, a-

bych Tebe opět stratil. — O nejsvětější Panno Maria, útočiště mé a matko má, budiž mou přimluvnici!

3. Rozjímání.

Buďte připraveni. — Nepraví Pán, že se máme teprv připravovati, až smrt již přede dveřmi bude; neboť tehdaž máme již připraveni býti. Až smrt přijde, bude při té bouři a při tom zmatku skoro nemožná, pomatené svědomí pořádati. Tak mluví rozum, tak hrozí Bůh, jenžto dí, že napotom nepřijde odpouštět, nebrž pomstít opovrhování jeho milostí: „Mně pomsta, ják odplatím“ (Řím. 12, 19). Spravedlivé potrestání budeš to, dí sv. Augustin, pro toho: kdo moha nechtěl se zachrániti, napotom ale, když bude chtíti, nebude více s to. „Spravedlivý jest to trest, že se onomu, který dobře jednati mohl a nechtěl, nepřipustí, aby mohl, až bude chtíti“ (Lib. 3. de lib. arbit.). Však mohl by někdo říci: kdož ví, snad se napotom obrátím a zachráním? — zdaliž byš do studně se uvrhl řka: kdož ví, může býti, že uvrhna se tam, na živě zůstanu a neumru? O Bože, jak jest to možná? Jako hřích rozum zaslepuje, tak i hlas svědomí potlačuje. Týká-li se co těla, mluví lidé jako učení: jedná-li se ale o duši, mluví jako blázní. Bratře, kdo ví, není-li tato pravda, kterou čteš, poslední výstraha, kterou Bůh tobě sesílá? Tedy! připravujmež se bez odkladu k

smrti, aby nás z nenadání nezachvátila. Pán strýhá před námi poslední den života, di sw. Augustin, abychom každého dne připraveni byli k smrti. „Poslední den jest skryt, abychom každého dne na pozoru se měli“ (Hom. 3). Sw. Pawel napomíná nás, že máme vždy pamětlivi býti, se zachrániti, a že se máme nejen báti, ale i trásti: „S bázni a s třesením spasení své konejte“ (Filipp. 2, 12). Vypravuje sw. Antonín, že jistý král sicilský dal jednomu ze svých poddaných, aby mu strach pochopitelným učinil, s jakým on na trůně sedí, u svého stolu seděti, s mečem nad jeho hlavou na nitce visícím, tak že poddaný takovým způsobem seděti ani sousto pokrmu požití nemohl. My všichni jsme v podobném nebezpečství; neboť každého okamžení může meč smrti, od kterého nasse věčné spasení závisi, na nás padnouti. — Jedná se o věčnost: „Padne-li dřevo k polední, aneb k půlnoci, na kterémkoli místě by padlo, tam bude“ (Kazatel 11, 3). Budeme-li v okamžení smrti v milosti Boží: ó jak veselá bude duše nasse, mohouc říci: všechno mám v bezpečnosti; nyní nemohu Boha více strážiti, vždy budu šťastna. Zastihne-li ale smrt duši v stavu hříchu, ó jak zoufalivá jest pak řeč její: „Tak tedy bloudili jsme! Tak tedy zbloudila jsem já, pro blud můj nebude po celou věčnost žádné pomoci více!“ — Tohoto se obává pravil ctihodný M. Awila, apostol španělský, když mu smrt oznámena byla: D bych měl ještě něco málo času, abych se k umrtí připra-

wil! Poustewník, jenž po mnohaletém poťání umřel, dal opatu Agatonu (Dobrosławu) říci: Jak se mi powede? kdo wi soudy Boží? Sw. Arsenius trásl se při smrti, a od swých žáků jsa tážán, proč se třese, odpověděl: „Tento strach, dítky moje, není mi nowý, po wssechny dny žiwota měl jsem jej.“ Wíce wssechněch trásl se Job řka: „Co učiním, když wstane k souzení Bůh, a když otáže se, co odpowím jemu?“ (Job 31, 14).

Powzbuzowání a prosby.

Ach Bože můj! kde jsem kdy měl přitele, jenž by mne byl více milowal, nežli Ty! A tím jsem více opowrhowal, jako Tebou? O krwi! o rány Ježíšowy! wy jste nádeje má. Otče wěčný! Nehleď na mé hříchy, patř na rány Ježíše Christa, pohleď na Twého Syna, který bolesti za mne umírá, a Tebe za odpustění pro mne prosí. Wito jest mi, o Stwořiteli můj! že jsem Tebe urazil, bolí mne to nade wssechno zlé. Ty's mne stwořil, abych Tebe milowal; já ale žil, jako by's mne byl stwořil, abych Tebe urážel. Pro lásku Ježíše Christa odpusť, a dej mi milost, Tebe milowati. Dřiwě zprotiwowal jsem se wůli Twé, nyní nechci více odporowati: co mně poroučíš, chci činiti. Welíš mi, učiněné potupy profliti: proklinám je celým srdcem. Kážeš, abych předsewzeti učinil, tisícráte raději život nežli Twou milost stratiti; dáwáš mi přikázání, bych Tebe z celé-

ho srdce miloval? Ano já miluji Tebe z celého srdce, a nic nechci, kromě Tebe milovati; Ty máš ode dneška mým jediným milým, jedinou mou láskou býti. Od Tebe žádám a doufám svou setrvanlivost. Pro lásku Ježíše Krista učin, abych Tobě věren byl, a abych se svým Bonaventurou vždy pravil: „Jeden jest milý můj, jedna láska má!“ Ne, nechci, aby žití mé kdy k tomu sloužilo, abych Tebe kdy urážel; chci, aby mi k oplakávání urážek Tobě učiněných a k milování Tebe sloužilo. — Maria, Matko má, Ty prosíš za všechny, kteří se Tobě poroučeji, i pros Ježíše také za mne!

VI. R o z w a ž o w á n í.

S m r t h ř í š ň í k o w a.

„Když přijde na ně úzkost, vyhledáwati budou pokoje, a nebude; zarmoucení na zarmoucení přijde.“ Ezech. 7, 25.

1. R o z j í m á n í.

Nyní hříšníci každé zpomenutí na smrt z myslí zahánějí a hledají tím pokoj naleztí, ačkolí ho nenaleznou, pokud v hříchu žijí. — Jsou-li ale ve smrtelných úzkostech a blízci odchodu na věčnost: tu v soužení hledají pokoj, avšak marně, nelze jim, mufám zlého svědomí ujiti. Odpočinutí budou hledati, než jaké odpočinutí může naleznouti duše, vinami skličena, které ji hrýzti budou, jako toliké zmije! Jaké odpočinutí, když pomyslí, že v málo ota-

mženích před Ježíše Christa předstoupiti musí, jehožto přikázání a přízeň doposud opowrhovala? Zarmoucení na zarmoucení přijde. Již obdržené oznámení smrti, myšlénka, se všemi na světě museti rozloučiti se, hrýzení svědomí, čas stracený, krátkost času, přijnost božského soudu, neschastná na hříšníka čekající věčnost, toto všechno pozdwiňuje hroznou bouří, rozmnoží nedůvěru, a tak vykročí pomatený a bez nádeje do onoho života. Abraham doufal s wielkou zásluhou proti vši lidské nádeji v Boha, an božskému zaslíbení věřil: „Kterýž proti nádeji uwěřil“ (Řím. 4. 18). Hříšníci však doufají k svému wielkému trestu a na licho k záhubě své, nejen proti nádeji, nébrž i proti víře; neboť nedbají ani na vyhružky, které Bůh zatwřelým činí. Oni mají strach před smrtí, a předce špatný život wěsti nestradují se, a kdož jim ale dá ujistění, že je hrom nezabije, mrtwice neraní, že neumrou náhle na jed neb na krwotok? A kdyby také měli čas, polepsiti se, kdo je ujisti, že se opravdově obrátí? Swatý Augustin měl dwanácte let co bojowati, aby zlé své nawyklosti přemohl: jak se tedy umírající, byw vždy poswrcněného svědomí, uprostřed bolesti, při ohlussení hlavy a zmatku smrti tak lehce opravdově obrátí? Já dim „opravdově;“ neboť tehdaž nepostačuje, jenom wyřici a příslibowati, nébrž onof se to musí říci a slibiti od srdce. O Bože! jaká hrůza nebohého nemocného, jenž na své svědomí nedbal, tenkrát pojme, až se užří od

hříchů, a od bázně před soudem a před peklem a věčností utlačena! Do jaké pomatenosti přivedou jej tyto myšlenky, až rozum potratí, smysly se mu zatemní a on bolestmi již, již se přibližující smrti přepaden bude! On se bude zpovídati, bude slibovati, bude plakati, bude k Bohu o milosrdenství lkáti, a to bez dokonalého povědomí. A mezi touto bouří pomatenosti, hrůžení svědomí, úzkosti a zarmoucenosti přijde do života věčného. „Náhle zemrou, a o půl noci bouřiti se budou lidé, a pominou“ (Job 34, 20). Dobře di jistý spisovatel: Pláč a připovídání umírajícího hříšníka jest právě tak, jako pláč a připovídání takového, který se vidí od nepřítele svého přepadena, jenž mu dýku na prsa klade, by jej života zbavil.

Powzbuzování a prosby.

O rány Ježíšovy, wy jste nádeje má! Já bych nad odpuštění hříchů svých a nad věčným spasením svým zoufal, kdybych na vás nepatřil, wy zřídla milosrdenství a milosti, jenž jste Boha k tomu přivedly, aby wesskerou krev Swou wylil na obmytí dušé mé od tolikerých win učiněných. J tedy miluji vás, o swaté rány, a důvěřuji se we vás. Proklinám tisícráte a zatracuji nedomolené rozkoše, kterými jsem Wykupitele svého urazil, a bídným způsobem přízeň jeho stratil. Spasiteli! na Tebe patře, chci wesskerou nádeji swou, i náklonnost swou k To-

bě přichyliti. Ach, Vykupiteli můj! nedejž, abych Tě déle urážel a zatracen byl! O Bože! jak trapný by to byl w pekle pro mne pohled na krev Twou, na milosrdenství Twé tak veliké, které's na mně vykonával! Miluji Tebe, a toužím, Tebe pomůždycky milovati. Dejž mi swatou setrwanlivosť. Odtrhni srdce mé od každé lásky, která se na Tebe nemytahuje, a utvrd we mně upřímné toužení, a pravé předsevzeti, od této chvíle jenom Tebe, mé nejvyšší dobro, milovati. — O Maria, Matko má, táhni mne k Bohu, a učiň, abych prvé, nežli umru, docela jemu přináležel.

2. Rozjímání.

Nejen jednu, ale více a mnohé úzkosti bude mítí hříšníci umírající. Z jedné strany trápiti jej budou zlí duchové. Při smrti vynakládají tito strážníci nepřátelé vssechnu moc, aby duši w zřázu uvedli, ana s tímto životem loučiti se má. — Oni vědí, že jim málo času zbývá, aby ji získali, a že, strátí-li ji nyní, navždy ji strátí. „K vám sstoupil ďábel, maje hněw veliký, věda že krátký čas má“ (Zjevení 12, 12). A nebude to jen jediný ďábel, který pak pokoušeti bude, nébrž nesčíslní, kteří umírajícího obklopi, aby w zřázu přišel. „Naplnění budou domové jejich drahy“ (Isai. 13, 21). Jeden řekne k němu: Neboj se, uzdravíš se. Druhý řekne: Jak, po tolik roků byl's hluchým ke hlasu Božímu, a nyní se má uad Tebou

smilowati? Třetí řekne: Jak to můžeš nyní učiniti, aby ona škoda, kterou's jiným učinil, dobré jméno, o které's mnohého připravil, opět napraweny byly?

Z druhé strany widin bude umirající od svých hříchů obklopený. „Muže nespravedlivého zlé věci pochyti w zahynutí“ (Zalm 139, 12). Jeho hříchů, dí sw. Bernard, jako tolikerí sserchowé jej uchopí, pevně zadrží a k němu řeknou: My jsme státkové tvoji, my se tebe nepustíme. Myš jsme podil twůj, nechceme tě opustiti, doprovodíme tě do onoho života, a s tebou soudci věčnému se představíme. Umirající bude sice chtíti, těchto nepřátel se sprostiti; aby se jich ale sprostil, byloby zapotřebi, je nenáviděti, a celým srdcem k Bohu se obrátiti; rozum wšak jest zatměný, srdce zatvrzelé: „Srdce tvrdé zle se míti bude w nejposlednější čas: a kdo miluje nebezpečnstwí, zahyne w něm“ (Ekkles. 3, 27). Srdce, dí sw. Bernard, které za žiwobyti twrdostí bylo, napínati se bude, aby ze stáwu pomítenosti přišlo; nesprosti se wšak jí, a od zlomyšlnosti své utlačené w tomtež stáwu žiwot dokoná. Poněwadž hříšník dotud hřích milowal, milowal spolu i nebezpečnstwí zatracení svého; přinuceně tedy připustí tomu Pán, aby w nebezpečnstwí zahynul, w kterém až do smrti žiw býti chtěl. Sw. Augustin dí: Koho hřích opustí prvé, nežli on jej opustí, ten si ho těžko, jak se sluší, zosfliví; neboť co napotom učiní, nuceně se stane. „Kdo od hřichu opustěn prvé bude,

nežli ho sám opustí, neopomrhuje jim dobrovolně, nébrž jen donuceně."

Bídný jest tedy hříšník tvrdosťinný, a Božímu volání odpírající. Srdce jeho zatvrzeno bude jako kámen, a sevřeno bude, jako kovářovo nakovadlo" (Job 41, 15) On, nemodělník — místo toho má se hlasu Božímu poddati, a se obměkčiti, bývá tím zatvrzelejší, jako nakovadlo ranami kladiva tvrdším se stává. Ma trest za to bude i v smrti takovým, má je již na věčnost odcházeti. Tvrdé srdce bude i poslední den mít. Hříšníci, di Pán, z lásky ke stvořením obrátili ke mně hřbet; „Obrátili ke mně hřbet, a ne tvář, a v čas soužení svého řeknou: Vstaň a vysvobod nás. — Kdež jsou bohové tvoji, kterých's sobě nadělal? Necht vstanou a vysvobodí tě" (Jer. 2, 27). Bídníci v smrti obrátějí se k Bohu, a Bůh řekne k nim: Přicházíte nyní ke mně? Volejte nyní tvory na pomoc, neboť ty byly mými bohy. Tak promluví Pán, neboť k němu budou útočisti bráti, ale bez pravé opravedivosti, aby se obrátili. Sv. Jeronym dí, že skoro za jisté má, a že se ze skutečnosti naučil, že nikdo dobrého konce nemívá, kdo až do konce špatný vedl život: „Mám za to, poučil jsem se o tom mnohonásobnou skutečností, že neběře dobrého konce, kdo špatně vedl živobytí" (In ep. Eus. ad Dom.)

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Spasiteli můj! pomoz mi, neopouštěj mne.

Dussi swou widim hřichy zcela poraněnou; wá-
 ťně mně násilí činí, zlé nawyklosti mne utlačují!
 k nohoum Tobě padám, měj smilowání se mnou!
 „W Tebe, Hospodine, jsem doufal, nebudu za-
 hanben na wěky“ (Žalm 30, 2). Medej dussi
 mé zahynouti, která w Tebe se důwěřuje. „Ne-
 wydáwej ťselmám dussi wyznáwající Tebe“ (Žalm
 73, 19). Lito jest mi, že jsem Tebe urazil.
 Zle jsem jednal. Wyznávám to; chci se po-
 lepšiti stůj co stůj; nepřijdeš-li ale milostí Swou
 mně ku pomoci, stracen jsem. Přijmi, o Ježí-
 ťši! buřiče, kterýž Tebe tak pohanil. Pomni,
 že jsem Tebe krew i život stál. Přijmi mne
 tedy pro zásluhy umučení Swého do náruči
 Swé, a dej mi swatou setrwanlıwost. Strace-
 ný jsem byl, Ty's mne wolal, hle, nechci wice
 odporowati; Tobě se obětuji; swaž mě wazbami
 lásky, a nedopouštěj, abych Tebe na nowo po-
 zbytim milosti Twé stratil. Můj Ježíťši! nedo-
 pouštěj toho! — Maria, králowno má, nepři-
 pouštěj toho, wymož mi smrt, a raději tisíc
 smrtí, nežli abych milost Syna Twého opět
 stratil.

3. Rozjímání.

O důležitá wěci! Bůh vyhrožuje hřisní-
 kům zlou smrtí takto: „Tehdyť wolati te mně
 budou; a newyslyťšim“ (Přisлові 1, 19). „Zda-
 liž Bůh uslyťší křik jeho, když přijde na něho.
 úzkost?“ (Job 27, 9). „Já také w zahynutí
 wassm smáti se budu, a usmıwati se budu, když při-

jde to, čeho jste se báli" (Příslovi 1, 26). Smích Boží sluje tolik, jako nechtíti se smilovati (sw. Řehoř). „Mát jest pomsta, a já odplacím časem svým, aby klesla noha jejich", (5. Mojz. 32, 35). A na tolikera jiných místech vyhrožuje jim, — a hříšníci žijí tak pokojně a bezpečně, jakoby jim Bůh odpustění a nebe v hodinu smrti byl ujistil! Pravda jest, že kterékoli hodiny hříšník se obrátí, Bůh mu odpustění přislíbil; nepravil ale, že by se hříšník v hodině smrti obrátil, nébrž ujistňoval častěji, kdo v hříchu žijí jest, že v hříchu i umře. — „V hříchu svém zemřete" (Jan 8, 21). „Zemřete v hříších svých" (Jan 8, 24). Onť pravil, že ho nenalezne, kdo umíraje teprve ho hledati chce. „Hledati mne budete, a nenaleznete" (Jan 7, 34). Proto musíme Boha hledati, kde jest k nalezení. „Hleďte Hospodina, pokamadž může nalezen býti" (Is. 55, 6). Ba dobře; neboť bude čas, kde se nebude moci nalézt. Neboží hříšníci! neboží zaslepenci! kteříž na hodinu smrti odkládáte s obrácením, kde nebude více času k obrácení! Oleastř dí: Nikdy neučili se bezbožníci dobře činiti, leda až již není času dobré činiti. Všecanny chce Bůh zachrániti: twrdossijné wšak trestá!

Kdyby nějaký bidník v hříchu se nacházející mrtwici raněn a smyslů pozbaven byl, jaké útrpnosti newzbudilby we wšech, ježto by ho bez swátosti a bez znamení lítosti umírati widěli! A jak by napotom každý byl rád, kdyby neschastník opět k sobě přišel, o rozhřešení prosil, a

důkazy žele a lítosti projevował! Mení-liž ale zpozdlým, kdo, ačkoli čas má, to činiti, předce wždy w stawu hřichu setrwává? Aneb, zdaliž ten, jenž hřessiti nepřestává bez ohledu na nebezpečenství smrti, umíraje skutečně se přejinací? Grůza pojímá člověka, widí-li někoho náhle umříti, a předce vydávaji se tak mnozi do nebezpečenství, takowou smrtí w stawu hřichu umříti. „Wáha a záwaží soudowé Hospodinowi jsou.“ (Prísloví 16, 11.) My nepočítáme milosti, které nám Pán proufazuje; Pán ale wede účty na ně a wáží je, a widí-li, že si jich člověk až do jistého času newssímá, zanechává hřissníka jeho hřichům, a nechává ho w nich zemříti. O jak nebohý jest, kdo pokání až na smrt odkládá! „Pokání, které od nemocného býwá konáno, jest nemocné.“ dí sw. Augustin (Serm. 75 de temp.). Sw. Jarolím prawi: „Zestotísic hřissníkůw, kteří až do smrti w hřissích setrwávají, sotwa jeden spasen bude; ze stotísic, kterýchž žiwobytí špatné bylo, zasluhuje sotwa jediný od Boha odpustění (Sct. Hieronymus in Ep. Eus. de morte ejus.) Sw. Wincenc Ferrerský dí (Serm. 1. de Nat. Virg.): „Wětší diw jest, když takowí, jenž špatné wědou žiwobytí, dobře umrou, nežli kdyby mrtwí wzkríseni byli.“ Jakou bolest, jakou lítost pocíti při smrti nad hřichy, kdo až do té doby milował hřich? Belarmin wyprawuje, že jednou k umírajícímu přissel, aby mu přisspěl; když ho ke wzbuzení lítosti napomínal, odpowěděl mu nemocný: že ani newí, co by lítost

byla. Belarmin snažil se mu to vysvětliti; nemocný však pravil: Otče, nerozumím vám; takových věcí nechápu. A tak umřel s patrnými známkami ztrácení svého, jak o tom Belarmin napsal. Zcela slusně bývá hříšník tím trestán, dle sv. Augustina, že umíraje zapomíná na sebe, an za živa na Boha zapomíná“ (Serm. 10 de sanit.) „Nemýlte se; Bůh nebývá posmiván. Nebo co bude sít člověk, to bude i žiti. Nebo kdož roztvárá v těle svém, z těla i žiti bude porušení, napomíná nás táž sv. apostol (Galat. 6, 7). To by sloulo Bohu se posmiwati, kdyby kdo v opovrhování přikázání Božích život trávil, a pak odměnu a věčnou slávu od Boha obdržeti chtěl. Bůh nebývá posmiván! Co se v tomto životě seje, klidí se v onom. Kdo zakázané žádosti těla seje, toho nezastihne nic jiného, leda zláza, bída, věčná smrt.

Milý křesťane, co se pro jiné praví, praví se i pro tebe. Aci mi, kdyby's nyní na tom byl, že by lékařové tebe beznadějně již vzdali, a ty smyslů pozbavený ve smrtelných úzkostech se nacházel: jak snažně by's pak prosil Boha, aby tobě ještě měsíc, ještě týden času dal, a by's svědomí své v pořádek uvedl? A Bůh dává ti nyní tuto lhůtu; děkuj mu, a naprav hned učiněné zlé, uchop se všech prostředků, aby's v stavu milosti Boží žít byl, až smrt přijde, neboť napotom nebude více času k zamezení zla.

Powzbuzowání a prosby.

O Bože můj! kdož by byl tolik trpělivosti se mnou měl, jako Ty? kdyby dobrota Tvá nebyla neskončená, zoufal bych nad odpustěním. Však jest mi s Bohem jednati, který umřel, aby mi odpustil, a mne spasena učinil. Ty mi poroučíš, abych doufal, a já chci doufati; také-li mne hříchy děši a zatracují, Tvé zásluby a Tvá zaslíbení mně nowou zmužilost dávají. Ty's ujistil nawracujícímu se k Tobě život i milost: „Nawraťte se a živi buďte“ (Ezech. 18, 32). Ty's slíbil obejmouti, kdo se k Tobě obrátí: „Obráťte se ke mně, a obrátím se k vám“ (Zach. 1, 3). Ty's pravil, že nezavrhněš toho, kdo se pokoruje a zformoucuje. „Srdcem skrousseným a pokorným, Bože, nezhrziš“ (Zalm 50, 19). Ejhle, Pane, nawracuji se k Tobě, k Tobě se obracím. Přiznávám se, že tisícrate peklo zásluhuji, a želim toho, že jsem Tebe urazil. Přislubuji, nikdy více Tebe neurážeti, a Tebe vždy milowati. Ach, udej, abych za tolik dobroty se kdy opět neděčným stal! Wěčný Otče! pro zásluby Ježíše Christa, kterýž z poslušnosti k Tobě smrt podstoupil, učin, abych až do smrti vůli Tvé poslussen byl. Miluji Tebe, o nejwyšší dobro! S lásky k Tobě chci Tebe we všem poslouchati. Dejž mi swatou setrwanliwost, daruj mi lásku Twou, a wice nic nežádám. Maria, Matko má, pros za mne!

VII. R o z w a ž o w á n í .

City umírajícího, jenž bezstarostně žil a málo na smrt pamatoval.

„Zpořádej dům svůj, nebo umřeš ty, a nebudeš živ.“ Isai. 38, 1.

1. R o z j í m á n í .

Představ Jobě, jakoby's byl u nemocného, který w málo hodinách dožije. Viz, jak nemocný bolesti, mblobami, swíráním prsou, zatajowáním dechu, studeným potem sflíčen jest, viz, jak hlawa jeho jest omráčena, že již jen málo co slyší a chápe, a tím méně mluwiti může. Při wšší té bídě jest nejhoršším to, že, ačkoli smrti již blížký, místo toho, maje na duši a na přípravu ku kladení účtů pro věčnost mysliti, jenom na lékaře a na prostředky k opětnému pozdrawení, neb na oswobození od smrticích jej bolesti myslí. „Nic mu není whod, leč na sebe mysliti,“ dí sw. Bawřin Justinian w řeči o umírajících toho druhu. Alešpoň měli by jemu příbuzní a přátelé nebezpečenství oznámiti, w jakém se nalézá: ale nikoli, mezi wšsemi jeho příbuznými a přátely nemá ani jediný srdnatosti, jemu smrt oznámiti, a přijmutí swatých swátostí jemu připamatowati; každý se odpírá, jemu to říci, aby mu snad mrzutosti neučinil. — O Bože můj! již od této chvíle prosím Tebe, rač mi dáti, aby mně ku pomoci přispěli křesťané nábožní a kněží, služebníci Tvoji, jimž by tehďaž toliko na mém věčném spasení záleželo, a kteří

by mně všickni k dobré smrti dopomáhali. Než ale kdyby také nemocnému smrt se neoznámila, vidí předce rodinu svou v nepořádku, vidí, jak se lékařové v sučnu mezi sebou zpírají, jak léky se množují, jak se často a jak silně předpisují. Ubohý přichází v zmatek a strach, bázeň, hrůza svědomí a nedůvěra ho přepadají, a on sám u sebe dí: Ach! kdož ví, již-li konec mých dnů se nepřiblížil? Co nemocný tu teprve pocítuje, když se mu smrt oznamuje a praví: „Sporádej dům svůj, nebo umřeš, a nebudeš živ.“ Jakou strast mítí bude, slyše říci: Pane, nemoc vaše jest smrtelná, musíte svaté svátosti přijmouti, s Pánem Bohem se smířiti, a se světem se rozloučiti. Se světem se rozloučiti? Jak to? Musím se vším se rozloučiti? S tímto domem, s tímto statkem, s těmito příbuznými, přáteli, společníky, hrami, veselostmi? Ano, se vším! Již přišel písař, a píse poslední vůli: Já zanechávám . . . já poručím . . . A co odnášíme sebou? Nic jiného, kromě bídného hadru, který v krátkce zetlí v hrobě.

O, jakou těžkomyslnost a pomatenost způsobí umírajícímu slze domácích a mlčení přátel, kteří u jeho přítomnosti mlčí, a si netrouvají mluvit! Ještě větší trápení ale způsobí mu jeho hrůza svědomí, které v této bouři procítuje, a to pro život prostopášně vedený, v němž setrval na vzdor tolikým Božím hlasům a napomenutím, na vzdor tolikým radám duchovních otců, na vzdor tolikým předsevzetím u-

činěným, avšak buď neprowedeným aneb opět zapomenutým. O, já bídný člověk! řekne napotom: obdržel jsem od Boha tolikeroi známost, tolik času, abych svědomí své zpořádal, a neučinil jsem toho, a hle, nyní jsem již na tom, abych umřel! Co by mne to bylo také stálo, oně příležitosti se vyhýbati, od onoho přátelství se odděliti, často se zpovídati? A kdyby to bylo i mnoho stálo, měl jsem předce všechno činiti, abych duši svou, na které všechno záleželo, zachránil. O kýmbych byl učiněné tenkrátě dobré předsevzetí wywedl! kýmbych byl dále konal, co jsem započal! jak bych byl nyní tomu powděčen! Avšak neučinil jsem to, a nyní k tomu není již času. — City umírajících, ježto za živa svědomí zanedbávali, jsou citům zatracenců podobny, kteří v pekle hříchů svých, co příčiny svého trápení, želi, avšak bez užitku a bez nádeje.

Powzbuzování a prosby.

Pane, jaké city bolesti bych měl, kdyby mi v tomto okamžení poselství docela blízce smrti přineseno bylo? Děkuji Tobě, že mi toto světlo a tento čas dáwáš, abych do sebe šel. Ne, Bože můj! nechci více před Tebou utíkat. Dostif, že's šel za mnou. Glusně bych měl nyní obáwati se, že mne opustiš, pakli bych Tobě nyní odporoval, a se Tobě newzdal. Ty's mi dal srdce, abych Tebe miloval, a já jsem ho tak špatně použil! Miloval jsem stvoření a

ne Tebe, Stvořitele a Vylupitele svého, který jsi dal život za mne! Misto toho, maje Tebe milovati, tak často jsem Tebe urážel, Tebou opowrhowal, Tobě hřbet obracel! Wěděl jsem již, že bych Tobě oním hřichem welkou urážku způsobil, a předce jsem se ho dopouštěl! Je-
žíši můj, želim toho; z celého srdce jest mi toho líto, chci život svůj zjinačiti. Odříkám se wšech radosti světských, abych Tebe milowal, abych Tobě, o Bože dusse mé, radost dělal. Ty's mi dal welké důkazy lásky Swé; i také já bych Ti rád, prwé nežli umru, znamení své lásky dal. Od této chvíle přijímám wšechny nemoce, kříže, opowrhowání a urážky, které mi lidé učiní; dej mi sílu, abych je pokojně snášel; wšechno pro lásku Twou chci trpěti. Miluji Tebe, nestončená dobroto, miluji Tebe na-
de wšechno. Dej mi lásku a setrwanliwost. —
Maria, nádeje má, pros Ježíše za mne!

2. R o z j i m á n í.

O jak patrně dají se w smrti prawdy wi-
ry poznati! Wšak jen tu wětšším mukám pro
umirajícího, který špatně žil, obzwláště,
byl-li Bohu zaswěcená osoba, která více příle-
žitosti, času příkladu, powzbuzení měla, aby je-
mu sloužila. O Bože, jakou bolest bude osoba
taková miti, musí-li k sobě říci: Já jsem na-
pomínal jiné, a pak chowal jsem se hůř, nežli
oni! Já jsem svět opustil, a žil jsem pak od-
baný rozkošším, marností a libůstkám světským.

Zatě hryzení svědomí učiní osobě té pať myšlénka, že by se byl pohan swatým stal, kdyby jej byl Bůh také tak oswítil. Zatě hořké bude upamatowání, že na jiných zawrhowal cwičení se w pobožnosti jakožto slabost ducha, a že jisté světské smýšlení o vlastním welebenění neb o samolásce chwálíwal, n. p. ničemu obtížnému se nepodrobowati, a každé obwešelení, které se jen naskytne, si dowolowati! „Žádost hříšníků zahyne“ (Zalm 111, 10). Zatě přezáboucí byl by w smrti čas, jenž se nyní maří! Sw. Řehoř wyprawuje we swých rozmluwách: Byltě jistý Chřisantius, muž bohatý, ale špatných mrawů, a když to s ním k smrti přicházelo, křičel na ďábly, kteří se mu ukazowali a jeho se chápali: „Nechte mi čas, nechte mi jen do zítřka čas.“ Oni pať odpověděli jemu: „O blázne, nyní času žádáš? Ty's ho tolik měl a ho mařil a tu hříchu použíwal; a nyní žádáš času? Nyní není času více.“ Bidník křičel napořád, a prosil o pomoc. I byl tam jeho syn, mnich, jménem Marimus; k němu prawil umírající: „Synu můj, pomoz mi! můj Marime, pomoz mi!“ a mezi tím házel sebou, s obličejem jako oheň žhawým, zuřiwě s jedné strany postele na druhou, a co sebou semo tamo házel, a jako zoufalec křičel, wypustil nešťastně ducha.

Tito possetilci, přežel, milují za žiwa possetilosti své, když ale smrt přichází, otwírají se jim oči, a poznávají je, než toto poznání nezpomáhá jim k ničemu, leč k rozmnožení nebdůměry, že by se mohlo zpáchané zlé naprawiti,

a an w tcm slawu umírají, jest welká nejistota o jejich spasení. S ty bratře můj, jenž toto rozjímání čteš, diš, jak myslím: „Tak jest tomu,“ když tomu ale tak jest, byla by twá zpozdilost a twé neštěstí ještě mnohem větši, kdybyš — pravdy ty již za živa poznáváje — zawčas tomu nepředešel. Právě totéž, co jsi čtl, bylo by pro tebe w hodinu smrti mečem bolesti. Zhůru tedy, pokud čas k ujiti smrti tak hrůzné, předejdi hbytě, ueodkládej tím na okamžení, kde nebude wíce času. Neodkládej tím na přístí měsíc, na přístí týden. Kdož wi, není-li toto poznání, kterým Tebe Bůh z pouhého milosrdenstwi oswěcuje, posledním swětlem, posledním zawoláním pro tebe? O jaká to zpozdilost, nechtíti na smrt mysliti, která předc jista jest, a od které wěčnost záwisi; wšak ještě větší zpozdilost jest, na to mysliti, a na smrt se nepřiprawowati. Ciň nyní ta rozważowání a předsewzeti, která byš napotom činil; nyní sice ještě s užítkem, pak ale s welikou nejistotou swého spasení. Když jistý sšlechtic s dworem Karla V. se loučil, chtěje Bohu jediné sloužiti, tázal se ho císař, pročby dwůr opouštíel: Zapotřebí jest,“ odpowědel on, „aby mezi prostopášným životem a mezi smrtí něco času, pokání wěnowaného, se nacházelo.“

Powzbuzowání a prosby.

Ne, Bože můj, nechci wíce milosrdenstwi Twého nadužíwati. Děkuji Tobě za swětlo, které

mi nyní dáváš, a slibuji, život svůj zjináčiti. Nabližím již, že mne, tak jak jsem, déle trpěti nemůžeš. A měl bych suad čekati, až mne do pe-la uvrhneš, aneb mne rozpustilému životu zanecháš, což by pro mne daleko větším trestem bylo, nežli sama smrt? Ejhle, Tobě padám k nohoun, přijmi mne na milost. Nezasluhuji toho; Ty's ale řekl: „V kterýžkoli den obrátí se bezbožný od bezbožnosti své, nebude jemu sšoditi bezbožnost“ (Ezech. 33, 12). Spíše-li jsem Tebe, můj Ježíši, nekonečné dobro, urážel, želim toho nyní z celého srdce, a doufám od Tebe odpustění. Se sv. Anselmem volám k Tobě: Ach nedej, aby dusse má pro hříchy své zahynula, ježto jsi ji krvi Svou vykoupil. Nepatř na mou neděčnost, nébrž na lásku, jenž Tebe k tomu pohynula, aby's za mne umřel. Stratil-li jsem milost Twou, Ty's nestratil moc, mně ji opět uděliti. Smiluj se tedy nade mou, ó můj milý Vykupiteli! Odpust mi, a dej mi milost, abych Tebe miloval, nebo slibuji Tobě, že od této chvíle nikoho nechci milovati, leč Tebe. Mezi tolikerými twory mne's wymolil, abych Tebe miloval: ejhle, já volím si Tebe, o nejvyšší dobro! abych Tě nade všechno jiné miloval. Ty mne předcházíš svým křížem: ani já nechci opominouti, Tebe s tím křížem následovati, který na mne složíš. Všechno trápení a soužení, které na mne sessleš, ochotně přijímám. Se vším jsem spokojen, jen když mne milosti Své neodejmeš. Maria, naděje má, po-

dosáhni mi od Boha setrwanlivosti a milosti, abych ho milowal; o nic jiného neprosím.

3. R o z j í m á n í.

Umírajícímu, jenž za živa o spasení duffe své nepečowal, wssechno co se mu namane, jen samé trní strojiti bude. Trním budou mu wyražení, která míwal, ctižádosť, které powolo= wal, nádhera, kterou provozowal, trním budou mu přátelé, kteří ho nawssťimowat přijdou, i se wssím, na co jej upamatují; trn w oku bude mu duchowní otec, který nad umírajícím se mo= dlí; trním budou mu swaté swátosti: pokání, sw. přijímání a poslední pomazání, které při= jmouti má; ba i sám obraz Ukřižowaného, který se wedlé něho postaví, trním pro něj bude; neboť jemu připomíná, jak sspatně se zachowal Bohu, který pro jeho spasení umřel. O jaký posetilec byl jsem já, řekne nebohý nemocný. S tolikým poznáním a s tolikou příležitostí, kterou mi Bůh dal, mohl jsem swatým býti, w milosti Boží sspastný život wěsti; a nyní ze wssech mých let zbývá mi jen sama muka, ne= důwěra, bázeň, hryzení swědomí a účty, které brzy před Bohem klásti musím. A těžko budu spasen! — A kdy řekne to? Až lampa již na zhasnutí bude, a diwadlo tohoto swěta se kon= čiti bude. Již má dvojí wěčnost před očima, sspastnou a nespastnou, a brzy ústa naposledy otewře a od tohoto okamžení zawíse, bude-li na wždy blaženým aneb na wždy, pokud Bůh Bo=

Hem bude, w zoufalství. Co by za to dal, kdyby ještě rok, měsíc, aneb alespoň týden při zdravém rozumu žít mohl. Hlava jest zpitomělá, na prsou tíseň a dech se mu tájí, i zdaž může o něčem přemýšleti, něco dobrého konati? Dnť se nachází téměř w tmavé jámě, celý pomatenu, kde nic jiného nechápe, leč že ho veliká záhuba očekává, které již nemůže užití. Proto by rád měl odklad, než řekne se mu: Odejdi, uveď této chvíle všechno, co nejlepší možná, do pořádku, a opusť svět. Co pak newíš, že smrt nečeká, a že na žádného ohled neběře? O, jaký strach mu tato myšlénka a tato slova způsobí: Dnes ráno jsem žít, dnes večer snad mrtew! Dnes jsem w této světnici, pozjutří w hrobě! A kde bude dusse má se nalezati? Jaký strach ho popadne, až uwidí hromničku připravowati! a když studený pot smrtelný bude na něm wyrážeti! Až uslyší, že se přibuzným praví, aby světnici opustili a wice se newraceli, až se mu bude zatmíwati a oči w sloup boraceti! Jaký to strach, až se bude hromnička rozžihati, protože smrt blízka. O hromničko, ó hromničko! Kolikeré prawdy nemocnému objewíš! O jak se budou potom věci docela jináče widěti, nežli se nyní ukazují! Jak dáš poznati, že pozemské statky jsou marnost, posetitost a klam! Co ale prospěje, tyto prawdy poznati, když čas k zamezení zlého ten tam jest!

Powzbuzowání a prosby.

O můj Bože! Ty nechceš smrti mé, nébrž

abych se obrátil a živ byl. Děkuji Tobě, že's doposud na mne čekal a děkuji Tobě za světlo, které mi dáváš. Poznávám chybu, které jsem se dopustil, když jsem přátelství Tvého méně si vážil, než věci ničemných, pro které jsem Tebe opovrhoval. Želim a lituji toho z celého srdce, že jsem Tobě takové nepráví učinil. Ach, nedopouštěj toho v ostatním mém živobytí, přispěj mi světlem a milostí, abych poznal i činil, co by k polepsšení mého života zapotřebí bylo. Což mi prospěje, abych uznal tyto pravdy, když mi odňat bude čas, kde bych to napravit mohl? „Nemýdámějž sselmám dusse wyznávajících Tebe.“ (Zalm 73, 19.) Když mne ďábel pokouseti bude, abych Tebe opět urážel, ach, tu prosím Tebe, Ježíssi! pro zásluby Tvého umučení, vytáhniž ruku Swou a zachraň mne, abych nepadl do hříchu, a nebyl poznovu otrokem nepřatel. Učiň, ať se tehdy k Tobě obrátím a Tobě odporoučeti nepřestanu, potud pokusšení trvati bude. Krev twá jest nádeje má, a dobrota Twá jest láska má. Miluj Tebe, o nestončené lásky hodný Bože! Učiň, abych Tebe hodně miloval. Dej mi poznati, od čeho se odtrhnouti mám, abych Tobě přináležel; neboť Twým chci býti! Ty pak dej mně milost k tomu. O králowno nebeská, ó Matko Boží! pros za mne ubohého hříšníka, nedej, abych v pokusseních přestal k Ježíssi a k Tobě se utíkat, kteríž každého, jenž se k wám utíká, před pádem chráníte.

VIII. Rozvažování.

Smrt Spravedlivého.

„Drahá před obličejem Hospodinovým smrt svatých jeho.“
Žalm 115, 15.

1. Rozjímání.

Smrt tělesnými očima považovaná jest hrozná a strážná; u víře ale spatřovaná, jest potěšitelná a žádoucí. Strážná objevuje se hříšníkům, milostná ale a drahá svatým: „Drahá, dí sv. Bernard, protože jest konec trampot, dokonání vítězství, dveře života“ (Frans Malach.). Smrt jest konec trampot; neboť činí všem trápením a bídám tohoto života konec. „Slověť zrozený z ženy, krátký živ jsa čas, naplněn bývá mnohými bídami.“ (Job XIV. 1.) Gle, co jest život náš! Jest krátký a bíd plný, nemoci, strachu a utrpení. Co jiného hledají synové světa, kteří dlouhého žívobyti žádají, dí Seneka, než dlouhého mučení? „Tužbou po prodloužení života žádá se takorča prodloužení trápení (Ep. 10, 1). Co jest jiného, život déle trávit, nežli nepřestávati trpěti, dí sv. Augustin. „Co slowe dlouho žívu býti jiného, nežli dlouho mučenu býti“ (Serm. 17. de verbo Dom.). A tak jest tomu, nebo dle učení sv. Ambrože není nám žívobyti dáno, a bychom odpočívali, nébrž bychom se přičinili, a přičiněním život věčný si zasloužili. „Tento

život není člověku k nečinnosti, nébrž ku práci propůjčen^a (Serm 43). Právem dí tedy Tertulian, že Bůh ukrácením někomu života trápení ufracuje: „Bůh odnímá dlouhou trampotu, když krátký život propůjčuje.“ Ačkoliv tedy smrt lidem ku trestu za hříchy dána jest, předc jsou bídy tohoto života tak velké, že smrt, jak dí sv. Ambrož, nám k ulehčení, ne k trestu dána býti se zdá, tudy smrt ku pomoci a nikoli k trestu se podobá. Bůh nazývá ty blahoslavenými, kteří v jeho milosti umírají; neboť skončují se práce jejich, a oni ucházejí do odpočinutí. „Blahoslavení mrtví, kteříž v Pánu umírají. Již od této chvíle praví duch, aby odpočinuli od práci svých“ (Zjev. 14, 13). Mužy, které hříšnický v smrti zarážejí, neděsí spravedlivé: „Spravedlivých pak duše v ruce Boží jsou, a nedotkne se jich muka smrti“ (Kn. Moudr. 3, 1). Swatí nezarmucují se pro ono: „Odejdi,“ které syny světa tak děsí. Swatí nezarmucují se, když statky tohoto světa opustiti musí; nebo oni srdce své od nich odtrhli. Všdy kráčely se slovy: Bůh jest na věky Bohem srdce mého a mým pobytem. O vy blažení, psal Apostol svým učedníkům, kteří jste pro Ježíše Christa svých statků pozbaveni byli! „Rozchvatání statků svých s radostí jste strpěli, poznávajice, že lepší a trvanlivé zboží máte“ (Žid. 10, 34).

Oni se nezarmucují, že hodnosti opustiti musí; neboť je raději opovrhovali, a měli je za to, co jsou: totiž za kouř a marnost; oni si

mážíli jenom té cti a hodnosti: že Boha milovali a od Boha milováni byli. Mezarmučí se, majíce přibuzné opustiti; neboť je milovali v Bohu; umírajíce zanechávají a poručují je nebeskému Otci, který je více miluje, nežli oni sami, a v naději, že spaseni budou, těší se, že budou lépe moci jim s nebe pomáhati, nežli na tomto světě. Zkrátka, kteří za živa říkávali: „Bože můj a mé všeschno!“ opakuji to v smrti s tím větší útěchou a tím upřímněji.

Kdo v lásce k Bohu umírá, neznepokojuje se pro bolesti, které smrt sebou přináší, nébrž ty jsou jemu milé, an myslí, že život jeho u konce jest a jemu více času nepožůstává, pro Boha trpěti, a jiné důkazy lásky mu dáti; proto Bohu obětuje s láskou a v pokoji poslední požůstatek života svého, a radostně přináší život svůj Bohu za obět, a smrt svou spojuje s obětí, kterou Ježíš Kristus na kříži věčnému Otci přinesl. A tak umírá šťastně řka: V pokoji chci usnouti a odpočinouti. S jakou útěchou dává to člověku, když odemždaně umírá v náručí Ježíše Christa, který nás až do smrti miloval, a přetrpěnou smrtí umřítí ráčil, aby nám sladké a radostné smrti podobáhl.

P o m ů b u z o w á n í a p r o s b y.

S milý můj Ježíši! který's ná hoře Kalvářské tak trpěnou smrtí umřítí ráčil, aby's mně libou smrt objednal, kdy užřím Tebe? To prvníkrát, až Tě spatřím, budu Tebe viděti tam,

kde umru, jakožto soudce. Co řeknu, a co Ty řekneš ke mně? Nechci odkládati, abych teprve potom uysílil na to, již nyní chci o tom přemýšleti. Řeknu Tobě: „Milý Vykupiteli, Ty jsi to tedy, který's za mne umřel! Po nějaký čas jsem Tebe urážel, Tobě nemděčen byl, a odpustění nezasluboval; však napotom Tvou milostí jsa podporován šel jsem do sebe, a oplakával po vsechny dny života hříchů svých — a Ty's mi odpustil. Odpust mi poznovu, nyní u Tvých nohou ležícimu, a uděl mi sám rozhřešení všech mých prowinění. Nezasluboval jsem toho, abych Tebe miloval, poněvadž jsem láskou Tvou opovrhoval; Ty's však v milosrdenství Svém přitáhl srdce mé k sobě. To pak byt i dle zásluh hned nebylo Tebe milovalo; Tebe předc nade všechno milovalo, a všechno opustilo, aby se Tobě zalíbilo. Co díš nyní ke mně? Nahlížím, žeby nebe, a žeby štěstí, na Tebe v nebeském království patřiti, příliš mnoho pro mne bylo; než netrouvám si, vzdálen od Tebe žiti, tím méně nyní, an's milostný a krásný obličej svůj mně poznati dal. Prosim Tebe tedy o nebe; ne, abych se více radoval, nébrž abych Tebe více miloval. Possli mne do očiště, pokud se Ti líbí. Já nečistý nechci ani do vlasti čistoty přijiti, a mezi čistými dussemi sebe tak pospiněného a poskvrněného spatřiti, jako nyní jsem! Possli mne tam k mému očistění, než ale nezaháněj mne navždy od obličeje Svého; dosti, když mne někdy — dle své libosti — do ráje povoláš,

abych na věky slitováním Tvým chválu prozpěvomal. Nuže, milý můj soudce! pomůžeš ruky Svě a žehnej mne, a řci ke mně, že jsem já Tvůj, a Ty že vždy můj jsi i budeš. Stále budu Tebe milovati, a Ty budeš vždy mne milovati. Ejhle, nyní jdu daleko od Tebe, do ohně jdu; ale jdu rád, poněvadž tam jdu, abych Tebe, Vykupitele, Boha mého a mé wsewsechno, miloval. Tak jdu rád, ale věž, že po ten čas, co od Tebe vzdálen budu, tato vzdálenost má od Tebe největší mou mukou bude. Já jdu, ó Pane; a wesserá okamžení čítati budu, dokud mne tam odtud nepowoláš. Smiluj se nad duffi, která Tebe z celého srdce miluje a vzdychajíc po Tobě touží, aby Tebe mohla lépe milovati." Doufám, ó Ježíssi! že budu moci s Tebou napotom tak mluwiti. Proto Tě prosím o milost wedení takového života, abych někdy k Tobě to říci mohl, co jsem nyní myslil. Dej mi swatou setrwanliwost; dej mi lásku Swou, a přijď mi ku pomoci. — O Maria, Matko Boží! pros Ježísse za mne.

2. Rozjímání.

„Setře Bůh wšelikou slzu s oči jejich: a smrti wice nebude.“ (Zjev. 21, 4.) Tedy setře Pán služebníkům swým w smrti wsechny slze, které w tomto životě wyronili, kde w trampotách, we strachu, w nebezpečewích a w boji proti peklu žili. A co duffi, Boha milující, při ohlášení smrti nejwice potěšší, bude pomyslení, že tolikých w tomto životě se naskytujících ne=

bezpečností, Boha urážeti, tolikerých úzkostí svědomí a tolikerých pokusů zlého ducha sprosťena bude. Nynější život jest ustavičná vojna s peklím; tu jsme v ustavičném nebezpečností, buď i Boha stratiti. Sw. Ambrož dí: že putujeme na této zemi mezi tenaty nepřátel, kteří se ustavičně snaží, nás o život milosti Boží připraviti. Toto nebezpečností před očima máje pravil sw. Petr z Alkantary, když se ho umírajícího jeden z řeholních kněží dotekl: „Vzdal se ode mne, bratře; neboť posud jsem na živě a proto i v nebezpečností, zatracenu býti.“ Za příčinou téhož nebezpečností sw. Terezie, kolikrátkoli hodiny bití slyšela, se těšila, o tom jsouc přesvědčena, že opět hodinu boje přestála, a říkala: „V každém okamžení života mohu hřěšiti a Boha stratiti.“ Z též příčiny svatí při oznámené jim smrti se radují, na mysl sobě uvádějíce, že boje a nebezpečností přestanou, a oni že se přiblíží tomu okamžení, kde nebudou již moci Boha stratiti.

V životě praotců se wypravuje, že jistý praotec v Scithii umíraje smál se, co druzí plakali. Otázán, proč by se smál, odpověděl: „A wy, proč pláčete, widouce, že jdu na pokoj? Od práce jdu na odpočinuti, a wy pláčete!“ Podobně i sw. Kateřina Sienská umírajíc pravila: „Radujte se se mnou, poněvadž tuto zem nářku opouštím a na místo pokoje odcházím.“ „Kdyby kdo,“ di sw. Cyprian, „bydlel v domě, kde ždi opadávají, kde strop a střecha se pohybuje, tak že všechno se sroutití

hrozi: jak welice by si žádal, aby směl z něho wyjiti!" W tomto žiwotě hrozi dušši wssechno sroucením: swět, peklo, wássuě, bouřliwi smyslowé — Wsšechno táhne nás k hřichu a k věčné smrti. „Kdo mne wyswobodí z těla smrti této?" zvolal apostol. (Řim. 7, 24.) O jakou radost pociti duše, až uslyší řici: „Wyjdiž z Libanu choti má, pojď z pelesí lwowých!" (Piseň Salom. 4, 8). Wyjdiž choti má z místa slzawého, a z doupat lwowých, které tebe pohlt-nouti a o božskou milost připrawiti hledají. Proto prawil sw. Pawel touže po smrti, že Je-žiš Christus jest jediný jeho žiwot, a měl smrt swou za nejwětší zisk, který by udělati mohl, poněwadž by skrze smrt žiwot konce nemající obdržel: „Mně žiwubýti Christus jest, a umříti zisk." (Filipp 1, 21).

Jesti to weliký důkaz přízně, kterou Bůh dušši w jeho milosti isoucí proukazuje, když ji ze swěta bere, kdeby změnti se a přizeň jeho stratiti mohla. „Wytržen jest, aby zlost nezměnila rozum jeho." (Kniha Moudrosti 4, 11.) Šlastný ten, kdo w tomto žiwotě s Bohem spojeně žiw jest. Tak jako ale plawec jistým nemůže býti jmenován, pokud do přístawu ne-wploul, a bouři neussel: podobně tak nemožno, ony duše dořona šlastnými nazwati, které pokud newytrčily w milosti Boží z tohoto žiwota. „Božládej plawce mořského pak teprw za šlastného, až přístawu dostihl," dí sw. Ambrož. Když ale plawec mořský se weselí, maje po tolikých nebezpečnstwích do přístawu wplouti:

ó jak mnohem více bude plesati, kdo se přibližuje k tomu okamžení, aby o věčném spasení ujistěn byl? — Dále nemožno v tomto životě bez nějaké, aspoň malé chyby žít: nebo sedmkrát padne spravedlivý (Přísl. 24, 16). Kdo se z tohoto světa ubírá, přestává Boha urážeti. „Co jest smrt jiného, pravil sv. Ambrož, nežli pohřeb nepravosti.“ (de bono mortis C. 4.) Toť jest také, co bohomilovným smrt tak žádoucí činí. Se vším tím těšil se umíraje ctižobný Vincenc Caraffa, řka: „Boněwadž nyní žít bývám, přestávám Boha urážeti.“ A sv. Ambrož pravil: „Proč si žádáme tohoto žítobytí, jestto, čím déle v něm jsme, tím větším břemenem hříchů obtíženi býváme?“ Kdo v milosti Boží umírá, uváděn bývá v nemožnost, aby napotom Boha urážel. „Mrtvý nemůže hřešiti,“ dí týž svatý. Proto chválí Hospodin umrlé více, nežli kterékoliv žijícího člověka, byť i svatým byl. „Chválil jsem více mrtvé, nežli živé.“ (Kazat. 4, 2.) Nábožný jistý muž ve své nebezpečné nemoci pravil, aby ten, kdo by mu poselství smrti přinesl, řekl: „Raduj se; neboť přišel čas, kde Boha více urážeti nebudeš.“

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

W ruce Tvé poroučím ducha svého! Ty's mne vykoupil, ó Pane Bože pravdy! Ach, můj Vykupiteli, jak by to se mnou stálo, kdybys mne byl umřiti dal, když jsem od Tebe vzdálen byl? Já bych byl již v pekle, kde

bych Tebe nemohl již milovali. Děkuji Tobě, že's mne neopustil, a mně ku ziskání srdce mého toliké milosti proufádal. Želím toho, že jsem Tebe urazil. Miluji Tebe nade všechno. Ach, dejž mně, prosím, abych vždy poznával zlé, které jsem Ti učinil, Tebou opomrhowaje, a lásku, kterou nekonečná Tvá dobrota zasluhuje. Miluji Tebe, a žádám, Tobě-li se líbí, w tu chvíli umřiti, abych od nebezpečnstwí, milost Twou opět stratiti, a Tě na věky nemilovati oswobozen, a před ním ubezpečen byl. Ach, dejž mi w těch létech, které mi ještě pozůstávají, sílu, abych něco pro Tebe, ó můj Zejřící, prvé nežli umru, učinil. Dejž mi posílu proti pokússením a náruživostem, obzvláště proti náruživosti, která mne w minulosti k urážení Tebe nejvíce zamáděla. Dej mi trpělivost w nemocích, a w příkořích, které se mi učiní. Já odpouštím, Tobě k vůli, každému, kdo mnou opomrhowal, a prosím Tebe, aby's milost jemu proufádal, o kterou žádá. Dej mi posílu, abych i we warování-se hříchů wšedních pilnějším byl, neboť se přiznávám, že jsem jich dosawáde málo nenáviděl. Můj Spasiteli, pomoz mi! doufám všechno od zásluh Twých; též důvěřuji se zcela w Twou přimluvu, o Maria, Matko má a nádeje má!

3. Rozjímání.

Smrt není jenom „konec namáhání a trampot, nébrž i dveře žiwota,“ jak sw. Bernard prawi. Nutně musíme těmato dveřmi jíti, chce-

me-li jíti k patření na Boha. „Tato brána Hospodinova, spravedliví vcházejí budou do ní.“ (Zalm 117, 20.) Sv. Jeronym smrt takto proší: „Otevři mi, sestro má smrti! Sestro má, neotewřeš-li mi bránu, nemohu wejíti, a se z Pána radowati.“ Když sw. Karel Boromešský w domě swém malbu spatřil, kde kostlivec smrt představující se srpem w ruce nakreslen byl, zawolal malíře, a poručil, aby srp ten přetřel, a zlatý klič na to namalowal. Tím chtěl totiž touhu po smrti vždy w sobě budit, poněwadž smrt má nám otewřiti, abychom Boha widěli.

Sv. Jan Zlatoušlý dí: Kdyby král pro někoho obydli w swém sídle připravowal, prozatím ale jej zawázal, w baráku se zdržowati, jak welice by si žádal, aby brzo z baráku do sídla králowského přišel?“ W tomto žiwotě jest dusse, pokud w těle jest, jako w nějakém wězení, aby odtud do hradu nebeského přišla. Proto se modlil Dawid: „Wyweď z žaláře dusši mou.“ (Zalm 141, 8.) A swatý kmet Simeon newěděl — když Jesulátko na ložtech měl — žádné jiné milosti od něho žádati, nežli smrt, aby z wězení wezdejšího žiwota wyswobozen byl: „Nyní propustiš služebníka swého, Pane.“ (Luk. 11, 29.) Sv. Ambrož dí: Je jako donucený žádal propusttěn býti. Též milosti žádal apostol, řka: „Žádost mám, rozdělen býti, a býti s Christem.“ (Filipp I. — 23.)

Jakou radost měl číffník Faraonůw, od

Josefa zvěděm, že wyjde brzy z vězení, a že přijde opět do služby královské. Zdaž by se tedy dusse, Boha milující, neměla zaradovati, slyšíc, že wyjde ze žaláře pozemského, a přijde ku požívání Boha? „Dokud jsme v těle, vzdáleni jsme od Pána.“ (2. Corint. 5, 6). V tomto životě putujeme jako poutníci vzdáleni od Pána. Pokud s tímto tělem spojeni jsme, nacházíme se daleko od obličeje Božího, jako v nějaké od domova daleko vzdálené zemi; a proto dí sv. Bruno, že se nemá nasse skonání nazývati smrtí, nýbrž životem. Nemá se říci: „Smrt,“ nýbrž „Života začátek.“ Proto se nazývá smrt svatých dnem jejich narození; a právem: neboť umírající ve smrti své bývají zrozeni k onomu životu, jenž konce míti nebude. „Pro spravedlivé,“ dí sv. Athanas, „není smrt nic jiného, leč přechod do věčného života. O milování hodná smrti, pravil sv. Augustin, kdo by si neměl Tebe přát! ty's konec zlého, ty's konec práce, ty's počátek odpočinutí! S toužebností prosil tudíž tento svatý: „S protož, Pane, chci umřít, abych Tebe viděl.“

Právem, dí sv. Cyprian, musí se smrti obáhati hříšník, který z časné své smrti do věčné smrti přejde: „Ten ať se bojí umírání, kdo z této smrti ke věčné smrti přejde:“ ne 'ale, kdo v milosti Boží jest, a ze smrti do života přejíti doufá. V životopisu sv. Jana almužníka se vypravuje, že jistý bohatý člověk témuž svatému jediného svého syna odporučil, a jemu mnoho almužny udělil, aby jemu dluhé

od Boha wyprosíl živobytí; syn ale w krátkém čase na to zemřel. Když otec nad smrtí synovou bolestný nářek wedl, seslal mu Bůh anjela k němu řkouceho: „Ty's žádal pro swého Syna o dlouhé živobytí; věž, že on ho již na věky w nebi má. Toť jest milost, které Ježíš Kristus nám dosáhl, jať nám sřze Dzeásse zaslibeno bylo: „O smrti! já budu smrt twá.“ (Oseás 13, 14.) Ježíš wymohl swou smrtí za nás, aby smrt nasse životem byla. Když mučedlník Pionius na poprawissťe weden a od wedoucích tážán byl, jať může tať radostně na smrt jiti, odpowědel: „Wy jste na omylu; nejdú k smrti, nébrž k životu.“ (Ap. Eus. lib. 4. op. 14.) Tak byl též sw. mládenec Symphorius od swé matky powzbuzován, ana při jeho mučedlnické smrti jemu na blizku stojíc pravila: „Synu můj, neodnímá se tobě živobytí, nébrž se jen w lepšši proměňuje.“

Powzbuzování a prosby.

O Bože dusse mé! zneuctil jsem Tebe, obrátim Tobě záda; awssak Syn Twůj nahrazuje Ti čest, obětowaw se na kříži. Pro tu čest tedy, kterou milý Syn Twůj Tobě wzdal, odpust křiwdy Tobě učiněné. Vito jest mi, o nejvyššši dobré! že jsem Tebe urazil, a sľibuji, že nebudu ode dnešsta žádného jiného, kromě Tebe, milowati. Zachránění mé doufám od Tebe. Mám-li nyní co dobrého, jest to zcela a zúplna Twá milost: uznávám, že wssechno od Tebe jest. Milosti Boží jsem, což jsem. Jestli jsem

Tebe před tím urážel, doufám, že Tebe ctiti a na věky welebiti budu. Cítim w sobě silnou toužebnost po milování Tebe. Ti Ty mně dáváš, děkuji Tobě, za to lásko má! Ach, neustávej mi pomáhati, jako's začal; ode dneška chci Twůj býti, a sice celý Twůj býti. Všech rozkoší světských se zhostuji. A jakou větší rozkoš mohu miti, nežli Tobě, milování hodnému Pánu, jenž's mne tak tuze miloval, radost činiti? Ó lásko! já jenom Tebe, ó Bože a lásko, hledám! a doufám, Tebe vždy hledati, ó lásko, až w Twé lásce umíraje do říše lásky se dostanu, kde, již lásky plný a ani na okamžení neustáváje Tebe na věky a ze vši síly své milovati budu. — Maria, Matko má, jenž Swého Boha tak welice miluješ, učiň, abych Tebe w životě tomto welmi miloval, abych Tebe w životě onom neustále welmi welice milovati mohl.

IX. Rozvažování.

Pokoje umírajícího spravedlivého.

„Spravedlivých dusse jsou w ruce Boží, a nedotkne se jich muka smrti. Zdálo se očím nesmyslných, že umírají: oni pak jsou w pokoji.“ Kn. Moudr. 3, 1. atd.

1. Rozjímání.

Spravedlivých dusse jsou w ruce Boží. Když Bůh Spravedlivých dusse w ruce své má, kdož bude moci je kdy jemu wytrhnouti? Pravda jest, že peklo nepřestává i swaté w

smrti jejich pokoušeti a útokem na ně hnáti; Bůh však neopomíjí jim přispívati, a služební-
kům svým, čím větší nebezpečností jest, tím
větší pomoci udělovati. Čím větší nebezpe-
čenství, tím větší pomoc; „neboť Bůh jest po-
mocník w nouzi,“ dí sv. Ambrož. (ad Jos. c.
5.) Když služebník Eliseův město od nepřátel
oblehnuté widěl, zhrozil se; swatý ale dodával
mu směléosti řka: „Neboj se, nebo více (jich) s
námi jest, nežli s nimi“ (1. Král. 6, 16), a
potom ukázal mu od Boha k bránění poslané
vojstvo anjelské. Zlý duch přijde ovsšem, aby
pokoušel; přijde však také anjel strážce, aby
umírajícího posílil; přijdou swatí přimluvníci,
swatý Michal, od Boha k tomu ustanovený, aby
věrné jeho služby w posledním s peklém boji
bránil: přijde Matka Boží nepřátel zahnat, be-
rouc sobě oddaného pod svůj pláště ochrany; pře-
všemi jinými přijde Ježíš Kristus, před poku-
šeními newinné aneb kající své omčíčky ochra-
ňowat, pro jejížto zachování on život dal; při-
jde důvěry a posily jí dát, čehož ona w tako-
wém boji potřebuje; a proto ona docela směle
řekne: „Hospodin učiněn jest spomocník můj.“
(Žalm 26, 1.) Bohu jest, dí Origenes, více
na našem zachování záleženo, nežli zlému du-
chu na našem zahynutí; neboť Bůh nás mno-
hem více miluje, nežli nás ďábel nenávidí: on jest
více starostliv, aby nás w bezpečnost uvedl,
nežli se ďábel snaží, nás w ztracení uwr-
hnouti.

Bůh jest věrný, dí apostol; on nedopustí,

bychom pokoušeni byli nad to, čemu můžeme odolat: „Věrnýť pak jest Bůh, kterýž nedopustí, vás pokoušeti nad to, což můžete.“ (1. Kor. 10, 13.) Řeknete ale: mnozí svatí umírali s velikým strachem o spasení. Já odpovídám: Jen málo jest příkladů, žeby ti, kteří dobrý život vedli, napotom s velkým umírali strachem. Petr Bloisenský dí: že Bůh to u některých dopouští, aby je v smrti od mnohých jejích chyb očistil: „Spravedliví, když těžko umírají, bývají tím na tomto světě očistěni.“ Naproti tomu se ale dočítáme o všech služebnících Božích, že usmívajíce se umřeli. Každý má v smrti strach před soudem Božím; co ale hříšníci ze strachu přecházejí k zoufalivosti, trácejí svatí ze strachu k důvěře. Když sv. Bernard stonal, pokoušín byl dle vypravování sv. Antoina od nedůvěry; pomyslení však na zásluhy Ježíše Christa zapudilo všechnu bázeň, a on opakoval často: „Mé rány, mé zásluhy!“ Strachoval se sv. Hilarión; wesele ale doložil: „Bejdiž duše má, co se bojíš? Na sedmdesáte let jsi sloužila Christu, a sítíš se smrti?“ On chtěl říci: Co se bojíš duše má, když jsi Bohu sloužila, který věrný jest, a onoho opustiti nemůže, který za živa jemu byl věren? Pater Josef Skamafka, z řádu Ježíšova, odpověděl na otázku, jestli s důvěrou umírá: „Jak? sloužil jsem snad Mohamedu, že bych nyní od dobroty Boha svého nesměl doufati, že mne zachráni?“

Kdyby nás při smrti ta myšlénka trápiti

měla, že jsme Boha někdy uráželi, pomněmež na osvědčení Boží, že nechce hříchů kajících pá-
mětliv býti. „Bakli bezbožný činiti bude poká-
ní, všech nepravosti jeho, kteréž činil, nezpo-
menu.“ (Ezech. 18, 21.) Můžeme ale, ře-
kne někdo, ubezpečení býti, že nám Bůh odpu-
stil? Tuto otázku klade též svatý Basíl: „Zdaž
může někdo do jista přesvědčen býti, že mu Bůh
hříchů jeho odpustil?“ A odpovídá: „Dovšsem,
může-li totiž říci, já jsem nespravedlnosti nená-
widěl, a se ji štítíl.“ (In Reg. in inter. 12).
Kdo hřichu nenáwidí, může tedy ujistěn býti, že
mu Bůh odpustil. Lidské srdce nemůže bez mi-
lowání býti, buď miluje ono stvoření anebo mi-
luje Boha; nemiluje-li stvoření, miluje následow-
ně Boha. A kdo miluje Boha? Ten, kdo
přikázání jeho zachowává. „Kdož má přikáza-
ní má, a zachwává je, tenť jest, kterýž miluje
mne.“ (Jan XIV, 21.) Kdo tedy w zachowá-
ní přikázání umírá, umírá w lásce k Bohu,
a kdo Boha miluje, nebojí se: „Bázněť není w
lásce, ale dokonalá láska wen vyhání bázeň.“
(1. Jana 4, 18.)

Bo w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach můj Ježíši! na kterém dnu budu moci
říci: Bože můj! nemohu Tebe již stratiti? Kdy
budu na Tebe twáří w twář patřiti, ujistěn
jsa, že budu Tebe na věky ze vši síly své
milowati. Ach, nejvyšší mé dobré! jediná má
láska! pokud žiji, jsem w nebezpečnstwí, že bych
mohl Tebe urazit a krásnou milost Twou stra-

titi. Bylťe jednou nešťastný čas, kde jsem Tebe nemiloval, a láskou Tvou opowrhoval; nyní jest mi toho líto z celé duše své, a žádám ťi, toľik, co mi jen možná, činiti, abych Tebe miloval a se Tobě libil. Ssemť ale w nebezpečení, že bych mohl někdy Tobě moji lásku odepřiti, a poznovu od Tebe se odwrátiti. Ach, Ježíšši můj, žiwote můj! nedopouštěj toho. Mělo-li by mne kdy toto nejwětšší neštěstí potkati, dej, ať raději této chvíle jakkoli těžkou, awšťak Tobě milou smrti umru; jsem s tím spokojen, a prosím Tebe o to. Wěčný Otče! pro lásku Ježíše Christa odwrac ode mne toto velké neštěstí. Kárej mne, jak chceš, — zasluhuji to, a přijímám to, jen mne nezbaruj milosti a lásky své. Ježíšši můj, poruč mne Otci Swému! — Maria, lásko má, odporuč mne Synu Swému; podobáňni mi setrwanliwosti w Twém přátelství, a milosti, bych jej miloval, a pak ať učiní se mnou, co sám chce.

2. Rozjímání.

„Sprawedliwých duše w ruce Boží jsou, a nedotkne se jich muka smrti. Zdálo se očím nesmyslných, že umírají — oni pak jsou w pokoji.“ (Kn. Moudr. 3.) Dčím nesmyslných zdá se, že služebníci Boží umírají tak zarmoucení a neradi, jako synové swěta: newěděl ale, že Bůh syny své w smrti potěšiti a jim w smrtelných bolestech velikých rozkosti, jako předchut ráje, který jim brzo dáti chce, uděluje.

Jako w hřichu umírající počínají pocíto-

wati — co předcházející znamení pekla, jak wýsše popsáno — hrůzu a zoufanliwost: podobně počínají naopať swatí wzbuzowáním lásky k Bohu, s toužebností a nadějí, že jej brzo míti budou, — již před swou smrtí, onoho pokoje požiwati, z kterého se pak w nebi dokona radowati budou. Smrt swatým není trestem, nébrž odměnou: „Když dá milým swým sen: ai hle dědictwí Hospodinowo.“ (Zalm 126, 2.) Smrt Boha milujících nenazýváme smrtí, nébrž spaním, takže právem bude on moci říci: „W pokoji pro to spáti, a odpočiwati budu.“ (Zalm 4, 9.)

Bater Suarez umřel s tak welkým pokojem, že nmíraje pravil: Nemyslíl jsem sobě, žeby umírání tak příjemné bylo. Kardinal Baronius byl od lékaře warován, aby tolik na smrt nemyslel: „Proč?“ odpověděl on. „Bojím se snad ji? Nebojím se ji, nébrž miluji ji.“ Když kardinal Fischer z Rochestru, jak Sander wyprawuje, šel pro wíru umřít, oblekl se do nejlepších štatů, které měl, řka, že jde na swatbu. Když poprawiště spatřil, odhodil hůl swou a pravil: Idětež nohy mé, nejsme wíce daleko od ráje; nuže nohy mé, jděte čerstwo! nebe není wíce daleko od nás. A před smrtí zpíwal: „Bože, chválime Tebe“ na poděkowání, že Bůh jemu jako mučedlníku pro wíru umřítí dává; a nato položil zcela wesele hlavu pod sekeru. Sw. Frantisek z Assisi zpíwal při své smrti, a wyžýwal i druhé ke zpěwu. Otče, pravil laický bratr Eliáš k němu, když se

umirá, musí se plákat, ne pať zpívat. Ale já, odpověděl swatý, nemohu jinaké, nežli zpívat, jesto widím, že w krátce půjdu, Boha požívat. Mladá jedna mniška z řádu swaté Theresie, pravila k ostatním mniškám, které pláčice okolo jejího lože smrtelného stály, takto: „O Bože! proč pláčete? Jáť jdu mého Ježíše Christa nawštívit: radujte se se mnou, jestli mne milujete.“ (Dising Parol. 1, §. 16).

P. Granada wypravuje, že jakýs myslivec na málomocného poustevníka přišel, který smrti blížek byl a zpíval. S otázal se ho řka: „Jáť pať můžeš w takowémto stavu zpívat?“ „Bratře,“ odpověděl poustevník, „mezi mnou a Bohem není ničehož, nežli žeď tohoto mého těla; nyní widím ji rozpadáwati, a žalář se roustiti, jdu již Boha widět, a proto se raduji a zpívám.“ Tato toužebnost po Bohu učinila, že sw. mučedník Ignác pravil, kdyby nepřišly šselmy (divoká zvířata drawá), jej o život připraviti, že je brážditi bude, aby jej popadly: „Budu moci užívati, abych stráven byl.“ Sw. Kateřina Sienská nemohla to snést, když někdo smrt za neštěstí považowal, a pravila: „O milá smrti, jáť jsi neráda widána! A proč nepřicházíš ke mně, an na tě dnem i nocí wolám? (vita cap. 70.) A sw. Theresia žádala sobě smrti welice a za swou smrt měla to, že nemůže umřít, a s takowými city složila onu proslulou píseň: „Umirám, protože neumírám.“ Tak se dívají swatí na smrt.

P o m z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, Bože můj, nejvyšší mé dobro! nemiloval-li jsem Tebe v minulém času, obrácím se aspoň nyní zcela k Tobě. Se vším stvořením se loučím, a chci jen Tebe, láskyhodného Pána svého milovati. Řci mi, co chceš ode mně, abych činil: chci to učiniti. Dosti jsem se Tebe již naurážel. Ostatní svůj život chci strávit, abych Tobě radost působil. Dejž mi posilu, abych láskou svůj dosavadní newděl napravil. Zasloužil jsem již mnohá léta v pekelném ohni hořeti; a Ty's šel tak dlouho po mně, až jsi mne ziskal. Učiň nyní, abych ohněm svaté lásky Tvé se žnal. Miluji Tebe, nestončená dobroto! Chceš jediním předmětem lásky mé býti, a máš dobře; neboť Ty's mne miloval více, nežli všickni ostatní; a Ty jediný zasluhuješ milován býti. Ejhle, chci Tebe milovati a činiti, seč jen jsem, abych se Tobě zalíbil. Učiň se mnou, co se Tobě líbí. Dosti mám na tom, že Tebe miluji, a že Ty mne miluješ. — Maria, Matko má! pomoz mi, prosť Ježíše za mne.

3. P o z j í m á n í.

Zať může se báti smrti, kdo doufá, že po smrti své za krále v nebi korunován bude? „Rebojmež se zabiti," pravil sv. Cyprian, „jesto korunu máme jistou, budeme-li zabiti." Zať se může báti umřítí, jenž ví, že v milosti Boží tělo jeho nesmrtelným bude? „Musí smrtelné

toto tělo obléci nesmrtelnost.“ (I. Korint. 15, 53.) Kdo Boha miluje a po něm touží, považuje život za mučy, a smrt za radost. „Kdo trpělivě žít jest, umírá radostně,“ dí sv. Augustin. A sv. Tomáš Villanowský: „Smrt-li člověka ve spaní zastihne, přichází jako zloděj, jej oblpuje, zabíjí, a umrhne do propasti pekelné; zastihne-li jej ale bdícího: pozdravuje jej jako posel Boží, říká: Pán tě volá ke svatbě; pojď, já chci Tebe do blaženého života uvést, po kterém tak vroucně toužíš.“

D s jakou veselostí očekává smrt ten, kdo v milosti Boží se nachází, kdo Ježíše Christa brzy spatřiti, a zasléchnouti doufá slova: „To dobře, služebníče dobrý a věrný! žeš nad málem byl věrný, nad mnohem tebe ustanovím: „Wejdiž, v radost Pána svého.“ (Mat. 25, 21.) D jak nás budou potom skutky kající a modlitby, odtrhnutí-se od statků pozemských, a všechno, co jsme pro Boha učinili, těšiti! „Acete spravedlivému, že ovoce nálezků svých jisti bude.“ (Isai. 3, 10.) Tehdy, kdo Boha miloval, ovoce všech dobrých skutků svých okusí. Proto nikdy neplakal otec Hipolit Durazzo, z řádu Ježíšova, kdykoli někdo z jeho řeholních bratrů se známými blahoslavenstvími umřel, naopak on byl vesel. „Jak směšné by to bylo,“ dí sv. Jan Zlatoušlý, „ve věčný ráj věřiti, a předce těch litovati, kdo do něho jdou?“ (Ad viduam.) Jaká to útěcha, zpo-
meneme-li si na všechny ty pobožnosti, které jsme k božské Matce konávali, na všechny ty

růžence, na pouti k jejím obrazům, na posty sobotní, na časté náboženské schromáždění. Maria se nazývá „Panna věrná.“ Jak věrná jest ona v tom, aby věrné své služebnice v smrti těšila! Jistý ctitel svaté Panny pravil umíraje k pateru Binettimu: „Otče, neuvěříte, jak potěšitelná jest v smrti myšlenka — že jsem Materi Boží sloužil. Milý otče, kdyby jste jen věděl, jakou útechu cítím, že jsem této matce své sloužil! Nemohu vám ani vypověditi, jaká radost se tomu, který Ježíše miloval, v nejsvětější svátosti Ježíše často navštěvoval, a v svatém přijímání častěji požíval, pak dostane, když ve svatém pokrmu na cestu k věčnosti svého Pána do světnice vstupovati užří, jenžto přichází, by jej na cestě do onoho života sprowázel! O šťastný ten, kdo pak se svatým Filippem Neriským, bude moci říci: „Ejhle, láska má, ejhle, láska má, dejtež mi lásku mou!“

Alle kdo ví, řekne snad někdo, co na mne čeká. Kdo ví, zdaliž snad špatnou smrti neumru. J táži se tak mluvícího, co vlastně smrt činí špatnou? — Zenom hřích, pročez bychom se neměli smrti, nébrž raději hříchu báti; jak v tom svatý Ambrož již podotkl (*De bono mortis* C. 8). Nechceš-li se tedy smrti báti, veď nábožný život. Kdo se Boha bojí, tomu se dobře povede při umírání.

Pater La Colombière měl to skoro za nemožné, aby kdo, jsa za živa Bohu věren, zlou smrti umřel. A před ním pravil sv. Augustin:

„Kdo dobře žil, nemůže zle umřítí.“ Kdo připraven jest k umrtí, nebojí se smrti, byl i náhle přistla. „Spravedlivý pak, byl-liby smrti zachvácen, v odpočinutí bude.“ (Kn. Moudr. 4, 7.) A poněvadž nemůžeme jináče toho do-
fici, abychom Boha měli, leda skrze smrt, napo-
pomíná nás sv. Jan Zlatoušlý: „Obětujemež Bohu, co navrátiti musíme.“ A vězme, že, kdo Bohu smrt svou obětuje, nejdokonalejší skutek lásky vykonává, jaký jen k Bohu vykonati mů-
že; neboť kdo ochotně smrt přijímá, jaká se Bo-
hu libí, kdykoli a jakkoli přichází, tenk se po-
dobá svatým mučedníkům. Kdo Boha miluje, musí smrti žádati, a po ní vzdychati; ne-
boť smrt nás na věky s Bohem spojuje a z nebezpečnství, Boha stratiti, vysvobozuje. Mi-
lujemež jej v tomto životě co nejvíce možná. Jen k tomu má nám živobytí sloužiti, abychom v lásce prospívali. V jaké míře lásky smrt nás nalezne, v tétěž budeme Boha v blahoslavené věčnosti milovati.

P o w z b u z w á n í a p r o s b y.

Přiwaž mne, Ježíši, k Tobě tak pevně, abych se nemohl od Tebe více rozdělití. Dej, ať zcela Tvým jsem, prvé nežli umru, abych Tebe, ó Vykupiteli můj, smířeného spatřil, když Tebe ponejprv užřím. Ty's mne hledal, když jsem před Tebou utíkal; ach, nezamítej mne, když Tebe nyní hledám. Odpust mi vše-
chny urážky, které jsem Ti způsobil. Od této

chvilě chci jen na to pamatowati, abych Tobě sloužil, a Tebe milowal. Ty's mne k tomu až příliš zamázał, neodporowam křem i život z lásky ke mně obětowati. Rád bych se tedy celého za Tebe, můj Ježíši, obětowal, an's Ty sebe celého za mne dal. O Bože buďse mé! chci Tebe w životě tomto hodně milowati; abych Tebe w životě onom welmi wroucně milowal. Wěčný Otče, přitáhni srdce mé celé k Sobě, odtrhni je od vezdejších náklonností, poraň, rozniť je swatou láskou Swou. Wyslyš mne pro zásluhy Ježíše Christa. Dejž mi swatou setrwanliwost a milost, abych vždy po Tobě toužil. — Maria, Matko má, pomoz! a podošáhni mi té milosti, abych Syna Twého vždy o swatou setrwanliwost prosil.

X. Rozwážowání.

O užívání prostředku, bychom k smrti se připravowali.

„Pomni na poslední věci, a na věky nezhřešiš.“ Ekl. 7, 40.

1. Rozjímání.

Jedenkaždý wyznává, že umřítí musí, a že jen jednou umře, a že nic tak důležitých následků nemá, jako to; neboť od okamžení smrti záwisí, budeme-li na věky šťastni, aneb w zoufanliwosti. Každý wi, že od dobrého žiwobytí dobrá, od špatného žiwobytí ale zlá smrt záwisí. A jakž pak to přichází, že největší díl

Křesťanů předce tak žije, jakoby se nemělo nikdy umřítí, aneb jakoby na dobré nebo zlé smrti málo bylo záleženo? Žije se darebně, protože se na smrt nemyslí: „Pomni na poslední věci, a na věci nezhřešiš.“ Přesvědčiti se musíme, že se čas umrtí k zapravení účtů a ke zjednání věčného spasení nehodí. Chytrí synové světa uchopují se v patřičném času přiездеjších věcech všech prostředků, aby k nějakému zisku, k úřadu, k zasnoubení přišli, a v ohledu tělesného zdraví neodkládají ani v nejmenším s užíváním potřebných prostředků. Coby's o takovém řekl, kterýby teprv, až by k souboji neb ke skoušce pro nějakou učitelskou stolicí jíti měl, se učiti chtěl? Zdalibys setník nebyl nesmyslný, kterýby s zaopatřením potravy a zbraně až na čas obležení odkládal? Zdalibys správce lodi nebyl nesmyslný, jenžby opominul, pro čas bouře kotwicemi a welbloudy (lanami) se zaopatřiti? Podobně tak nesmyslný jest křesťan, který až do příchodu smrti odkládá, svědomí v pořádek uvéstí: „Když případne náhlá bída a zahynutí jako bouře se stihne: „tehdyť wolati ke mně budou, a newyslyším: . . . protož jíti budou ovoce cesty své.“ (Přisl. 1, 27 a násl.) Čas umrtí jest čas bouře a pomatenosti. Tehdyť budou hříšníci k Bohu o pomoc wolati, ale jenom s bázně před peklem, kterému se blízkými užří bez pravého obrácení, a proto newyslyší je Bůh. A proto budou jen ovoce špatného svého žiwobyťi okoušseti: Co bude mítí člověk naseto, to bude také kliditi. Menší dosti,

swaté swátosti přijmouti; musí se umřiti s nenáviděním hříchů, a s láskou k Bohu, která jest nade všechno. Jakž bude zakázaných náruživosti nenáviděti, kdo je až do smrti milowal? Jakž bude ten Boha nade všechno milowati, kdo až do onoho okamžení stvoření více miluje, nežli Boha?

Pán nazwal panny bláznivými; a byly to také, poněwadž lampy teprw spravowati chtěli, když ženich již přede dveřmi byl. Všichni se obáwají náhlé smrti, poněwadž napotom času není, účty do pořádku uvésti, každýf wyznává, že swatí opravdowě moudří byli, jestto se k smrti připravowali prwé, nežli smrt přišla. A co my činíme? Chceme s přípravou k smrti odkládati, až smrt přede dveřmi bude? Musíme tedy již nyní činiti, co w smrti si žádati budeme, abychom byli činili. O jak hořká bude pak zpomínka na čas stráwený, a obzwláště na špatně stráwený. Čas jest od Boha dán, abychom si zásluhy shromáždili; čas ale, který již minul, newrátí se více. Co to za úzkost bude, až zazní: „Nyni nebudeš moci vládnouti více.“ Není více času, pokání činiti, sw. swátosti přijímati, kázání slyšeti, Ježíše Christa w kostelích nawšštěwowati, se modliti: co se stalo, stalo se. Pak by zapotřebí byl zdrowější rozum, pokojnější čas, aby se mohla zpověď wykonati, jak býti má, aby se mohlo o rozličných důležitostech, o pochyblivých věcech přemýšleti, a tak swědomí uspokojiti; nebude wšak času více.

Powzbuzování a prosby.

Ach, Bože můj! kdybych byl w noci Tobě powědomé umřel, kde bych nyní byl? Děkuji Tobě, že's mi sshowiwal, a děkuji Tobě za wssechna ta okamženi, žessto bych od mého prwního uražení Tebe byl se w pekle nacházeti musel. Ach uděl mi swětla, a dej mi weliké nepráví poznati, které jsem Ti učinil, stratiw dobrowolně milost Twou, kterou's mně wymohl obětowáním na kříži žiwota swého za mne! Ach, Ježíši můj! odpusť mi, líto jest mi z celého srdce nade wssechno, že jsem Tebou, neskoučené dobro, pohrdal! Doufám, že's mi již odpustil. Ach, pomoz mi, o Spasiteli můj! abych Tebe již nikdy nestratil! Ach, Pane můj! kdybych Tebe po tolikém poznání a po tolikých obdržených milostech opět urazil, zdaliž bych schwálně peklo si nepřiprawowal? Ach, nedopouštějž toho pro zásluhy Swé krwe z lásky ke mně wylité. Dej mi swatou setrwanliwost, daruj mi lásku Swou. Miluji Tebe, o nejwyšší dobro! a nechci wíce upustiti od milowání Tebe až do smrti. Bože můj, smiluj se nade mnou pro lásku Ježíše Christa! — Měj i ty útrpnost se mnou, ó Maria! nádeje má! — Poroučej mne Bohu; Twá odporučení nebudou od Pána, jenž Tebe miluje, ošlyšána.

2. Rozjímání.

Zhůru tedy, bratře můj! neboť jest jisto, že umřiti musíš; umrhni se Utržowanému k no-

houm, děkuj mu za čas, který ti ze svého milosrdenství dává, aby's svědomí své spořádati mohl, a pak přehledni všechna pochybení došavadního života svého, obzvláště pochybení mládosti své. Pohledni na přikázání Boží, skoumej povinnosti tobě přinálezející, tovaryšstva, která's navštěvował, a napiš chyby své a slož všeobecnou zповěď *) z celého života svého, jestli's toho posud neučinil. O jak užitečná jest zповěď všeobecná, aby se žiwobyti křesťana dobře spořádati mohlo! Pomni, to jsou účty pro věčnost, vykonej je, jako by's je měl nyní před Ježíšem Christem, soudcem svým skládati. Vypuď ze srdce svého každou náklonnost zlou, každou zášť; zhošť se nyní každé pochybnosti z strany cizího statku, na cti utrhaní, daných pohoršení; a wem si před sebe, všech příležitostí, w nichž by's Boha stratiti mohl, se vyhýbati. Pomni; že co se ti již nyní za těžké zdá, pak w smrti tobě za nemožné přicházeti bude. Odhodlej se konečně — což nejdůležitějším jest — užíwati prostředků, aby's w milosti Boží se zachował. Tyto prostředky jsou: denně mši sw. slyšeti, rezwažowati si věčné prawdy, častokráte se zpowídati a přijímati alespoň každých osm dní, denně navštěwowati nejsvětější Swátost a

*) Nawezení, jak se má všeobecná zповěď wykonati, nalezneš na str. 205 w katolické misijnární knížce, již po dewáté (r. 1845) od shromáždění nejsvětějšího Wykupitele we Wídni wydané.

a Matku Boží *), duchovní knihy čísti a se postiti w sobotu. Předě vším wem si před sebe, se časteji Bohu a blahoslavené Panně poroučeti, a swatá jména, Ježíš a Maria, často, a obzvláště w čas pokusšení, wzhýwati. Toť jsou prostředky, které tobě dobrou smrt a věčnou blaženost wymoci mohou.

Učiníš-li to, bude to pro tebe welkým znamením milostivého wymolení. A co se minulosti dotýče, důvěř se w krev Ježíše Christa, který ti toto poznání dává, an chce, aby's spasen byl, a měj důvěru w přimluvu Marie Panny, která ti toho ponaučení zjednává. O jak mocně Bůh nám ku pomoci přichází, jak mnohých milostí podosahuje dusše, wede-li takový život a při tom též welkou důvěru w Ježíše a w Marii má.

Může tedy, čtenáři milý, wzdej se zcela a úplně Bohu, který tě wolá; a počni pokoje požiwati, jehož jsi posud vlastní swou winou zbawen byl. A jaký větší pokoj může dusše také cititi, nežli když u wečer jdouc spát si říci může: Měla-li by této noci smrt přijíti, doufám, že w milosti umru! Jaká útěcha jest to, burácení hromové slyšeti, zem widěti trásti, a při tom odemzdane smrt očekawati, Bůh-li ji sešle.

*) Což welmi pomzbužujícíně státi se může, jak nalezneš w spisu: „Nawštívení nejsvětější Swátosti.“

Powzbuzování a prosby.

Ach, Pane můj! jak jsem ti nemděčným
 za světlo, které mi dáwáš. Opustil jsem Te-
 be tak často, a od Tebe se tak často odvrátil;
 Ty's však neopustil mne. Kdyby's mne byl
 opustil, byl bych slepým zůstal, jakož jsem to
 před tím býti chtěl, byl bych w hříchů swém
 twrdossijně setrwal, neměl bych ani wůle k za-
 nechání hříchů, aniž k milování Tebe. Nyní
 cítím welikou bolest, že jsem Tebe urazil, a
 welkou toužebnost, w milosti Twé býti; osskli-
 most mám nad oněmi zlořečenými radostmi, pro
 které jsem milost Twou stratil. Wssechno to
 jsou od Tebe přicházející milosti, a mně nádeji
 dáwají, že's mi odpustil, a že mne spasena u-
 činiti chceš. Když jsi mne tedy bez ohledu na
 tolikere hřichy neopustil, a mne spasena míti
 chceš, zcela se Tobě nyní odemzdávám. Mrzí
 mne wice, nežli wssechno zlé, že jsem Tebe ura-
 zil, a umiňuji sobě, raději tisícrate život, nežli
 milost Twou stratiti. Miluji Tebe, nejwyšší
 mé dobro, miluji Tebe, Ježíši můj, který's za
 mne umřel, a doufám pro krew Twou, že mně
 wice nedáš, se od Tebe odloučiti. Ne, Ježíši
 můj, nechci Tebe wice stratiti. Chci Tebe wždy-
 ch milowati, pokud žiw budu; chci Tebe milo-
 wati, až umru, chci Tebe milowati na wěky
 wěkůw. Udrž tedy a rozmnož we mně wždy
 lásku k Tobě; prosím Tě o to pro zásluhy
 Twé. — Maria, nádeje má, pros Ježíše za
 mne!

3. R o z j í m á n í.

Dále musíme o to pečovati, bychom každé hodiny tak sporádání byli, jak w smrti býti zá-
dáme: „Blahoslavení mrtví, kteříž w Pánu u-
mirají.“ (Zjev. 13, 14.) Sw. Ambrož dí:
„Ti umírají dobře, kteří w čas smrti světu již
odumřeli,“ to jest: od takových statků odtrženi
jsou, od kterých je napotom smrt násilně odtr-
hne. Musíme tedy trpělivě nésti, když o svou
mohovitost přicházíme, když od příbuzných a ode
všech věcí tohoto světa odloučení býváme.
Neučiníme-li toho dobrovolně za živa, musíme
to w smrti učiniti, a sice potom s nejmětší bo-
leští, a s nebezpečenstvím pro věčné spasení.
Tu poznamenává na to sw. Augustin, že, aby-
chom pokojně umřeli, velmi užitečno jest, za ži-
va nejvyšší záležitosti uspořádati, a zároveň již
nad statkami, které se opustiti mají, rozhodnouti,
abychom w smrti toliko úžším přivínováním-se
k Bohu zabývati se mohli. Napotom jest do-
bré jenom o Bohu a o nebi rozmlouvati; ne-
boť poslední tato okamžení jsou příliš drahocen-
ná, než aby myšlenkami o nejvyšších věcech
mařiti se měla. Ve smrti zdokonalována bývá
fortuna wymolených; neboť téhož času shromáž-
duje se snad nejvíc zásluh, když se bolesti a smrt
s odemzdáním a láskou od Boha přijímají.

Kdo těchto dobrých myšlenek za živa ne-
budíval, nebude jich ani w smrti mít. Proto
mají některé nábožné osoby k velkému užtku
svému obyčej, měsíčně poslední vyjádření své

wůle s wzbuzowáním křesťanských cností obnowati, se wyzpovídawšse a k stolu Páně přistoupilšse, představujíce sobě, jakoby byli již na smrtelné posteli, a blízci tomu, aby z tohoto života wyfročil*).

Co se za živobytí nečiní, jest těžko, w smrti činiti. Sestra Kateřina u sw. Alberta, tato weliká služebnice Boží z řádu sw. Teresie, wzdychala umírajíc a prawila: „Mé sestry, newzdychám strachem před smrtí, neboť očekávám ji již po 25 let; já wzdychám, že tak mnohé widim podvedené, kteří život w hříšcích tráví a uzavření míru s Bohem na smrt odkládají, kdežto já sotwa: Můj Ježíši, řici mohu.“

Skoumej se tedy, bratře můj, zdaliž twé srdce na něčem pozemském — na některé osobě, na marné cti, na oněch penězích, na onom towarystwu, na oněch weselostech newisi, a pomni, že nebudeš tu věčně. Jednou a snad brzy je opustíš. A proč chceš srdce své na tyto věci wěšseti, a sebe do nebezpečenství nepokojné smrti, uwrhnouti? Obětuj od této chvíle všechno Bohu, hotow jsa, všemu tomu wýhost dáti, Jemu-li se tak líbí. Chceš-li oddaně umříti, musíš se již nyní do všech přicházejících protiwenství oddati, a sprost se náklonnosti k věcem pozemským. Měj okamžení smrti před

*) W knížce o nawštěwowání nejsvětější swátosti oltářní — která ponejprw w Brně 1812 a podruhé we Widni ob shromáždění nejwyššího Wykupitele wydána byla, nalezají se toho cwíčení, která, proto že krátká, w krátkém čase přečísti se mohou.

očima, a budeš wsechno zamítati: „Kdožkoli pomýšlí, že umře, opowrhne wšim s lehkostí,“ dí sw. Jarelim. Jestliže's newymolil sobě doposud staw pro žiwobyti, wol sobě takowý, kterého by's umíraje sobě žádal, aby's jej byl wymolil, a který by ti w smrti wíce spočinenosti poskytl. Pakli's jej ale již wymolil, čiň, co by's sobě tehdaž žádal, aby's we swém stawu býwal činil. Jednej tak, jakoby každý den býwal poslední twého žiwota, a wykonáwej každý skutek, který před se béřeš, každou modlitbu, každou zpověď, každé přijímání tak, jako by to poslední twé jednání bylo. Předstaw sobě, jakoby's každé hodiny umřítí měl, jakoby's umíraje w posteli ležel a slyšel na sebe wolati: „Ubírej se z tohoto swěta.“ D, jak užitečná bude ti tato myšlénka, aby's dobře se choval, a od swěta odlučowal: „Blahoslavený služebník ten, kteréhož, když přijde Pán jeho, nalezne, an tak činí.“ (Mat. 24, 46.) Kdo každou hodinu smrt na myšli má, dobře umře, i kdyby ona nenadále přišla.

Powzbuzowání a prosby.

Každý křesťan má w okamžení, kde se mu zpráva o jeho smrti přinese, hotow býti takto říci: „Málo hodin mi tedy zbývá ještě, o Bože můj! w těchto chci Tebe, jak jen w tomto žiwotě mohu, milowati, abych Tebe w žiwotě onom tím wíce milowal. Welmi málo mám, cobych Ti dal; obětuji Ti tyto bolesti i žiwobyti swé w sjednocení s onou obětí, kterou Je-

žís Kristus na kříži Tobě za mne přineš. Pane, bolesti, které trpím, jsou malé a nepatrné proti oněm, které jsem zasloužil; přijímám je, jak jsou, na znamení lásky, kterou mám k Tobě. Podrobuji se všem trestům, které v tomto i v onom životě na mne složíš, když jen Tebe na vždy milovati mohu; trestej mne, jak mnoho se Ti líbí, nezbaruj mne ale láskou Svě. Uznávám to, že jsem již nezasluhowal, Tebe milovati, poněvadž jsem láskou Tvou tak často pohrdal; Ty však nezavrhuješ duše skroussené. Vito jest mi, a želim toho, že jsem Tebe, nejvyšší dobro! urazil. Miluji Tebe z celého srdce, a důvěřuji se zcela v Tebe. Tvá smrt, o můj Vykupiteli, jest má nádej! V Tvé poraněné ruce poroučím duši svou: „V ruce Tvé poroučím ducha svého: vykoupil jsi mne, Hospodine, Bože pravdy.“ (Zalm 30, 6.) O Ježíši můj! Ty's dal krev Svou, aby's mne zachránil, nedopouštějž, abych kdy od Tebe byl oddělen. Miluji Tebe, o Bože věčný! a doufám Tebe na vždy milovati. — Maria, Matko má, pomoz mi v tomto důležitém okamžení. Již nyní odewzdávám Tobě ducha svého! Aci k Synu Svému, aby se nade mnou smiloval. Tobě se poroučím, o zachraň mne před peklem!

XI. Rozwážowání.

Cena času.

„Synu, zachovej čas, a waruj se zlého.“ Eccl. 4, 23.

1. Rozjímání.

Synu můj, di Duch swatý, buď pamětliv, abyš čas dobře vynakládal; neboť on jest nejdražší a největsší dar, který Bůh člověku, jenžto posud žije, dáti může. I pohané uznali, jak drahocenný jest čas. Seneka di, že se nedá cena času oceniti. Jestěť výše ale cenili swatí čas, sw. Bernardin Sienský pravil, že okamžení času platí tolik, co Bůh stojí; neboť w každém okamžení může si člověk skutkem lítosti nebo lásky milost Boží a slávu věčnou získati. (Serm. Fer. 4. post Dom. 1. Quad. op. 4.)

Čas jest poklad, který se jen w tomto životě nalezá; nikoli ale w životě onom, ani w pekle, ani w nebi. W pekle zatracenci plačícé di: O kdy by byla jen ještě hodina! Každou cenou zaplatiliby hodinu času, w které by své věčné záhubě ujiti mohli; této však hodiny neobdrží nikdy. W nebi nepláče se owssem; než kdyby blahoslawení plakati mohli, činili by to jen proto, že w tomto životě potratili čas, w kterém by ještě větsší slávu byli mohli obdržeti; a že čas ten nebudou moci více nahraditi. Jednou zjewila se komusi zemřelá Benediktinka řkouc: žeby dokonale spokojena byla;

Kdyby si ale něčeho žádati mohla, to žeby bylo, aby se mohla opět do života nawrátiti, zde trpěti, a si tím ještě větší zásluhu získati; a žeby ráda byla, kdyby bolestnou svou nemoc, kterou w smrti měla, až do posledního soudného dne snášeti musela, aby si jen té slávy wydobyla, které se jediným Zdráva's Maria podobahuje. A ty, bratře můj, k čemu ty obracuješ čas? Proč odkládáš vždy na zítra, co dnes činiti můžeš? Pomni, že minulý čas není více tvůj; budoucí není w moci tvé; jenom přítomný máš, aby's dobře jednal: „Co si zakládáš, bídníče! na budoucnosti,“ varuje swatý Bernard, „jakoby byl Dtec tobě časů do moci dal?“ (Serm. de Part. etc.) A sw. Augustin dí: „Zdaliž máš nade dnem moc, kdežto jí ani nad hodinou nemáš? Jak můžeš si zjejtřejší den přislibowati, jesto ani newíš, budeš-li ještě hodinu žít?“ Nejsi-li tedy dnes k smrti připraven, obawej se, dokládá sw. Therese, že zle umřeš.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

O Bože můj! Děkuji Tobě za čas, který mi dáwáš, abych neporádky minulého života naprawil. Kdybych w tomto okamžení umřiti musel, byloby pomyslení na čas minulý jedna z největších mých bolestí. Ach, Pane můj! Ty's mi dal čas, abych Tebe milowal, a já sem jej urážkami proti Tobě strávil. Od prvního okamžení, kde jsem se od Tebe odvrátil, byl bych zasloužil, do pekla zamržen býti; než

Ty's mne wolal k pokání a mně odpustil. Slibil jsem Ti, že Tebe více neurazím; však jak často potupil jsem Tebe na novo, a Ty — Ty's mi poznovu odpustil! Tvé milosrdenství budiž na věky velebeno. Kdyby nebylo nekonečné, jak by mne bylo mohlo tak dlouho snášeti? Kdož by byl mohl se mnou takovou trpělivost miti, jakou jsi Ty ke mně měl? O jak bolí mne to, že jsem tak dobrotivého Boha urazil! Drahý můj Vykupiteli! trpělivost, kterou's měl se mnou, ta již mne měla k lásce k Tobě roznítiti. Ach, nedopouštěj, abych Tvé lásky, kterou's ke mně měl, opět neděčným byl. Sprošť mne všeho, a připoutej mne vždy víc na lásku Svou. Ne, Bože můj! nechci více čas marniti, kterého mně dopříváš, abych učiněné zlé napravil: jáť chci jej zcela v Tvé službě a v lásce k Tobě strávit. Dej mi svatou setrvanlivost. Miluji Tebe, o nekonečná dobroto, a doufám Tebe na věky milovati. — Děkuji Tobě, o Maria! Ty's mi vyprosila tuto lhutu života; přispěj mi nyní, a učin, abych zcela v lásce k Synu Tvému a Vykupiteli mému, a k Tobě, mé královně a matce, strávil.

2. Rozjímání.

Není nic dražšího nad čas; ale ničeho na světě newáží si lidé méně a na nic se tak málo nedbá, jako na čas. Tak si stěžuje sv. Bernard (Serm. ad Schol.): „Pomijíš dnové spásky, a nikdo nepomýšlí, že den pro něj k strace-

ni přichází, a je více nenavrací.“ Užřiš, jak tento hráč čas dnem i nocí maří. Ptáš se ho: Co dělá? A on odpoví: „Ukracuji si čas.“ Tohoto, který se vždy potuluje, uhlídáš celé hodiny uprostřed ulice stát, na okolojdoucí zhlídati, osflklivé aneb ničemné řeči vésti, a ptáš se ho, co dělá? odpoví: „Ukracuji si čas.“ Vidní slepci, kteří tolik dnů trátí! Dnů, které se nemrátí více!

O lehkomážený čase! ty budeš v čas smrti od synů světa nejvíce žádan. Pak budou ještě roku, ještě měsíce, ještě dne žádati, ale neobdrží ho již; uslyšit: „Není času více.“ Jak mnoho by pak každý z těchto za týden, za den dal, aby svědomí své lépe spořádal! „Aby jen jedné hodiny získal,“ dí sv. Bawřinec Justinian, „dal by takový všechny statky své, i čest, i rozkoše.“ (De vita sol. Cp. 10.) Tato hodina nebude mu však více dána. Kněz u něho stojící řekne mu: „Rozluč se honem s tímto světem, není času více. Stěhuj se, dušše křesťanská, z tohoto světa.“ — Proto náš napomíná prorok, že máme na Boha pamatovati, a prvé, nežli světlo zajde, milost jeho hledět obdržeti: „Pamatuj na Stvořitele svého — prvé nežli se zatmí slunce.“ (Kazat. 12, 1.) Jak trpké jest to pro pocestného, když on, až se již bylo setmělo, a on si není pomoci, teprv znamená, že se cesty chybil! Tuto trpkost bude onen při smrti míti, kdo mnoho let na světě žil, čas ale pro Boha newynakládal: „Přichází noc, kde žádný nemůže dělati. (Jan 9, 4.)

Tehdáž bude pro něj smrt časem nočním: „Bowlal proti mne čas.“ (Plač Jer. 1, 15.) Svědomí pak jej upamatuje, jak měl moc času, a jak ho ke škodě duše své vynakládal; kolikrát povzbuzení, kolikrát milosti od Boha obdržel, aby svatým byl, a — on jich použití nechtěl, a nyní se vidí prostředků k činění něčeho dobrého zbavena. A proto bude plakat a řekne: Ó jak nesmyslným jsem byl! Ó stracený čas! Ó stracené živobytí! Ó stracená léta, v kterých jsem mohl svatým býti, ale — nestalo se, a nyní není více času k tomu. Což ale pomůže napotom tento pláč, a toto vzdychání, když činohra se končí, lampa zhasinati počíná, a umírající důležitého okamžení, od něhož věčnost závisí, blížet jest.

Povzbuzování a prosby.

Ach, Ježíši můj, Ty's dal celý život, aby's duši mou spasenu učinil; nebylo žádného okamžení v životě Tvém, kde by's nebyl za mne věčnému Otci se obětovat, aby's mi odpuštění a spasení věčného podosáhl, a já — já byl tolik let na světě, a kolik let jsem pro Tebe strávil? Ach! všechno, nač si jenom zpomenu, dělá svědomí mému výčitky: zlého bylo mnoho, dobrého málo; a to málo bylo plné nedokonalosti, lenosti, samolásky a roztržitosti. Ach, Vykupiteli můj! přežel všechno bylo takové, neboť na všechno, co's pro mne učinil, zapoměl jsem. Ty's myslél vždy na mne, a já jsem na Tebe nezpomínal; Ty's šel po mně, když

jsem já před Tebou utíkal, a voláš tak často na mne, abych Tebe miloval. Ejhle, Ježíši můj! nechci déle odporovati. Tak dlouho bych měl ještě čekati? snad, až mne zcela opustíš? Vito jest mi, ó nejvyšší dobro! že jsem se strze hřích od Tebe odloučil. Miluji Tebe, dobroto neskončená a neskončené lásky hodná! Ach, nech mne více tento čas strátiti, který mne z milosrdenství dáváš. Ach, můj Spasiteli! připomeň mne vždy na lásku, kterou's měl ke mně, a na bolesti, které's pro mne trpěl. Dejž mi na všechno zapomenouti, abych v ostatním svém živobytí jen na to myslil, jak mám Tebe milovati, a Tobě dobroliběžným býti. Miluji Tebe, můj Ježíši, má lásko, mé všechno! Slibuji Tobě, kdykoli na to pomním, lásku svou k Tobě projewovati. Dej mi swatou setrwanlivost. Důvěřuji se zcela v zásluhy krve Tvé — a též v přimluvu Tvou, ó má milá máti Maria! neopouštěj mne!

3. Rozjímání.

„Chodte, dokud světla máte.“ (Jan 12, 35.) Musíme nyní za živa po cestě Páně choditi: pokud světlo máme, neboť v smrti zmizí ono. Potom není času k přípravování, potom musíme již připraveni býti: „Buďte hotovi.“ V smrti nemůže se nic činiti, co se pak stalo, stalo se. O Bože! kdyby komu oznámeno bylo, že se má brzo o živobytí jeho, a o celou jeho majetnost a statek rozhodnouti, jak by se co nejkrapněji po dobrém právníku ohlížel, aby soudce

S důvody svými srozuměl, a jak by spěchal, prostředků vypátrat, kterými by jejich náklonnost získal? A co činíme my? Víme jistě, že se brzy — ano může se to každou hodinu státi — o nejdůležitější věc naši, totiž o naše věčné spasení jednati bude, a my — tratíme čas! Tu ale řekne někdo: Jsem ještě mladý; později se již Bohu oddám. Věč, milý křesťane, odpovídám na to, že Pán onomu stromu fíkovému zlořekl, který našel bez ovoce, ačkoliv ještě tu nebyl čas ovoce, jakož v ewangelium výslovně se říká: „nebo nebyl čas fíků.“ (Mak 11, 3.) Tím chtěl Ježíš Kristus říci, že člověk každého času, i v mladosti, ovoce dobrých skutků nésti má, sic že bude zlořečen, a že ani v budoucnosti ovoce neponese: „Siž více na věky nežádnu ovoce z tebe nejez.“ Tak pravil Vykupitel tomuto stromu; a tak zlořečí tomu, kdo od něj volán bývá, a jemu odporuje. Ach, jaká to věc důležitá! Bláhý duch považuje trvání našeho žití za čas kratičký, a proto netrací žádného okamžik, aby nás pokoušel: „A vám sestoupil ďábel, maje hněv veliký, věda, že krátký čas má.“ (Zjev. 12, 12.) Bláhý nepřítel netratí času, aby nás v záhubu uvrhl a my — maříme čas, k našemu spasení daný.

Jiný řekne: Ale, co dělám zlého? O Bože, což to není nic zlého, když se čas hra-
ním, a ničemuými rozprávkami mřhám, které du-
ši nic neprospívají? Dal nám snad Bůh čas
k tomu, abychom ho trátili? — Nikoli, — bí

Duch swatý: „Nezbawuj se dne dobého.“ (Sir. 14, 14.) Dělníci, o nichž sw. Matouš píše, nečinili také nic zlého, nébrž jen čas trátili, a byli od pána winice přede pořádkem: Proč tu stojíte celý den zahálející?“ (Mat. 20, 6.) V den soudný požádá Ježíš Kristus z každého marného slova od nás účty. Každý čas, který pro Boha nebývá vynaložen, v kterém na Boha nemyslí, jest stracený čas, dle sw. Bernard (Coll. 1, 8). Proto nás napomíná Pán: „Cožkoli učiniti může ruka Tvá, neustále dělej: nebo ani dílo, — ani umění (ani čas) budou v hrobě, kamž Ty pospícháš. (Kaz. 9, 10.) Ctihodná Johanna od nejsvětější Trojice, karmelitánka, pravila: v životě swatých není žádného „zejtra.“ To „zejtra“ jest v životě hříšníků obyčejné, kteří vždy praví: později, později, a tak to činí až do smrti. „Hle, nyní čas příjemný, hle nyní den spasení.“ (2. Kor. 6, 2.) Dnes uslyšte hlas jeho, nechtějte zadržovati srdci svých.“ (Žalm 94, 8). Bůh tě volá, aby's dobré činil, učiň to dnes, neboť zejtra není snad více času, aneb nebude tebe Bůh již volati.

A jestli's minulý čas k svému neštěstí k urážení Boha vynakládal, hleď to v ostatním životě svém oplakávati, jak si to král Ezechias předsevzal: „Připomínati budu Tobě wšecetá léta swá v hořkosti duše své.“ (Isai. 38, 15.) Bůh dává ti živobytí, aby's nyní stracený čas nahradil: „Vykupuj čas, nebo dnowé zlí jsou.“ (Efez. 5, 16.) Sw. Anselm dle:

Čas si wykoupíš, budeš-li činiti, co's činiti opominul. O sw. Pawlu di sw. Jeronym, že on, ačkoliv poslední mezi apostoły byl powołán, předce dle zásluh prvním byl, pro weliké věci, které po swém powolání wykonal, an více nad ostatní pracował. Pomysleme, kdyby se také o nic jiného nejednalo, můžeme předce každého okamžení něco větššího nad wezdejšší statky získati. Kdyby's sobě tolik wezdejšších věcí získati mohl, co by's za jeden den obejiti, aneb tolik peněz, co by's za den spočítati mohl, jak by's tu spěchal? A jesto za okamžení poklady věčné získati můžeš, chceš čas tratiti? Co činiti můžeš, čin dnes; neprav, že to zejtra učiníš; neboť dnešní den bude pro tebe stracen, a newrátí se nikdy. Když jinší řeč wedli o swětšých věcech, obracel se sw. Frantisek Borgiáš se swatými myšlénkami k Bohu, takže jsa o své mínění tážán nic odpověditi newěděl; když ho proto hanili, pravil: Chci se raději dáti člověkem bez wyzdělání nazýwati, nežli čas darebně mařiti.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Nikoli, Bože můj, nikdy více nechci čas mařiti, kterého mi we swém milosrdenství uděluješ. Měl bych sice nyní w pekle býti, zle se pálení a plakati! Děkuji Tobě, že's mne na živě zachował; chci tedy ostatní dny života své ho jenom pro Tebe vynakládati. Kdybych nyní w pekle byl, plakal bych, awšak ze zoufalství a bez užitku. I chci urážky Tobě učiněné

oplakávati; neboť pak budu jist, že mi odpustíš, an mne prorok o tom poučuje: „Pláče nebudeš nikoli plakati, lítost maje slituje se nad tebou (milosrdný).“ (Isaiaš 30, 19.) Kdybych v pekle byl, nemohl bych Tebe již milovati; teď ale miluji Tebe, a doufám, vždy Tebe milovati. Kdybych v pekle byl, nemohl bych již Tebe o milost prositi, ale nyní slyším Tebe řkouch: „Prosťte, a bude vám dáno.“ (Luk. 11, 9). „Prosťte, a vezměte“ (Jan 26, 24); an tedy ještě čas mám, Tebe o milost prositi, prosím tedy o dvě milosti, ó Bože duše mé! daruj mi setrvanlivost v milosti Svě, a dej mi lásku Svou, a pak čiň se mnou, co chceš. Učiň, abych se ve všech okamžicích mého ještě mi zbývajících života Tobě, Ježíši, poroučel, řka: Pane, pomoz mi! smiluj se nad mnou! učiň, abych Tě více neurážel a abych Tebe miloval! — O přesvatá Panno Maria, Matko má, podosaň mi milosti, abych se Bohu vždy poroučel, a jej o svatou setrvanlivost a o svatou jeho lásku prosil.

XII. R o z w a ž o w á n í.

O důležitosti spasení.

„Prosíme pak vás, bratři, — abyšte svou práci konali.“
1. Thessal. 4, 10, 11.

1. R o z j í m á n í.

Starost o věčné spasení jest pro nás lidí zajiště ze všech nejdůležitější; ale právě ona

se od křesťanů nejvíce zanedbává. Nefetřime práce, netratíme času, abychom nějakou důstojnost obdrželi, abychom právní při vyhrali, abychom manželstvo uzavřeli, jak často se tu radíme, kolikerych prostředků se chápeme? Nejsme, nespíme. Abychom se o věčném spasení ubezpečili, co činíme? jak jsme živi? Nic nečiníme, naopak všechno činíme, abychom se do záhuby uvrhli; a větší díl křesťanů jest živ, jakoby smrt, soud, peklo, nebe a věčnost žádné pravdy wiry, nébrž ob básníků vynalezené bájky byly. Tak se mrzíme, když nám právní pře, když nám žeň špatně wypadne. A jakou pilnost vynakládáme, bychom utrpenou škodu napravili! Když se kůň, když se pes stratí, jak se vynasnažujeme, je opět naleztí! Ztratíme-li ale milost Boží, — tu spíme, žertujeme a se smějeme. Věc to na povážení! Každý se stydí, ve světských záležitostech nedbalým nazván býti, a tak mnozí nestydí se, záležitost věčnosti zanedbávati, na které předc všechno záleží! Zmenujíť swatí moudrými, poučevadž jen na to pamatovali, aby spaseni byli, a předc myslí raději na věci tohoto světa, nežli na duši swou! Vy ale, batři moji, di sw. Pawel, pozorujte jen na swou velikou práci, na swou věčnou spásu, kteráž wassim nejdůležitějším zaměstnáním jest: „prosíme wás — abyste swou práci konali.“ Budmež tedy přesvědčeni, že věčné spasení pro nás nejdůležitější, jediná práce a starost jest, která, jednou-li pochybila, spolu nenahraditelnou jest.

Jestli to starost nejdůležitější. A to právem; neboť jest to práce nejvěšších následků, jestli se tu o duši jedná; a je-li ta stracená, všechno jest straceno. Duši musíme vševšechněch statků světských ceniti. „Duše jest dražší, nežli celý svět,“ dí sv. Jan Zlatoušlý. Abychom tomu rozuměli, postačuje věděti, že Bůh i Syna svého na smrt vydal, aby duše naše zachránil. „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal.“ (Jan 3, 16.) A věčné Slovo neodporovalo, vlastní Smou krvi je vykoupiti: „nebo jste koupili za velkou mzdu,“ (I. Kor. 6, 20) takže se podobá, dí jistý smatý Dtec, jakoby člověk tolik platil co Bůh: „Vykoupení člověka jest tak drahocenný dar, že člověk na ceně Bohu rovně býti se zdá.“ Proto dí Ježíš Kristus: „Kterou dá člověk odměnu za duši svou?“ (Mat. 16, 26.) Když tedy duše v tak vysoké ceně jest, jakým zbožím světa vymění ji zpátkem člověk, když ji stratil? Sv. Filip Merišlý měl jistě dobře, nazvav nesmyslným toho, kdo zachránění duše své paměti uení. Kdyby na světě byli lidé smrtelní a nesmrtelní, a kdyby smrtelní viděli, že nesmrtelní se jen vezdejšími věcmi: dobýváním ctí, statků a užíváním vyražení světských zabývají, tu by jistotně k nim pravili: O jak nesmyslní jste! Vy můžete věčných statků dosáhnouti, a myslíte na tyto bídné a pomíjející věci! — a budete pro ně v životě onom k mukám věčným zatraceni. Nechte na tyto pozemské statky jenom nás nešťastníky

mysleti, pro které všechno se smrti se stončí. Však nikoli! což nejsme my všickni nesmrtelní? a jakž to přichází, že tak mnozí pro bídné radosti tohoto světa dusse své trati? Jakž to přichází, dí Salvian, že křesťané na soud, na peklo, na věčnost věří, a přede živi jsou, neobávajice se jich? „Jaká toho příčina, že křesťan, ačkoli v budoucnost věří, budoucnosti se nebojí?“

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach Bože můj! jak jsem strávil tolik let, které jsi mi dal, abych se staral o své věčné spasení? Ty's, Vykupiteli můj, koupil duši mou krví Svou, a odemždal's ji pak mně, abych hleděl ji zachrániti. Než já hleděl jen ji zkažiti, a Tebe, který's mne tak velice miloval, urážeti. Děkuji Tobě, že mi ještě čas dáwáš, velikou mou strátu nahraditi. Stratil jsem duši svou a milost Tvou. Pane, bolí mne to, a z celého srdce jest mi toho líto. Ach, odpust mi! od této chvíle umínuji sobě, raději všechno, i také živobytí stratiti, nežli přizeň Tvou. Miluji Tebe nade všechno, a jsem odhodlán, Tebe vždy milovati, ó nejvyšší, nekonečné lásky hodné dobro. Pomoz mi, Ježíši můj! aby toto mé umínění nepodobalo se mým předesslim předsewzetím, které samé spronewěřilosti byly. Nech mne umřiti prvé, nežli Tebe poznovu urazím, a milovati opominu. — O Maria, nádeje má! učiň mne spasena podobáhnutím swaté setrwanlivosti.

2. Rozjímání.

Záležitosť věčného spasení není jenom nejdůležitější, nýbrž jediná, kterouž v tomto životě máme: Jen jednohoť jest potřebí. Sv. Bernard oplakává nesmyslnost křesťanů, kteří zába-
vou dětí hříčkou, a své vlastní světské zaměst-
nání záležitostmi nazývají: „Hry dětinské slo-
vou hříčkami; hry ale zrostlých zvou se zále-
žitostmi.“ Tyto zpozditosti zrostlých jsou nejvě-
tší zpozditosti. „A co jest platno člověku, di
Pán, by všecken svět získal, na duši pak své
šřodu trpěl.“ (Mat. 16, 26). Budeš-li spa-
sen, bratře můj, nic na tom nezáleží, byl-liš
na této zemi chudý, zarmoucený a opovržený;
podosáhneš-li blaženosti, nebudeš více bolesti
trpěti, a na věky šťastným budeš. Chybíš-li
se ale blaženosti, a budeš-li zatracen; — co ti
platno bude v pekle, žeš na všech vyraženích
světských býval, žeš bohatý a vážený býval?
Se štrátou duše strati se vyrazení, hodnosti,
bohatství, ano strati se všechno.

Co odpovíš Ježíši Christu v den skláda-
ní účtů? Kdyby nějaký král některého ze svých
vyslanců poslal, aby v nějakém městě velkou
záležitosť pořídil, a kdyby vyslanec místo toho,
maje záležitosti sobě svěčených pamětliv býti,
jen na bály, divadelní hry a radovánky my-
šlel, a kdyby tím záležitosť ta špatně wypadla,
jakby z toho při svém návratu králi odpoví-
dati musel? Ale, ó Bože! jak mnohem více
bude Pánu na soudu ten museti odpovídati,

Kdo nepřijel na svět, aby se vyrážel, aby zbohatl, aby hodností podobáhl, nébrž aby duši svou zachránil — pakliže svou pozornost na všechno jiné, a jen ne na duši svou obrací? Jako synové světa myslíváme jen na přítomnost a ne na budoucnost. Sv. Filip Nerinský pravil jednou v Římě mladíku schopnostmi nadanému, Františku Zazzerowi jménem, který světu oddán byl, takto: „Synu můj, uděláš velké štěstí, budeš dobrým právníkem, pak budeš prelátem, napotom snad i kardinálem, a kdož ví? snad i papežem. A potom? a potom? Zdi,“ pravil konečně k němu, „přemýšlej nad těmito posledními slovy.“ František šel domů, a když si tato dvě slova „a potom? a potom?“ rozvážil, zanechal své světské smýšlení a i svět, a vstoupil do tovaryšstva svatého Filipa, kde jen na Boha svůj zřetel obracet počal. Abychom o spasení duše své pracovali, jest naše jediné zaneprázdnění, poněvadž jen jednu duši máme. Benedikt XII. byl od jistého knížete o milost žádán, kterou bez hříchu povoliti nemohl; i odpověděl papež vyslancovi: „Řeknětež knížeti svému: kdybych dvě duše měl, mohl bych jednu pro něj stratiti, a druhou pro sebe podržeti; poněvadž ale jen jednu mám, nemohu a nechci ji stratiti.“ Sv. František Xaver pravil: že na světě jest jediné dobro, a jediné zlo; jediné dobro jest dosažení blaženství; jediné zlo jest ztracení. Totéž pravila svatá Teresie ke svým klášterním panám, říkouc: Sestry, jedna duše, je-

d n a w ě č n o s t! Tím chtěla říci: Je-li tato jediná duše stracena, straceno jest všechno. Jedna věčnost: je-li duše jednou stracena, jest ona na vždy stracena. Proto prosil Dawid: „Jedné věci jsem žádal od Hospodína, též bych hledáwati budu, abych přebýval w domě Hospodinově.“ (Zalm 26, 4.) Pane, o jedno prosím Tebe, a o nic jiného: Zachovej duši mou!

„S bázní a s třesením spasení své ko-
nejte.“ (Filipp 2, 12.) Kdož se nebojí a
netřese před zahynutím, nebude spasen. Aby-
chom spaseni byli, musíme se přičiniti, a násili
činiti: „království nebeské násilí trpí, a ti,
kteříž násilí čini, uchvacují je.“ (Mat. 11, 12.)
Bychom blahoslawenství dosáhli, jest zapotřebí,
aby w smrti náš život s životem Ježíše Chri-
sta se srownával: „Předzřídil je, aby byli při-
podobněni obrazu Syna jeho.“ (Řím. 8, 29.)
A tudy musíme se přičiniti, utíkajíce s jedné
strany příležitosti, a s druhé strany užívajíce k
dosazení věčného spasení potřebných prostředků.
„Měkkým nebude království dáno,“ dí svatý
Bernard, „nébrž oněm, kteří w službě Boží pa-
trichně se přičinují.“ Všickni by chtěli bez ne-
pohodlí spaseni býti. O důležitá věc! dí sw.
Augustin: zlý nepřítel přičinuje se tak tuze, a
nespí, by nás w zahynutí uvedl; a ty jsi tak
ubezpečen, jestli se o věčné tvé blaho nebo zlo
jedná! „Nepřítel bdí, a ty spíš!“

Powzbuzování a prosby.

Ach Bože můj, děkuji Tobě, že mně nyní dáváš býti u nohou Tvých a ne w pekle, které jsem tak často zasloužil. Než co by mi žiwo-byti prospělo, které mi udržuješ, kdybych bez milosti Tvé žiw byl. Odvrátil jsem se od Tebe, ach, ó by se to nikdy nestalo! Stratil jsem Tebe, ó nejvyšší mé dobro! Vito jest mi toho z celého srdce; kžbych byl raději tisíckrát zemřel! Stratil jsem Tebe; než Twůj prorok dí, že's docela dobrý, a že se rád dáváš naleztí dussi hledající Tebe. (Pláč Jeremiáše pror. 3, 25.) Jest-li jsem prvé před Tebou utíkal, ó králi srdce mého! hledám Tebe nyní, a nehledám nic jiného, kromě Tebe. Miluji Tebe z celého srdce svého. Přijmi mne, nezamítej toho, aby Tebe srdce milovalo, které Tebou někdy pohrdalo. Uč mne Twou vůli konati. Uč mne, co mám činili, abych se Tobě líbil, jak pak chci wsechno zachováwati. Ach, Zejřší můj, zachraň tuto dussi mou, za kterou jsi krew i život dal; můj Spasiteli! zaopatř mi milost, abych Tebe w životě tomto i w onom wždycky miloval. Tak to doufám od zásluh Tvých. — A tak to doufám také od přimlwy Twé, o Maria!

3. Rozjímání.

Pracování o spasení dusse své jest důležitá záležitost, jediná záležitost; záležitost, která, jednou nepodařena, nikdy wice naprawiti se ne-

může. Zajiště jest to největší chyba: záležito-
sti věčného spasení se chybí. Není žádná
chyba, jenž by tak veliká byla, jako zanedbání
věčného spasení. Proti všem ostatním chybám
jest prostředek. Stratí-li kdo něco, může to o-
pět jinou cestou obdržeti; přijde kdo o nějaké
místo, může býti prostředek, je opět opanovati;
takměř, kdyby kdo život stratil, jest, pakli jen
spasen, všemu pomůženo. Žádného prostředku
ale není více pro toho, kdo jest zatracen. Jen
jednou se umře. Duse-li jednou stracena, na
vždy jest stracena. „Jednou stracen, na věky
stracen.“ Nezbyvá ničeho, než s ostatními bíd-
nými nesmyslně v pekle věčně plakat, kdež
největší muky, které trpí, jsou, že na mysl jim
tane: čas k napravení této bídny již zmizel:
„Pominula žen, skonalo se léto, a my vyswo-
bození nejsme.“ (Jer. 8, 20.) Ptejte se o-
něch mudrců světa, kteří nyní v této ohnivě
propasti jsou, ptejte se jich, jakého smýšlení
nyní jsou, a zdaliž jsou rádi, že na tomto světě
šťěstí své učinili, kdežto nyní v onom věčném
vězení zatraceni jsou. Slyšte, jak oni pláčou
a nařikají. „Tedy byli jsme bludně na tom!“
Co platno jim nyní, že chybu učiněnou poznali,
když proti věčnému jejich zatracení prostředku
více není? Jakby se někdo na tomto světě
mrzel, kdyby svůj palác, jehožto srovnání by byl
málo útratami zabrániti mohl, jednoho dne sbo-
řený našel a na nedbalost svou pak teprve si
uvážil, kde žádná pomoc více možná ne-
byla?

Tot jest největší trápení zatracených, když si pováží, že vlastní vinou duši svou stratil, a zatracení byli. „Zahynuti tvé, Izraeli: toliko me mně pomoc tvá.“ (Ozeáš 13, 9.) Svata Teresie praví, když kdo vlastní vinou šat, prsten, ano i maličkost stratí, nemá pokoje; tu neji a nespí. O Bože! jakou bolest bude zatracený mít, když do pekla vkročí, když se již v tomto vězení uzavřen vynacházeti, o svém neštěstí přemýšleti, a nablížeti bude, že na věky věků žádného prostředku více pro něj není! Tehdy řekne: Já jsem duši, nebe a Boha stratil! Všechno jsem na vždy stratil! a jak? Svou vlastní vinou.

Mohl by ale někdo říci: když se tohoto hříchu dopustím, proč pak bych měl zatracen býti? snad budu předce spasen? Já ale odpovídám: snad budeš předce zatracen. Já i pravím, budeš mnohem jistěji zatracen, jestli písmo tvrdostijným zrádcům zatracením vyhrožuje, jakýmž i ty jsi: „Běda vám, synové, odpadlci!“ dí Hoospodin. (Isai. 30, 1.) „Běda jim, neb odstoupili ode mne. (Ozeáš 7, 13.) Neuvádíš-li tímto hříchem, kterého se dopouštíš, věčné své spasení v nejistotu? A radno-li tuto záležitost do nebezpečství umrhnouti? Nejedná se tu o dům, o stateček, o důstojenství, di sw. Jan Zlatoustý, jedná se o upadnutí do trapné věčnosti, o ztrátu věčného ráje! A ty by's chtěl tuto záležitost a práci, která tvoou nejdůležitější jest, nějakému „snad“ zanechati?

Ty pravíš: „Kdož ví?“ snad nebudu za-

tracen; doufám, že mi Bůh potom již pomůže. A zatím co se stává? Ach, zatím zatracuješ sám sebe do pekla. Řci mi: Uvchl by's se do studně řka: kdož ví? snad smrti ujdu? Nikoli. A jak můžeš věčné tvé spasení na slabé nádeji, na: „kdož ví?“ zakládati? O jak mnozí byli strže tuto nespasitelnou nádeji zatraceni! Nevíš, že nádeje tvrdosťijných hříšníkůžádna nádeje, nébrž klam a opovážlivost jest, a Boha ne k milosrdenství, nébrž k většší nemoli povzbuzuje? Když již nyní pravíš, že nemůžeš pokusení a nad tebou vládnoucí naruživosti odolati: jak pak odoláš potom, když sily duše tvé dopuštěním se hříchu nesesílily, nébrž zeslábly. Neboť napotom bude dílem duše více zaslepena, a svou zlomyslností zatvrzelejší, a dílem bude jí přispění scházeti. Ci doufáš snad, že Bůh musí tobě světlo své a milost svou rozmnožiti, když hříchy své rozmnožíš?

P o v z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach Ježíši můj! dej, ať jsem vždy smrti, kterou's za mne trpěl, pamětliv, a dej mi důvěru welkou w Tebe, o Spasiteli můj! Dbám se, že mne zlý duch při pohledu na tolikéře proti Tobě zpáchané newěrnosti přivede k zoufalství. Jak často slíbil jsem Tobě, že Tě nechci více urážiti, a pak obrátil jsem Tobě opět hřbet w nádeji na odpuštění. Tedy právě proto, že's mne netrestal, jsem já Tobě tolikéře urážky učinil. Že's mně milosrdenství prokazo-

wal, jsem já Tobě potupy na potupy způsobo-
 wal. O Vykupiteli můj! dej mi bolest nad
 hříchy, prvé nežli z tohoto světa sejdou. Želím
 toho, o nejvyšší dobro! že jsem Tebe urazil.
 Slibuji Tobě, ode dneška raději tisíckrát u-
 mřiti, nežli Tebe opustiti. Dej mi ale slyšeti,
 co's k Magdaleně pravil: „odpouštějí se tobě
 hříchové tvoji,“ a dej mi spolu velkou bolest
 nad hříchy mými cítiti prvé, nežli to se mnou
 k umírání přijde; neboť jinak se obávám, žeby
 smrt má nepokojně a nešťastně vypadnouti mo-
 hla. „Nebud' mi ty ke strachu, nádeje má ty w
 den trápení.“ (Jer. 17, 17.) W tomto po-
 sledním okamžení nebudiž mi, o uctřizovaný můj
 Ježíši! ke strachu. Kdybych zemřel prvé, nežli
 bych hříchy své oplakal, a Tebe milowal, ten-
 krát by mne rány Tvé a krev Twá mnohem
 více strachem, nežli důvěrou naplňowaly. Ne-
 prosím Tebe tedy o vezdejší rozkose a statky,
 nébrž o litostný žel a lásku prosím Tebe. Vy-
 slyš mne, milý můj Vykupiteli, pro lásku, s kte-
 rou jsi na hoře Kalwárské za mne život oběto-
 wal. — Maria, Matko má, wymož mi této
 milosti spolu se swatou setrwanlıwoostí až do
 smrti.

XIII. Rozwážování.

O marnosti tohoto světa.

„Co jest platno člověku, by wšechen svět získal, duše pak své škodu trpěl? Mat. 16, 26.“

1. Rozjímání.

Starý jeden mudrc, jménem Aristip, konal jedenkrát cestu po moři, utrpěl rozkotání lodi, a stratil celé své jmění. Když ale na zem přišel, a pro své umění welice pověstným se stal, byl od tamnějších obyvatelů wšim zaopatřen, co stratil. Proto psal napotom svým krajanům, žeby měli na jeho příklad hleděti, a se toliko těmi statky zaopatřovati, které se ani rozbitím lodi nestratí. Totéž dávají nám nasse příbuzní a přátelé — kteří již na věčnosti jsou — z onoho světa sem říci: že máme za živa toho pamětliví býti, abychom se toliko těmi statky zaopatřili, kterých ani smrt neodjímá. Den umrtí bývá dnem zahynutí nazýván: „Blížko jest den zahynutí,“ (5. Kn. Mojz. 35, 35) a to proto, že na tomto dnu přijdeme o statky tohoto světa, o důstojenství, o wšechny rozkoše. Proto praví swatý Ambrož: že nemůžeme je swými statky nazwati, an je sebou na onen svět odnésti nemůžeme, kamž jenom cností náš sprowázejí.

Co platno tedy, bi Ježíš Kristus, celý svět získati, když w smrti strátou duše wšechno

tratiťme? „Co jest platno člověku, by všechen svět získal?“ Kolik mladých lidí pohnula tato důležitá pravda, že do klášterů šli; kolik poustevníků přivedla k tomu, že na poustích život trávili; kolik mučedníků povzbudila, že pro Ježíše Christa život dali. Touto pravdou získal svatý Ignác z Loyoly mnoho duší pro Boha, a mezi těmito obzvláště duši krásnou svatého Františka Xavera, který v Paříži pozemskými myšlenkami se zabýval: „Pomysli Františku,“ tak pravil jednou onen svatý k němu, „pomysli! že svět jest newěřen, dělá sliby, a nedrží slovo. A kdyby také svět, co ti slibuje, držel: předc by nikdy srdce tvé uspokojiti nemohl. Než dejme tomu, že by on je uspokojil: jak dlouho by tato tvá blaženost trvala? Zdaž může býti delšího trvání, nežli Tvé žití? A co přineseš konečně z toho do věčnosti? Je tam snad jaký bohatec, jenž si summu peněz, aneb služícího sebou vzal? Je tam jaký král, jenž pro čest jen jedinou nitšarlatowou sebou odnese?“ Na tato slova opustil František svět, následowal svatého Ignáce a stal se svatým. Marnost nad marnost! Tak nazwal Salomoun všechny statky tohoto světa, když si ze všech možných rozkosti, které na světě jsou, nižádné neodepřel, jak se sám přiznává: „A žádných věcí, kterýchž požádaly oči mé, neodepřel jsem jim.“ (Kaz. 2, 10.) Pravilaf sestra Markyta od sw. Anny, bosá Karmelitánka, dcera císaře Rudolfa II.: „Co pomáhají královstwi w hodině smrti?“ O dů-

ležitá věci! Třesouť se svatí při pomyslení na okamžení, věčné jejich spasení rozhodující. Trásl se Pavel Segneri, a ptal se celý polekaný zpovědníka svého: „Co pravíte wy, otče? budu-li pak spasen?“ Touto myšlénkou byl svatý Ludvík Bertrand tak dojat, že w noci hrůzou z postele vyskočil a nařikal: „Kdo wí, nebudu-li zatracen?“ A hříšníci? ti žijí we swém zatracení, a spí, a žertují, a se smějí!

Pomůžbuzování a prosby.

Ach Ježíssi, Vykupiteli můj! děkuji Tobě, že mně nesmyslnosti a zlomyslnosti mé poznati dáváš, jestto jsem se odvrátil od Tebe, který jsi za mne krev i život dal. Ne, nezasluhowal jsi, abych tak s Tebou jednal, jak jsem jednal. Gle, kdyby nyní smrt mne zastihla, cobych w sobě jiného našel, nežli hříchy a hřezení svědomí, pro které bych we velikém nepokoji umřiti musel? Vyznávám, Vykupiteli můj, hřešil jsem, poněwadž jsem se Tebe, ó nejvyšší dobro! pro bídné radosti tohoto světa spustil; želim toho z celého srdce. Ach pro tu bolest, která Tě na kříži usmrtila, dej mi takowou bolest nad hříchy mými, abych po celý ostatní život urážky Tobě učiněné oplakával. Ježíssi můj, ach Ježíssi můj! odpust mi! slibuji, Tebe nikdy wice neurážeti, nébrž wždy milowati. Nejsm sice lásky Twé hoden, poněwadž jsem ji dříve tak tuze pohrdal; než Ty's pravil, že miluješ milující Tebe. (Přísloví 8, 17.) Já miluji Tebe, miluj také Ty mne! Nechci se

wice w nemilosti Twé widěti. Odríkám se wšech nádherností a pochoutek tohoto swěta, jen když Ty mne rád máš. Bože můj, wyslyš mne pro lásku Ježíše Christa. On Tě prosí, aby's mne od srdce Twého nezamítal. Obětuji se Tobě zcela a zúplna: přináším Ti život swůj, rozkossé, smysly, tělo, vůli a swobodu za obět. Přijmiž mne; neodkazuji mne od Sebe, jak jsem toho zasloužil, opowrhowaw Twým přátelstwím: „Nezamítej mne od twáři Swé!“ (Zalm 50, 13.) — Swatá Pan-
no Maria, pros Ježíše za mne, w Twou přimluwu se důvěřuji zcela!

2. Rozjímání.

„W ruce jeho (byla) wáha lšiwá.“ (Oz. 12, 7.) Musí se zboží na wáze Boží odwážiti, nikoli ale na oné lšiwé wáze tohoto swěta. Zboží a statky swětšské jsou příliš bidné, nežli aby duffi uspokojily, a berou brzy konec. „Dnowé moji rychlejší byli nežli posel; pominuli jako lodi jablka nesoucí, jako orlice letící ku pokrmu.“ (Job 9, 25.) Dnowé nasseho žiwota zajdou a utekou, a co pozůstane ze wšech radostí tohoto swěta? „Pominuli jako lodi.“ Lodi nezanechávají nižádné stopy po sobě, kde se přeplawaly: „Jako lodi, kteráž přechází wodu wlnami se zmitající, jejížto, když přessla, slápeje nelze nalézti.“ (Moud. 5, 10.) Ptejme se tolikera boháčů, tolikera učených knížat a císařů, kteří nyní na wěčnosti jsou, co ze swé nádhernosti, sláwy a ze swých wyražení nyní

nacházejí? Všichni odpovídají: Ničeho, ničeho! O člověče, di sv. Augustin: „Dbáš na to, čím kdo zde vládně; dbej na to, co sebou bere.“ (Serm 13. de adv. Dom.) Pozoruj, co nyní umíraje sebou bere: hnijící mrtvolu, a kus šatu, který s ním žetlí. O welcích světa, když umrou, sotva je slyšeti kratičků čas mluvit, a pak strácí se i zpomínka na ně. „Zahynula památka jejich se zvukem.“ (Zalm 9, 7.) A, přijdou-li pak bídníci do pekla, co činí, co mluví tam? Pláčí a praví: „Co nám prospěla pýcha? aneb co nám přinesla chlouba zboží? Pominuly ty všecky věky, jako šín.“ (Kn. Moud. 5, 8) Co nám prospěla naše nádhera a bohatství, když nyní všechno jako šín zashlo, a nám ničeho, kromě trápení, pláče a věčného zoufání nepozůstalo!

„Synové tohoto světa opatrnější jsou, nežli synové světla.“ (Luk. 16, 8.) O důležitá věci! Jak opatrní nejsou synové světa veездеjších věcech! — Jakou práci si dají, aby důstojenství, aby toto neb ono získali? Jaká to pečlivost, aby se zdraví těla zachovalo? volí se nejjistější prostředky, nejlepší lékař, nejlepší léky, nejlepší vzduch. O duši ale jsme bez starosti! A přece jest jisto, že zdraví, důstojnosti, jmění i statek někdy pomínou; duše ale, věčnost, nepomine nikdy! Pozorujmež, jak mnoho lidí pro věc vystojí, kterou hříšným způsobem milují, di sv. Augustin. Co všechno nevystojí mstýžádostivých, zloděj, prostopášíků, aby se jen zdařilo, co zlého ob-

mýšlí. Pro duše své ale nechtějí ničeho trpěti! O Bože! že synové světa teprve při světle hromnic, — že teprve v tomto času pravdy, své nesmyslnosti nabližují a uznávají! Každý napotom dí: ó bych byl všechno opustil, a sebe jen posvětil! Papež Lev XI. umíraje pravil: „Lépe by bylo, kdybych vrátným svého kláštera býval, nežli papežem!“ Též Honorius III., nápodobně papež, pravil na smrtelné posteli: „Lépe by bývalo, kdybych byl v kuchyni kláštera svého při umývání míš zůstal.“ Když Filip II., král Španělský, umíral, zavolal syna svého k sobě, odhodil královské roucho se sebe, obnažil svá od červů rozežraná prsa, a obrátiv se k němu pravil: „Králewiči! hleď, jak se umírá, a jak slávy světské konec berou.“ Na to vykřikl: „O bych jen byl bratrem laickým a nikoli mocnářem býval!“ V dobou tu dal si provaz s dřevěným obrazem Ukřižovaného okolo krku uvázat, a co nad svými věcmi za příčinou smrti rozhodoval, promluvil k synu svému: „Bylať to vůle má, aby's při této pořádnosti přítomen byl, aby's viděl, jak svět ku konci i s mocnářem nakládá. Jejich smrt jest tedy jako smrt nejchudobnějších lidí na světě. Zkrátka, jenom ten má u Boha lepšího místa k očekávání, kdo lépe žil jest.“ Tentýž syn, jenž Filippem III. sloul, a jako mladý 43letý muž umřel, pravil: „Moji poddani! při mé pohřební řeči nemluvejte o ničém jiném, leč o tomto divadle, které vidíte; řcete: že to v smrti k ničemu neprospívá, krá-

lem býti, leč jen k pocitění trápení tím větššího.“ A pak zvolal: „O bych jen žádným králem nebyl býval, a když bych byl na poustí Bohu sloužil! Neboť nyní bych s větší důvěrou byl šel před jeho soud se postavít, a newynacházel bych se v tak velikém nebezpečství, zatracenu býti.“ A čemu ale napomáhají takovéto žádosti při umírání, leč k tomu, aby trápení a zoufalivost onoho zvětšily, kdo za živa Boha nemiloval? Proto pravila sv. Teresie: „Na to, co s životem konec bere, nemáme se spoléhati; pravý život jest: tak živu býti, abychom smrti se nebáli.“ Chceme-li tedy věděti, co statky tohoto světa jsou, pozorujme je na smrtelné posteli, a pak řceme: Tyto důstojnosti, tyto poklady, tyto přijímy budou někdy konec míti; musíme tedy pamětliví býti, abychom blahoslavenými a jen na oné statky bohatými se stali, které s námi půjdou, a na věky věkův nás uspokojovati budou.

Powzbuzování a prosby.

Ach, Vykupiteli můj! Ty's trpěl, mně k vůli, toliké bolesti a křivdy: já ale miloval jsem rozkoše a marnosti tohoto světa tak tuze, že jsem milost Tvou nohama sflapal! A ačkoli jsem Tebe opowrhawal, předce's neopomíjel po mně jíti: nemohu se tedy báti, že Ty, o Ježíši můj, mne nyní zawrhneš, an Tebe hledám, a z celého srdce miluji; an jest mi více líto, že jsem Tebe urazil, nežli kdybych jakékoli jiné uesštěsti byl utrpěl. O Bože duše mé! Od

této chvíle nechci Tobě pražádné, ba ani té nejmenší urážky více učiniti; a dej mně věděti, co mám činiti, abych se Tobě líbil, jáť jsem k tomu připraven. Chci Tě opravdově milovati. Přijímám, ó Pane! všechny bolesti, a všechny kříže, které mi z ruky Tvé přijdou; dej mi k tomu potřebné odemzdání. „Zde pal, zde řez.“ Kárej mne v tomto životě, abych Tebe v onom na věky milovati mohl. — Maria, Matko má! Tobě se poroučím; nepřestávej jen Ježíše za mne prositi.

3. Rozjímání.

Čas krátký jest.... kteří užívají tohoto světa, jakoby neužívali: neboť pomíjí způsob tohoto světa.“ (I. Kor. 7, 29 a 31.) Co jiného jest náš život, nežli divadelní hra, která přestane a brzy ku konci dojde? „Neboť pomíjí způsob tohoto světa.“ „Svět jest jako divadlo,“ dí Cornelius a Lapide; pokolení odstoupne, a jiné vystoupne. Kdo na krále hrá, sřarlat sebou neodnáší. Kci mi ty, o dome, nebo ty dwore: kolik's pánů již měl?“ Když je po divadelní hře, není ten, kdo na krále hrál, více králem; pán není více pánem. Nyní vládněš tímto wenkovským statkem, tímto palácem; přijde ale smrt, a budou jiní nad tím panowati. „Blost hodiny zapomenutí činí chlipnosti veliké.“ (Ekkl. 11, 29.) Truchlivá hodina smrti uwádí všechny slávu, všechny urozenost a nádhernost tohoto světa v zapomenutí a ku konci. Kazimir, král Polský, byl jedenkráte s

welkomoži swého králowstwí při hostině, a mezi tím, co koflík k ústům dával, aby pil, zemřel, a hra byla pro něj u konce. Celsus byw po sedm dní právním poručníkem a wůdcem, zabít byl, a činohra byla pro něj skončená. Ladislaw, král Český, očekáwal co mládenec 18letý newěstu swou, dceru krále Francouzského, a připrawowaly se weliké slawnosti a radowánky, a hle: jednoho rána přepadla jej tak weliká bolest, že umřel. Odeslali se tedy rychlí poslowé, aby newěstu o tom zprawili, by opět do Francouz se nawrátila, jestto by pro Ladislawa činohra u konce byla. Tato myslénka o marnosti swětské učinila Frantisska Borgiašse swatým; neboť, jak již wýsse praweno, učinil při pohledu na císařownu Isabellu, uprostřed wšší sláwy a w kwětu swých let zemřelou, to předsewzeti, že se zcela Bohu zaswěti řka: „Tak tedy končí wesskerá sláwa a koruny tohoto swěta? Ode dnešska nechci tedy žádnému pánu sloužiti, kterého by mi smrt odniti mohla.“

Mějměž péci, tak žiwu býti, aby w smrti ona slowa k nám se nepromluwila, jako k onomu bláznu w ewanjelium: „Blázne, této noci požádají dušse Twé od tebe, to pak, což's připrawil, či bude?“ (Luk. 12, 20.) Tudy uzwirá Pán u sw. Lukáše: „Takť jest, kdož sobě poklady shromáždí, a není w Bohu bohatý.“ Dále dí se: Nehledejtež statky swětšými, nébrž božšými, cnostmi a zásluhami se obohatiti; neboť toto jsou statky, které s wámi wěčně w nebi budou: „Skládejte sobě poklady w nebi, kdežto

ani reč, ani mol neřázi.“ (Mat. 6, 20.) Budmež tedy pamětliví, bychom velký poklad lásky si získali. „Co má bohatý, lásky-li nemá? Co schází chudému, lásku-li má?“ dí svatý Augustin. Má-li kdo všechny statky, a Boha nemá, jest nejchudobnějším na světě. Chudobný ale, jenž Boha má, má všechno. A kdož má Boha? Kdo jej miluje. „Kdož zůstává v lásce, v Bohu zůstává, a Bůh v něm.“ (1. Jana 4, 16.)

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach Bože můj! nechci, aby nepřítel zlý ještě déle nad duši mou panoval: ty samojediný máš nad ní pánem býti, a ji říditi. Všechno chci opustiti, abych milost Tvou obdržel. Tuto cením více, nežli tisíc korun a tisíc mocnářství. A koho mám také milovati, nežli Tebe nekonečně milování hodného, Tebe o nekonečná krásu, dobroto a lásko? Spustil jsem se Tebe kdysi k vůli stvořením: to jest i bude mně vždy k bolesti, která mé srdce proniká, poněvadž jsem Tebe urazil, jestto jsi mne tak velice miloval. Poněvadž jsi ale Ty, Bože můj! tolikými milostmi mne zavázana učinil, nelze mi jest, sebe milosti Tvé zbamena viděti. Lásko má! vem mi celou mou vůli, a všechno mé jmění, mowité i nemowité, a čiň se mnou, co se Tobě líbí. Byl-li jsem před tím při protivensktvích netrpělivým, prosím Tebe za odpuštění. Nechci více si stěžowati na Tvoje řízení, o Pače můj! vím, že všechna jsou spasitelná,

a že k mémudobrému slouží. Čiň, Bože můj, co Ty chceš; slibuji Tobě, při všech Tvých ustanoveních za šťastného sebe pokládati, a Tobě za to děkovati. Učiň, abych Tebe miloval; o nic jiného neprosím Tebe. Co jest mi po stacích, důstojenstvích, po světě? Boha, Boha, Boha jediné chci! — Blahoslavená Tyš o Maria! jesto jsi na světě ničeho nemilovala, kromě Boha! Zachraň mne, abych Tebe aspoň v tomto mi ještě zbývajícím životě následoval. V Tebe skládám všechnu důvěru svou.

XIV. Rozvažování.

Nynější život jest cesta k věčnosti.

„Bůžde člověk do domu věčnosti své.“ Kazatel 12, 5.

1. Rozjímání.

Z té okolnosti, že na tomto světě tak mnozí, kteří špatný život vedou, v lůně štěstí; tak mnozí spravedliví naopak v trápení živi jsou, poznávali již pohané pouhým přirozeným rozumem pravdu, že jinší život býti musí, a že jest Bůh, který je spravedlivý, a že tudý v jiném žiwobytí zlí potrestáni a dobří odměněni býti musí. Co ale pohané, světlem pouhého rozumu oswíceni, pravili, to wyznáváme i my křesťané ve víře: „Nemáme zde města zůstávajícího, ale budoucího hledáme.“ (Zid. 13, 14). Tento svět není ještě naše vlast; onť

jest pro nás místo přechodu, z kterého w krátce do domu věčnosti přejíti musíme: „Půjde člověk do domu věčnosti své.“ Dům tedy, w kterémž ty, čtenáři můj, bydlíš, není tvůj dům: jest to jen hospoda cestovní, z které brzy, a kdy se toho nejméně naděješ, odtáhnouti musíš. Věď tedy, že jakmile čas tvého umrtí se byl příkradl, tvoji milí tebe nejprv odstraní. A co bude tvým vlastním domem? Jáma bude dům těla tvého až do soudného dne, dusse twá ale půjde do domu věčnosti, buďto do ráje, aneb do pekla. Proto ti výstrahu dává sv. Augustin těmito slovy: „Cizinec jsi, přecházíš, a vidíš rozličné věci.“ — Nesmyslný by pocestný byl, jenž by w té zemi, kterou cestuje, celý svůj podíl vydal, aby si tam nějaký stateček aneb dům zakoupil, jež by již po několika dnech opustiti musel. Pomni tedy, di sv. Augustin, že na tomto světě jen na pouť jsi; nedej se od toho, co vidíš, opoutati; pohleď na to, a jdi okolo, a zaopatř sobě dobré obydlí tam, kde máš na vždy zůstatí.

Blaze tobě, budeš-li spasen! Ž což jest nebe něco krásného! Nejbohatší dvorské paláce světovládů jsou opomržené chlévy w přirovnání k městu rájskému, které jedině „městem dokonalé krásy“ nazváno býti může. Tam nebudeš mítí více čeho sobě přátí, neboť nacházeti se budeš ve společnosti svatých, Matky Boží a Ježíše Christa, ničeho zlého se neobávaje. Zkrátka, budeš w moři rozkoší, w ustavičné radosti, která tu povždy vůkol Tebe bude: „We-

feli věčné bude jim. (Isai. 61, 7.) A tato radost a toto veselí budou tak velké, že pocelou věčnost v každém okamžení novým zdátí se budou. Běda tobě ale! budeš-li zatracen. Budeš vyhoštěn v moře ohně a muč, zoufající, opuštěn ode všech, a bez Boha! A na jak dlouho? Bude snad po uplynulých stotiscích let tvé trápení konec mítí? Jaký konec? Sto a tisíc millionů let a století pomine, a tvé peklo bude vždy v počínání. Co jest tisíc let proti věčnosti? Méně nežli den, který pomijí? „Tisíc let před očima tvýma, jako den věčejší, který pominul.“ (Žalm 89, 4.) Chceš vědět, do jakého domu na věčnosti přijdeš? Budeš to ten, který si zasloužíš, a tvými skutky sám vymolíš.

P o w z b u z w á n í a p r o s b y.

Gjhle tedy, ó Pane, dům, který jsem si životem svým zasloužil, — ach, žel! jest peklo, kde jsem od okamženi prvního hříchu od Tebe měl opuštěn býti, a to bez nádeje, Tě opět moci kdy milovati. Meleveno budiž milosrdenství Tvé na věky, které na mne čekalo, a mně čas dává, učiněné zlé napravití. Požehnána budiž ruka Ježíše Christa, která mi tohoto milosrdenství podosáhla. Boli mne více, nežli každé neštěstí, že jsem Tebe urazil, a to ne tak, že jsem peklo zasloužil, jako více proto, že jsem nešťoučenou Tvou dobrotu potupil. To se nemá nikdy více státi, raději chci umřítí, nežli déle Tebe urážeti. Kdybych nyní v pekle byl, nebyl

bych s to, abych Tebe, ó nejvyšší dobro! ještě miloval, a ani Ty by's nemohl mne více milovati. Miluji Tebe, a chci od Tebe milován býti; nezasluhuji toho sice žádným způsobem, ale Ježíš Kristus zasluhuje to, který se na kříži Tobě obětoval, aby's mi odpustil, a mne milovati mohl. Otče věčný, dejž mi tedy z lásky k Synu Svému milost, abych Tebe vždy miloval, a sice velmi hodně. Miluji Tebe, Otče můj, který's Syna Svého za mne dal. Miluji Tebe, o Synu Boží! který's za mne umřel. — Miluji Tebe, a Matko Ježíšova! která's mně přimlouvou Svou času tu potání dosáhla. Vypros mi nyní, o Maria! lítost nad hříchy mými, lásku k Bohu, a svatou setrvanlivost.

2. Rozjímání.

„Padne-li dřevo k polední, aneb k půlnoci, na kterémkoli místě by padlo, tam bude. „(Kazatel 11, 3.) Kde v smrti dřevo tohoto života padne, tu má na věky zůstat. Prostřední cesty nestává: buď v nebi věčně jako král, aneb vězen v pekle. Vždy šťastným v moři rozkoší, aneb vždy zoufanlivým v propasti muk. Když sv. Jan Zlatoustý svá rozvažování nad bohatým hodovníkem činil, který se na tomto světě za šťastného pokládal, poněvadž bohatým byl, který ale uapotom do pekla uvřazen byl — a nad Lazarem, který ve své chudobě za bídného považován byl, a kterého luno Abrahamovo přijalo, zvolal: „O nešťastné ště-

stí, které's boháče na věky nešťastného učinilo! D šťastná bido, která's chudobného k věčnému blahoslavenství vedla!"

Co platno, se tak strachovati, jakž to mnohý čini, řka: kdož wi, jestli jsem k ztracení a neb k spasení předřízen? Kam padne dřevo, když se pošetne? Padne tam, kam se kloní. Kam se kloníš ty, bratře můj? Jaký život vedeš? Pečuj o to, aby's na poledne se klonil; udržuj se w milosti Boží, utíkej před hříchem, a tak budeš wywolen a spasen. A aby's před hříchem utíkal, musíš vždy onu důležitou myšlénku na věčnost před očima mítí, kterou sw. Augustin právem velikou myšlénkou nazwal. Tato myšlénka dowedla u tak mnohých mladých lidí, že swět opustili, na poustích žiwi byli, aby jen duši swou, pamětlíwi na ni zůstawající, nestratili. Nyní pak, jestli w nebi jsem, na věky z toho radovati se budou.

Zistá paní, která vzdáleně od Boha žila, byla od patera M. Avily obrácena, an k ní jen těchto několik slow promluwil: Paní, pomněte jen na tato dvě slow: Wždycky a nikdy. Pater Pawel Segneri nemohl jedentráte, poněwadž mu vždy myšlénka na věčnost připadala, po více nocí usnouti, a od toho času oddal se tužšímu žiwetu. Pat. Drerel wypravuje, že jistý biskup pro tuto myšlénku na věčnost swaté žiwobytí wedl, vždy u sebe myslíwaje: každého okamžení stojím přede dveřmi věčnosti. Jistý mnich uzavřel se do jámy, a nečinil w ní nic jiného, kromě že wolal: O věčnosti, o

wěčnosti! Kdo we wěčnost uwěři, a nestane se swatým, mělby, di týž pat. Nvila, do bláznice zamřen býti.

Powzbuzowání a prosby.

Alch, Bože můj! měj slitování se mnou; věděl jsem dobře, že bych hřešením do traplivé wěčnosti se odsoudil, a swol jsem nawzdor tomuto trestu w odporování Twé swaté vůli, a proč? Pro bídné potěšení! Alch, Pane můj! odpusť mi, želim toho z celého srdce. Nechci se wice Twé swaté vůli zprotiwowati. Běda mi, kdyby's mne za času mého špatného žiwobytí byl umřítí nechal! Nyní musel bych na wěky w pekle býti, vůli Twou nenáwiděti. Teď ale miluji ji, a chci ji wěčně milowati. „Uč mne vůli Twou konati.“ Pouč mne, a propůjč mi síly, ode dneška to činiti, co se Tobě líbí. Nechci déle Tobě se zprotiwowati, ó dobroto nestončená! Jenom o tu milost prosím: „Buď vůle Twá, jako w nebi, tak i na zemi!“ Dej mi, vůli Twou dokonale plniti, a from toho nežádám ničeho od Tebe. Co pak také jiného chceš, Bože můj! nežli mé dobro a mé spasení? Alch, Otče wěčný! wyslyš mne pro lásku Ježíše Christa, kterýž mne učil, wždy se modliti; we jménu jeho prosím Ťě: „Buď vůle Twá, buď vůle Twá!“ O blaze mi, jestliže ostatní žiwot w plnění vůle Twé strávím i dokončím! — Maria! blahoslawena jsi, poněwadž jsi vůle Boží wždy dokonale uposlechla; wypros mi strze zásluhy Swé, abych i já

toho alespoň ve zbytku svých dnů života domedl.

3. Rozjímání.

„Půjde člověk do domu věčnosti své.“ „Půjde,“ dí prorok, „aby ukázal, že každý do domu toho jde, do kterého jíti chce; nebude nessen, nébrž z dobré vůle tam půjde.“ Zisto jest, že Bůh každého spasena míti chce; wšak nechce nás nutiti k tomu, abychom spaseni byli. „Před člověkem leží život i smrt.“ Každému z nás předkládá se život i smrt: co zvolíme, bude nám dáno. „Co se mu bude líbiti, dáno bude jemu.“ (Přísl. 15, 18.) A Jeremiáš dí: že Hospodin nám dwoji cestu k jiti dal, z kterých jedna k ráji, druhá k pecku vede. „Já dávám před wámi cestu života, i cestu smrti.“ (Jer. 21, 8.) Máme na wůli. Kdo ale cestou k pecku kráčet chce, jak se bude moci kdy k ráji dostat? O důležitá věci! Wšickni hříšníci chtějí spaseni býti, a přede se sami do pekla zatracují, řkouce: Doufám spasen býti. „Kdož ale,“ dí sw. Augustin, „jest také tak nesmyslný, aby jed bral, w nádeji, že se opět uzdraví?“ Žádný nechce si nemoc přitáhnouti, s nádeji na uzdravení. A přede přitahují si tak mnozí křesťané, tak mnozí zpozdilci smrt, hřessice a řkouce: Potom budu již na pomoc pamatowati. O jaký to podwodný úsudek, kterým se tak mnozí do pekla uvrhli!

Rebudmež tak nesmyslni, jako tito, pomněmež, že se o věčnost jedná. Tak tuze wyna-

„Tlačují se lidé, aby si pohodlný, pěkný a na
 zdravém povětrí se wynacházející dům vystavě-
 li, w němž po celý swůj život bydleti obmý-
 sileji? A proč tehdaž jsou tak bezstarostni, když
 se o dům jedná, do kterého na věky přijdou?“
 „Při záležitosti, pro kterou bojujeme, jedná se
 o věčnost,“ dí sw. Eucherius. Nejedná se o
 větší nebo menší pohodlnost, o větší nebo men-
 ší krásu; nébrž o to, má-li se na místě rozkoš-
 ném mezi přátely Božími, aneb w propasti tráp-
 livé mezi hanebnou luzou tolikerých nespolechetní-
 ků, kacířů, modloslužebníků zůstávati. A na
 jak dlouho? Ne na dwadcet, nebo čtyřidcet
 let, nébrž na věky. O jak důležitá jest tato
 záležitost! Nikoli malé wáhy jest práce tato;
 ještě to práce, která všeho důležitější jest. Když
 Tomáš Mor od Zindřicha VIII. k smrti odsou-
 zen byl, a žena jeho Alonsie přišla ho přemlu-
 wit, aby Zindřichově vůli se poddal; pravil
 k ní: „Nci mi, Alonsie, jak widiš, starý jsem:
 kolik roků mohl bych snad ještě žiw býti?“
 „Ty by's mohl dobře ještě dwadcet let žiw
 býti,“ odpověděla ona. — „Ty děláš nesmysl-
 nou obchodnici,“ odtušil Tomáš; „pro dwad-
 cet let života chceš, abych celou šťastnou věč-
 nost stratil.“ O Bože, dejž mi swětlo! Kdy-
 by věc věčnosti něco pochybného byla, kdyby
 také jen na zdánlivé doměnce spočívala, mu-
 seli bychom předce všechnu pilnost na dobré
 chování vynaložiti, abychom se w nebezpečen-
 stwí nemybali, a se snad nestřastnými nestali,
 pakli by se tato doměnka potwrditi měla; než

věc tato není pochybná, nébrž rozhodnutá; žádná pouhá domněnka, nébrž článek víry: „Půjde člověk do domu věčnosti své.“ Nedostatek víry ale jest příčina tolikerých hříchů a ztracení množství křesťanů, pravila sv. Terezie. Žijme tedy stále víru svou řkouce: „Věřím, že po tomto životě jiný — konce nemající — život jest; a tuto myšlenku máme vždy před očima. Chápejmež se i prostředků k ujistění svého věčného spasení. Přijímejmež často svatě svátosti; myslíme denně na život věčný, a rozjímejme jej opravdově; varujme se opatrně zlých příležitostí. A kdybychom také svět opustiti museli, opustíme jej; neboť není opatrnost nijádná příliš velká, abychom se o věčném spasení svém ujistili. Bezpečnost nemůže příliš velkou býti tu, kde věčnost ubíhá v nebezpečí, píše sv. Bernard.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Není tedy, ó Bože můj! žádné prostřední cesty; buďto budu vždy šťastným, aneb na vždy nešťastným; buďto v moři rozkosi, anebo v moři trápení; buďto ustavičně u Tebe v ráji, nebo stále vzdálen od Tebe v pekle. Toto peklo — vím to jistě — již tak často jsem si zasloužil; než také jsem ujistěn, že želícimu odpouštíš, a kdo v Tebe nádeji skládá, jej od pekla osvobozuješ. O tom mne ujistuješ: „Volati bude ke mně . . . vytrhnu jej a oslavím jej.“ (Zalm 90, 15.) Odpust mi tedy, ó Pane! nyní, prosím Tebe, odpust mi, a vy-

swobodě mne od pekla. Vítuji toho, ó nejvyšší dobro! nade všecko, že jsem Tebe urazil. Přijmi mne nyní opět na milost, a dej mi svou swatou lásku. Kdybych nyní v pekle byl, nemohl bych Tebe milovati více; vždyť musel bych Tebe nenáviděti. Ach Bože můj! suad jsi mi něco zlého učinil, abych Tebe nenáviděti měl? Ty's mne miloval až do smrti. Ty's nekonečné lásky hoden. Ó Pane! nedej více, abych od Tebe odloučen byl. Miluji Tebe, a chci Tebe vždy milovati. „Kdož mne odloučí od lásky Christovy?“ Ach Ježíši můj! Jenom hřích může mne od Tebe odloučiti. Ach, nedopouštěj toho. Dej mně raději umřeti. Nedejž, abych od Tebe odloučen byl. — Maria, frálowno a Matko má, pomoz mi přimluwowou svou, podotáhni mi, abych prvé umřel, anotisíkrát raději umřel, nežli abych se od lásky Syna Twého odloučil.

XV. Rozwážowání.

O zlosti smrtelného hřichu.

„Syny jsem wychowal a vyhýšil: oni pak pohrdali mnou.“
Isaiaš 1, 2.

1. Rozjímání.

Co činí ten, kdo se smrtelného hřichu dopouští? Bohaňuje Boha, zneuctívá a hněwá Ho. Za první jest hřích smrtelný urážka Bohu učiněná. „Zlost potupy měří se,“ jak sw. Tomáš dí, „dle osoby, které se ona stává, a

dle osoby, která ji způsobuje." Potupa, která se wesničanu činí, jest něco zlého; wětšším ale prowiněním jest, když se ona wznesšenému stane; nejwětšším prowiněním jest tehdaž, když mocnářowi se učiní. Kdo jest Bůh? „On jest král wšech králů.“ „Pán Pánů jest, a král králů.“ (Zjev. 17, 14.) Bůh jest nestončená welebnost, ku které přirownáni jsouce wesskeri knížata země a wesskeri swati a anjelé nebesští, méně jsou, nežli zrničko písečné: „Jako trůpěje ořowa, . . jako prach drobný.“ (Isai. 40, 15.) Prorok Isaiáš di, že w přirownání k Bohu: „Wšickni národové jakoby nebyli. Tak jsou před ním, a jako nic a prázdnota jmíni jsou jemu.“ (Isai. 40, 17.) To jest Bůh: a co jest člověk? Sw. Bernard odpowídá: „Bytel plný čermů a potrava čermů, kteří jej brzy stráwí. — Bídný a chudý, i slepý i nahý.“ (Zjev. 3, 17.) Bídný čerm jest člověk, nic nemohoucí; slepý, an ničeho widěti nemůže, a nahý, poněwadž ničeho nemá. A tento bídný čerm chce Bohu potupu činiti? „Nepatrný prášek osměluje se, tak strassliwou welebnost k hněwu popouzeti,“ prawi sw. Bernard. Dobře má anjelský učitel, sw. Tomáš Aquinský, řka, že hřích lidský má storo nestončenou zlost w sobě. „Hřích má jistou nestončenost zlosti, wedlé nestončenosti božské welebnosti.“ (p. 3, q. 2, Op. 2. ad 2.) Sw. Augustin nazývá hřích nestončeným zlem, tak sice, že, kdyby se wesskeri lidé a wšickni anjelé uwolowali, smrt podstoupiti, ano i se zničiti, oni ani za jediný hřích by zadošt učiniti

nemohli. Bůh trestá smrtelný hřích velkými mukami pekelnými; jakkoli ho ale trestá, netrestá ho předce nikdy zcela dle zasloužení — praví všickni bohoslovci — t. j. Bůh trestá hřích vždy méně, nežli zasluhuje. A jaký trest by také mohl dosáhnouti trestatelnost čerwa, který se Pánu svému zprotivuje? Bůh jest Pán nade vším; neboť všecko stvořil: „V panování Tvém všecky věci položeny jsou . . . Ty jsi učinil nebe i země, a cožkoli okřídleni nebeským jest obsaženo.“ (Esther 13, 9.) A v skutku všechno stvoření poslouchá Boha. „Větrové i moře poslouchají Ho.“ (Mat. 7, 28.) „Dheň, krupobití, sníh, led . . . činí slovo Jeho.“ (Žalm 148, 8.) Co činí ale člověk, když hřeší? Pane, dí on k Bohu, nechci Tobě sloužiti: „Polámal jsi jeho mé, (roztrhal jsi svazky mé) a řekl jsi: Nebudu sloužiti.“ (Jer. 2, 20.) Pán poručí mu: nemsti se, a člověk dává za odpověď: já ale chci mstu vzíti; Du dí: neber jiným, co jejich jest; tento pak odpovídá: já ale chci se toho zmocniti; vzdal se od této hanebné rozkoše, — já ale nechci si ji odepřiti. Hříšník dí k Bohu, jako Farao k Mojžíšovi, když mu poručení Boží přinesl, že má lid na svobodu pustiti: „Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho, . . . Neznám Hospodina.“ (2. knih. Mojž. 5, 2.) Totéž praví hříšník: Pane, já Tebe neznám; já chci činiti, co se mně líbí. Zkrátka, on odvrhuje všechnu uctu před obličejem Božím, a obrací se k němu hřbetem; neboť smrtelný hřích vlastně

w tom pozůstává, že se od Boha člověk od-
 vrací a k němu jakořka hřbetem obrací, jak sw.
 Tomáš poznamenává. (Part. 1. q. 24, art.
 4.) Nad tím stěžuje si sám Hospodin: „Ty
 jsi opustil mne,“ praví On, „nazpět jsi odessel.“
 (Jer. 15, 6.) Ty's byl newděčník, praví
 Bůh, který mne opustil, já jsem tebe nikdy ne-
 opustil; ty jsi nazpět odessel, ty's ke mně hřbetem se
 obrátil. Bůh se prohlásil za úhlavního nepří-
 tele hříchu; protož také toho nenávidí, kdo se
 hříchu dopouští. „Jednostejně pak w nenávisti
 jsou Bohu bezbožník a bezbožnost jeho. (Moud.
 14, 9.) A člověk osměluje se, když hřeší,
 za nepřitele Božího se prohlásiti, a proti Bohu
 se stawěti? „P r o t i W s s e m o h d u c í m u z m o -
 c n í l s e.“ (Job 15, 25.) Coby's řekl,
 wida, že mrawenec proti ozbrojenému wojínu
 stawěti se chce? Bůh jest onen mocný, který
 pokynutím nebe i zemi z ničeho stwořil: „Z
 ničeho učinil wssecky věci Bůh.“ (2. Mach.
 7, 28.) A chce-li, může jiným pokynutím to
 wssechno w nic uwěsti: „Může i wssecken swět
 jedním pokynutím zahladiti.“ (2. Mach. 8,
 18.) Swolí-li hříšník w hřích, wztahuje ruku
 proti Bohu: „Wztáhl proti Bohu ruku svou,
 — běžel proti němu s wyzdviženým hrdlem,
 a tučnou ssiji ohradil se. (Job 15, 25. 26.)
 Pozdwihuje ssiji, to jest pýcha, a běží, aby Bo-
 ha pohanil, a obražuje se tučnou hlavou plnou
 newědomosti (tučnost jest různý obraz newědo-
 mosti), a zpurně praví: Co pak jsem učinil?
 Co pak jest hřích, kterého jsem se dopustil, něco

tak zlého? Bůh jest milosrdný, onť odpouští hříšníkům. — Jaká to potupa! Jaká to drzost! Jaká to zaslepenost!

Powzbużowání a prosby.

Ejhle, o Bože můj! u nohou Tvých nepokojného, drzého člověka, který tak často se osmělil, že uctiwoť před očima Tvýma stratil, a k Tobě hřbetem se obrátil; ejhle, nyní prosí Tebe o milosrdenství. Ty's pravil: „Wolej ke mně a wyslyšim tě. (Jer. 33, 3.) Peklo jest owšem málo pro mne, uznávám to; než wěž, že mně toho wíce jest líto, že jsem Tebe, ó nešťončené milosrdenství! urazil, nežli abych wsechno své jmění-i svůj život byl stratil. Ach, Pane můj! odpust mi, a nedopouštěj, abych Tebe opět nřázel. Ty's čekal na mne, abych na wěky milosrdenství Twé welebili a Tebe milowati mohl. Ano, již nyní welebim a miluji Tebe, a w důwěře w zásluhy Ježíše Christa doufám, že od lásky Twé wíce odloučen nebudu. Láska Twá uchránila mne od pekla; ona mne uchraňuj budoucně od hřichu. Děkuji Tobě, Pane můj, za toto swětlo a za toužebnost, kterou mi dáwáš, abych Tebe wždy milowal. Ach, włádni zcela mnou, duší i tělem, i schopnostmi mými, wůli mou i swobodou mou. „Twůj jsem, zachraň mne.“ Mé jediné dobré Ty jsi; Ty jediný lásky-hodný buď i jedinou mou láskou! Dej mi horliwost w lásce k Tobě. Urazil jsem Tebe nad míru; proto nemohu Tě dosti milowati; chci Tě milowati ze wší

silu své na náhradu za učiněné Tobě urážky. Od Tebe, kterých všemohoucí jsi, doufám potřebnou sílu, abych Tebe miloval. — A od Tvých proseb doufám to, ó Maria! ježto u Boha všechno mohou.

2. Rozjímání.

Hříšník činí Bohu nejenom urážky, nébrž on zneuctivá jej také: „Strze přestupování zákona Bohu neuctu činíš.“ (Řím. 2, 23.) A v pravdě, neboť on odřikává se milosti jeho, sllape nohama pro bídnou rozkoš přátelství Boží. Kdyby člověk přátelství Boží stratil pro nějaké království, aneb kdyby získal také celý svět, činil by předce něco zlého: neboť přiznání Boží stojí více, nežli svět, ano více nežli tisíc světů. A proč se uráží Bůh? „Proč popudil bezbožný Boha svého k zlosti?“ Pro kousek země, nebo pro uspokojení zlosti nebo howadské náklonnosti, pro marnou čest, aneb ze svévole. „A zlehčovali mne při lidu mém pro hrstku ječmene, a kus chleba.“ (Ezzech. 13, 9.) Když hříšník považí, má-li v hřích svoliti, čili nic, když takorča váhu k ruce vezme, a hledí, co větší tíhotu má, zdali milost Boží, nebo ono uspokojení, ona marnost, ono okusšení rozkoffe; napotom vyjadřuje z ohledu na sebe, že uspokojení, že rozkoš u něho více platí, nežli milost Boží. Hleď, ó člověče, tak bývá Bůh od hříšníka zneuctiván! Dawid rozvažowaw si wznessenost a welebnost Boží prawil: „Hospodine, kdo podobný Tobě?“ (Zalm 34, 10.)

Bůh naproti tomu, když se vidí od hříšníků k bídne žádosti přirovnán, a pro ni zamržen, praví k nim: „Komu připodobnili jste mne, a přirovnávali?“ (Isai. 40, 25.) „Bylo tedy,“ dí Pán, „toto podle zachtění, tato tělesná žádost dražší, nežli milost má? Ty's se mně hřbetem se obrátil.“ — Nebylby's se tohoto hříchu dopustil, kdyby's byl proto rukou svou neb deset dukátů a snad mnohem méně stratiti musel. Tedy jest Bůh, dí Salvian, u tebe tak nepatrný, že Ho po okamžitém hněvu po bídne rozkoši klášti chceš? „Nic ze všeho nebylo ti tak nepatrné, jako Bůh jediný?“ Hříšník-li nějakou rozkoši tělesnou Boha uráží, činí tuto rozkoš svým bohem; nebo ji činí posledním svým účelem. Svato Jeronym dí: „Někdo-li to cti, čeho si žádá, jest to jeho bohem. „Nepravost w srdci jest modlou na oltáři.“ Proto praví sv. Tomáš: Miluješ-li chlipnost, sluje chlipnost bohem tvým. A sv. Cyprian: Čemukoli člověk předeš před Bohem dává, dělá to za svého boha. Když Jeroboam proti Bohu se zbouřil, hleděl i lid k tomu přivést, aby modlářství provozovali, a představil mu modly své těmi slovy: „Hle bohové tvoji, Izraeli.“ (3. kn. král. 12, 28.) Tak to činí i ďábel, on klade hříšníku před oči žádost těla, a praví: Co chceš s Bohem dělati, toto jest bůh tvůj, tuto rozkoš, toto smyslu rozdráždění vezmiž, a Boha zanech. A hříšník činí také tak, když swolí; on se této žádosti w srdci svým takorča klání. Nepravost w srdci jest modlou na oltáři.

Hříšník Boha zneuctivající neměl by jej alespoň v jeho přítomnosti zneuctivati; on potupuje a zneuctivá jej ale před jeho obličejem, neboť Bůh jest všude přítomen: „zdaž já nebe i země nenaplnuji.“ (Jer. 23, 24.) To ví hříšník dobře, a předce se neostýchá, Boha před jeho očima k hněvu popouzeti. „A zlosti myšlyvali mne před tváří mou.“

Powzbuzování a prosby.

Ty tedy, ó Bože můj, jsi nekonečné dobro, a já jsem Tebe směnil často za bídnou rozkoš, která sotva okusšená, opět zmizela. Ty ale, ačkoliv ode mne opovrhán, dáváš mi odpustění, žádám-li ho; slibuješ mne na milost Svou opět přijmouti, když oželím, že jsem Tebe urazil. Ano, Pane můj, želim toho z celého srdce svého, že jsem Tebe potupil, nenávidím hříchu svého nade všechno zlé. Ejhle, navracuji se nyní opět k Tobě; a jak doufám, přijímáš mne, a objímáš mne jako dítě své. Děkuji Tobě, ó nekonečná dobroto! Přijď mi ale ku pomoci, a nedejž, abych Tě opět od sebe zahnal. Peklo neustane, mne pokoušeti: než Ty's mocnější nad peklo. Víím, že se od Tebe již neodloučím, budu-li se vždy Tobě poroučeti. A to jest ta milost, kterou mi proukazati musíš, abych se totiž Tobě vždy poroučel, a Tebe těmi slovy prosil, kterými nyní k Tobě volám: Pane, přispěj mi, dej mi světlo! dej mi sílu! dej mi setrvanlivost, dej mi ráj! Především ale propůjč mi lásky Své, která pravým rájem

dussi jest. Miluji Tebe, o nekönčená dobroto!
a chci Tebe milowati. Wyslyš mne pro lásku
Ježíše Christa. — Maria, Ty jsi útočiště hříš-
níku, přijdiž hříšníku ku pomoci, jenž Boha
Svého milowati chce.

3. R o z j í m á n í.

Hříšník pohaňuje a zneuctivá Boha; —
a zarmucuje jej nanejvýš. Nic neboli tak tuze
a nehněte cit tak citelně, jako když widíme, že
osoba, kterou milujeme, proukázaná dobrodiní
newděkem splácí. Proti komu se ale hříšník
stawi? On pohaňuje Boha, který jej stvořil,
a tak milowal, že i krew a život z lásky k ně-
mu dal; a on vyhání jej ze srdce svého do-
pouštěním=se hříchu smrtelného. Do dusse, kte-
rá Boha miluje, přichází Bůh, aby ji milowal.
„Miluje-li kdo mne, . . . otec můj bude jej
milowati, a k němu přijdeme, a přibytěk u něho
učiníme.“ (Jan 14, 32.) Pomni na slova:
„přibytěk u něho učiníme.“ Bůh přijde do du-
sse, aby tam nawždy bydlel, jestli ho dusse ne-
wypudí: „On neopustí, leda když opustěn bu-
de,“ jak cirkewní sněm Tridentský prawi. Ty
wšak, ó Pane! dobře wiš, že tento newděčník
Tě brzo wyžene; proč se newzdaluješ již nyní?
Proč chceš čekati, až Tě skutečně zawrhne?
Dpusť jej, odstup od něho prwé, nežli tuto tak
welkou urážku Ti učiní. Nikoli, prawi Bůh,
nechci od něho odstoupiti, dokawáde mne sám
nezážene. Když tedy dusse w hřích swolí, pra-
wí k Bohu: Pane, pryč ode mně: „kteříž (bez-

Božní) řekli Bohu: odstup od nás." (Job 21, 14.) Už neprawí se to sice, wšak ale srdcem, di sw. Řehoř. Hříšník wí owšem, že Bůh s hříchem bydliti nemůže; onť to nahlíží, že, když hřeší, Bůh odstoupiti musí; protož prawí k němu: když při mém hřichu zůstati nemůžeš, a hned pryč odcházíš; tedy staniž se to. A co Boha z dusse swé vyhání, způsobuje, že duch zlý bezodkladně do ni wstupuje, aby ji wládl. Těmi též dveřmi, kterými Bůh vychází, wstupuje nepřítel: „Tedy jde, a wezme s sebou sedm jiných duchů horších, nežli jest sám, a wejdouce přebývají tam." (Mat. 12, 45.)

Když se dítě křtí, prawí se k zlému duchu: „Wyjdiž z něho, nečistý duchu, a dej místo utěšiteli, Duchu swatému." A w prawdě; neboť přijmutím milosti stává se dusse chrámem Božím. „Newíte-li, že chrám Boží jste?" (I. Kor. 3, 16.) Swolí-li ale člověk w hřích, dělá to naopak; onť prawí k Bohu, jenž w jeho dusi se nachází: Odejdi ode mne, Pane, a dej místo ďáblu. Na to též stěžowal si Pán swatý Brigitě řka, že by se s ním od hříšníků jako s králem zacházelo, kterého když z vlastního trůnu vyhнали, pať místo nejhanebnějšímu loupežníkům se odewzdává. Jak welice by tě to bolelo, kdyby ti hrubá urážka od takowého byla učiněna, kterému's již mnoho dobrodini udělil? Tuto bolest způsobil jsi Bohu swému, který i život swůj dal za tebe. Pán wolá nebe i zemi za swědky, jakoby jej politowati mě-

li pro newděčnost, kterou hříšníci mu projevují: „Slyšte nebesa, a ussima pozoruj země, . Syny jsem vychowal a wywýssil: oni pak pohrdali mnou.“ (Isai. 1, 2.) Zkrátka: hříšníci zarmucují hříchy swými srdce Boží: „Oni pak k hněwivosti popudili a trápili Ducha swatého jeho.“ (Isai. 63, 10.) Bůh sice nepocituje žádné bolesti; kdyby ji ale pocítiti mohl, bylby smrtelný hřích postačitelný, aby ho samým zármutkem usmrtil, jak pater Medina (de Poenit.) prawi. Proto di sw. Bernard, žeby hřích, pokud na něm jest, Boha smrtil. Dopusť-li se tedy hříšník smrtelného hřichu, dává Bohu takorča jed, on činí ze swé strany wsechno, aby jemu život wzal. „Rozhněwal Hospodina hříšník.“ (Zalm heb. 10, 4.) On sflape dle wyřčení sw. Pawla po Synu Božím. (Zid. 10, 29.) Neboť takový zapowchuje wsechno, co Christus Ježíš na shlazení hřichů učinil a trpěl.

Powzbuzowání a prosby.

Tedy, o Wykupiteli můj! jak často jsem hřešil, wyrchowal jsem Tě z dusse swé, a wynasnažowal jsem se, Tobě život wzíti, kdyby's kdy opět umříti mohl? Nyní pozoruj, na co se mne tážeš: „Co jsem učinil tobě, nebo čím jsem tebe zarmoutil? Odpověz mi, Co jsem ti zlého učinil; řci mi, co lítostného způsobil jsem tobě, že mne tak často urážel's?“ Pane! Ty's mi dal život, a umřel jsi za mne: to jest to zlé, které's mi učinil. Co mám te-

dy odpověditi? Pravím Tobě, že tisícere peklo zasluhuji; máš ovšem příčinu, mne tam umrhnouti. Než rozpomeň se na lásku, pro kterou jsi za mne na kříži umřel; buď krve, z lásky ke mě prolité, pamětliv, a měj slitování uade mnou. Víím však dobře; Ty nechceš, abych zoufal; dáváš mi raději vědět, že přede dveřmi srdce mého stojíš, z kterého jsem Tebe pryč zahnal, a že Svým domlouváním tlučeš, aby's byl wpustěn: „Stojím u dveří a tluču.“ (Zjev. 3, 20.) A diš ke mně, že Ti mám dvěře otevřiti: „Otevři mi sestro má.“ (Píseň Sal. 5, 2.) Ano, Ježíši můj, chci hřích ze srdce svého odstraniti; lituji toho z celého srdce, a miluji Tě uade všechno! Přijď do srdce mého, milý můj, dvěře jsou otevřené; přijď jen a neodcházej více ode mne. Zaujmi mne láskou svou, a nedopouštěj, abych se od Tebe odtrhl. Nikoli, Bože můj, Tebe objímám, a tisknu k srdci svému, dej mi svatou setrvanlivost. Ach, nedopouštějž, abych od Tebe odloučen byl! — Maria, Matko má! přispívej mi vždy ku pomoci, pros Ježíše za mne; wypros mi, abych Jeho milost více neštratil.

XVI. N o z w a ž o w á n í.

O m i l o s r d e n s t w í B o ž í m.

„Milosrdenství pak wymyšluje se nad soud.“ Jakob 2, 13.

1. N o z j í m á n í.

Dobrota vztahuje se dle své přirozenosti daleko šíroko, to jest, ona sděluje dobrotu svou i jiným ráda. Bůh ale, poněvadž od přiro-

zenosti své nekonečná dobrota jest, má jakožto Bůh, „jehožto přirozenost dobrota jest,“ (Sv. Lew.) nejvyšší žádost, blahoslavenství nám zdělit; a tudýž není nachylen trestati, nébrž připustiti, abychom milosrdenství účastnými se stali. Řáti, dí Isaiáš, jest lásce Boží něco cizího: „Hněvati se bude: aby činil dílo své, cizí dílo své.“ (Isai. 28, 21.) A když také Hospodin w tomto životě trestá, trestá jen, aby w onom životě ušetřil. „Bože . rozhněwal jsi se, a zas slitowal jsi se nad námi.“ (Žalm 59, 3.) Onť se ukazuje rozhněván; abychom do sebe jšli a hřích nenáviděli: Ukázal jsi lidu svému tvrdé věci: napojil jsi nás vínem skroupení. (Žalm 59, 5.) A když nám již metlu šelá, činí to proto, že nás miluje, aby nás od věčného trestu uchránil: „Dal jsi bojícím se Tebe znamení: aby utkali od twáří lucifře, a aby wyswobozeni byli milí Tvoji.“ (Žalm 59, 6.) A kdož může milosrdenství důstatečně se obdivowati a je chwáliti, kterým Bůh hříšníky očekává, je wolá, a je přijímá, když se k němu zas nawracují? A přede vším, s jakou trpělivostí nečeká on na naše pokání? Bratře můj! když jsi Boha urazil, byl by tě mohl nechati umřiti; a Bůh očekával tebe, a místo toho maje tě potrestati, činil tobě dobré, udržowal tobě život, a staral se o Tebe. On činil, jakoby newiděl hříchů twých, aby's se na věc lepší rozpomenul: „Přehlídáš hřichy lidské pro pokání.“ (Kn. Moud. 11, 24.) Ale jak? Pane, Ty nemůžeš jediného hřichu widěti, a

předc widíš jich tolik a mlčíš? Nemůžeš glé widěti, a hleděti k nepravosti, „proč hledíš na nepravé věci činící a mlčíš? (Habakuk 1, 13.) Widíš tohoto prostopá=sníka, tohoto mstizádostivého, tohoto rouhače, jehožto urážky den ke dni se množí, a netrestáš ho? Proč tolik trpělivosti? Protož čeká Hospodin, aby se smiloval nad wami. (Isa. 30, 18.) Bůh čeká na hříšníka, aby se polepsil, a aby mu potom odpustiti, a jej spasiti mohl.

Sw. Tomáš dí: wsechno stvoření, oheň, země, powětří, woda potrestaloby dle swého pu=du hřích, aby Stvořiteli swému učiněné urážky pomstilo. „Každý twor, který Ti, o Stvořiteli! slouží, rozpaluje se zlosti proti nespravedlivým? Bůh je ale zdržuje swým milosrdenstwím od toho. Předc, ó Pane! čekáš na tyto bezbožné, aby šli do jebe. Newidíš ale, že newděcníci Twého milosrdenstwí jen užívají, aby Tebe tím wíce uráželi? „Odpustil jsi národu, Hospodine, zdalíž jsi oslawen?“ (Isai. 26, 15.) A k čemu tak weliká trpělivost? K tomu, že Bůh nechce smrti bezbožného, ale aby se obra=til bezbožný od cesty swé, a žiw byl. (Ezech. 33, 11.) O té weliké trpělivosti Boží! Sw. Augustin prawi: žeby Bůh, kdyby Bohem ne=byl, na spravedlnost nedbal, w ohledu swé přehojné trpělivosti k hříšníkům. „Bože, Bože můj, Ty by's, — dowoliš-li mi tak mluwiti, — Ty by's byl nespravedliw, kdyby's Bohem nebyl.“ Na onoho čekati, který trpělivost jen

ě tomu užívá, aby tím zpupnějším byl, zdá se nespravedlnost proti božské cti býti. „Hřěšime, di on dále, lpíme na hřichu.“ Někteří uzavírají s hřichem pokoj, spí w hřichu měsíce a roky: „Raduji se z hřichu.“ Ano, někteří přicházejí tak daleko, že se i nepravostmi svými vychloubají, a Ty zůstáváš dobrotivý? „My Tě ě zlosti popoužíme, a Ty wyžýváš nás ě milosrdenství jiti. Zdá se, že jsme s Bohem w základ wessli: my hledíme jej popouzeti, aby nás trestal; on ale podává nám milosrdenství.“

Powzbuzowání a prosby.

Ach Pane můj! nahlížím dobře, že jsem toho nessťestí zasloužil, abych již w pekle byl. Peklo jest dům můj. Wšak z milosrdenství Twého neulezám se nyní w pekle, nébrž zde u nohou Twých, a slyším přikázání Twá, abych Tebe milowal: Miluj Pána Boha svého! Já slyším Tě říci, že mi chceš odpustiti, pakli učiněné Tobě křivdy oželím. Ano, Bože můj! an chceš; aby i bídník, jako já jsem, jenž se proti Twé welebnosti zbouřil, Tebe milowal, — miluji Tebe, z celého srdce, a proto mne to, že jsem Tě potupil, daleko více bolí, nežli každé nessťestí, které by mne bylo potkati mohlo. Ach, osvět mne, o nekonečná dobroto, dej mi poznati bezpráví Ti učiněné! Nikoli, nechci se hlasu Twému déle: zprotiwovati. Nikdy více nechci urážeti Boha, který mne tak tuze milowal, a tak často,

a s tak velkou láskou mi odpouštěl. Ach, kdy bych Tě, o Ježíši můj, nebyl nikdy urazil! Odpust mi, a učin, abych ode dneška poněkud žádného nemiloval, leč Tebe; abych jen pro Tebe žít byl, kterýž jsi za mne umřel; abych z lásky k Tobě trpěl, kterýž jsi z lásky ke mně tolik vytrpěl. Ty's mne od věčnosti miloval; dej, aby srdce mé na věky láskou k Tobě plápolalo. O Vykupiteli můj, od zásluh Tvých doufám všechno — a kladu i v Tebe, ó Maria! důvěru svou; doufám, že Svou přímluvou vymůžeš, abych spasen byl.

2. Rozjímání.

Pozornij dále, jakým milosrdenstvím Bůh hříšníka k pokání volá. Když Adam od Hospodina jest odpadl, a se před tváří jeho skryl, ejhle: tu obcházel Bůh, aby straceného Adama našel, a volá téměř pláčiivě: „Adame, kde jsi?“ (1. Mojz. 3, 10.) Tot jsou dle vysvětlení pat. Pereira, slova otcova, který straceného syna hledá. Totéž učinil Bůh tak často i s tebou, bratře můj! — Ty's utíkal před Bohem, a Bůh tebe hledal, brzo domlouváním, brzo hryzením svědomí, brzo kázáním, brzo soužením, brzo umrtim přátel tvých. Zdá se, že Kristus Ježíš o tobě mluví řka: „Ustál jsem volaje, chřápané učiněno jest hrdlo mé.“ (Zalm 86, 4.) Synu můj, skoro jsem hlas stratil, co jsem napořád volal na tebe. „Pozorujte, ó hříšníci!“ dí svatá Terezie, „že nyní volá vás Pán, který někdy vás souditi bude.“

Křesťane můj, jak často jsi se stavěl hluchým k Bohu, když na tě mocným hlasem volal. Byl by's zasluhoval, aby na tě nemolal více. Než Pán neustál, na tebe volati; neboť pokoj chtěl s tebou uzavřiti, a tebe zachrániti. Kdož to byl, který tu volal? Bůh nekonečné melebnosti! A ty? Co's byl jiného, nežli bídny čerm? A proč molal na tebe? Ze žádné jiné příčiny, nežli aby život milosti opět dal tobě, který jsi byl již stratil. „Navratte se, a živi buďte. (Ezech. 18, 32.) Aby milost Boží opět obdržeti mohl, nebyloby příliš mnoho, kdyby někdo proto po celý život svůj na pouští žio byl; Bůh však ti podával milosti své, aby's ji v okamžení wzbuzením lítosti obdržel, kdyby's byl jen chtěl; ty's ale ji opomítl! — A předce Bůh tě neopustil; on šel skoro s pláčem za tebou, a pravil: Synu můj, proč pak chceš zatracen býti? „Proč chcete umřiti, dome Israelský? (Ezech. 18, 31.)

Dopustili se člověk hříchu smrtelného, donucuje Boha, aby se z duše jeho vzdálil. „Bezbožní řekli Bohu: Odstup od nás.“ (Job 21, 14.) Co činí ale Bůh? On jde ke dveřím nemoděčného tohoto srdce a tluče. (Zjev. 3, 20.) A zdá se duši prositi, aby mu wjiti domolila: „Otevři mi, sestro má.“ (Píseň Sal. 5, 3.) A prosí tak dlouho, až ustává. „Ustál jsem prose.“ (Jer. 15, 6.) „Ano,“ dí swatý Dionys Areopagita, „Bůh jde za hříšníky jako zawržený milovník prose je, aby se w klázu neumáděli.“ A právě na to poukazo-

wal swatý Pawel, an swým učedníkům psal: „Prosíme na místě Christově, smířte se s Bohem.“ (2. Kor. 5, 20) Krásné jest poznamenání sw. Jana Zlatoustého, an toto místo vykládá: „Christus sám prosí vás. O co ale prosí? Abyste se s Bohem smířili; neboť ne on, nébrž wy jednáte nepřátelsky.“ Chce tím říci: že hříšníku není zapotřebí welkého přičinění, aby Boha pohnul, mír s ním uzavřiti; nébrž že má sám se jen odhodlati, s Bohem mír uzavřiti; an ne Bůh, ale hříšník se Bohu vyhýbá.

Alch, po jak mnohých hříšnicích jde tento dobrý Bůh denně na ně wolaje: wy newděnci! neutíkejte přede mnou; řcete mi; proč pak utíkáte? já chci jen wásse dobré, a nic nežádám, kromě wás šťastné učiniti. Proč pak ale chcete do neštěstí se uvrhnouti? A čemuž ale tolik trpělivosti, o Bože můj! a tolik lásky k těmto buřicům? Co pak očekáwáš dobrého? Co máš z toho, že se k těmto bídným čerwům, kteří před Tebou utíkají, tak nakloněným proufazuješ. „Co jest člověk, že zwelebuješ ho? aneb co přikládáš k němu srdce své.“ (Job 7, 17.)

W o z b u z o w á n í a p r o s b y.

Gjhle, Pane můj! u nohou Twých newděníka, který o milosrdenství Tě prosí: „Otče, odpust.“ Otcem nazýwám Tebe, neboť Ty chceš, abych tak Tebe nazýwal. „Otče můj, odpust mi.“ Na žádný způsob nezasluhuji, aby's měl útrpnost se mnou; nebo čím's dobrotiwějš

ke mně byl, tím nemoděčnějším byl jsem k Tobě. Ach, pro dobrotu, která Tebe, Bože můj zdržovala, mne opustiti, když jsem před Tebou utíkal, pro tuto dobrotu přijmi mne nyní, když se k Tobě opět nawracím! Uděliž mi, Ježíši můj! velmi velké bolesti nad urážkami Ti učiněnými, a dej mi políbení pokoje. Římdy, které jsem Ti učinil, způsobují mi bolest nade všechno zlé, proklínám a si offkivím je; a tuto svou offkivost spojuji s tou offkivostí, v které's Ty, Vykupiteli můj, v zahradě Gethsemanšské hříchů mé měl. Ach, odpust mi pro křev, kterou's v zahradě za mne prolil. Slibuji Tobě, a jsem pevně odhodlán, nikdy více od bohu Twého se newzdalowati, a ze srdce swého každou náklonnost wyhostiti, která k Tobě nesměčuje. Ježíši můj, lásko má! nade všechno miluji Tebe, a vždy chci Tě milowati, a jenom Tebe chci milowati; rač mi ale sílu dáti, abych předsewzeti swé provedl, a učin, abych celý Twůj byl. — O Maria, nádeje má! Ty's Matka milosrdenství; ó pros Boha za mne, a měj útrpnost se mnou.

3. R o z j í m á n í.

Rnížata tohoto swěta neberou ohledu na bouřlivé poddané ani tenkrát, když za odpustění prosí! Bůh wšak nejedná tak s námi: „Newrátí twáři swé od nás, jestliže se obrátíte k němu.“ (2. Par. 30, 9.) Nemůže více Bůh od onoho twáři odwrátiti, který opět k jeho nohoum se nawrací; nikoli, on sám jej

zme, a slibuje přijmouti ho, jak mile přijde: „Nawrať se, a neodvrátím twáři své od tebe.“ (Jer. 3, 12.) — Obrátte se ke mně, a obrátím se k wám, pravil Hospodin zástupů.“ (Zach. 1, 3.) O jaká to láska a srdečnost, s kterou Bůh přijímá hříšníka, k Němu se nawracujícího! Právě to chtěl nám Christus Ježíš na srozuměnou dáti podobenswím o stracené owci, kterou pastýř opět nalezenou „na ramena swá bere, a raduje se:“ (Luk. 15, 5.) a svolá přátely; aby se spolu radowali s ním: „Spolu radujte se se mnou, nebo jsem našel owci swou, kteráž byla zahynula.“ A radost bude pak, připojuje sw. Lukáš, w nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím. Ještě zřetelněji dal to nám Spasitel podobenswím o marnotratném synu poznati, řka: Je on jest oten otec, který marnotratnému, zahynulému synu, jakmile jej užří se nawracowati, wstříc spěchá, a jej, prvé nežli tento k domu přijde, objímá a líbá a mezi objímáním z wroucné radosti, kterou má, téměř do wytržení padá. „Příběh padl na šíji jeho, a políbil ho.“ (Luk. 15, 2.)

Hospodin i praví: Je chce, je-li hříšník opravdu skrousseným, též na hříchy jeho zapomenouti, jakoby jej pranitdy nebyl urazil: „Bažli hříšník činiti bude pokání, žiwotem žiw bude. Wšech neprawostí jeho, kteréž činil, nezpomeni.“ (Ezech. 18, 21.) Ano ještě wice: „Poďte a trespce mne, di Hospodin, budou-li hříchomé wassi jako šarlat, jako sněh zbileni budou.“ (Isai. 1, 18.) Jakoby říci chtěl: Poďte,

Hříšníci, pojďte, a třešcete mne, a jestli vám neodpustím, uchopte se mne a zacházejte se mnou jako s newěrným. Však nikoli, Bůh nemůže srdce zapovrhnouti, které se pokoruje a říká: „Srdcem skrousseným a pokorným, Bože, nezhrzíš.“ (Žalm 50, 19)

Ano, Bůh klade takměř chválu svou w to, že hříšníkům milosrdenství proufazuje a jim odpouští. Powýssen bude, odpouštěje vám.“ (Isai. 30, 18.) A kdy odpouští: „Pláče nebudeš nikoli plakati, litošť maje slituje se nad tebou. (Isai. 30, 19.) Hříšníku, di prorok, netřeba mnoho slz; při první slzi bude Hospodin k útrpnosti k tobě pohnut: A hlasu wolání twého, hned jak uslyší, odpowí tobě (tamtéž). Bůh nečiní s námi, jako my s ním. Bůh wolá nás, a my děláme se hluchými; nikoli ale Bůh: „hned jak uslyší odpowí tobě;“ hned jak litošť máš, a za odpouštění prosíš, wyslýchá tě Bůh, a odpouští ti na místě.

Powzbuzowání a prosby.

O Bože můj! proti komu jsem se dosawáde bouřil? Proti Tobě, který jsi tak dobrotiwý, kterýž jsi mne stwořil, a za mne umřel. A Ty's mne nawzdr tolikerým newěrnostem suássel? Ach! když jsi Twou dobrotu ke mně rozwažuji, ta již by mne měla k tomu pohnouti, abych wždy láskou k Tobě roznicený žiw byl. A kdoby také měl tolik showiwajienosti při tolikerých nčiněných křiwdách, jako's Ty ke mně měl? Wěda mi, kdybych od této chvíle poznowa

Tebe urážel a zatracen byl! Tito důkazové milosrdenství, které's mi dal, byliby, ó Bože, traplivějším peklem, nežli samo peklo jest. Nikoli, Vykupiteli můj! nedopouštějž, abych se poznovu od Tebe odvrátil. Dej, ať raději umru. Nahlížím, že jsem proti milosrdenství Tvému příliš hřešil, nežli aby's mne déle snášeti měl. Želim toho, o nejvyšší dobro, že jsem Tebe urazil. Miluji Tebe z celého srdce, a jsem odhodlán, celý ostatní život Tobě obětovati. Vyslyš mne, o věčný Otče! pro zásluhy Ježíše Krista; dej mi svatou setrvanlivost a lásku Svou! Vyslyš mne, Ježíši můj, pro krev, kterou's za mne vylil. „Prosimé Tě, přijď služebníkům Svým ku pomoci, které's drahou krví Svou vykoupil.“ — O Maria, Matko má! Sbledni na mne, „obratíš ke mně své milosrdné oči,“ a táhniž mne zcela k Bohu.

XVII. Rozwážowání.

O nadužívání milosrdenství Božího.

„Nemáš-li, že dobrotivost Boží k pokání tebe vede.“ Řím. 2, 5.

1. Rozjímání.

V podobenství o koukolu čteme u sv. Matouše v 13. kapitole: že jedenkráte, když na poli koukol s pšenici wyrostl, služebníci jiti chtěli, ho wytrhat: „Chceš-li, ať jdeme, a wytrháme jej?“ Pán ale odpowěděl: Ne, nechte

jej jen růsti, a pak může se sebrati a do ohně hoditi. „V čas žně dím žencům: Seberte nejprv koutol, a svažte jej w snopky k spálení.“ Z tohoto podobenství vysvitá z jedné strany trpělivost, kterou Pán s hříšníky má, z druhé strany ale přísnost, jak nakládá s tvrdosťnými. Sw. Augustin dí, že dvojím způsobem podvádí zlý nepřítel lidi: zoufalstvím a nádeží. Když hřích vykonán, hledí hříšníka w zoufalství uvésti strachem před spravedlností Boží; před hříchem pak zmužuje jej nádeží w milosrdenství Boží. Proto napomíná svatý Augustin každého, aby obráceně jednali. „Po hříchu doufej w milosrdenství; před hříchem boj se spravedlností.“ A takť jest tomu; neboť kdo užívá milosrdenství Božího, aby jej urážel, nezasluhuje smilování žádného. Milosrdenství tomu se prokazuje, kdo se Boha bojí, a nikoli tomu, kdo ho nadužívá k tomu, aby se Boha nebál. Kdo proti spravedlnosti pochybí, může w milosrdenství pomoci hledati; kdo ale i proti milosrdenství hřeší, kamž se má ten obrátiti?

Těžko nalezá se kdo, jenžby tak nesmyslným byl, aby skutečně chtěl zatracen býti. Hříšníci chtějí hřešiti, a nádeží o zachování nestratiti. Oni hřeší říkouce: „Když jest Bůh milosrdný, chci se tohoto hříchu dopustiti, a pak se z něho již wyzpovídám: když jest Bůh dobrý; nyní tedy učiním, co se mi líbí.“ Sled, jak hříšníci mluví, píše sw. Augustin (Tract. 33. in Jo.). Ale, ó Bože! zdaž také ti nemluvíli tak, kteří nyní zatraceni jsou?

Nepraw, di Pán, weliká jsou Boží smilowání; kolika hříchů se také dopustím, budou mi odpustěny, když jen lítost wzbudím: „A neřikej: Smilowání Páně weliké jest, nad množstwí hříchů mých smiluje se.“ (Eccl. 5, 6.) Neřikej to, neboť „milosrdenstwí zajisté a hněw od něho rychle se přibližují, a na hříšníky wzhledá hněw jeho.“ (tamtéž v 7.) Milosrdenstwí Boží nemá žádných mezí; wšak skutky milosrdenstwí Jeho mají své meze. Milosrdný jest sice Bůh, ale i spravedlivý: „Já jsem spravedlivý a milosrdný,“ prawil jedenkrát Pán k swaté Brigitě; „hříšníci mají mne jen za milosrdného.“ Hříšníci, piše swatý Basilius, chtějí Boha jen od polo považowati. Toho trpěti, který milosrdenstwí Božího užívá, aby Boha tím více urážel, nebylo by — dí pat. M. Awila — milosrdenstwí, nébrž nedostatek spravedlnosti. Milosrdenstwí jest bohabojnému, a nikoli tomu zaslíbeno, kdo ho nadužívá. „A milosrdenstwí jeho od pokolení až do pokolení bojícím se jeho,“ (Luk. 1, 50.) pěla Matka Boží. Twardossijným se hrozí spravedlností; a jako Bůh — toť jsou slowa swatého Augustina — w zaslíbeních swých nelže, podobně ani nelže we swých wyhrůžkách: „Jenž w zaslíbení prawdivý jest, tenť jest i prawdivý we wyhrůžowání“

Buď dobře napozoru, di sw. Jan Zlatoustý, když ti zlý duch — a nikoli Bůh — milosrdenstwí slibuje, aby's hřešil. (Hom. 50, ad Pop. Antioch.) Jakká to přewrácená ná-

děje, dohládá sw. Augustin, když se doufá, aby se hřešiti mohlo! (In Ps. 144.) O jak mnohé podvedla a w zkázu uvedla tato nádejě marná, vzdychal tž swatý. „Bez počtu mnoho jich jest, které tento stín nádejě podvedl.“ Běda tomu, kdo milosrdenstwi Božího nadužívá, aby jej potupoval! Sw. Bernard dí: že Lucifer proto tak spěšně od Boha potrestán byl, poněwadž se w nádejí zbouřil, že nebude potrestán. Král Manasses byl hříšník; obrátil se, a Bůh mu odpustil. Když syn jeho Amon widěl, že otec jeho tak lehkó odpustění došel, odemzdal se špatnému životu s nádejí w odpustění; wšak pro Amona nebylo žádného milosrdenstwi. Swatý Jan Zlatoušty praví proto: „Jidáš zahynul, poněwadž w důvěře w dobrotu Ježíše Christa hřešil.“ Zkrátka, ačkoli náš Bůh snáší, nesnáší předce wždycky. Kdyby Bůh wždy snášel, nebylby žádný zatracen; jest ale všeobecně přijato, že většší díl lidí, i křesťanů, to jest: zrostlých, zatracen býwá. „Široká brána, a prostranná cesta jest, kteráž wede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří wcházejí skrze ni.“ (Mat. 7, 13.)

Kdo Boha s nádejí w odpustění uráží, ten jest posmívač a nikoli kající, dí sw. Augustin. Sw. Pawel naproti tomu praví: že Bůh nebývá posmíván. (Galat. 6, 7.) To by bylo Bohu se posmívati, kdybychom dle libosti nepřestávali, Jej urážeti, a předce napotom do nebe wejiti chtěli; „Nebo co bude siti člověk, to bude i žiti.“ (tamtéž 8.) Kdo hříchý seje,

nemá příčiny, něco jiného doufati, leč trest a peklo. Tenata, kterými nepřítel zlý skoro wssechny křesťany, jenž zatraceni býwají, do pekla s sebou zatahuje, jest klam, že k nim prawi: „Hřěšte jen bez ostýchání; neboť budete wsem hříchům nawzdor předce spášení.“ Než Bůh zlořečí tomu, jenž w nádeji w odpustění hřeší. Nádeje, kterou má hříšník, jenž zhřěšiw skrousseně se k Bohu obrací, jest Bohu příjemná, nádeje twrdossijných ale jest Bohu ohawnost, „a nádeje jejich ohawnost dusse.“ (Job 11, 20.) Takowá nádeje popuzuje Boha k trestání, jakoby též onen služebník pána k zlosti popudil, jenžby jej proto urážel, že pán dobrý jest.

Powzbuzowání a prosby.

Ach, Bože můj! Ejhle, já jsem byl jeden z těchto; neboť jsem urážel Tebe, proto že's ke mně tak dobrotiwým byl. Ach, Pane! počkej na mne, neopouštěj mne ještě; neboť doufám s milostí Twou Tebe nepopouzeti wice tak, žeby's mne opustiti musel. Vito jest mi, ó neskončená dobroto! že jsem Tebe urážil, a trpěliwosti Twé tak často nadužíwal. Děkuji Tobě, že's na mne dosawáde čekal. Od této chvíle nechci se Ti již nikdy newěrným státi, jakož jsem dosawáde byl. Ty's mne tak dlouho snášel, aby's mne někdy jako milowníka dobroty Swé spatřiti mohl. Ejhle, tento den, jak doufám již přišel. Miluji Tebe nade wsechno, a pokládám milost Twou wýsse nade

wssechna království světa; raději chci tisíckrát život, nežli milost Tvou stratiti. Bože můj, dej mi pro lásku Ježíše Christa Swou lásku a swatou setrwanlivost až do smrti. Nedo-
pouštěj již, abych se kdy Tobě newěrným stal a Tebe přestal milowati. — Maria, Ty's ná-
děje má; podosaňni mi této setrwanlivosti, já Tebe o nic jiného neprosím.

2. Rozjímání.

Alle, řekne snad mnohý, Bůh mně již spi-
sse tolik milosrdenství proukázal, proto doufám,
že mi ho také budoucně udělí. Já ale odpo-
widám, že Bůh tak milosrdný k Tobě byl, pro-
to chceš jej znou urážeti? Wážíš si — prawi
sw. Pawel dobroty a trpělivosti Boží tak málo?
Newíš, že tě Pán dosawáde ne proto trpěl,
aby's nepřestával jej urážeti, nébrž, aby's spá-
chané zlé oplakával? „Cili bohatstvím do-
broty jeho a trpělivosti, a dlouhočekání pohr-
dáš? Newíš-li, že dobrotiwość Boží k pokání
tebe wede?“ (Řim. 2, 4.) Jestli při liché
twé důvěře w milosrdenství Boží swému zlému
životu konec udělati nechceš, učiní jemu sám
Pán konec. „Neobráte-li se, meč swůj na-
práhne: lucíště swé natáhl, a připravil je.“
(Zalm 7, 13.) „Mát jest pomsta, a já od-
platím časem swým.“ (5. kn. Mojz. 32, 35.)
Bůh showiwá; jakmile ale čas pomsty přijde,
neprodléwá déle, a — kárá.

„Protož čeká Hospodin, aby se smilowal
nad wámi.“ (Isai. 30, 18.) Pán čeká na

hříšníka, aby se polepšil; widí-li ale, že času k oplakávání hříchů jemu uděleného ještě k rozmnožení hříchů užívá; pak povolá i čas proti němu, aby jej strestal. „Povolal proti mně čas.“ (Pláč Jer. 1, 15.) „Sám čas přijde k soudu,“ tak swatý Řehoř. Z čas, i proufázaná slitování k tomu budou sloužiti, aby tím přísněji trestán a tím kwapněji opusťtěn byl. Hojili jsme Babilon, a není zhojen, opustíme jej.“ (Jer. 51, 9.) A jak opouští Bůh hříšníka? Buď sesle na něj smrt, a nechá jej w hřichu umříti: nebo zbaví jej plnosti swých milostí, a zanechá mu milost pouze potřebnou, kterou by hříšník také spasen býti mohl, ale spasen nebude. Zaslepená mysl, zatvrzelé srdce, zlý návyk učiní jeho spasení mravně nemožným; a tak bude, jestli ne zcela a úplna, ale spon mravně považován, opusťtěným. „Ddejmu plot (jeji), a bude w rozebrání.“ (Isai. 5, 5.) O jaký to trest! Co jest to za znamení, když Pán plot odejme, a do winice leda jakým lidem a zvířatům wcházeti nechává? Znamení jest to, že ji opustil. Tak to činí Bůh, když dusí opouští. Odjímá jí plot bázně, wýčíteč svědomí, a nechává ji we tmě; a pak přichází do dusse wšechny obludy nepravosti: „Boložil jsi tmy, a učiněná jest noc: w též projdou wšecha zvířata lesní.“ (Zalm 103, 20.) A hříšník bude, jsa w této tmě sobě samému zanechán, pohrdati wšim: milostí Boží, nebem, napomináním, i samým wyobcowáním z Církve, ano on bude téměř se i wysmi-

wati wyobcowání swému. „Bezbožný, když do hlubiny hřichu přijde, zhrzí.“ (Prísl. 18, 3.)

Bůh jej w tomto životě bez trestu nechá; než právě proto, že trestán nebyl, tím více potrestán bude. „Smiluje se nad bezbožnými, a nenaučí se spravedlnosti.“ (Isai. 26, 10.)

Sw. Bernard praví k tomuto místu: „Tohoto milosrdenství nechci, toto smilování přestupuje wšechnu zlost.“ (Serm. 42. in Cant.) S jaký to trest, když Bůh hříšníka hřichu swému zanechá, a se zdá, jakoby žádných účtů od něho již nežádal. „Rozhněwal Hospodina hříšníků, pro množství hněwu swého nebude dbáti.“ (Zalm 10, 4.) Zdá se, jakoby se na něj ani nehněwal. „Odjato bude horlení mé od tebe, a upokojím se, aniž se více hněwati budu.“ Ezech. 16, 42.) — a když mu na tomto světě wšechno dle vůle jíti nechává: „J nechal jsem je podle žádosti srdce jejich.“ (Zalm 80, 13.) Běda hříšníkům, kteří w tomto životě štěstí nad štěstí mají! Toť jest znamení, že Bůh na ně čeká, aby je w životě věčném obětí spravedlnosti své učinil. „Proč se cestě bezbožníků šťastně vede, ptá se Jeremiáš 12, 1. a odpovídá: Shromáždíš je jako stádo k zbité oběti.“ Není žádného většího trestu, jako když Bůh hříšníka nechává hřichy nad hřichy skládati, jak se Dawid vyjadřuje: „Přilož nepravost nad nepravost . . . nechť jsou vymazáni z knihy živých.“ (Zalm 68, 28.) Belarmin praví o tom: „Není trestu většího nad ten, kde hřích hřichem trestán bývá.“ Za méně ne-

šťastného mohl by se onen míti, ježž Bůh po prvním jeho hříchu umřítí nechal; neboť umře-li později, bude mu, tolikereé peklo trpěti, tolikerých hříchů se dopustil.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Bože můj! nyní poznávám, že bych byl zašluhowal w mém bídném, hříšném stavu milosti Tvé a světla Twého pozbawen býti; poněwadž ale světlo spatřuji, které mi nyní dáváš, a poněwadž slyším, že mne k pokání voláš, jest to znamení, že's mne ještě neopustil: a poněwadž jsi mne neopustil, tedy rozmnož, ó Pane! slitování nad dussi mou, rozmnož světlo, rozmnož žádost, Tobě sloužiti, a Tebe milowati. Proměň mne, všemohoucí Bože! a učin z křivopřísežníka a buřice, jakým jsem byl, welkého milovníka dobroty Tvé, abych někdy do nebe přišel, a na věky milosrdenství Twému chválu prozpěwował, chceš mi tedy odpustiti, i nežádám od Tebe ničeho jiného, nežli odpustění a lásky Tvé. Lituji, ó nestončená dobroto, že jsem Tebe tak často urážel. Miluji Tebe, ó nejvyšší dobroto, poněwadž mi to poručíš; miluji Tebe, poněwadž jsi milování nejhodnější. Ach, Vykupiteli můj! nech se pro zásluby krve Tvé, nech se od hříšníka milowati, kterého's tak tuze milował, a po tolik roků s takowou trpělivostí snášel. Dčekávám všechno od milosrdenství Twého.

Od této chvíle doufám, Tebe až do smrti vždy a věčně milowati. „Milosrdenstvím Ho-

spodinowým na wěky chwálu zpíwati budu.“
 Powždy chci, o Ježíši můj! milosrdenství Tvé
 chváliti a welebíti. — A vždy budu také mi-
 losrdenství Tvé opěwovati, ó Mara! kterážs
 mi tak welkých milostí podosáhla; je wšechny
 mám k poděkowání přimluvě Tvé. Neustávej,
 matko má! mně přispíwati a swatou setrwanli-
 wost wyprossowati.

3. Rozjímání.

W životopisu Rudwíka Ra-Nusa wyprawu-
 je se o dvou přátelích, kteří w Valermě žili,
 následowně: „Eli jednou na procházku, a an
 jeden, jenž se Caesar jmenowal a herec byl,
 druhého w myšlénkách pohříženého widěl, pra-
 wil k němu: Co se wsadím, jistě že's byl u
 zpovědi, a jsi proto tak nepokojný. I doložil:
 Slyš a wěď, co mi jednou pater Ra Nusa pra-
 wil: že mne Bůh ještě dwanáct let na živě
 nechá, a kdybych se w tomto čase neměl polep-
 šiti, že bych zlou smrti umřel. Brosfel jsem
 již mnoho krajín swěta, měl jsem mnohé
 nemoce, a jedenkráte byl jsem i smrti docela
 blizek; w tomto měsíci ale, w kterém dwanáctý
 ten roč dokonávám, nacházím se lépe, nežli
 kdy jindy.“ Na to pozwal jej na wečer w
 sobotu, aby k nové od něho sepsané divadelní
 hře přišel. Ale co se nestalo? W sobotu we-
 čir, 24. listopadu 1668 byl, an právě na je-
 wiště wystoupiti chtěl, mrtwicí raněn, a umřel
 náhle, w náruči jedné paní, též herečky; a tím
 byla hra divadelní u konce. — Poohledněmež

se tedy na sebe. Bratře můj! pokoušeli tě nepřítel zlý poznovu k hříchu, máš na vůli, hřešiti, chceš-li zatracen býti, neprav ale potom, že chceš spasen býti. An hřešiti chceš, měj se již za straceného, a představ si, že Bůh tvůj ortel zatracující píše, a k Tobě dí: „Co jest, jestto jsem více učiniti měl winici své, a neučinil jsem jí?“ (Isai. 5, 4.) Nemoď-
niče! co jsem měl ještě pro tebe učiniti, cobych nebyl již učinil? Chceš mermomocí zatracen býti, tedy staniž se; vina je na tobě.

Kde jest ale, budeš namítati, kde jest pat milosrdenství Boží? Ach, ty bidníče! neuzná-
váš milosrdenství v tom, že vzdor nescíslného množství tvých hříchů předce tolik let tě Bůh trpěl? Měl bys raději se sklopenou hlavou vždy Jemu za to děkovati řka: „Milo-
srdenství Hospodinova, že nejsme tráveni. (Pláč Jer. 3, 22.)

Dopuštěním-se jediného hříchu smrtelné-
ho spáchal již větší provinění, nežli kdybyš po prvním světském panovníku nohama byl sšlapal; tyš ale spáchal jich tolik, že i sám vlastní bratr by tě nebyl strpěl, kdybyš mu těch křivd byl natropil, kteréš Bohu způsobil. Bůh tě nejen trpěl, ale i často krate na tě wo-
lal, a odpuštění tobě podával. „Co jest, je-
stto jsem více učiniti měl? Zdalíž by byl mohl větší milosrdenství proufázati, kdybyš mu potřebný byl býval, nebo kdybyš něco wel-
kého mu k vůli byl udělal, a i potom by tvé mnohonásobně opakované urážky způsobile, že

by se všechno jeho milosrdenství v zlost a kárání proměnit muselo.

Kdyby onen strom fíkový (Luk. 13), jež Pán bez ovoce našel, i po létě, kterého ještě ponechán byl k opatrování, žádného ovoce nebyl přinesl: kdož by býval od Pána také doufati mohl, že by mu ještě poshowěl, a jej nedal podetiti? Slyš tedy výstrahu svatého Augustina: „O neužitečný strome! sekera jest jenom prozatím odložena; nedomnívej pať se, jako by's již bezpečen byl; sice podetnut budeš.“ Jak dlouho chceš prodlévat? Snad, až Bůh tě skutečně do pekla uvrhne? Uvrhne-li tě ale do něj, již víš, že pro tebe nebude více jakého prostředku k ochránění. Pán mlčí, však nemlčí vždycky; přišel-li čas pomsty, nemlčí více. „Toto věci již učinil, a mlčel jsem. Domníval jsem se neschetnice, že já tobě podobný budu; trestati tě budu a postavím to proti tváři tvé.“ (Žalm 49, 21.) bude smilování tobě proukázána předstírat, a učini, že ona tebe odsoudí i ztratí.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ó Bože! jak nešťastným bych byl, kdybych ode dneška Tobě věrným nebyl; kdybych po světle, které mi nyní dáváš, poznovu křivopřísežným proti Tobě se stal. Toto světlo jest důkazem, že mi odpustiti chceš. Vito jest mi, ó Pane! všech Tobě učiněných křivd, poněwadž jsem jimi Tebe, ó nekonečná dobroto! urazil. Od krve Tvé doufám odpuštění, a

řice s úplnou důvěrou; ale ach, nahlížím, kdybych se opět hřbetem k Tobě obrátiti měl, že bych peklo zvláště pro mne připravené zasloužil. A toť jest, co mnou otrásá: že mohu, ó Bože dusse mé! poznovu milost Tvou stratiti. Myslenka, že jsem Ti tak často slíbil, věrným býti, a potom poznovu od Tebe odpadl, působí, že se třesu. Ach, Pane! nedopouštěj toho: nezanech mne velikému neštěstí, abych se poznovu v nepřátelství proti Tobě widěl. Slož na mne každý trest, jenom tohoto ne. Nedopouštěj, abych od Tebe odloučen byl. Wídíš-li, že bych Tě opět urážel, dej mně spíše umříti. Raději chci nejtraplivější smrti umříti, nežli abych oplakávati musel neštěstí, Tvé milosti ještě jednou zbavenu býti. Medej mi, od Tebe se odloučiti! Opakuji to, Bože můj, učin, abych to vždy Tobě opakoval. Medej mi od Tebe se odloučiti! Miluji Tebe, milý můj Vykupiteli, nechci se od Tebe odděliti; dej mi pro Tvou smrt lásku welkou, která by mne tak úzce k Tobě pojila, abych se vymknouti wice nemohl. — O Maria, matko má! kdybych Boha opět urážil, obávám se, že i od Tebe opuštěn budu. Pomoz mi tedy prosbou Swou, podosáhni mi swaté setrwanlivosti a lásky ku Christu Ježíši.

XVIII. Rozważowání.

O počtu hříchů.

„Že se nepronáší proti zlým bratřem ortel, bude vši bázně synové lidští páchají zlé věci.“ Kazatel 8, 11.

1. Rozjímání.

Kdyby Pán toho, kdo jej urazí, hned potrestal, newiděl by se jistě tak zneuctěna, jak se to nyní stává; poněmadž ale Pán hned netrestá, nébrž s trestem šhowívá, tudíž nabývají hříšníci smělosti. Její tím více urážeti. Běžme ale, že Bůh sice šhowívá a strpení má; vždycky ale neshowívá a strpení nemívá. — Jest to výrok mnohých swatých otců: swatého Basílie, sw. Jeronyma, sw. Ambrože, sw. Cyrilla Alexandrinského, sw. Jana Zlatoustého, sw. Augustina a jiných, že Bůh pro každého člověka počet let, míru zdraví, nebo duchovních darů, které mu dáti chce, určil „všecky věci w míře, a w počtu, a we váze spořádal jsi“ (Knih. Moud. 11, 21. —): podobně také každému počet hříchů, které mu odpustiti chce, ustanovil, po jehožto vyplnění více neodpustí, bi swatý Augustin (De Vita Christi Cp. 9.) Totéž prawi Eusebius z Cesarey, řka: „Bůh čeká až do jistého množství hříchů, a pak odpustí hříšníka.“ (Lib. 8, Cp. 2.) A to též i ostatní nadjmenowani swati otcové prawi.

Wyřknuti těchto swatých otců nestalo se

matně, nébrž mají v písmu svatém svůj základ. Na jednom místě praví Hospodin, že zachraňuje Amorthejské proto ještě od pádu, poněvadž míra hříchů jejich nebyla by ještě plna: „Ještě nejsou doplněny nepravosti Amorthejských až do přítomného času.“ (1. kniha Mojz. 15, 16.) Na jiném místě praví se: „Nechci se nad Izraelem déle smilovávat.“ A na jiném místě: „Reptali jste proti mně již desetkrát, newejdete do země.“ (4. kn. Moj. 14.) A nábožný Job dí: „Zapečetil jsem jako v pytliku hříchů mé.“ (Job 14, 17.) Hříšníci newedou nad svými hříchů žádoucí účtu; Bůh ale vede, aby trestal, když osení uzrálo, t. j. jak brzy míra se naplnila. „Buďte srpy, nebo dožrála žně.“ (Joel 3, 13.) Na jiném místě praví Bůh: „Pro odpustěný hřích uchtěj býti bez bázně, aniž přidávej hřichu na hřích.“ (Eccl. 5, 5.) Onť chce tím říci: Hříšniče, ty musíš i pro ty hříchů v bázni býti, které jsem ti odpustil; neboť když se opět nějakého dopustíš, může se státi, že nový hřích i s odpustěnými naplní míru, a potom nebude pro tebe milosrdenství více mítí místa. Na jiném místě praví písmo zřetelněji: „Pán trpělivě čeká, aby je, když den soudu přijde, v plnosti hříchů trestal.“ (2. Mach. 6, 14) Bůh čeká tedy až do dne, na kterém míra hříchů plna bude, a pak trestá.

Tohoto trestu nalezá se v písmě svatém velmi mnoho příkladů, obzvláště na Saulu, když posledníkrát neposlušným byl, Bůh

ho takovým způsobem opustil, že mu Samuel na prosbu, aby za něho u Hospodina prosil: „Ale nyní, prosím, neš hřích můj, a navrať se ke mnou, abych se poklonil Hospodinu“, odpověděl: „Nenavrátím se s tebou, nebo jsi zavrhł řeč Hospodinovu, a zavrhł tebe Hospodin.“ (1. Král. 15, 25.) Jiný příklad máme na Balthasaru, který při svěostných hodech posvátné nádoby chrámové zneuctil, a napotom rukou na stěně písmici viděl: „Mene, Tekel, Phares.“ Přissel Daniel, vyložil mu slova tato, a pravil mezi jiným k němu: „Zavěšen jsi na váze, a nalezen jsi méně mající.“ (Dan. 5, 27.) Tím dal mu na srozuměnou, že závaží hřichu jeho váhu božské spravedlnosti již přewážilo: a w tétéž noci byl i usmrcen: „Té noci zabit jest Balthasar, král Chaldejský.“ Ach, jak mnohým nebohým, kteří mnohá léta w hříších živi jsou, stává se totéž! Když počet hřichů jejich naplněn, bývají smrti zachwáceni a do pokla uvrženi: „Wedou w dobrých věcech dny své, a w okamžení do pekel sstupují.“ (Job 21, 13.) Někteří chtějí svým bádáním počet hvězd, množství anjelů, nebo počet let života, který kdo míti bude, vyskoumati: kdož se ale může odhodlati, aby počet hřichů vyskoumal, které komu Bůh odpustiti chce? A proto musíme se trásti. Kdož wí, bratře můj, jestli ti Bůh prwní nedowolenou radost, prwní zlou myšlénku, prwní hřích, který si dowoliš, opět odpustí?

Powzbuzowání a prosby.

Ach, Bože můj, děkuji Tobě! neboť ják mnozí jsou pro méně hříchů, nežli jsem já spáchal, již nyní w pekle, a není žádného odpustění, žádné nádeje více pro ně! A já jsem ještě na živě, vně pekla, a mám nádeji k odpustění a k nebi, sám-li jen opravdově ho žádati budu. Ano, Bože můj! žádám si odpustění. Vituji nade všechno zlé, že jsem Tebe urazil, že jsem Tebe, nekonečná dobroto! zneužil. Otče věčný, patř na obličej pomazaného Swého! popatř na Twého za mne umrlého Syna, pro zásluhy jeho smiluj se nade mnou! Slibuji Tobě, raději umříti, než abych Tebe opět uraziti chtěl. Právem obávati se musím, že by mohla po hříších ode mne spáchaných a po milostech od Tebe obdržených má míra hříchů plna býti, kdyby ještě jediný hřích k tomu přišel a — já bych w zatracení upadl! Ach! pomoz mi s milostí Swou. Od Tebe doufám světlo, a sílu, abych Tobě věren zůstal. A widíš-li snad, že bych poznovu Tě uraziti měl, nech ať nyní w tomto okamžení umru, kdežto doufám, že w milosti Twé jsem. Tebe, Bože můj, miluji nade všechno, a bojím se více nežli smrti, opět do nemilosti Twé upadnouti; než nebej pro lásku Twou, aby se to stalo. — Maria, matko má! pomoz mi! pro lásku Twou obdrž mi swatou setrwanliwost.

2. Rozjímání.

Onen wšak hřisnil di: „Ale Bůh jest milosrdný?“ Já odpowídám: Kdož to bude čtiti upíratí? Milosrdenství Boží jest nekonečné; ale bývají proto předce mnozi denně zatraceni. „Poslal mne, abych léčil skroussené srdcem.“ (Isai. 61, 1.) Bůh uzdrawuje majícího dobrou vůli. Du dopouští hříchy; ale vůli, hřesiti, tu nemůže odpustiti. Namítne hřisnil: „ale já jsem mladý?“ Můžeš býti mladým na léta. Mladý jsi? Bůh wšak ne nepočítá léta: hříchy počítá Du. A ta míra hříchů není pro wšechny stejná; jednomu odpouští Bůh sto, jinému tisíc hříchů, opět jiného při druhém hříchu do pekla uwrhuje. Koliť jich Bůh hned při prvním hříchu zawrhl? Sw. Řehoř wyprawuje, že dítě pětileté do pekla swrženo bylo, poněwadž rouhání proti Bohu wyřklo. Nejswětější Panna zjewila služebnici Boží, Benediktě z Florencu, že děvčátko dwanáctileté již po prvním hříchu zatraceno bylo. Jiné osmileté dítě umřelo též po prvním hříchu, a bylo zatraceno. Čte se w ewangelium sw. Matouffe, w 21. kapitole, že Pán stromu fíkovému, který bez owoce nalezl, hned prwníkráte zlořečil: „Nikdy neroď se z tebe owoce na wěky. I uschl fík pojednou.“ Zindy prawil on: „Pro tři neschetnosti Damassu, a pro čtyry neobrátim ho,“ (Amos 3.) (nechci mu býti milostiw). Zať by ale mohl kdo tak opowážliwým býti, aby na Bohu osprawedl-

nění chtěl, proč tři hříchy opustiti chce, čtvrtý ale nechce? V tom musíme soudům Božím klaněti se, a s apostolem zvolati: „O hlubokosti bohatství moudrosti, i umění Božího! jak nezpýtatelní jsou soudové jeho, a nemyslitelné cesty jeho!“ (Řím. 11, 33.) Sv. Augustin praví: „Onť ví, koho usšetřiti má, a koho usšetřiti nemá. Kterým milosrdenství poukázáno bývá, těm bývá z milosti proukázáno; kterým se ho nedostane, těm ze spravedlnosti nebývá popráno.“ (Lib. de corrept. cp. 5.)

Zatvrdělý tu odpoví: „Já jsem Boha již často urazil, a Bůh mi vždycky odpustil; tedy doufám, že mi nyní tento nový hřích odpustí.“ Já pak táži se tě: poněvadž tě Bůh dosaváde nekáral, musí to proto vždy tak zůstat? Míra se naplní, a následuje náhle trest. Když Samson s Dalilou laškoval, doufal nápodobně z ruk Filistinských, jako před tím, se vysvoboditi. „Vyjdu, jako jsem prvé učinil, a vytrhnu se.“ (Kn. Soud. 16, 20.) To posledníkrát byl ale chycen, a přišel o život. „Řeknej, hřešil jsem, a co se přihodilo smutného?“ Řeknej, praví Hospodin, dopustil jsem se tolika hříchů, a nikdy mne Bůh netrestal: „Nebo Nejvyšší jest showivající odplatitel,“ (Eccl. 5, 4), t. j. on jednou přijde, a všechno odplatí; a čím větší milosrdenství bylo, tím přísnější bude trest. Zlatouští ujistuje, že více k obávaní jest, když Bůh tvrdostí svého jména, nežli když jej hned třece. Tedy třece Bůh, jak sv. Řehoř řekne daleko přísněji ty,

na které s trpělivostí čeká, newděčnými-li zůstávají. A často ti, dohládá týž swatý, kteří dlouhý čas trpěni bývají, náhlou smrtí umirají, neměwše ani času k obrácení. Čím wětšší swětlo ti Bůh dal, tím wětšší bude pak twá zaslepenost a zatvzelošť w hřichu. „Bylo by jim lépe, di sw. Petr, nepoznáwati cestu spravedlnosti, nežli po poznání zpět se odvrátiti.“ (2. Petr. 2, 21.) A sw. Pawel wyjádřil to za mrawně nemožné, aby se duše oswícená a hřešící opět obrátila: „Nebo nemožné jest těm, kteříž jednou jsou oswíceni, a okusili daru nebeského . a padli; zase obnowiti se ku pokání.“ (Zid. 6, 4, 6.)

Hrozné jest, co Pán o těch prawi, kteří k jeho wolání hlussi jsou: „Boněmadž jsem wolal, a odpírali jste — já také w zabynutí wasssem smáti se budu, a usmíwati se budu.“ (Prisl. 1, 24.) Pozorujmež tato slova: Já také; onaž znamenají: že jako hříšník Bohu se posmíwal, když se zpowídal, polepsšení slibowal, a wždy newěrný k němu byl, podobně tak i Pán jemu umirajícímu posmíwati se bude. Dále prawi moudrý: „Jako pes se nawracuje k wyvratku swému, tak neopatrný, který opětuje blázuowstwi swé.“ (Prisl. 26, 11.) Toto místo wyswětluje Dionys Karthusian řka: jako pes offliwost způsobuje, který se k tomu wrací, a žere, co wywrátil; tak podobně w offliwost u Boha padáme, když se opět hřichu dopouštíme, který jsme si we zpowědi offliwili.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Bohleď na mne, Bože můj, u nohou tvých. Jáť jsem ono opovrženlivé stvoření, kteréž se opět oním zakázaným owocem krmilo, jež prwé w osfklivosti mělo. Nezasluhuji sice milosrdenství, ó Wykupiteli můj! než křew, kterou's za mne prolil, zmužuje a zawažuje mne, w to doufati. Jáť často jsem Tebe urazil a od Tebe odpustění dosáhl! Dal jsem Tobě ujistění, že Tebe wice neurazím, a wrátil jsem se napotom opět ke starým swým hřissim, a Ty's — odpustil mi opět! Jáť dlouho probléwám jestě? Snad až mne skutečně do pekla uwrhneš? Nebo mne mému hřichu zanecháš? Oprawdu wětšším trestem bylo by to pro mne, nežli samé peklo! Ne tak, Bože můj! já se chci přelepsiti; a abych Ti wěrným byl, chci celou swou důwěru w Tebe složiti, chci w pokusseni hued a wždy k Tobě utikati. Spisse zakládal jsem si we swých slibech a předsewzetich, a opomíjel jsem, w pokussenich se Tobě poroučeti: a to bylo mým nestěstím. Ode dneška budiž Ty náděje má, a síla má — na tento způsob wssechno domeđu. Wsšechno m o h u w t o m, k t e r ý m n e s í l í. Dej mi tedy, o Ježíssi můj! pro zásluhy Swé milost, abych se wždy Tobě poroučel, a w potřebách swých wždy Tebe o pomoc prosil. Miluji Tebe, ó nejwyšši, nade wssechno milowání nejhodnějši dobro! a jenom Tebe chci milowati; Ty ale musíš mně k tomu dopo-

moci. — A i Ty, ó Maria, matko má! musíš svým prostřednictvím tu pomoci mně přispěti, zachovej mne pod ochranou Tvou, a učin, abych v pokušeních vždy k Tobě volal. Iměnu Tvé budiž záštitou mou.

3. Rozjímání.

Syn, zhřešil jsi? nepřidávej opět: ale i za předesslé odprossuj,, aby tobě odpustěno bylo.“ (Ecc. 21, 1.) Ejhle, křesťane, jak dobrý Bůh tebe napomíná, poněwadž tebe spasiti chce, Synu můj, neurázej mne poznovu, nébrž ode dneška buď toho pamětliv, aby's mne za odpustění spáchaných hříchů prosil. — Bratře můj, čímž více jsi Boha urážel, tím více se obáwati musíš, jej opět opustiti; neboť hřích nový, jehož se dopustiš, mohlby wáhu božské spravedlnosti přewážiti, a tu by's byl zatracen. Medowozuji sice, že by po opětném hřichu odpustění již pro tebe nebylo; nebo to newím; než mohlby se to ale, já řku, i tobě snad státi. Budeš-li tedy pokoussin, řci: kdož wí, zdaž by mi Bůh ještě odpustil, zdaž bych zatracen nebyl? Řci mi, můj milý: zdaliž by's pak nějaký pokrm wzal, kdyby se podobalo, že jed w něm je? A kdyby's důwody měl, že na cestě této nepřátelé tvoji jsou, chtící ti život wžiti, zdaliž by's ještě tou cestou šel, obzwlášf, an ještě jinou jistější cestu máš? A jakou zdánliwost, a mnohem méně jakou jistotu může si sľibowati, že po opětném hřichu prawou lítost pocitiš, a se k předesslému hřichu nikdy nena-

vrátíš? nebo zdaž na tě Bůh w samém hřešeni smrt nepossle, aneb zdaž tebe po spáchaném hříchu na wždy neopustí?

Ach! kupuješ-li dům, wssednu práci si dá-
wáš, aby's ujistil se, a peníze newyhodil. Bě-
řeš-li léc, hledíš se swědomitě ubezpečiti, aby ti
snad neusskodil. Překlauuješ-li se přes řeku,
hledíš se před utopením ochrániti. Ale pro
bídné uspořkojení, pro zvířecí rozkoš nerozumný-
sslíš se, wěčné swé spasení do nebezpečnstwí
uměsti, a říci: doufám, že se budu z toho zpo-
widati. Táží se tě ale, kdy se budeš z toho
zpowidati? W neděli! Ale kdo ti dává jisto-
tu, že se neděle dočkáš? Zejtra? Kdo ti sli-
buje zejtrejší den? Sw. Augustin dí: „Jak
budeš celý den we swé moci míti, nad
jedinou hodinou mce nemá'e?“ Jak si můžeš
slibowati, že zejtra se zpowidati budeš, an ani
newíš, jestli nejbližší hodinu ještě žiw budeš?
Ten, který kajícnému odpustění slíbil, — di tyž
swatý dále — neslíbil zejtrejšího dne hříšníkú,
snad ho dá, snad také ho nedá.“ Bůh slíbil,
že tomu, kdo pokání čini, odpustí; tomu ale,
kdo jej uráží, newojistil zejtrejší den. Hřešíš-li
yni, dá ti Bůh, snad čas k pokání, a snad
také nedá; a nedá-li ti ho, jak to bude potom
po celou wěčnost s tebou wypadati? A přede-
tratiš pro bídnou rozkoš dussi swou, a wydá-
wáš ji w nebezpečnstwí, aby na wěky k zatra-
cení přišla. Zdalíž by's pro bídnou pochoutku
tisíc dukátů na nejisto wsadil? Prawím ještě
wice: zdalíž by's pro krátkou rozkoš wssednu

žmění mowité i nemowité, swobodu a život opustil? Nikoli! A jak můžeš potom pro tuto bídnou, ničemnou rozkoš w jednom okamžení chtítí svou duši, Boha a nebe zcela a úplně ztratiti? Řci mi: jest to, čemu wíra učí, pravdivé nebo živé? jest to prawda nebo lež, že jest nebe, peklo, věčnost? Řešíš, smrt-li tebe w hříchu zachwátí, že na vždy stracen budeš? Jaká to nesmyslnost, kdyby's k tak traplivé věčnosti sám se odsuzowal řka: doufám později tomu zlu vždy ještě nadejítí? Nikdo nechce, w nádeji, že se uzdraví, nemocným se učiniti, di sw. Augustin: Žádný není tak zpozdlý, aby jed pil a prawil: možná, že škrze léčy opět se se uzdravím: — a ty chceš k věčné smrti se zatratiti, řka: může býti, že potom předce od toho oswobozen budu? O bláznovství, kterým se tolikere duše do pekla uwrhli a ještě uwrhují! Již u proroka Izaiáše (47, 10) nám Hospodin vyhrožuje: „Měla's doufání w zlosti své. . . Přijde na tě zlé, a nebudeš věděti wýchodu jeho.“ Ty's hřešil zúmýslně na milosrdenství Páně; nenadále přijde na tebe msta, newěda odkud.

Powzbužowání a prosby.

Gle, Pane, jednoho z nesmyslníků, kterýž jsem tak často svou duši a Twou milost stratil w nádeji, že ji opět obdržím. Kdyby's mne w onom okamžení nebo w oněch nocích byl umřítí nechal, kde jsem w hříších byl, jak by to nyní se mnou wypadalo? Děkuji Tobě za milosr-

denství Tvé, že's mně sshowival, a že nyní zpozditost a nesmyslnost nahlížím. Vidím, že mne spasena učiniti chceš, a já chci spasen býti. Vituji, o nekonečná dobroto! že jsem se k Tobě tak často hřbetem obracel; miluji Tě z celého srdce, a doufám v zásluhy Tvého umučení, ó Ježíši můj! že nebudu více tak posetilým; odpusť mi, a přijmi mne na milost, nechci se více Tebe spustiti. O Tebe, Hospodine, jsem doufal, nebudu zaháněn na věky. Ach, nikoli, ó Vykupiteli můj, nedoufám více, že se toho neštěstí a té hanby dočkám, abych se budoucně Tvé milosti a lásky opět zbavena widěl. Dej mi swatou setrwanlıwość, a učiň, abych Tě vždy o to prosil, obzwláště, kdýž pokoussen budu, a abych jméno Tvé a přeswaté jméno matky Tvé na pomoc wolal slovy: Ježíši můj, pomoz mi! Přeswatá Panno Maria, pomoz mi! — Ano, králowno má, budu-li se k Tobě utíkati, nebudu nikdy přemožen. A nadržujeli pokussení, wymoz mi, abych Tě neustále wýhwal.

XIX. N o z w a ž o w á n í.

Jaké to štěstí jest milost Boží, a jaké to neštěstí ne-milost Boží.

„Newi člověk ceny její.“ Job 28, 13.

1. N o z j i m á n í.

Hospodin dí: „O d d ě l i š = l i, což dra-hého jest od chatrného, jako ústa má

budeš." (Jer. 15, 9.) Kdo drahé od nepatrného odděliti rozumí, bude Bohu podobný, an wí nepatrné zawrhnouti, a dobré woliti. My nenahlížíme, jakým štěstím milost, a jakým neshěstím nemilost Boží jest. Vidě dokonce neznají ceny milosti Boží. „Nemí člověk ceny její;" a proto zaměňuje ji za nic, za marnost, za hrst země, za howadskou náklonnost. Onať ale jest nekonečný poklad, který náš přátelství Božího hodnými činí: „Nekonečný jest poklad lidem: jehožto, kteříž požíwali, účastni učinění jsou přátelství Božího." (Kn. Moud. 7, 14.) Eudíž dusse w milosti Boží se nacházející jeho jest přítelkyní. Bohané zbaweni jsouce světla wiry, měli to za nemožné, aby twor s Bohem přátelství míti mohl, a dle přirozeného rozumu, prawili to právem, poněwadž přátelství, jak swatý Jeronym prawí, přátely sobě rovné činí. „Přatelství přijímá buď takové, kteří již rovní jsou, nebo dělá je sobě rovné." Bůh ale oznámil nám na wíce místech, že jeho milostí přátely jeho budeme, pokud přikázání jeho zachowáváme: „Wy přátelé moji jste, učinite-li, co já přikazuji wám." (Jan 15, 14.) „Již wás nebudu nazýwati služebníky; ale wás jsem nazwal přátely." (tamtéž 15.) Proto wolá swatý Řehoř: „O podiwné snižení dobroty Boží: nezasluhujeme ani služebníky nazwání býti, a býwáme přátely nazýwání!"

Jať za blaženého bychom toho pokládali, jenž by štěstí měl, krále swého za přítele míti! Toť by ale byla drzost od poddaného, kdyby

přátelství knížete požadoval. Však není to snělost, když duse přítelkyní Boží býti touží. Sw. Augustin vypravuje, když jedenkrát dva dwořaninové za město Milán se procházet vyšli, a do obydlí poustevníků zšli: našli tam knihu, v níž život sw. Antonína opata vypsan byl, počal jeden z nich čísti: „On počal čísti,“ píše týž swatý, „a se obdivowati, a rezněcowati, a mezi čtením přemýšleti, jakby mohl takového života se uchytiti, a po zanechaném světském zaměstnání Bohu sloužiti.“ On četl, a čtením wyslekl svět, čtením sprostil se náklonnosti světských. Na to obrátiv se k swému průvodci, říká: „Řci mi medle, všemi swými pracemi o co se snažíme? Kam přijíti hodláme? Můžeme-liž více u dworu doufati, nežli přátely císařovými býti? A sfrze kolikero nebezpečnství přijde se ještě k wětšimu nebezpečnství? A jak dlouho ještě ono to bude?“ — Příteli, pravil on, my jsme blázni; čeho hledáme? Můžeme-li we službě císařově více doufati, nežli přátely jeho se státi? A kdybychom to skutečně tak daleko přivedli, tím bychom wěčné své spasení jen do wětšího nebezpečnství uvrhli. Než nikdy se nám nezdaří, císaře za přitele míti. „Přitelem ale Božím, doložil on, kdybych chtěl býti, ejhle, nyní hned se stávám.“ (Sct. Augusti Confessionum liber 8. cap. 6—4, 5.)

Kdo tedy v milosti Boží jest, bývá přitelem Božím. Ano ještě více, onť bývá jeho synem neb dcerou. „Bohové jste, a synové

Nejvyššího všickni. (Žalm 81, 6.) Toť jest ono velké štěstí, které božská láska strže Christa Ježíše nám vymohla. „Pohleďte, jakou lásku dal nám Otec (totiž), abychom synové Boží slouli, i byli.“ (I. Jan 3, 1.) Dále stává se v milosti Boží postavená duše chotí Boží: „Zasnoubím tě sobě u víře.“ (Ozeas 3, 20.) A proto poručil otec marnotratnému synu, když jej opět na milost přijal, aby mu prsten dán byl: „Dejte prsten na ruku jeho.“ (Luk. 15, 22.) Dále nazývá se táž duše chrámem Ducha svatého. Sestra Maria d'Vignes viděla z dítěte, které křest přijímalo, zlého ducha vycházeti, Ducha svatého ale s věncem od anjelu uwitým do něho vycházeti.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Tedy, ó Bože můj, byla duše má, jsouc milostí Tvou oblažena, Tvou přítelkyní, dcerou, chotí, a Tvým chrámem! Hříchem ale byla celá zkažena: byla nepřítelkyní Tvou a otrokyní pekla. Děkuji Ti ale, ó Bože můj! že mi ještě času vopřímáš, abych milosti Tvé opět dosáhl. Vito jest mi toho nade všechno zlé, že jsem Tebe nestoučená dobroto urazil, a miluji Tebe nade všechno. Ach přijmi mne opět do přátelství Svého! Pro lásku Tvou nepohrdej mnou! Vim dobře, že jsem zasloužil od Tebe zawržen býti; však ale Ježíš Kristus zaslubuje to, aby's mne skrousseného poznovu přijal, pro obět, kterou Du na Kalwarii sám osobně Tobě přinesl. Přijď králov=

stwí Twé! Otče můj! (tak učil mne Syn Twůj Tebe nazýwati) Otče můj, přijď s milostí Smou, aby's w srdci mém panował; učíš, aby ono jenom Tobě sloužilo, jenom pro Tebe živo bylo, jenom Tebe milowalo. A ne u w o d ná s w p o k u s s e n í. Ach, nenech mne od nepřátel tak tuze pokoussenu býti, že by mne přemohli! Ale zba w ná s o d z l é h o; zachraň mne před peklem, spíše ale oswobod mne od hřichu; neboť tento jediný jest s to, aby mne do pekla uwrhl. — Ó Maria, pros za mne; oswobod mne od tohoto tak welkého zlého, abych se w stawu hřichu nenacházel, zba wen jsa milosti Boha Twého i mého!

2. R o z j i m á n í.

Swatý Tomáš Aquinský prawi: že dar milosti vyniká nad každý dar, který může twor obdržeti, protože milost takměř sdělení vlastnosti Božích jest. A dříve již prawił totéž sw. Petr: „Abyste sřze ně (zaslibení nám sřze Ježíše Christa daná) byli učiněni božské přirozenosti účastni. (2. Petr 1, 4.) Tolik zasloužil Christus Ježíš swým umučením; on sdělil tutéž sláwu s námi, kterou od Boha Otce obdržel: „A já sláwu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim.“ (Jan 17. 22.) Zkrátka, kdo w milosti Boží jest, bude někdy s Bohem. „Kdo se pak přidrží Pána, jeden duch jest.“ (1. Kor. 7, 1.) A Wykupitel prawił: že do důssc, která Boha miluje, celá nejsvětější Trojice přichází, aby w ní býwala: „Miluje-li kdo mne,

řeč mou zachováwati bude, a Otec můj bude jej milowati, a k němu přijdeme, a přibytí u něho učiníme." (Jan 14, 23.)

Dusse milostí Boží obdařená jest před očima božíma tak krásna, že sám ji chválí: „Jak pěkná jsi přítelkyně má! Jak pěkná jsi!“ (Píseň Sal. 4, 1.) Zdá se, jakoby Hospodin od dusse jej milující ani oči, aniž ušši odvrátiti nemohl, ona žádati může, oč koli jen chce. „Oči Hospodinovy nad spravedlivými: a ušši jeho k prosbám jejich.“ (Zalm 33, 16.) Swatá Brigita wyjádřila se: žeby nemohla krásy člověka, který se w milosti Boží nachází, widěti, aby radosti neumřela. Když swatá Katerina Sienská dussi widěla, která se w milosti Boží nacházela, pravila, že by ráda život svůj za to dáti chtěla, aby tato dusse tak velké krásy nestratila: a proto líbala tato swatá zem, na kterou kněži kročili, si rozvažujíc, že jejich prostřednictwím dusse milosti Boží opět podosahují.

O jak mnohého zisku může dusse w milosti Boží postawená nabýti! Každého okamžení může si věčnou slávu získati. Swatý Tomáš praví: „Každým wzbuzením lásky zasluhuje si dusse život věčný.“ — Proč máme ještě welkým na zemi záwiděti? Jsme-li w milosti Boží, můžeme si daleko wětší slávu w nebi ušlawičně připrawowati. Zistý laický bratr z řádu Ježíšowa ukázal se po smrti, jak pater Patrignani zprávu dává, a pravil: žeby nyní spasen byl, jakož i Filipp II., král Španělský,

a žeby oba se již radovali w slávě, wšak s tím rozdílem, že, o co on chatrnějším býwal na světě w přirouání k Filippowi, o to žeby větším byl nyní w nebi. Dále, toliko kdo sám okusil, může pochopiti, jakého pokoje požívá duše w milosti Boží postavená: „Dkuste, a wíte, že libý jest Hospodin.“ (Zalm 33, 9.) Slova Hospodinowa nemohou pominouti: „Pokoj mnohý milujícím zákon Twůj.“ (Zalm 118, 165.) Mir duše s Bohem spojené přewyššuje wšechnu rozkoš, kterou smysl a svět dáti mohou. „A pokoj Boží přewyššuje wšeliký smysl.“ (Filipp 4, 7.)

Powzbužowání a prosby.

O Ježíši můj! Ty's pastýř dobrý, který se zabiti dal, aby nám, owčičkám Swým, život zjednal. Když jsem před Tebou utíkal, neopominul jsi po mně jíti a mne hledati: o přijmi mne nyní, když Tebe hledám, a s lítostí k nouhou Twým se nawracuji. Dej mi opět milost, kterou jsem bídným způsobem vlastní winou stratil. Želim toho z celého srdce: bolesti umřel bych, zpomenu-li si, že jsem tak často k Tobě hřbetem se obracel. Odpusť mi pro zásluhy trpké smrti, kterou's na kříži za mne podstoupil. Smaž mne libými pouty lásky Swé, a nedej mi opět uteci. Uděl mi posily, abych s trpěliwostí wšechny kříže snášel, které na mne sesfleš, jenžto jsem věčná pekelná mta zasloužil. Dej mi, abych s láskou přijímal a splácel, když lidé se mnou opowrženlivě zacházejí

budou; neboť jsem zašloužil, věčně pod nohama zblých duchů ležeti. Zkrátka, učin, abych na Tvá wnuknutí pozor dával, a jich následoval, a sřrže lásku Twou wsechnu bázeň lidskou přemáhal. Odhodlán jsem, od té chwile jenom Tobě žiti, nechť si kdo řekne, co chce; já chci Tobě, ó láskynejhodnějšší Bože! samotnému sloužiti. Jenom Tobě žádám se zalíbiti; propůjč mi ale pomoci; neboť bez ní nic nejsem. Miluji Tebe, Jezíši můj, celým srdcem, a důvěřuji se w křew Twou. — Maria, nádeje má, pomoz mi prostřednictwím Swé přimluwy! Za welikou chloubu to pokládám, služebníkem Twým býti; a Ty se honosíš, že jsi zachowatelkyně hříšníků, kteří se k Tobě obrací; tedy pomoz mi, a učin mne spasena.

3. R o z j í m á n í.

Rozvažujmež nyní nestěští duše, která w nemilosti Boží jest. Odloučena jest ona od nejwvyššího swého dobra, kteráž Bůh jest: „Nepravost wasse rozdělily mezi wámi a Bohem wassim.“ (Isai. 59, 2.) Tedy nepřináleží wice Bohu, a Bůh jí. „Wy nejste lid můj, a já nebudu Bůh váš.“ (Ozeas 1, 9.) Ona nejen že přestává jemu přináležeti, nébrž on ji nenáwidí a do pekla zatracuje. Hospodin nemá w nenáwisti žádného ze stwoření swých, ani divokých zwírat, ani zmijí a žab: „Miluješ zajisté wsecky věci, kteréž jsou, a nic nemáš w nenáwisti z těch věcí, kteréž jsi učinil.“ (Kn. Moudr. 11, 25.) Než hříšníků musí Bůh

nenáviděti: „Nenáviděl jsi všech, kteří činí nepravost.“ (Žalm 5, 7.) A to proto, že jest nemožné, aby Bůh hříchu v nenávisti neměl, kterýž co nepřítel Jeho swaté vůli se zprotivuje. Nenávidí-li ale Bůh hříchu, musí také i hříšníka nenáviděti, kterýž s hříchem se spojil. „Jednostejně pak v nenávisti jsou Bohu: bezbožník a bezbožnost jeho.“ (Knih. Moudr. 14, 9.)

Ó Bože! má-li kdo knížete světského za nepřitele, nemůže pokojně ani spáti, každého okamžení ortele smrtelného se obává. A má-li kdo Boha za nepřitele, jak mu lze, pokoje nalezti? Zlosti knížecí můžeme utéci, buď že se ukrýjeme v lese, buď že do jiné říše odtahneme; kdož může ale rukoum Božím ujíti? Pane, pravil Dawid: „Jestliže wstoupím na nebe, tam jsi Ty; pakli sestoupím do hrobu, přítomen jsi, — i tam ruká Tvá dowede mne.“ (Žalm 138, 8, 10.)

Ó neboží hříšníci! my jste od Boha, od anjelů, od swatých zawrženi, a každodenně i zde na zemi opakuji kněží a řeholníci toto wasse zawržení, kdykoli we swých hodinách se modlejí: „Bloženi, kteří se uchylují od přikázání Tvých.“ (Žalm 118, 21.) Dále zbamuje náš nemilost Boží všech zásluh. Byť člověk tolik zásluh měl, jako sw. Pawel poustevník; tolik, jako sw. Frantisek Xaver, který pro Boha deset milionů lidí získal; tolik, jako swatý apostol Pawel, který, jak swatý Jeronym stvrzuje, více zásluh získal, nežli všickni ostatní aposto-

wé: předce jiného-li smrtelného hříchu se dopu-
stí, wšechny své zásluby trati: „Wšecny spra-
wedlnosti jeho, kteréž byl učinil, nebudou zpo-
menuty.“ (Ezech. 18, 24.) Ejhle, takové
nessťestí nemilost Boží za sebou táhne, ona z
dítěte Božího činí otroka Luciferowa, z milého
přítele nepřítele nanejvýš nenáviděného, z dě-
dice ráje zatracence pekla. Swatý Frantisek
Salešský prawil: „Kdyby anjelé plakati mohli,
žeby patřiwše na bidu duše, která smrtelného
hříchu se dopouští, a milost Boží trati, z útrp-
nosti slze proléwali“

Nejwůš smutné ale jest, žeby anjelé: kdyby
mohli, plakali, hříšník ale že nepláče. Swatý
Augustin prawí: Ztratil-li kdo zvířátko, owčičku,
neji a nespí, a pláče; ztratil-li ale milost Boží,
tu jí a spí, a — nepláče.

Powzbuzowání a prosby.

Tot jest přebídný staw, w kterém se wy-
nacházím. O Wykupiteli můj! aby's mne milo-
sti Swé hodným učinil, strawil jsi tři a třiceti
let w potu a práci, a já jsem si ji tak málo
wážil, a ji stratil pro hanebnou, na okamžení
trwající rozkoš. Děkuji milosrdenství Twému,
které mi ještě čas dává, ji opět, chci-li jen,
podosáhnouti. Ano, chci wšemožně se přičiniti,
abych ji opět obdržel. „Řci mi, co mám za-
čítí, abych od Tebe odpustění opět dosáhl?
Chceš, abych toho litowal. Ano, Ježíši můj,
lituji toho z celého srdce, že jsem Tebe, neskon-
čená dobrota! urazil. Mám Tě milowati?

Ano, miluji Tebe nade všechno. Před tím špatně jsem srdce svého užíval, neboť jsem miloval stvoření a marnosti. Ode dneška chci jen Tebe milovati, Bože můj, poklade můj, nádeje a sílo má! „Milovati Tě budu, Hospodine, sílo má.“ (Žalm 17, 1.) Tvé zásluhy, Tvé rány, o Ježíši můj! mají mou nádeji a mou silou býti. Od Tebe doufám posilu, abych Tobě věrným zůstal. Přijmi mne tedy na milost, ó Spasiteli! a nedopouštějž, abych se od Tebe odloučil. Odtrhni mne od vezdejších náklonností, a rozpal srdce mé svou láskou. „Rozžehni ve mně oheň lásky své.“ — Maria, matka má! učiň, ať hořím láskou k Bohu svému, tak jako's Ty vždy od ní roznicena byla.

XX. Rozważování.

Bláznovství hříšnickovo.

„Moudrost zajiště tohoto světa bláznovství jest u Boha.“

I. Kor. 3, 19.

1. Rozjímání.

Stihodný otec Jan z Avily pravil, žeby svět vlastně jen dva žaláře míti měl, jeden pro nevěřící, a druhý pro ty, kteří věřící jsou, a předce v hříchu a od Boha vzdáleně žijí; a tito poslední patříjí vlastně do bláznice. Největší neštěstí těchto bidáků pozůstává v tom, že se domnívají moudrými a chabými býti, kdežto nejbláznivějšími a nejhloupějšími

lidmi na světě jsou. A co nejhoršího, že takových lidí nesčíslné množství se nachází. „Bláznů nekonečný jest počet. (Kazat. 1, 15.) Jednoho dělá ctižádost bláznem, onoho bažení po pochoutkách, třetího bídné bažení po vezdejších statcích. A takovito lidé ošklují se ještě, své — nazývají bláznem proto, že statky vezdejšími pohrdali, aby spasení a pravého dobra, ježto jest Bůh, dosli. Dni to bláznovstvím nazývají, když se potupy trpčlivě suší, křivdy odpouštějí; nesmyslem, když se kdo falešných rozkostí odřídá, a smysly své mrtví; jmenují to hloupostí, když kdo cti a bohatství tohoto světa si nejvíce, samotou miluje, pokorný, skromný, skrytý život vede. Ale nepozorují, že jejich moudrost od Pána bláznovstvím se nazývá: „Moudrost zajisté tohoto světa bláznovství jest u Boha.“ (I. Korint. 3, 19.)

Ach, někdy sami toto bláznovství nahlížeti budou, ale kdy? až nebude více prostředku k zachránění; pak zvolají plni zoufalivosti: „My nesmyslní měli jsme život jejich za bláznovství, a konec jejich beze cti.“ (Kn. Moudr. 5, 4.) Ach, jak nešťastní byli jsme! Za bláznovství měli jsme život svatých, nyní ale vidíme, že jsme nesmyslní byli. „A hle, jak jsou poctěni mezi syny Božími, a mezi svatými lož jejich jest.“ (tamtéž 5.) Tak tedy jsme zbloudili, zvolají, od cesty pravdy, a světlo spravedlnosti nám nesvítili. My jsme zbloudili, chtěje před světlem božským oči zavřiti, a co nás je-

stě nešťastnějšími činí, jest, že proti naší chybě žádného prostředku není, aniž kdy bude, jak dlouho Bůh Bohem bude.

Jaká to nesmyslnost tedy, pro špatný užitek, pro marnost, pro krátkou rozkoš milost Boží stratiti! Co si všechno nedá libiti, poddaný, aby milost svého knížete získal! Ó Bože! pro bídné uspokojení náruživosti trati se nejvyšší dobro, totiž Bůh, trati se nebe; a ba již zde na zemi trati se pokoj duše, když se přístup do duše hříchu nezamezuje, kterýž ji hřivením svědomí ustavičně trápí, a spolu též se člověk dobrovolně k věčné bídě odsuzuje! — Jaké to bláznovství! Dowolilby's si tuto zakázanou rozkoš, věda, že za to ruka se ti upálí, nebo že tě na rok do žaláře zavrou? Spáchal by's tento hřích, věda, že tě o sto tolarů připraví? A ty věříš, i víš, že hřichem Boha stratiš a sebe do věčného ohně zatradiš, a — ty hřešíš předce? —

Powzbuzování a prosby.

Ó Bože duše mé! jakby to se mnou nyní bylo, kdyby's mne s tak velkým milosrdenstvím nebyl snassel? W pekle bych byl nyní, kde se jich již tolik nachází, kteří tak posetile jednali, jako já. Děkuji Ti Pane, a prosím Tě, neopouštěj mne w mé zaslepenosti. Zasluboval jsem, abych od Twého světla opuštěn byl, widím ale, že mne milost Twá ještě neopustila. Slyším, jak na mne lastavě voláš a mne nabízíš, abych Tě za odpuštění prosil a velké

wěci od Tebe očekáwal namzdor welkým urážkám, které jsem Ti způsobil. Ano, Wykupiteli můj, doufám, že mne opět za syna swého přijmeš. Nejsm sice hoden, tak nazwán býti, protože jsem Tebe tak často urážel: „Otče, zhřěšil jsem proti nebi a před Tebou, již nejsm hoden, slouiti synem Twým.“ Slyšim ale, že jdeš za stracenou owečkou, a s radostí hříšníky stracené objímáš! Otče milý! lituji, že jsem Tě urazil; uvrhnuji se Ti k nohám, a objímám je, a neodejdu, dokud mi odpustění a požehnání neudělíš. „Nepustím Tebe, leč mi požehnání dáš. Požehnej mně tedy, ó můj Otče, a učin, aby Twé požehnání we velké bolesti nad mými hříchy a we wroucné lásce k Tobě pozůstáwalo. Tebe miluji, Otče můj, Tebe miluji celým, nerozděleným srdcem. Nedej, bych se kdy od Tebe vzdálil. Bem mně wssechno, jenom lásky Swé mne uzbaw. — Ó Maria, Bůh-li mým otcem, jsi Ty mou matkou. Dej mi i Ty požehnání. Já, žel, nejsm hoden, dítětem Twým býti; přijmi mne za služebníka Swého, a učin, abych služebník byl, který Tě vždy upřímně miluje, a w ochranu Twou se důvěřuje.

2. Rozjímání.

Ó jak nesmyslni jsou hříšníci! Wsšechnu pilnost vynakládají, aby si zaopatřili swětiské wědomosti, aneb umění k wyděláni si statků pro život, který brzy konec wezme, a o statky života, nemajícího konce, nestarají se! Dni po-

tráci rozum takou měrou, že se nejen bláznivě stávají, nýbrž se takměř k dobytku nerozumnému snižují, žijí jsoouce jako zvíř, a nepovažíce, co dobrého, a co zlého, nýbrž se řídí jenom dle svého zchowadilého a tělesného pudu; dovolují si bez ostýchání všechno, co tělu lahodí, aniž si pomyslí na strátu, kterou trpí, a na věčné neštěstí, do něhož se tím uvrhují. Kdo ale tak jedná, nejedná jako člověk, nýbrž jako nerozumné zvíře.

Sw. Jan Zlatoustý praví: „Člověkem býti jest tedy dle rozumu jednati, a nikoli dle žádosti tělesné. Kdyby Bůh zvířeti rozum a svědomí dal, a kdyby ono dle rozumu a svědomí jednalo, řeklo by se, že jedná jako člověk; a podobně může se o člověku právem říci, že jedná jako zvíře, když proti rozumu tělesnosti následuje. „*Š by moudří byli, a rozuměli, a k poslednímu věcem prohlédali.*“ (5. Knih. Mojz. 32, 29.) Kdo chytře a rozumně jedná, hledí na budoucnost, totiž na to, co jej ku konci života očekává: smrt, soud, peklo, aneb království nebeské. Š jak daleko moudřejší jest rolník, který k spasení přijde, nežli panovník, který se do zatracení uvrhne. „*Leptší jest pačole chudé, a moudré, nežli král starý a blázen, který neumí prohlédati napotom.*“ (Kaz. 4, 13.) Š Bože! zdalibý každý neměl toho za hloupého, jenžby, chtěje malý penížeč stříbrný vyhrát, všechny své statky v hru vsadil? A kdo pro krátkou žádost těla duši svou trátí, a v nebezpečství se vydává, ji navždy stra-

tití, ten by neměl nesmyslným se nazváti? Právě to jest neštěstí tak mnohých duší, které ztracené bývají, že jen na přítomné dobré a zlé věci myslí, na budoucí pak dobré a zlé věci nepomýšlejí.

Bůh nás zajiště na svět nedal, abychom si bohatství shromáždili, cti dobývali, nebo tělesné žádosti uspokojovali, nýbrž abychom si život věčný získali. „Konec pak máte život věčný.“ (Řim. 6, 22.) A na dosažení tohoto konce má nám jediné záleženo býti: „A jednohoť jest potřebí.“ (Luk. 10, 42.) Než právě tohoto konce si hříšníci nejméně váží; čím myslí jenom na přítomnost, jdou smrti v náruč; přicházejí k bráně věčnosti, a newědí, kam jdou. Coby's, bít sv. Augustin, o plavci mořským řekl, kterýby na otázku, kam vesluje, odpovídal: Já newím! Každý by řekl, že takový člověk loď svou v záhubu uvrhne. „Takovým, dokládá tíž swatý, jest, kdo kromě cesty běží.“ Takoví jsou oni chytrí tohoto světa, kteří dobře rozumějí prospěchu svého vyhledávati, rozkossé si zaopatřovati, důstojenství dobývati: nerozumí ale, jak by měli duši svou zachovati. Bohatý hodovník w ewanjelium byl owšem chytrák, an rozuměl, sebe obohaciti, a wšak „umřel a pohřben jest w pekle.“ (Luk. 16, 22.) Chytrým byl Alcxandr Welký, an tolik říši wybojoval, několik wšak roků na to umřel, a byl, jak se k prawdě podobá, ztracen. Chytrý byl Jindřich VIII.; neboť se wěděl na stolci královském udržeti, an od Cirkwe

samospasitelné odpadl, naposled ale, když dusiti stracenou widěl, přiznal se: Všechno jsme strátili. — Jaké množství bidáků pláče a křiví nyní w pekle: „Co nám prospěla pýcha? aneb chloubka zboží co nám přinesla? Pominuly ty wssecky věci jako stín.“ (Kn. Moudr. 5, 8, 9.) Batřte, di oni, wssechny statky swěta pro nás jako obrazy stínu zmizeli a nezbyvá nám ničeho, leč slze a věčné trápení.

Před člověkem život i smrt, dobré i zlé, co se mu líbiti bude, dáno bude jemu.“ (Eccl. 15, 18.) Křesťane milý, w tomto životě máš na wůli, si zvoliti život aneb smrt, můžeš se totiž zakázaných rozkossí zbawiti, a tím život věčný získati, nebo je přijímati a užívati, a tím věčnou smrt si přitáhnouti. Co diš k tomu, co se ti lépe líbí? Wol jako člověk, a ne jako zvíře. „Co jest platno člověku, by wssecken swět získal, dusse pak své šfodu trpěl.“ (Mat. 16, 26.)

Powzbuzování a prosby.

Ach, Bože můj! Ty's mi dal rozum, Ty's mi dal swětlo wíry; já ale jsem jednal jako nerozumné zvíře, neboť jsem stratil milost Twou pro zlé žádosti těla swého, které hbitě jako witr pominuly; a nyní nenaležám ničeho, leč hryzení swědomí a winu před božskou Twou spravedlností: „Newcházej w soud se služebníkem swým.“ (Zalm 142, 2.) Ach Pane, nesud mne dle zasloužení mého, nébrž ualož se mnou dle milosrdenství Swého. Dej mi swě-

tlo, dej mi bolest nad urážkami Ti způsobenými, a odpust mi: „Zbloudil jsem jako ovce, kteráž zahynula: hledejž služebníka svého.“ (Žalm 118, 176.) Já jsem štracená ovčička: Nebudeš-li Ty mne hledati, zahynu. Měj útrpnost se mnou pro krev z lásky ke mně vyliitou! Vítuji toho, ó nejvyšší dobro! že jsem se Tebe spustil, a se dobrovolně milosti Tvé odřekl. Umrítí chtěl bych bolesti. — Ty ale dej mi větší bolest, — a dej mi do nebe přijíti, a slitováním Tvým věčnou chválu prozpěwovati. O Maria, matko má! Ty jsi útočiště mé, pros Ježíše za mne, pros Je, aby mi odpustil, a swaté setrwanlivosti udělil.

3. Rozjímání.

Dlužno nám znamenati, že opravdové moudří jsou, kdo milost Boží a ráje podosáhnouti vědí. Prosmež tedy vždy Pána, aby nám umění swatých uděliti ráčil, které tomu dává, kdo jej o ně prosí: „Dal mu umění swatých.“ (Kn. Moud. 10, 10.) O jaké jest to krásné umění, zná-li kdo Boha milovati a dussi svou zachovati, umění na dráhu věčného spasení, a na cesty, kterými se k ní přichází, nastoupiti! Umění, dussi svou zachovati, jest nejpotřebnější. Kdybychom také všechno věděli, a nerozuměli se zachrániti, všechno by nám nic neprospívalo, a my bychom nawždy nešťastnými byli; naproti tomu budeme vždy šťastni, víme-li Boha milovati, bychom i všech ostatních věcí nepowědomi byli. „Blahoslavený, kdo

Tebe zná, byl i pranic více newěděl," di sw. Augustin. Jednoho dne pravil laický bratr Zilji (Egid) k sw. Bonawenturovi: „Jak ssta-
stný jste, otče Bonawenturo, že tak mnoho wi-
te; ale já ubohý newim pranic. Wám jest to
lehko swětějším býti nade mne." — „Slyš, od-
powěděl na to swatý: wi-li stará, neučená a
sprostá žena Boha více milowati, nežli já, wět-
šího stupě dokonalosti dosáhne, nežli já." Na
to počal bratr Zilji hlasitě prowoláwati: O
stará ženučko slyš, slyš, ty stará ženučko: mi-
lujes-li Boha více, můžeš swětější býti nad
nasseho Bonawenturu!

„Neučení powstáwají, a táhnou nebe na
sebe," vzdychaje zvolal sw. Augustin. Kolik
jest newzdělaných, kteří ani číslu neumí; mohou
ale Boha milowati, a budou spaseni! A jaké
množství učených tohoto swěta zatraceno bude!
Onino, a nikoli tito jsou moudří. O jak mou-
dři byli swatý Baschal; sw. Felir, z řádu kapu-
cinského; sw. Jan Boží, ačkoli we swětských u-
měních nebyli prohnáni! Jak hlubokou mou-
drosť měli tak mnozí, kteří swět opustili, neb se
w tůnce (kláštery) uzavřeli, aneb na poustích
živi byli, jako sw. Benedikt, sw. Frantisek z
Assisi; sw. Rudwik Toulouský, který i práwa
swého na stolec králowský se odřekl! Jak wy-
soké moudrosti neměli tolikéři mučedníci, tolikéře
útlé panny, které se odřekly zasnoubení i s wel-
kými této země, částěji a raději sli pro Ježíše
Christa umřít! Tuto pravdu uznáwají i synové
swěta, řkouce: „Pahoslavený jest zasněžený

Bohu; neboť jest chytrý a zachoval duši svou!" Zkrátka, kteří statky světské opouštějí, aby se Bohu zasvětili, slují z bludu wyvedení lidé. Saz mají ale naproti tomu oni slouti, kteří Boha se spouštějí k vůli vezdejšímu statkům? ovšem že lidé podvedení! Bratře můj, ku kterému z obou druhů lidských chceš ty nyní přináležeti? Aby's dobře woliti mohl, uděluje ti swatý Jan Zlatoušlý rady, aby's hřbitovy nawštíwil: „Pojdme k hrobům.“ Náhrobkové jsou w skutku nejlepší školy, krásné školy jsou náhrobky, a bychom marnost vezdejších statků znáti se naučili, a umění swatých se wyučili! „Řci mi, táže se sw. Jan Zlatoušlý, můžeš-li pak tam rozhodnouti, kdo z oněch knížetem byl, kdo urozeným, kdo učeným? Já alespoň, prawi týž swatý dále, newidím tu ničeho, kromě hníliny, hnátů a červů. Wšechno jest bájka, stín, sen.“ Wšechny věci tohoto světa skončí jako diwadelní hra, a zajdou jako stín, jako sen. Chceš-li ale, křesťane můj, moudrým býti, nepostačuje, důležitost swého účelu a konce poznati, musíš i prostředků užíwati, aby's ho podošáhl. Spaseními a swatými by se wšickni rádi stali; proč ale neužíwají k tomu potřebných prostředků, proč se nestáwají swatými? proč se stáwají zatracenými? — Příležitosti musíme se warowati, swaté swátosti často přijímati, se modliti, a přede wším si hluboce do srdce wštípiti slova: „Co platno člověku, by wšecken svět získal, dusse pak své škodu trpěl.“ (Math. 16, 26.) „Kdož miluje duši svou, stratí ji,“ (Jan 12, 25.)

to jest: i život musíme strátiti, abychom duše zachovali. „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapřít sebe sám.“ (Math. 16, 24.) Abychom následovníci Christa Ježíše byli, musíme samolásce uspokojení, kterého žádá, odepřít: „Život w vůli jeho.“ (Zalm 29, 6.) Spása naše záleží w plnění vůle Boží. Tato a těm podobná naučení musíme stále před očima mít.

Powzbuzování a prosby.

Ó Otče slitování! sáhni útrpným svým okem na mne bídného a smiluj se nade mnou; uděl mi světla, a dej mi dosahádní mé bláznovství nahlédnouti, abych ho oplakal, dej mi nekonečnou dobrotu Tvou poznati, abych ji miloval. Ježíši můj! nevydávejž selmámduše wyznávajících Tě.“ Ty's pak krev svou dal, aby's mne zachoval; nedopouštěj více, abych otrokem zlých duchů byl, jakož jsem dosaháde býval. Želim toho, že jsem Tebe, ó nejvyšší dobro, opustil. Proklinám všechna okamžení, kdy jsem w hřích svolil, a podávám se Tvé svaté vůli, která jen mého dobrého žádá. Otče věčný, dej mi pro zásluby Ježíše Christa sílu k plnění všeho, co se Tobě líbí. Dej mi raději umřít, nežli abych vůli Tvé se zprotiwoval. Pomoz mi svou milostí, abych všechnu lásku svou jen na Tebe obracel, a se všech náklonností srdce svého zprostil, které k Tobě nesměrují. Miluji Tě, ó Bože duše mé! miluji Tě nade všechno, a od Tebe doufám celou spásu svou, odpustění svých hří-

chů, setrwanlivost w lásce Twé, a nebe, aby ch na věky Tebe milowati mohl. — Maria, vypros mi této milosti. Syn Twůj neodpírá Ti ničeho. Ty's nádeje má! na Tobě jest důvěra má založena.

XXI. R o z w a ž o w á n í.

Život neskastný hříšníka, a skastný milujícího Boha.

„Neni pokoje bezbožným, prawi Hospodin.“ Isai. 48, 22.

„Pokoj mnohý milujícím zákon Twůj.“ Žalm 118, 165.

1. R o z j í m á n í.

Každý člověk w životě tomto touží po po=koji. Touží obchodník, woják, i ten, jenž prá=vní při se zabývá, aby ziskem, důstojností, prá=vní výhrou své štěstí udělal, a tak pokoj našel. O nebozi synové světa, kteří pokoje hledáte u světa, který ho dáti nemůže! Bůh samoje=diný může nám pokoj zaopatřiti: „Dej služebn=íkům svým, prosí Církev swatá, ten, kterého svět dáti nemůže, pokoj.“ Svět se wssemi swými statky není s to, aby srdce lidské uspo=kojil; neboť není člověk pro statky wezdejší stvořen, nébrž pro Boha; a proto může wý=hradně jediné Bůh jej uspokojiti. Zwířátka, která k žádostem tělesným stvořena jsou, nale=žají pokoj w pozemských věcech. Dej potažní=mu howadu otypků senu, dej psu kus masa, a hle, onit jsou spokojeni, a nepřejí sobě niče=ho více. Dusse ale, jediné k lásce a k spoje=ní-se s Bohem stvořena jsoucí, nenalezne na=

wzdor wšsem wymyslitelným tělesným rozkošem nikdy pokoje srčno; jenom Bůh samotný jest s to, aby ji dokonale uspokojil.

Bohatec, který (jak sw. Lukáš 12, 19 vypravuje) ze swých polí hojně úrody dostal, a potom pravil: „Má duše, máš mnoho dobrého složeného na mnohá léta: odpočivej, jež a pi,“ — byl bláznem nazván. „Blázne,“ dí právem sw. Basilius: „máš snad duši prasete nebo nějakého zvířete, že mníš duši svou jídlem a pitím, neb rozkostí tělesnou nasytiti?“ „Odpočivej nyní, jež a pi.“ Člověk nemůže, byť i wezdejšího dobrého dosti měl, nasycen býti: „Nadmut síce může on býti, nikoli wšak nasycen,“ dí sw. Bernard. A tentýž swatý píše na ewangelium: „Ali, my opustili jsme wšechny věci . . .“ že widěl více bláznů s rozličnými zpozditostmi. Praví, že wšickni tyto velký hlad trpěli; někteří ale že se nasycowali zemí — obraz lakomců; jiní powětrím — obraz ctizálostivých: jedni pohlcovali u kamen chutivé jísty tu sršci — obraz zlobivých; jiní konečně pili u smrdutého jezera šnilou wodu — obraz chlipných. Na to pak swatý obrací se k nim, řka: „O wy blázni! což newíte, že věci tyto hlad váš spíše rozmnožují, nežli ukojují? A w pravdě; statky pozemské dráždí mnohem více hlad, nežli aby w stavu byly, jej ukojiti. Wezdejší dobro jest jim zdánlivé dobro, a proto nemůže člověku zádošt učiniti: „Jedli jste, a nejste nasyceni: pili jste, a nejste napojeni.“ (Aggeus 1, 6.) Čím více lakomec žíská,

tím více hledí vydělati. Sv. Augustin dí:
 „Větší množství zlata nezacpe tlamu lakomco-
 vu, nébrž roztahuje ji o to dále.“ Čím více
 chlipník w kalíšti se wálí, tím větší dostává
 osflivosti a spolu i většího hladu, a jak mo-
 hou také bláto a tělesná nečistota srdce uspo-
 kčiti? Podobně vede se ctižádostivému, jenž se
 kouřem nasytiti chce; neboť ctižádostivý hledí
 vždy více na to, co mu schází, nežli na
 to, co má. Alexander Belský proléval slze to-
 likerá království wybojowaw, a proč? — pro-
 tože panování nad ostatními ještě neměl. Kdy-
 by statky tohoto světa člověka uspokojiti mohly,
 byliby boháči nebo wladari docela šťastni; sku-
 šsenost ale učí něčemu docela jinému. Sala-
 moun dosvědčuje, že svým tělesným žádostem
 praničeho neodepřel. „A žádných věcí kterýchž
 požádaly oči mé, neodepřel jsem jim.“ (Kaz.
 2, 10.) A spolu i dokládá marnost nad mar-
 nost (tamtéž 1, 2.) Tak chce říci: všechno,
 co na světě jest, jest samá marnost, samá lež,
 samé bláznowství.

W o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, Bože můj! co mám z urážek proti
 Tobě ztropených? nic, leč muky, hořkost a bře-
 meno win pro peklo? Než tato hořkost, kterou
 nad tím cítím, není mi nemilá; spíše mne po-
 těšuje, neboť jest dar milosti Tvé, a dává mi
 nahlížeti, že mi odpustiti chceš právě proto, že
 ji we mně wzbuzuješ. Co mne bolí, požůstává
 w tom, že jsem Tebe, Wykupitele svého, roz-

hněval, kterýž jsi mne tak tuze miloval. Zasluboval jsem, Pane můj, od Tebe opusštěn býti; a Ty jsi téměř první, který o pokoj prosí. Ano, Ježíši můj, chci pokoj uzavřiti, a toužím po milosti Tvé více, nežli po kterémkoli jiném dobru. Vito jest mi, Ježíši můj, že jsem Tebe urazil, umřítí chtěl bych bolesti nad tím. Ach, odpusť mi pro lásku, kterou's ke mně měl, když jsi na kříži ducha Svého za mne vypustil; přijmiž mne opět do srdce Svého, a proměň srdce mé tak, abych Ti v budoucnosti tolíkerou radost dělal, kolíkerou bolest jsem Ti dosaváde způsobil. Tobě k vůli odřikám se nyní všech rozkoší, které by mi svět dáti mohl, a umínuji si, raději život, nežli milost Twou strátiti. Řci mi jen, co činiti mám, abych se Tobě líbil; neboť chci všechno učiniti. Pryč s rozkošemi, s důstojnostmi, s bohatstvím! Tebe jediného chci milovati, Bože můj, slávo má, poklade můj, živote můj, láska má, mé všecko. O Pane! stůj mocně při mně, abych Tobě věrným zůstal. Dej mi milost, abych Tebe miloval, a pak číň se mnou, co chceš. — Maria, matka má, a po Ježíši nádeje má! přijmi mne pod Svou ochranu, a učiň mne zcela Bohu oddaným.

2. Rozjímání.

Šalamoun ale nepraví jen, že statky tohoto světa marné jsou, a že nijak neuspokojují; nébrž že jsou i trápení, ducha formoutící. „A hle, všecky wesměš věci marnost a trápení

ducha." (Kaz. 1, 14.) Běda hříšníkům! Oni se snaží, svými hříchy šťastnými se učiniti, nalezají ale jenom trplost a hryzení svědomí: „Setření a nestěší na cestách jejich, a cesty pokoje nepoznali." (Zalm 13, 3.) Pokoj! a jaký pokoj? Bůh dí: „Není pokoje bezbožným." (Isaiáš 48, 22. A proč? Za první táhne hřích za sebou bázeň před božskou pomstou. Má-li kdo něčoho mocného za nepřitele, nejlépe a nespí nikdy pokojně. A může snad ten, jenž Boha za nepřitele má, pokoj míti? „Strach těm, kteříž činí zle." (Prís. 10, 29.) Jak se třese v hříchu postavený, když hřímati slyší! Každý lupínek, který se hne, děsí jej. „Zvuk hrůzy vzdychty v usších jeho." (Job 15, 21.) On se dá do útěku, newěda, kdo jej pronásleduje. „Utíká bezbožný, an ho žádný nehoní." (Príslovi 28, 7.) A kdo ho pronásleduje? Vlastní jeho hříchové. Když Cain Abele zabil, pravil: „Každý, kdož nalezne mne, zabíjeť mne." (I. kn. Mojž. 4, 14.) A ačkoli jej Hospodin ujistoval, že se nikdo jemu k tělu nepřiblíží: „Nikoli, takto praví Hospodin k němu, tak nebude," předce praví písmo, že Cain jako uprchlík na zemi bydlel; vždy se toulal od místa k místu. Kdož byl pronásledovníkem Cainovým! Kdo jiný, než jeho hřích?

Nadto následují hřích výčitky svědomí; a toť jest ukrutný ten červ, který pořád hryže. Hříšník bídný jde do divadla, k radovánkám, na procházku, ale svědomí mu praví: ty's v nemilosti Boží, kam jdeš? Hryzení svědomí

jsou velké mučy i w tomto životě, tak že mnozí, aby se jich zbawili, i samowraždy se dopouští. Takovým byl Zidáš, který, jakž wíme, sám se oběsil. Wyprawuje se o jiném, který, zabiv dítě, do kláštera se odebral, aby tam hryzení svědomí sprostěn byl, wšak ani w klášteře pokoj naleztí nemoha odewzbal se sám soudci, wyznal prowinění své, a dal se na smrt odsouditi.

Co jest dusse, která bez Boha jest! Duch swatý dí, že jest wlnobitné moře: „Bezbožník pak jako moře wroucí, kteréž nemůže se uspokojiti.“ (Isai. 57, 10.) Táží se, kdyby kdo k hudební weselosti, kde hudba, tanec a občerstwení se nachází, přinesen a tam za nohu hlavou dolů powěšen byl, zdaliž by se mohl radowati? Takť jest člověk, který uprostřed statků tohoto světa se nachází, ale bez Boha. On bude sice jísti, píti, tancowati, toto drahé roucho nositi, oné cti podosáhne, i důstojenství, majetnosti, ale při tom nebude nikdy pokoje požíwati. „Není pokoje bezbožným.“ Pokoj obdrzujeme wýhradně od Boha, a Bůh jej dává svým přátelům, a nikoli svým nepřátelům.

Co svět dobrého má, dí sw. Wincenc Ferrerský, jest wně srdce a ne w něm. Jestli to woda, která se newlívá tam, kde žížen je. Hříšník může owšem krásně wyssimaný oděw na těle, pěkný diamant na prstě nositi, swými wlohami se chlubití: nebohé ale jeho srdce bude plno trní a žluči; a proto jej při wšem jeho bohatství, wyrážení a obweselowání vždy nepo-

tojného, při udáých mrzutostech ale w žůřivost a šteklost rozpáleného a běsnému psu podobného nalezneš. Kdo Boha miluje, odemzdává se w protivenstvích do vůle Boží, a nalezá pokoj: kdo ale vůli Boží na odpor živo jest, nedowede toho, a proto nemá prostředků se uspokojiti. Slouží-li bídač ďáblu, slouží ukrutník, který mrzutosti a hořkosti jemu splácí. Nikdy nepominou slova Boží: „Protože jsi nesloužil Hospodinu, Bohu svému, w radosti, . . budeš sloužiti nepříteli svému . . . w hladu a w žízni a nahotě a we wšelikém nedostatku.“ (5. kn. Mojž. 28, 47. 48.) Co nesnášší mstizádostivý, když se byl již pomstil, chlípni, když již svého účele došel, ctižádostivý, lakomý! Jak mnozí by velkými swatými byli, kdyby to pro Boha wytrpěli, co trpí, aby se do pekla uvrhli.

Powzbuzování a prosby.

Ó stracené dny života mého! Ó Bože můj! kdybych obtížnosti, které jsem wystál, abych Tebe urážel, jako službu Twou na sebe byl wzal: jaké zásluhy bych nyní měl pro nebe! Ach, Pane můj! ach, proč jsem Tebe opustil, a proč jsem stratil milost Twou? Pro jedem nakažené a krátké rožtosse, které, sotwa že jsem jich okusil, již mne opustily, a srdce mé trním a hořkostmi naplnily. Ó hrozné hříchy! já wás tisíckráte proklinám; welebím ale, ó nejmírnější Pane! milosrdenství Twé, které mne s tolikeroú trpělivostí snášelo. Miluji Tě, ó Stwo-

řiteli a Vykupiteli můj! Kterýž jsi život za mne dal; a poněvadž Tě miluji, lituji z celého srdce, že jsem Tebe urazil. Bože můj, Bože můj, o proč jsem Tebe stratil? Co jsem za Tebe vyměnil? Nyní nahlížím to zlo, které jsem Ti učinil, a pevně předsevzeti činím, raději všechno i život stratiti, nežli lásku Tvou. Dej mi světlo, ó Otče věčný! pro Ježíše Krista; dej mi poznati, jak veliké dobro Ty jsi, a naopak jak špatné všechno jest, co mi dobrého ďábel ukazuje, aby mne k strátě milosti Tvé pohnul. Miluji Tebe, žádám si ale ještě více Tebe milovati. Učín, aby's jedinou mou myšlénkou, jedinou mou touhou, jedinou mou láskou byl. Všeho se naději od dobroty tvé srze za služby Syna Tvého. — Maria, matko má! prosím Tě, podobámi mi pro onu lásku, kterou k Ježíši Kristu máš, světla a síly, abych Těmu sloužil, a Dej až do smrti miloval.

3. Rozjímání.

Nejsou tedy větší statky a rozkoše tohoto světa schopny, srdce lidské uspokojiti? Co je ale s to, aby mu žádost učinilo? Jediný Bůh: „Kochej se v Hospodinu, a dáf tobě žádosti srdce tvého.“ (Žalm 36, 4.) Srdce lidské bádá vždy po dobru, kterým by uspokojeno býti mohlo. Užíváť bohatství, rozkoše, cti, a nespokojuje se; neboť toť jsou dobra, která konec berou, lidské srdce jest ale pro dobro bez konce stvořeno; nalezne-li ale Boha, a

spoji-li se Bohem, pak teprv jest spokojeno, ni-
 čeho více si napotom nežádá: „Kochej se w
 Hospodinu, a dáť tobě žádosti srdce twého.“
 Swatý Augustin tak dlouho nenalezal pokoje,
 pokud w tělesných rozkoscích se kochal. Když
 se ale Bohu odemzдал, wyzval a pravil k Pá-
 nu: „Srdce naše jest nepokojné, dokud pokoje
 nenalezne w Tobě.“ Bože můj! pravil on,
 nyní teprv rozumím, že všechno marnost a
 trápení ducha jest, a že ty samojediný jsi pra-
 vý pokoj duší našich: „Všechno jest hořké,
 ty jediné jsi pokoj.“ Proto psal, vlastní trpkou
 skuseností poučen jsa: „Čeho hledáš, bidniče,
 w tom, co dobrého ti země dá? Hledej dobra,
 které všechno ostatní dobro w sobě obsahuje.“
 Za času, když král Dawid w hříchu žil byl,
 chodil na houby, do zahrad, k hostinám a ke
 všem královským radovánkám; než hostiny tak,
 jako zahrady a všechna stvoření, z kterých se
 radoval, wolala na něj: Dawide, chceš od nás
 uspokojen býti? Nikoli, my nejsme s to, aby-
 chom tebe uspokojili: „Kdež jest Bůh tvůj?“
 Jdi jen, hledej Boha svého, neboť on jediný
 může tebe uspokojiti; a proto nemohl Dawid
 uprostřed všech svých radovánek jinaké, nežli
 s pláčem křiviti: „Byly mi slzy mé chlebowé
 dnem i nocí; když se mi říká každodenně: Kdež
 jest Bůh tvůj?“ (Zalm 41, 4.) O jak do-
 konale může naproti tomu Bůh duse spokojiti,
 které ho milují! Když byl sw. Frantisek z As-
 síi, z lásky k Bohu všechno opustil, našel, ač-
 koliv bosý a špatnými kloci přioděný a hladem

a mrazem polomrtvých — nebeskou útěchu v slo-
 wech: „Bůh můj, a mé všechno!“ Přihodilo-li
 se, že svatý Frantisek Borgiaš, když do týnce
 (kláštera) vstoupil, na cestách svých na slámě
 ležeti musel, tu byl tomu tak rád, že radosti
 sotva usnouti mohl. Chtěl-li sv. Filipp Neri,
 když byl nápodobně všechno opustil, na odpo-
 činuti jiti, býval od Boha v takové míře po-
 těšen, že skoro nařikavě zvolal: „Ach můj Je-
 žíši Christe, dejž mně usnouti!“ Pater Karel
 z Potrinku, z knížecího domu Potrinku, Jesuita,
 dal se někdy ve své chudické komnatce (celly)
 z radosti do škákání. Sv. Frantisek Xaver
 bil se na polích Indických v prsa a volal:
 „Dosti jest, ó Pane! dosti jest. Žádného potě-
 šení více, srdce mé není s to, aby to vydr-
 želo.“ Svatá Terezie pravila: že jediná krü-
 pje nebeského potěšení více způsobuje radosti,
 nežli veškeré rozkoše a vyražení světské. A
 právem, neboť Bůh nemůže dané slovo: že
 těm, kteří jemu k vůli statky světské opustí, i
 v tomto životě stonásobný pokoj a radost dá,
 zrušiti: „Každý, kdož opustí dům, neb bratry,
 neb sestry, . . . neb pole pro jméno mé, stokrát
 více vezme, a životem věčným vládnouti bu-
 de.“ (Mat. 19, 29.)

Čeho hledáme ještě více? — Zděmež tedy
 ku Christu Ježíši, který nás zve takto volaje:
 „Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete, a ob-
 tížení jste, a já vás občerstvím.“ (Mar. 11,
 28.) Duse, která Boha miluje, nalezá pokoj,
 který nade všechny rozkoše a uspokojení předčí,

jež tělesná žádost a svět zaopatřiti může! „Bo-
koj Boží, kterýž převyšuje všeliký smysl.“ (Kil.
4, 7.) Pravda jest, také svatí mívají na tomto
světě trápení; neboť tento svět jest místo zá-
sluh, a kdo netrpí, nemůže zásluhy shromáždit,
než sw. Bernard dí: že láska Boží s medem
porovnati se dá, který nejhořčejší věci sladký-
mi a příjemnými činí. Kdo Boha miluje, mi-
luje vůli jeho, a jest tudíž i v protivenstvích
weselý, věda, že, jim-li se wolně podrobí, Bo-
hu milým a dobrolibezným bude. Ó Bože!
hříšníci opovrhují duchovním životem, ač se
v něm ještě ani nezkusili. „Oni vidí kříž,
pomazání ale newidí,“ dí sw. Bernard; jen
trápení, které miláckové Boží snášejí, a rozko-
sse, kterých se zbavují, mají na zřeteli, radosti
duchovní ale, kterými Bůh lásku svou k nim
ukazuje, těch ani nepozorují. Ó by hříšníci
pokojem okusili, kterého dusse požívá, ničeho kro-
mě Boha nechtící. „Okuste a wizte, že libý
jest Hospodin.“ (Zalm 33, 9.) Bratře můj,
započni jen jednou denně rozvažovati, ča-
sto přijímati, před nejsvětější svátostí se po-
zdržovati; započni svět opouštěti, a s Bohem
držeti a zkusíš, že Pán v krátkém tom čase,
an se s ním vyrážeti budeš, daleko více tě
potěší, nežli svět se všemi svými libůstkami
tě vyrážel: Okuste a wizte. — Kdo nezkusí,
také pochopiti nemůže, jak welice Bůh dusí, mi-
lující jej, potěšiti wí.

Powzbuzowání a prosby.

Milý můj Vykupiteli, jak jsem tak slepý býval, že jsem Tě, o nekonečné dobro, pramene všeho potěšení! pro tak bídnou a krátkou tělesnou rozkoš opustil! Podivuji se mé zaslepenosti, ještě více ale divím se Tvému milosrdenství, které s tak velkou dobrotou mne snášelo. Díky Tobě, že mně nyní bláznovství mé i pomínnost mou, Tebe milovati, dáváš poznati. Miluji Tebe, můj Ježíši, z celé duše, a žádám, Tebe ještě více milovati. Rozmnož žádost i lásku mou. Naplň mne láskou k Tobě, kterýž více činiti ani nemůžeš, aby's ode mne milován byl, a kterýž lásky mé tak velice žádáš. Chceš-li, můžeš mne očistiti. Ach, Vykupiteli můj, očist srdce mé od nečistých náklonností, které mi překážejí, Tebe tak milovati, jak bych žádal. Menší w moci mé, dowěsti, aby srdce mé pro Tebe zcela rozpučeno bylo, a nic jiného kromě Tebe nemilovalo. Milost Tvá musí toho dowěsti, neboť může všechno, co koli chce. Odtrhni mne ode všeho, zapuď z duše mé každou náklonnost, která by k Tobě nesměřovala, a učin mne zcela a úplně Tvým. Máme uade všemi urážkami Ti učiněnými lítost největší, a umínuji si, celý svůj ostatní život Tvé svaté lásce obětovati, než sám musíš to způsobiti. Učin to pro krev, kterou's za mne w toliké bolesti a s tak velkou láskou prolil. Budiž to k oslawení moci Tvé, způsobíš-li, aby srdce, které někdy pozemských myslé-

neť plno bylo, nyní z lásky k Tobě, ó nekonečné dobro! čistým plamenem se stalo. — Ó Matko krásného milování, Maria! učin svou přimlou, abych roven Tobě celý láskou plápolal.

XXII. Rozvažování.

O zlé nabyklosti.

„Bezbožný, když do hlubiny hříchu přijde, zhrzi.“ Prisl. 8, 3.

1. Rozjímání.

Jeden z nejšťodlivějších následků hříchu Adamova pro nás jest zlá náklonnost k hřešení. Proto proléval sv. Pawel slze, wida se od tělesné žádosti ke zlým jednáním puzena, které tak welice w osflivosti měl. „Ale widím jiný zákon w oudech svých, . . . jímající mne w zákonu hříchu.“ (Řim. 7, 24.) A tudíž býwá nám touto zlou chtivostí sličeuým a odolikera nepřátel k zlému wábeným tak těžko, bezwinně do swaté vlasti se dostat. Luto řečnost na zřeteli maje, táži se nyní: Co pak by's řekl o pocestném, kterýby we velké bouři s napolo rozbořenou lodí přes moře se přeplawiti chtěl, a který by ji nad to ještě obtížil nákladem postačitelným, aby loď ponořil, by i žádné bouře nebylo, a loď silná byla? Co by's o žiwobyti tohoto člowěka již napřed řekl? Totěž můžeš právem i o člowěku říci, který zlé nabyklosti má. Neboť i tento wesluje přes moře života (přes toto bouřlivé moře, kde tak

mnozí zahynuti své nassli) se slabou a rozbořenou lodičkou (kterou tělo nasse jest), a chce je nad to ještě svými nawayklými hříchy obtížiti. Tento se těžko zachrání; neboť zlá nawayklost zaslepí rozum, zatvrdí srdce, a tím stane se lehké, že až do smrti zatvrdělým zůstane.

Za první zlá nawayklost zaslepuje. Proč svatí Boha vždy o světlo prosí, a proč se třesou, aby se nejhoršími hříšníky na světě nestali? Proto, že vědí, kdyby jen na okamžek světlo stratili, každou nepravost by spáchat mohli. Odkud to přichází, že tak mnozí křesťané tvrdosťně v hříchu žiti chtěli, až konečně zatraceni byli? „Oslépila je zlost jejich.“ (Moud. 2, 21. Hřích odjal jim světlo, a oni zahynuli. Každý hřích táhne za sebou zaslepenost; a jak se hříchy množí, množí se i zaslepenost. Bůh jest světlo nasse; čím více se tedy dusse od něho vzdaluje, tím více oslepuje. „Kosti jeho naplněny budou hříchy mladosti jeho.“ (Job 20, 11.) Jako do nádoby naplněné zemí světlo sluneční wedrati se nemůže: podobně nemůže božské světlo srdce plné nepravostí osvětit. Z toho se dá vysvětliti, jak owlažnělí hříšníci světlo trati, a pak od hříchu k hříchu krácejí, na polepsení již ani nemyslíce. „Bůžkol bezbožný chodí. (Zalm 11, 9.) Do této pak propasti uvržení nemohou leč hřestiti, myslí toliko na hřích, newěduce již ani, že hřích něco zlého jest. „Nawayklost zlá, dí sv. Augustin, nedá hříšníku widěti zlé, jež páchá.“ Tudy žijí,

jakoby ani newěřili, že by Bůh, nebe, peklo, věčnost byli.

A hle! před hříchem, jehož se spíše báli, pro zlou nawyklost nemají již strachu. Polož je jako (chumelici) kolo: a jako stéblo před twáří wětru." (Zalm 82, 14.) „Widíváte, di sw. Řehoř, jak lehouché stéblo i od malého wěterku odnesseno býwá." Totéž můžeš i na onom pozorowati, kdo dříve před swým pádem, alespoň po nějaký čas odpor kladl, a s pokusem bojował: stalo-li se mu ale zlé, již zvykem padá při každém sebe menším pokusem, a kolikrátkoli se mu příležitost k hříchu naskytne. A proč? Poněwadž zlý náwyk jemu swětlo odjal. Swatý Anselm dí, že ďábel činí s jistými hříšníky tak, jako kdo ptáka na nitku umázal: „On jej nechává sice letati, kdykoli ale chce, stáhne jej hned zas k zemi." Tak to je, jak tento swatý se wyjádruje, se hříšníky z náwyku: „Zlou nawyklostí w tenata zapletení, býwají od nepřitele pewně držáni; wyletí-li také, padají opět do předesslých nepravosti." Někteří, dokládá swatý Bernardin ze Sieny (tom 4. Serm 15), nepřestávají hřěsiti i bez příležitosti. Swatý ten dí, že hříšníci z náwyku wětrným mlýnům se připodobňují, které od každého wětru hnány býwají; onyť jdou, kdykoli witr zawěje, byť i žita k mletí na nich nebylo, a byť i majitel nechtěl, aby se pohybowaly. Widěti jest, že hříšník z náwyku i bez naskytlé příčiny, bez chuti a bezmála i proti wůli na zlé myšlénce wisi, od zlé nawyklosti k tomu

násilně doháněn jsa. Svatý Jan Zlatoústý dí: „Něco tvrdého jest zlý návyk: neboť on nutí časem proti vůli něco zakázaného činiti.“ A tak jest tomu; neboť zlý návyk stane se, jak sv. Augustin učí, takměř potřebou. A jak sv. Bernardin dokládá, stane se návyk i druhou přirozeností. Jako člověku dýchání potřebné jest, podobně i hříšníkům z návyku, jenž otroky hříchu se stali, hřessení se zdá druhou přirozeností býti. Já jsem pravil „otroky;“ neboť služebníky, pacholky nazývají se ti, kteří z platu slouží; otroci ale slouží z donucení, bez platu; těmto podobají se někteří bídníci, jenžto hřessi, nemajíce k tomu ani chuti.

„Bezbožný, když do hlubiny hříchu přijde, zhrzí.“ (Přísl. 18, 3.) To vykládá svatý Zlatoústý na hříšníka z návyku, který do této hlubiny temnosti ponořený na církevní tresty, na kázání, na domluvy, na peklo, ba ani na Boha již nedbá; on povrhne vším, a stává se bídnicem, podobně jako vůr, nežby mrchu opustil, raději na ní od myslivců zastřeliti se dává. Vypravuje pater Recupito, že jistý na smrt odsouzený ještě na popravišti w zlou myšlénku svolil, an na cestě oči své pozdvihnem, divčinu zočil. Z pater Gisolfo vypravuje, že jistý rouhač, nápodobně na smrt odsouzený, mezi tím, co z žebříku shazován byl, slova Bohu rouhává z úst vypustil. Sv. Bernard njišťuje téměř, že za hříšníky z návyku modliti se nic již nespomáhá, je že musíme raději jako zatracené oplakávati. Jak by ale měli ze své

Hlubiny wyjíti, již ani newidouce? Tu musí milost zářky činiti. Bídníci ti w pekle teprw oči otewrou; než tehdy nebude to jim k ničemu jinému sloužiti, leč aby swou nesmyslnost tím hořčeji oplakávali.

Powzbuzowání a prosby.

Bože můj! Ty's mne dobrodiními Swými wyznamenal; neboť Ty's mi více dobrého učinil, nežli jiným; já ale jsem Tě takřka s nepravostmi wyznamenal, an jsem Tebe více potupil, nežli jakou koli mi známou osobu. O bolestné srdce Wytupitele mého! kterés na kříži pohledem na hřích mé tak zarmouceno a trápeno bylo, uděliž mi šrže zásluhy Swé poznání mých hříchů a welmi welké bolesti nad mými proviněními. Ach, Ježíssi můj! plný jsem nepravostí, Ty's ale wšsemohoucí; Ty pak můžeš swatou Swou lásku w plné míře mi darowati. Na Tebe se tedy spoléhám, neboť Ty jsi neskoučená dobrota, neskoučené milosrdenství! Vito jest mi, ó nejwyšší dobro! že jsem Tebe urazil. O bych byl raději zemřel, a Tobě ještě nikdy nebyl nelibost způsobil! zapomněl jsem na Tebe; Ty's wšak nezapoměl na mne, poznávám to po swětle, které mi nyní dáwáš. An mi tedy swětla uděluješ, propůjč mi i sílu, abych Tobě wěrným byl. Slibuji tisíckráte raději umříti, nežli abych k Tobě kdy opět hřbetem se obrátil, se Tebe spustil; na Twé wšak pomoci spočívá doufání mé: „W Tebe, Hospodine jsem doufal, nebudu zahánben na wěky.“

Od Tebe, Ježíši můj, doufám, že se nikdy více hříchem zohavena a milosti Tvé zbavena viděti nebudu. — Jť Tobě, ó Maria, Pani má se obracím: W Tebe, ó Pani! jsem doufal, nebuduť zahuben na věky. W Twou přimluvu se důvěřuje očekávám, že sebe nikdy více jako nepřítele Syna Twého viděti nebudu. Ach, prosž Tej, aby mně raději umříti dal, nežli abych do tohoto největšího nestěští padl.

2. Rozjímání.

Dále zatvrzuje zlý návyk srdce. „Zvyk, hřessiti, činí srdce tvrdé,“ dí Cornel a Rapide. A právem dopouští to Bůh jako trest za odpor, který jsme jeho hlasu kladli. Apolol dí: „Rad kýmž chce, smiluje se (Pán), a toho chce, zatvrzuje (w zatvrzelosti nechává.)“ (Řím. 9, 18.) Sw. Augustin vysvětluje to takto: Zatvrzení ze strany Boží pozůstává w tom, že se nechce smilowati. Nikoli, jakoby Bůh hřissníka zatvrzowal, nébrž odejímá jemu milost, aby ho potrestal za newděčnost, kterou milosti od Boha jemu udělené splácel, a takovým způsobem zůstává srdce hřissníkovo tvrdé a kamenu podobné. „Srdce jeho zatvrzeno bude jako kámen, a sewřino bude jako kowářovo nakowadlo.“ (Job 41, 15.) A proto se stává, že co je dui pohnutím pláčou, když o přisnosti božského soudu, o mukách zatracenců, o umučení Ježísse Christa kázati slyssí: hřissník z návyku zcela nepohnut zůstává, rovnodussně a chladně o tom mluví a mluwiti slyssí, jakoby se ho celá

věc ani netýkala; a tak srdce takových ještě více ztuhne, „a sevřin bude jako kovářovo nakovadlo.“

I nenadále umrtí, zemětřesení, hromobití, blesky nehrozi ho; ano, místo toho, majíce jej polekati a k upamatování přivést, přispívají raději ke smrtelné dřmotě, v které pohřbený on spí. „Od přimlouvání Tvého, Bože Jakobův! zdřimali.“ (Zalm 75, 7.) Sw. Augustin dí: „Stanou-li se hříchowé, a byť i sebe hroznější byli, zdají se býti malými, aneb docela ničím.“ Na zlé skutky následuje přirozeným způsobem jistý stud; svatý Jarolím ale dí, že hříšníci z návyku potrácejí tím, že hřešívají, i stud: „Dniť se ani nestydí, hřešíce.“ Sw. Petr přirovnává hříšníka z návyku šarváti v kalíšti se wálící: „Umytá nawracuje se do kalíště bláta.“ (2. Petra 2, 22.) Jako šwině, která v kalíšti se wálí, jeho smrad nechává: tak se wede i hříšník z návyku; on samojediný nechce smradu, který všem oššivost způsobuje. A an neřeš jemu i obličej zakryla, zdaliž se ještě čemu diviti, ptá se svatý Bernard, že toho ani nepozorně, když Bůh jej kárá? (Seum. part. 2. p. 182) Tudiž to přichází, že, místo toho, máje nad swými hříchy truchliti, směje se, jimi se obweseluje, a chlubí: „Weseli se, když zle učinili.“ (Prísl. 2, 14.) Nejsou-li to důkazy dábelstého zatvorení srdce? Svatý Tomáš Villanowský dí: že to všechno jsou znamení zatracení.“ Bratře můj! třes se, aby tě totčž nepotkalo. Máš-li snad nějaký zlý

zvyk, hled w tu chvíly jeho se sprostiti, an Bůh tě nyní wolá. A pokud svědomí twé ti wýčitky činí, buď dobré myslí, neboť jest to znamení, že tě Bůh ještě neopustil. Ale polepši se, wywiň se z toho zvyku; neboť ne- učiníš-li to brzo, přida se k ráně rač, a pak jštracen.

Powzbuzowání a prosby.

O Pane! jak budu moci Tobě děkować w té míře, jak jsem powinen za tolikéřé milosti, kteréš mi proukázal? Jakš často na mne wolal, a já — jsem se Tobě zpěčował? Misto toho, maje Ti wděčnosti a láskou spláceti za to, žeš mne před peklem uchránil, a tolikéřou láskou wolal, nepřestáwal jsem Tebe tím, že jsem křiwody opětował, k hněwu popouzeti. Nikoli, Bože můj! nechci wice trpěliwosti Twé nadužíwati: dosti často jsem Tebe urazil. Je- nom Ty, jenž neskönčená dobrota jsi, mohlš mne tak dlouho trpěti. Nahlížim wšak, že mne déle trpěti nemůžeš, a máš dobře. Opušt mi tedy, Pane můj a nejwyšší mé dobro! wšech- ny křiwody a urážky, které jsem Ti učinil. Jest mi jich z celého srdce líto, a umínuji sobě, bu- doucně Tebe neurážeti wice. Jak? Měl bych nepřestáwati Tebe urážeti? Ach, smíř se se mnou, ó Bože dusse mé! ne pro zásluhy mé, an mi jen muky a peklo patří, nébrž pro záslu- hy Syna Swého a Wykupitele mého, na kte- rých naději swou zakládám. Přijmiž mne tedy, pro Ježíše Christa, na milost, a dej mi se=

trwanliwost w lásce Twé. Odrhni mne ode
wssech nečistých náklonností myśli mé, a táhni
mne celého k Sobě. Miluji Tě, ó nejwyšší
Bože! o nejwyšší milownice duši, jenž neston-
čené lásky hoden jsi! O kéž bych Tě byl vždy
milowal! — Maria, matko má! učiň, aby
mi ostatní můj život více k tomu nespoužil,
abych Syna Twého urážel, nébrž jen abych
Sej milowal, a abych urážky Jemu učiněné o-
plakáwal.

3. Rozjímání.

Swětlo-li jednou straceno, a srdce zatw-
zeno, mrawným způsobem toho následek bude, že
hříšník konec zlý wezme, a twrdostí w hří-
chu swém zemře. „Srdce twrdé zle se míti
bude w nejposlednější čas.“ (Ekl. 3, 27.)
Sprawedliwí jdou rovnou cestou. „Přímá ce-
sta sprawedliwého k chození.“ (Isai. 26, 7.)
Naproti tomu jdou hříšníci z náwyku vždy do
kola. „Wůkol bezbožní chodí.“ (Zalm 11,
9.) Zanechají hříchů na nějaký čas, a nawrátí
se k nim opět. Těmto oznamuje sw. Bernard
zatracení: „Běda člověku! který tímto oflikem
napořád fráci.“ (Serm. 12. sup. Pg. 90.)
Ale suad někdo namítá: před smrtí se již po-
lepším. Ale právě to jest věc těžká, aby hří-
šník z náwyku se sestaraw ještě se polepšil,
Duch swatý dí: „Mládenec podle cesty swé, také
kdýž se sestará, neodstoupí od ní.“ (Příslowí
22, 6.) To odtud pochází, dí sw. Tomáš
Billanowský, že příliš slabí jsme: „Bude síla

dobně za těžké přichází, opět powstati, jako člověku pracně jest, se pozdvihnouti, když pod welikým kamenem leží, a síly dosti nemá, aby jej odwalil, a se ho tím způsobem zprostil. Tedy — tázati se bude hříšník z návyku, tedy není pro mne žádné nádeje více? Ne tak, ne třeba ti zoufati, chceš-li sám tomuto zlu předejiti. „Právem ale, di jistý nábožný spisovatel, že proti nejtěžší chorobě také léků nejwýdatnějších užíwati se musí.“ (Card. Meth. Cp. 16.) Kdyby lékař k nemocnému na smrt, který žádných léků wžiti nechce, protože nebezpečenství nepoznává, řekl: Příteli, nebudeš-li tohoto léku užíwati, umřeš; coby pak nemocný odpovídal? Ali, řekl by, hotow jsem, wšeho užíwati; jednat se tu o můj život. Tatéž slova prawím k tobě, křesťane milý, jestliže's na nějaký hřích nawykl. Welmi špatně stojí to s tebou, ty's jeden z oněch nemocných, kteří dle slow swatého Tomáše Villanowského řídká kdy se uzdravují, ach, stojíš na kraji zatracení; chceš-li ale opět ozdravěti, posud jest prostředek; nesmíš ale žádného zárazu od milosti očekawati. Musíš sám sobě násilí činiti tak, aby's každou příležitost k hříchu odstranil, zlému towarýšstwu se vyhýbal, a se Bohu poroučel, kdykoli pokoušen budeš. Musíš i následujících prostředků užíwati, totiž: často se zpowídati, denně duchovní nějakou knížечku čísti, Marii, nejsvětější Pannu, ctiti, ji stále prose, aby ti sílu wynombla, by's opět neklesl. Násilí musíš potřebowati, sice naplní se na tobě vyhrožowání Páně

proti zatvzrelcům: „V hříchů svém zemřete.“ (Jan 8, 21.) A neuchopiš-li se nyní prostředků těch, když ti Bůh toto světlo dává, těžko budeš si moci napotom pomoci. Slyš, jak Bůh na tebe volá: „Lazare, pojď ven.“ O bidný, na smrt vydaný hříšníče! pojď ven z tohoto tmavého hrobu svého tak darebného života. Poslechni a vzděj se Bohu v tu chvíli, a třes se; neboť to by mohlo posledním zavoláním na tebe býti.

Bo w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, Bože můj! mám ještě déle prodávati, až mne skutečně opustíš, a do pekla uvrhneš? Ach, Pane! poslouh mi, chci již život polepsiti, a se Tobě poddati. Řci mi, co mám činiti, ejhle na všechno jsem odhodlán. O králi Ježíšova! pomoz mi. O Ty přimluvnice hříšníků, Maria! přispěj mi ku pomoci. A Ty, věčný Otče! smiluj se nade mnou pro zásluhy Ježíše a Marie. Vito jest mi, ó Bože, dobrota nestončená! že jsem Tebe urazil, a miluji Tě nade všechno. Odpusť mi pro Ježíše Krista, a uděl mi lásky k Tobě. Vdechmi mi též velkou bázeň před zahynutím, kdybych tě poznovu urazil. O světlo a sílu prosím, ó Bože můj! všechno doufám od milosrdenství Tvého. Ty's mi tolikrát milosti proukázal, když jsem vzdálený od Tebe žít byl, tím více smím nyní očekávati, že mi přispěješ, když se s předsevzetím k Tobě nawracím, nic více nemilowti kromě Tebe. Miluji Tebe, Bože můj,

živote můj, mé vřesko. — S Tebe, ó Maria! miluji, Tobě odevzdávám duši svou, zachraň ji přímlovou Svou, aby opět v nemilost Boží neupadla.

XXIII. Rozvažování.

Zakým zoušobem zlý duch hříšníka klame.

(Ačkoli mnohé myšlenky, které v tomto rozvažování přicházejí, již v předevších vyznačeny byly: předce se zdá za dobré, je zde sestavené k odolání obvyčejným šalbám přednésti, kterými zlý nepřítel hříšníky k opětnému pádu svádívá.)

1. Rozjímání.

Představmež sobě, žeby jinoch do těžkého hříchu byl upadl, z něho pak wyzpovídav se milost Boží obdržel. Zlý nepřítel ale hledí jej poznovu k pádu svěsti; mladík se zpěčuje, vřasť počíná se vyflati, zklamán jsa zdánlivými důvody, které mu nepřítel wnuťá. Aci mi, mladý člověče, táži se, co učiníš? Chceš snad pro tuto bídnou rozkoš milosti Boží se zbawiti, kterou's již obdržel, a která za více stojí, nežli za celý svět? Chceš si sám ortel věčné smrti podepsati, a se odsouditi, aby's na vždy v pekle hořel? Nikoli, pravíš, nechci zatracen, chci spasen býti! tak-li se toho hříchu dopustím, chci se z něho napotom již zpovídati. Gle, toť jest první podvod svůdcův. Ty pravíš tedy, že se z něho potom budeš zpovídati, mezi tím ale jde duše tvá k zatracení? Aci mi, kdyby's v ruce své drahý kámen v ceně tisíce dukatů měl, zdalíž by's jej do řeky hodil řka: potom

si již práci dám, a trouwám, že jej opět najdu. Máš překrásný klenot, kussí svou, krví Jezíše Christa wykoupenou, w ruce své, a házíš ji dobrowolně do pekla (neboť tím, že hřešíš, býwáš pro spravedlnost Boží zatracen), a díš: trouwám, že ji zpovědi zase nabudu. Jak ale, kdyby's ji zase nenabyl? Aby se milost Boží zase nabyla, zapotřebí jest opravdové lítosti; ta pak jest dar Boží, a co, když Bůh této lítosti tobě nedá? A co, když smrt přijde, a tobě čas k wyzpowidání-se odejme?

Ty díš, že před týdnem se wyzpowidáš. A kdo ti přislubuje čas jednoho týhodne? Díš: zejtra budu se zpowidati. A kdo ti zejtřejší den ujisti? Sw. Augustin píše: Zejtřejší den neslibil Bůh: snad ho dá, snad ho také nedá, snad ti ho odepře, jako ho tak mnohým odepřel, kteří se u večer na lůžko zdramí kladli, a ráno mrtví nalezeni byli. Jak mnohé nechal Pán w tom okamžení, když hřích spáchali, umříti, a do pekla upadnouti! A kdyby's tebou totéž učiniti měl, jak se uchráníš věčnému zahynutí? Wěť, že zlý duch oněmi swůdnými slowy: „wsak se později wyzpowidám“ tisíce a tisíce křesťanů do pekla swedl; neboť sotwa jest tak zoufalého hříšníka, jenžby skutečně zatracen býti chtěl. Wšickni, hřešice, dopouštějí se hříchu w nádeji, že se budou zpowidati; wsak právě tím věčné zahynutí si uchystali, kterému nyní tak mnozí bídnici nemohou již odpomoci.

Ty díš: „Nejsem s to, abych nyní tomuto

počússeni odolal. Gle, 'totě druhý podwod nepřitele zlého, který ti představuje, jakoby's dosti síly neměl, přítomné náruživosti odolati. Předě všim wěz, že Bůh, jak apostol di, wěrný jest, a nikdy nedá, abychom nad své síly počússeni byli: „Wěrnýť jest Bůh, kterýž nedopustí wás počússeti nad to, což můžete. (I. Kor. 10, 13.) Dále táži se tebe: když si nyní netrouwáš odolati, jak si budeš později trouwati? Potom neopomine nepřitel, tebe k jiným hříchům swáděti, a pak bude proti tobě o mnoho sesílenějšsim, ty pak o mnoho sesláblejšsim. Netrouwáš-li si tedy již nyní tento plamen uhasiti, jak budeš smělost míti, jej uhasiti, až se byl welice zmocnil? Diš: Bůh mi pomoc svou zapůjčí. Bůh ale ji tobě nyní dává; proč nechceš s touto pomocí odpor klásti? Doufáš snad, že Bůh svou pomoc a svou milost rozmnoží, když již byl hřích rozmnožil? A jestli si nyní wětší pomoci a síly žádáš, proč neprofiš Boha o to? Pochybujeteš snad o wěrnosti Boží, kdežto on slíbil, že všechno dá, oč koliv prossen bude: „Proste, a bude wám dáno.“ (Mat. 7, 7.) Bůh nemůže slovo své zrušiti: běž k němu, a on ti potřebnou sílu zapůjčí, aby's odporowati mohl. „Bůh neporoučí nic nemožného, praví církewní sněm Tridentský, nébrž swým poroučením napomíná, činiti, seč býti můžeš, a prositi o to, seč býti nemůžeš; a on pomáhá, aby's s to býti mohl.“ (Sess. 6. cp. 11.) Bůh neporoučí nic nemožného; nám-li ale přikázání dává, napomíná,

abychom činili, co s jeho účinnou pomocí můžeme, a neměli-by nám tato pomoc k odporu dostatečná býti, napomíná nás, abychom větší pomoci hledali, a budeme-li ho tedy o to řádně prositi, udělí ji nám zajiště.

Powzbuzování a prosby.

Proto, že's tedy, Bože můj! se mnou tak showiwawě nakládal, byl jsem k Tobě tak newděčný? Bojowali jsme proti sobě, já jsem hleděl před Tebou uteci, a Ty's hleděl za mnou jíti; Ty's vyhledával, mi dobré proutazowati, já pak jsem se snažil, Tobě zlé způsobowati. Ach, Pane můj! kdyby se to nestalo i z jiné příčiny, musel bych Tě již pro Twou dobrotu milowati, jestto jsi milosti rozmnožowal, když jsem já hříchy množil. A čímž jsem také zasloužil swětla, které mi nyní dáwáš? Pane můj! děkuji Ti za to z celého srdce, a doufám do nebe přijíti, abych Tobě za to vždy a věčně díky wzdáwal. Doufám mocí krwe Twé spasen býti, a doufám to bezpečně, poněwadž jsi mi tolikeré důkazy milosrdenství Swého dal. Pro nynějšek doufám, že mne posilníš, abych Tobě newděčným wice nebyl. Oprawdowé činim předsewzetí, s milostí Twou raději tisícráte umříti, nežli Tebe opět uraziti. Dosti jsem se Tebe naurážel. W životě mi jesttě zbýwajícím chci Tebe milowati. A proč bych neměl Boha milowati, který, když za mne umřel, s tak welkou trpěliwoostí mne snášel, ač ode mně tolikeré křowdy jemu učiněny byly? O Bože dusse

me! lito jest mi toho z celého srdce; umřel bych bolesti nad tím. Jestli jsem se k Tobě prvé hřbetem obracel, miluji Tebe nyní nade všechno; miluji Tebe více, nežli samého sebe. Věčný Otče! pomoz pro zásluhy Ježíše Krista nebohému hříšníku, který Tebe milovati chce. — Maria! nádeje má, pomoz mi; vynoř muň milost, abych se vždy k Synu Tvému obracel, obzvláště kdykoli mne nepřítel zlý poznovu k hříchu pokoušeti bude.

2. Rozjímání.

Přavi se dále: Bůh jest milosrdný. Hle, to jest třetí a velmi obvyčejné ssálení hříšníků, pro které tak mnozí věčně hynou. Jistý welučený spisowatel píše, že pro milosrdenství Boží více jich do pekla padá, nežli pro spravedlnost Boží; neboť tito bidníci opowážliwě na milosrdenství se spolehajíce, nepřestávají hřěsiti, a tím přicházejí k zahynutí. Kdoby z nás upíral, že Bůh milosrdný jest? a On přece tak mnohé do pekla umrhuje? On jest také spravedlivý, a proto musí ptrestati, kdo jej uráží. On profazuje milosrdenství, ale komu? Tomu, kdo se Ho bojí! „Upewnil milosrdenství své nad bojícími se ho. Slitowal se Hospodin nad bojícími se ho.“ (Zalm 102, 11, 13.) Kdo jim ale pohrdá, a milosrdenství jeho nadužívá, na tom wykonává spravedlnost svou. Bůh odpouští opravdu hříchy; wšak ale wůli k hřessení — té nemůže nijak odpustiti. Sw. Augustin dí, kdo hřeší s myšlénkou,

že lítost nad tím wzbudí po spáchaném hříchu, ten že není kající, nébrž rouhavý posmívač. Apostol pak dí wýslovně, že Bůh nedá sobě posmíwati se: „Nemýlíte se, Bůh nebýwá posmíwán.“ (Gal. 6, 7.) Bylo by to, Bohu se posmíwati, kdyby kdo jej dle líbosti, kdy a jak často chce, urážeti a pak w odpustění podíl míti chtěl.

Jiný dává se takto slyšeti: „An mi Bůh dosawáde tolikere milosrdenstwi prokázal, a mne netrestal, doufám, že ke mně i budoucně milosrduým bude; a toť jest čtvrtý ssálebný záwěrek. Poněwadž tedy Bůh s Tebou útrpnost měl, proto má k tobě wždy milosrduým býti, a Tebe nikdy nepotrestati? Nikoli. Čím wětšší slitování byla, která na tobě wykonal, tím wíce se musíš trásti, že ti neodpustí, a tě potrestá, jak mile ho opět urazíš. „Něříkej: hřešil jsem, a co se mi přihodilo smutného? Nebo Nejwyšší jest sshowiwající odplatitel.“ (Ekk. 5, 4.) Něříkej, wýstrahu dává syn Syrachůw, hřešil jsem já a trestu žádného nezakusil; neboť Bůh sshowiwá, neshowiwá ale wždycky. Jak mile čas od Něho ustanowený, aby hříšník milosrdenstwi prokazowal, přesse, skládá na něj pokutu za wšechny jeho hříchy. A čím déle na pokání čekal, tím přísnější trest bude, jak sw. Řehoř ujisťuje.

Widiš-li tedy, milý křesťane, že tě Bůh při wsech twých tak častých urážkách do pekla newwrhl, musíš říci: „Milosrdenstwi Hospodínova, že nejsme stráweni.“ (Pláč Jer. 3, 22.)

Ó Pane! děkuji Tobě, že's mne do pekla nezavrhhl, jakž jsem to zasloužil. — Považ, že mnozí s mnohem menším počtem hříchů zatraceni byli. A s tou myšlénkou hled urážky, které's Bohu učinil, pokáním a jinými dobrými skutky napravit. Ona trpělivost, kterou Bůh s tebou měl, musí tě povzbudit, ne aby's jej snad opět urážel, nébrž aby's jemu horlivěji sloužil, a jej více miloval, wida, že k tobě mnohem milosrdnějším byl, nežli k jiným.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ukřižovaný můj Ježíši, Vykupiteli můj a Bože můj! ejhle zrádce u nohou Tvých. Stydím se, k Tobě pohlédnouti před Tebou se ukázati. Jak často jsem se Tobě posmíval, jak často Tobě sliboval, že Tě více neurazím! Však žádného ze slibů svých nedržel jsem; při nastytlé příležitosti zapomínal jsem na Tebe, a poznovu hřbetem k Tobě jsem se obracel. Děkuji Tobě, že's nedopustil, abych nyní již v pekle hořel, jak jsem zasloužil. Nech mne u nohou Tvých ležeti, a oswěť a wolej mne k lásce Swé. Ano, chci Tě milowati, ochránce můj a Bože můj! a nechci déle Tebou pohrdati. Ty's pať dosti již trpělivosti se mnou měl. Nahlížím, že mne více snášeti nemůžeš. Běda mně! kdybych Tě po tolikých milostech poznovu uraziti měl. Pane! pevně jsem si umínil, život svůj polepsšiti; a jak welice jsem Tebe před tím urážel, nápodobně tak welice chci Tebe nyní milowati. Utěchou mou jest, že mi jest s Tebou

dnati, jenž nestončená dobrota jsi. Želím toho nade všechno, že jsem Tebou tak velice pohrdal, a přislubuji Tobě pro budoucnost nerozdílnou lásku. Odpust mi pro zásluhy umučení Swého, zapomeň na všechny mé Tobě způsobené křivdy, a dej mi sílu, abych Tobě v ostatním swém životě věrným byl. Miluji Tebe, nejvyšší mé dobro, a doufám Tě vždycky milovati. Milý Bože! nechci se Tebe více spustiti. — Ó Maria, Matko Boha mého! připoj mne pevně ku Christu Ježíši, a vypros mi milost, abych od Jeho sšlepějí více se neuchýlil; na Tobě si zakládám.

3. Rozjímání.

Já jsem mladý, di opět jiný; Bůh šbovává mladosti; později odemzdám se již Bohu. Tot jest páte ssálení. — Ty's mladý? Nevíš-li ale, že Bůh nečítá let, nébrž hříchů jednoho každého? Mladý jsi? Wšak kolikere hříchů jsi již spáchal? Budouť mnozí staří, kteří ani desátý díl hříchů nestropili, které's ty již zpáchal. A což newíš, že Pán počet a míru hříchů, které každému odpustiti chce, ustanovil? Pán trpělivě čeká, di písmo, aby je, když den soudu přijde, v plnosti hřichu trestal,“ (2. Mach. 6, 14.) to jest, Bůh má trpělivost, a čeká až do jisté míry: tato-li ale míra hříchů, které odpustiti ustanovil, naplněná jest, pak neodpouští více, a tresce hříšníka náhlou smrtí, v době, když se v smrtelném hřichu nachází; aneb zanechá jej jeho hříšim, a trest

tento jest horšší, nežli sama smrt: „Odejmu plot její, a bude w rozebrání.“ (Isai. 5, 5.) Máš-li kus země, kterou's plotem do kola ohradil, již po wice roků obdělával, mnoho wydání na ni obětował, a nyní wydiš, že půda žádné úrody nepřináší, co učiníš? Odejmeš plot, a necháš ji neobdělanou ladem ležeti. Třes se, aby to Bůh uápodobně s Tebou neučinil. Nepřesta-neš-li hřešiti, pak nepocitiš wyčítků svědomí, nebudeš na věčnost, ani na duši svou pama-tovati, přijdeš skoro docela o světlo, a stratiš bázeň Boží: hleď, nyní jest plot pryč, a ty jsi od Boha opuštěn!

Přicházíme nyní k poslednímu ssálení. Ty diš: Prawda jest: strze hřích trátím milost Boží; sám si wyslowuji zatracující ortel, a mohu snad i pro tento hřích zatracen býti; než ale může také býti, že se potom wyzpovídám, a spasen budu. — Ano, dopouštím, snad budeš ještě spasen; neboť nejsem žádný prorok, a nemohu tudíž s jistotou říci, zdaž ti Bůh po tomto hřichu opět milosrdenství neproukáže. Nemůžeš wšak upírat, že, nyní-li opět po tolikých milostech, které ti Bůh proukázal, jej opět určíš, snadno na vždy k zahynutí přijíti můžeš; neboť písmo dí: „Srdce tvrdé (zatvrzelé) zle se miti bude w nejposlednější čas w smrti.“ (Ekk. 3, 27.) „Kterí se zlobí, vyhazeni budou.“ (Zalm 36, 9.) „Co bude sítí člověk, to bude i žiti.“ (Gal. 6, 8.) Kdo hřichy seje, nebude konečně kliditi leč muky a trápení. „Poněwadž jsem wolala, a odpírali jste:

w zahynuti wassem smáti se budu, a usmíwati se budu." (Přisl. 1, 24.) Wolal jsem na wás, di Bůh sřze moudrost, a wy jste se mi usmíwali, při smrti wassi i já se budu usmíwati. „Máš jest pomsta, a já odplatím časem (swým)." (5. kn. Mojž. 32, 35.) Měť přislussi pomsta nad hřichy, a já ji vezmu na tobě, až se čas přiblíží. To jsou wýpowědi písma swatého nad zatwřelcemi, toho žádá swawednost, i rozum. Prawíš konečně: „Snad proto pro wssedno předce spasen budu, — i odpowídám ti k záměrce: To možná, jaká to ale nesmyslnost, wěčné swé spasení na možnost, na: „snad“ zakládati. Má se nejdůležitější dílo w tak weliké nebezpečnstwí wydati? —

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Drahý můj Wykupiteli! umřhuji se k nouhoum Twým, a děkuji Ti za to, že's mne po toliterých hřissich neopustil. Jak mnozí, kteří Tebe méně, nežli já, urazili, nebudou swětla míti, kterého mi nyní uděluješ. Uznávám, že to skutečně Twá wůle jest, abych byl spasen; ejhle, obzwláště proto, abych se Tobě líbil, chci spasen býti. Chci do nebe přijíti, abych wěčně tak weliká slilowání welebil, kterých jsi mně udělil. Doufám, že's mi již odpustil; kdybych ale snad ještě w nemilosti Twé byl, poněwadž jsem urážet Tobě učiněných náležitě neoželel, želim jich nyní z celého srdce, ony mi bolestnější přicházejí nad každé zlo. Odpust mi pro milosřdenství Swé, a rozmnož wždy více bolest

me mně, že jsem Tebe, mého tak dobrého Boha! urazil. Dejž mi bolest, a propůjč mi i lásku. Miluji Tebe nade všechno, avšak příliš málo miluji Tě, chci Tebe velmi vroucně milovati; o vroucnou lásku prosím Tebe, a doufám ji také od Tebe. Vyslyš mne, Ježíši můj! Ty's slíbil vyslyšeti, kdo tě prosí. — O Maria, Matko Boží! Všickni mi praví, že nedáš žádnému bez potěšení od Sebe odejiti, kdo se Tobě poroučí. O Maria, po Ježíši nádeje má! k Tobě беру útočiště své, a k Tobě mám důvěru; poruč mne Synu Svému a učin mne spasena.

XXIV. R o z w a ž o w á n í.

O soukromném soudu.

„Všickni my musíme se ukázati před soudnou stolicí Christovou.“

II. Korint. 5, 10.

1. R o z j í m á n í.

Rozvažujemež si, jak se ntázeme před soudcem, jak obžalováni, prohlédávání a ortelování budeme. — Co se za první dostavení-se dusse před soudce dotýče, všeobecné mínění bohospowců jest, že soukromný soud w tomtéž okamžení, když člověk ducha wypustí, d:žán býwá; a že dusse právě tam, kde se od těla oddělí, od Ježíše Christa souzena býwá, který k wyrownání její věci žádného jiného nepossle, nébrž osobně přijde. „W kterou hodinu nenadějete se, Syn č.cwěka přijde. (Luk. 12, 40.) „Rastawě

dobrým,, hrůzně zlým se ukáže," praví sw. Augustin. Taká hrůza přepadne toho, kdo při prvním spatření Vykupitele Její rozhněwaného uží! „Před twáří rozhněwaného Jeho kdož stane." (Noham 1, 6.) Při tomto rozjímání trásl se pater Rudwik a Ponte tak welice, že se i chýšťa, w níž bydlel, tím zatrásla. Když ctihodný pater Juwenal Ancina hymnu: „Dies irae" (Na den hněwu — strassnou chvíli) zpíwati slyšel, a na strach a hrůzu myslil, kterou dusse míti bude, až před soudem se ukáže, ustanowil sobě, swět opustiti: a učinil také tak skutečně. Rozhněwaná twář Soudcowa bude jako předhra zatracení twého. „Rozhněwání králowo, poslowé smrti." (Přisl. 16, 14.) Sw. Bernard dí, že dusse bude, tenkrát-li Ježíše rozhněwaného uvidi, wíce trpěti, nežli kdyby w samém pekle byla.

Bylo někdy widěti studený pot na zločincích wyrážeti, když před swětšým soudcem stáli. Když Píso, rouchem zločince přioděný, před raddu předstoupil, cítil takowé zahanbení, že se sám zabil. Powaž, jak trapné to pro dítě jest, aneb pro poddaného, když swého etce neb knížete welice rozlobeného widi! O jak mnohem wětšší muky při pohledu na Ježíše Christa dusse míti bude, která jím za swého žiwobytí pohrdala! „Patřiti budou na mne, kteréhož bodli." (Zach. 12, 10.) Dusse spatří beránka Božího, který tolikero trpěliwost s ní w žiwobytí měl, tenkrát docela rozhorkeného, a bez nádeje, že Její bude moci kdy smířiti; bude kopce a stály

zaklínati, aby nad ní se šřitily, a ji před zůřivosti beránka rozlobeného skryli: „Nkou horám a skalám: Padněte na nás, a strejte nás před hněvem beránka.“ (Zjev. 6, 16.) Sw. Lukáš mluvě o soudu dí: „Tehdážl uží Syna člověka.“ (Luk. 21, 27.) O jak trapný bude na soudce pohled w postavě lidské pro hříšníka! Neboť při pohledu na tohoto Syna člověka, který pro jeho spasení umřel, bude on výčitky nad nemoděčností svou tím větší cititi. Když Spasitel na nebe wstoupil, oslowili anjelé uředlníky takto: „Tento Ježíš, kterýž wzat jest od vás do nebe, tak přijde, jak jste widěli Ho jdoucího do nebe.“ (Skut. Ap. 1, 11.) Soudce teda přijde s těmitěž ranami k soudu, s kterými ze světa odcházel: „Veliká radost pro ty, kteří na Něj patřiti, veliká hrůza pro ony, kteří na Něj čekati budou,“ dí sw. Rupert. Tyto rány budou pro spravedlivé radostné, hrozné ale pro hříšníky. — Když Josef ke svým bratřím pravil: „Já jsem Josef, kteréhož jste prodali,“ oněměli tito, di písmo, a hlas stratili: „Nemohli odpověditi přílišným strachem jsouce přestrasšeni.“ (I. kn. Mojz. 45, 3.) A co ale hříšník Ježíši Christu odpowí? Bude snad smělost míti, o smilování prositi, když předewšim z toho účty bude museti skládati, že milosrdenstwím jemu za žiwa uděleným pohrdal? Jak se osmělíš, ptá se Euseb z Cmesy, o milosrdenstwí prositi, an obzwláště pro pohrdání milosrdenstwím souzen budeš? Co se tedy stane? ptal se sw. Augustin; kam se hřiš-

niť uteče, když nad sebou rozzlobeného soudce má, pod sebou hrůzuplnou říš uřtých, na pravo hříchy jako žalobníky, na levo zlé duchy, kteří jej na místo soudné wlekou, uwnitě muťy svědomí svého; o běda! ode wšech stran pře-padený — kam uteče hříšník?

Powzbuzwání a prosby.

O Ježíssi můj! vždy chci Tebe Ježíšem svým nazýwati. Iméno Twé mně smělosti dodává, an si zpominám, že's Ty mým Spasitelem, který za mne umřel, aby mne spasena učinil. Popatř na mne zde u nohou Swých; ejhle, wyznávám, že právě tolikráte peklo jsem zasloužil, tolikráte jsem Tebe smrtelnými hříchy urazil. Nezasluhuji odpustění; Ty's wšak umřel, aby's mi odpustění získal. Pomni, dobrý Ježíssi, pomni na cestu strašiplnou, a uděl mi milosti. Odpust mi, Ježíssi můj! hned, prwé nežli přijdeš mne soudit. Potom nebudu moci Tebe o milosrdenství prositi; nyní ale mohu Tě o ně prositi, a doufám je také. Tehdáž budou mne děsiti rány Twé; nyní ale wlewají mi důwěru. Milý můj Wykupiteli! lito jest mi toho nade wšechno zlo, že jsem nestončenou Twou dobrotu urazil. Umiňuji sobě, raději každé trápení, každou škodu utrpěti, nežli se o milost Twou připraviti. Miluji Tebe z celého srdce svého. O měj útrpnost se mnou: Smiluj se nade mnou, ó Bože! podle welikého milosrdenství Swého. — O Maria, matko milosrdenství! přimluwnice hříšníků! podosáhni

mi velké bolesti nad hříchy, jich odpustění a setrvanlivost v lásce Boží. Miluji Tebe, královno má, a důvěřuji se ti Tebe.

2. Rozjímání.

Rozjímej si obžalování a prohlédávání: „Soud zasedl, a knihy otevřeny jsou.“ (Dan. 7, 10.) Knihy pak budou dvě: ewangelium a svědomí. V knize ewangelium čísti se bude, co obžalovaný činiti měl; v knize svědomí, co činil. „Každý tu spatří, co činil,“ praví sv. Jeronym. Na váze božské spravedlnosti nebudou se pak bohatství, radosti a urozenost osob vážit, nébrž jejich skutky. „Zawěšen jsi na váze, pravil Daniel ku králi Balthasaru, a nalezen jsi méně mající.“ (Dan. 5, 27.) Alvarez poznamenává k místu tomuto: „Ani zlato, ani bohatství nepřichází na váhu, jenom král se váží.“ Nato přijdou žalobníci, a nejprvé ďábel. V okamžení, dle sv. Augustin, bude ďábel před soudnou stolicí Christovou státi, a nám sliby Bohu učiněné vyčítati: „Důl nám bude předstírati, co všechno jsme činili, na kterém dnu, kterou hodinu jsme hřešili. (Sct. Aug. Cont. Jud. tom. 6.) Nato, jak sv. Cyprian píše, k soudci se obrátiv řekne: „Já jsem pro ně ani políčky, aniž bičování nemýl trpěl. Pane! já jsem pro tohoto winníka praničeho netrpěl, Tebe ale, který's pro jeho zachování umřel, opustil on, aby se stal mým otrokem, protož mně přináleží.“ Z swatí anjelové strážci budou žalobníky, jak Origenes dle:

„Každý z anjelů skládá svědectví proti němu, kolik roků pro něj pracoval, on pak jeho napomináním pohrdal.“ (Orig. Hom. 66.) „Všichni přátelé její zhrželi ni, a učinění jsou ji nepřátelé.“ (Pláč Jer. 1, 2.) Žalobu povedou takměř i stěny, mezi kterými winník hřeší; „neboť kámen ze stěny volati bude.“ (Nahakuk 2, 11.) Žalobníkem bude i vlastní svědomí: „Když jim svědectví vydává svědomí jejich, a myšlení, kteráž se vespolek obvinují, . . w ten den, když souditi bude Bůh tajné věci lidské. (Řim. 2, 15, 16.) Ano i hříchowé promluví a řeknou: „Ty's nás učinil, myť jsme dílo tvé, my se tě nezpustíme.“ (Lib. Medit. Cap. 2.) Konečně, jak sw. Zlatoustý praví, žalovati na tebe budou rány Christovy: Hřeby povedou na tebe žalobu, rány budou si na Tebe stěžowati, kříž Christův bude proti tobě mluwiti. (Chris. Hom. in Math.) Nato přikročí se k prohlédávání.

Hospodin dí: Přehledám Jerusaleém w lucernách.“ (Sofon 1, 12.) Světlo, dí Mendozza, proniká wšechny kouty domové, a Cornel a Rapide praví při wysvětlování slova: „světlo,“ že Bůh napotom obžalowanému před oči předstawí příklady swatých, a kolikráte jej oswítil, a mu domlouwal za žiwobyti, a celou řadu let, kterou mu zapůjčil, aby dobře činil: „Powolal proti mne čas.“ (Pláč Jer. 1, 15.) Tehdáž budeš museti i z každého pohlednutí oka swého odpowídati, dí sw. Anselm. „Wychistí syny Léwy, a cediti bude je jako zlato.“

(Malach. 3, 3.) Jako se zlato cedi, čiští, když se trusky od něho oddělují, tak budou i samy skutky dobré, zповědi, sw. přijímání atd. zkoumány.“ „Když čas vezmu, já spravedlnosti souditi budu.“ (Žalm 74, 3.) Zkrátka, při soudu bude, jak sw. Petr dí, sotwa spravedlivý spasen: „Zestliže ale spravedlivý sotwa spasen bude, bezbožník a hříšník kde se ukáže?“ (1. Petra 4, 18.) A musí-li se z každého marného slova odpovídati, jaké odpovídání budeš teprvo mít z tolikerých zlých myšlenek, v které's svolil, z tolikerých necoudných slov, která's z úst vypustil? Swatý Řehoř dí: „Z marného slova učty žádány budou, čím více z necoudného slova?“ Těch pak lidí, kteří ve svém životě mnoho pohoršení dali, a tím Pána o duše oloupili, říká se obzvláště hrozby, které Bůh u proroka vyslovuje: „Potkám se s nimi jako medvědice, již mladé pobrali.“ (Oseáš 13, 8.) Co se pak skutků říká, věčný Soudce sám dí: „Dejte jí z užitku rukou jejích.“ (Prísł. 31, 31.) Potrestejte je podle skutků, které konali.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, Ježíši můj! kdyby's chtěl dle skutků, které jsem učinil, mi odplatiti, tu by mi nic jiného nepřináleželo, leč peklo. Ó Bože, jak často jsem sám sobě ortel odsuzující na místo trápení psával. Díky vzdávám Tobě za trpělivost, kterou's měl, když jsi mne tak dlouho snášel. Ó Bože! kdybych nyní před Tvou

soudnou stolicí ukázati se musel, jaké účty bych Ti ze života svého složití mohl? Nemcházej se služebníkem Svým w soud. Ach, Pane, posečkej na mne ještě malíčko, newyřtni ještě ortele nade mnou. Kdyby's mne již nyní souditi chtěl, coby se mnou se stalo? Boshow mi. Když jsi mi tolikrá sítování proufázal, proufaj mi ještě toto, dej mi welkou bolest nad hříchy mými. Želim toho, ó nejvyšší dobro! že jsem Tebou tak často pohrdal. Miluji Tě nade všechno. Otče věčný, odpust mi z lásky k Ježíšci Christu, a propůjč mi pro zásluby Jeho swatou setrwanlıwość. Ježíšci můj! wseho se naději od krve Tvé. — O nejsvětější Panno Maria! w Tebe kladu swou důvěru. Ty's přimluwnice nasse, obrať k nám své milosrdné oči. Pohleď na mne w bídách mých, a měj útrpošť se mnou.

3. Rozjímání.

Má-li dusse věčného spasení dojíti, musí tak sporádána býti, aby při soudu život její k životu Christa Ježíše podobný nalezen byl. „Nebo kteráž předzvěděl, a předzřídil, aby byli připodobněni obrazu Syna Jeho.“ (Řim. 8, 29.) Toť pak bylo, proč nábožný Job se trásl: „Co učiním, když wstane k souzení Bůh, a když otáže se, co odpowím Jemu.“ (Job 31, 14.) Filipp II. domlouwal jednomu ze swých služebníků řka: „Tak mne ssális!“ Tento ubohý šel domů, a umřel bolestí. Co teprw hříšník učiní, co Ježíšci Christu, soudci swému od-

powi? Učini, jako onen w ewanjelium, který bez oděwu swatebního přišel mlčet, newěda co by odpověděl: „On oněměl.“ (Mat. 22.) Hřích sám začpe mu ústa: „Wšelifá neprawost začpe ústa swá.“ (Zalm 106, 42.) Sw. Basilius di, že hříšník bude tenkrát zahánbení mnohem traplivějším se zdáti, nežli samý oheň pекelný.

Konečně wyřkne soudce ortel: „Odejdi ode mne, zatracenče, do ohně věčného.“ O jak strassný hlas to bude! O jak hrozně tento hrom rozléhati se bude — tak wolá Dimiš Karthusian. Sw. Anselm di: „Kdo při takowémto hromowém flowu se nezatrese, ten nespí toliko, nikoli, on jest již mrten.“ A Eusebius dokládá, že „tak silné uleknutí bezbožné přepadne, až uslyší soudce ortel přednáseti, žeby, kdyby nebyli nesmrtelní, poznowu umřeli.“ Potom, di sw. Tomáš Villanowský, potom nebude více místa k modlení, aniž jakých přimlůwců, ku kterým bychom se obrátiti mohli: neboť nenaleznou přítele, aniž otce. Ke komu se teda utekou? Snad k Bohu, táže se sw. Basíl, kterým oporňowali? (Orat. 4. de Poenit.) Snad ke swatým? nebo k nejsvětější Panně Marii? Nikoli; neboť tehdaž budou hvězdy, pod kterými swatí přimlůwcové se wyrozumívají, s nebe padati; a měsíc, který Marii wyznamenáwá, nebude více swětla swého wydáwati. (Mat. 24.) „Maria uteče od brány nebeské. (Sct. Aug. Serm. 3. ad fratres.)

O Bože! wolá sw. Tomáš Villanowský,

s jakou chladností slyšíváme o soudu mluviti, jakoby náš ortel zatracující ani nemohl zasáhnouti, aneb, jako bychom ani nesměli souzeni býti." (Conc. 1. de Judic.) A jaká to nesmyslnost, dokládá tentýž svatý, při tak nebezpečné věci se za tak bezpečného pokládati. Neříkej, bratře můj, výstrahu dává sv. Augustin: Jak? mělby Bůh skutečně chtiti, mne do pekla zahrnouti? Neříkej to, dokládá, neboť také Židé nikdy neměřili, že budou potření, a tolikeri zatracení též nedali se přesvědčiti, že do pekla uvrženi budou; a předce přišel trest: „Konec přichází, přichází konec . . . vypustím prchlivost svou na tě: a souditi tě budu." (Ezech. 7, 2. 3.) A tak se i tobě přihodí, dí sv. Augustin: „Přijde den soudu, a za pravé nalezněš, čím Bůh vyhrožoval." Nyní ještě čas k wolení, jaký ortel zkusiti chceme. „W nassi moci jest to, dosvědčuje sv. Eligius, jak máme souzeni býti." Co máme tedy činiti? Toto: Účty své ještě před soudným dnem uspořádati. „Před soudem připrav spravedlnost sobě." (Ekkl. 18, 19.) Opatrní hospodáři weli procházejí a opravují welmi často účty, aby na ta místa nepřišli, žeby výplaty své zastawiti museli. „Prvé, než soud započal, může soudce smířen býti, nikoliw ale, když ortel byl již pronesl," dí sv. Augustin. Rcemež tedy k Pánu se swatým Bernardem: „Chci jako již souzený před Tebe předstoupiti, nikoliw ale, abych teprw souzen byl." Božský můj soudce! chci, aby's mne ještě za žiwobytí odsoudil i potrestal, an

ještě čas milosrdenství jest; a Ty mi odpustiti můžeš, neboť po smrti nastane čas spravedlnosti.

Powzbuzowání a prosby.

Bože můj! neukojim-li Tě již nyní, napotom nebude nikdy času k tomu. Jak Tě ale ukojím, když jsem tak často pro bídné tělesné rozkoše přátelstvím Tvým opowrhowal? Někdečnosti splácel jsem nesmírnou lásku Twou! Jak může ale tvor zadošťučiniti za urážky svému Stvořiteli způsobené? Ach, Pane můj! děkuji Tobě, neboť milosrdenství Twé dalo mi již na ruku způsob, jak Tebe smířiti mám. Obětuji Tobě krev a smrt Syna Twého, Ježíše Christa, a hle — již widím spravedlnost Twou smířenou, a přehojně uspokojenou. Od mé wšak dusse žádáš lítosti. Ano, Bože můj! drž již nyní soud nade mnou; neboť w ofskliwosti mám wšechny Ti učiněné urážky nad každé zlo; a miluji Tebe nade wšechno z celého srdce svého, a umínuji sobě, Tebe wždycky milowati, a raději umřiti, nežli Tebe opět uraziti. Ty's pak slíbil odpustiti lítost majícímu; to dobře tedy! suď mne nyní, a rozhřeš mne od hříchů mých. Wolně přijímám trest, který zasluhuji; jen mne přijmi opět na milost, a zachovej mne w ní až do smrti. Tak já doufám — O Maria, matko má! děkuji Tobě za tolikrát šitowání, která jsi mi wyprosila; ach, nepřestávej, až do skonání mého mne ochraňowati.

XXV. Rozważowání.

O wszeobecném soudu.

„Poznán bude Hospodin soudy čině.“ Žalm 9, 17.

1. Rozjímání.

Dobře-li se uvaží, nestává osoby na světě, kterou by se tak opowrhovalo, jako Ježíšem Christem. J na nejsprostšího člověka brává se více ohled, nežli na Boha; neboť se každý obává, že by člověk ten, wida se příliš urážena, se rozlobiti a pomstiti mohl; Bohu však činí se urážky, a činí se mu opětně a často bez nejmenšího ostýchání — jakoby Bůh nemohl pomstu vzíti, kdyby chtěl. „Jakoby nic nemohl učiniti Všemohoucí, domníwali se o Něm.“ (Job 22, 17.) Proto ale ustanovil Wykupitel den, kterýžto dnem wszeobecného soudu bude, a který se w písmě přímo dnem Páně nazývá, kde se Ježíš Kristus co velký Pán, kterýmž skutečně jest, objeví: „Poznán bude Hospodin soudy čině.“ (Žalm 9, 17.) Protož nesluje tento den již dnem milosrdenství a odpustění, nébrž „dnem hněvu, dnem soužení a úzkosti, dnem psohy a hidy“ (Sofon 1, 15); a takť jest také; neboť právem zaopatří si pať Pán opět čest, kterou hříšníci na tomto světě Semu odejmouti se Inožili. — Popatřmež, jak soud tohoto welkého dne stáwati se bude.

Prvé nežli soudce přijde, „Dheň předejde Jej.“ (Žalm 96, 3.) Přijde cheň s nebe,

který zemi a všechny věci této země spálí.
 „Země i díla, která na ní jsou, vypálena bu-
 dou.“ (2. Petr. 3, 10.) Tedy stanou se
 kostely, paláce, vesnice, města, království, ano
 všechno hromadou popele. Toto hříchem na-
 kažené obydlí musí ohněm očistěno býti. Gle,
 takový konec vezme všechno bohatství, vše-
 chna nádhera a všechny rozkoše světa. Když
 lidé byli pomřeli, zavzní trouba, a všickni
 vstanou. „Reboť trouba zavzní, a mrtví vsta-
 nou.“ (1. Kor. 15, 52.) Sv. Jarolím di
 (in Math. Cp. 5.): „Kolikrát koliv o soud-
 ném dnu rozjímám, chvěji se: vždy se zdá ona
 trouba v ussich mých zaznívati: Vstaňte mrtví,
 pojďte k soudu!“ Na hlas této trouby vyjdou
 krásné dusse blahoslavených, a spoji se s těly
 svými, kterými Bohu v tomto životě sloužili;
 ale i nešťastné dusse zatracenců z pekla vystou-
 pnou, aby do zatracených těl wessly, kterými
 Boha urážely.

O jak veliký bude pak rozdíl mezi těly
 blahoslavených, a těly zatracenců! Melebně
 ukáží se blahoslavení, stkvělobíli a jasnější nad
 slunce: „Tehdážť spravedliví stkvíti se budou
 jako slunce.“ (Mat. 13, 43. O blahoslawe-
 wený, kdožkoli v tomto životě své tělo mrtviti
 umí! kdo zakázané žádosti jemu odpírá, a aby
 je více na uzdě držel, ani domolených, smyslem la-
 hodicích pochoutek jemu nedovoluje, a je tak pří-
 mě drží, jak to svatí činili. O jak napotom
 budeme spokojeni, jakož svatý Petr z Al-
 fantary, který svaté Teresii se zjewiv zwo-

lal: „Ó blahoslavené pokání, kteréž's mi tak velikou slávu zaopatřilo!“ Naproti tomu objevil se těla bezbožných ohyzdná, černá a smrdutá. Ó jaké trápení bude pak zatracený mít, až se s tělem svým opět spojí! „Zatracené tělo!“ řekne duše, „abych tebe uspokojila, do zahynutí jsem se uvrhla.“ A tělo odpoví jí: „Zatracená duše! ty's měla rozum; proč jsi mi těchto žádostí domolila, které tebe i mne nyní na věky věku do zahynutí uvrhly?“

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, Ježíši můj a Vykupiteli můj! kterýž jednoho dne soudcem mým budeš: odpust mi právě, nežli tento den se přiblíží. Neodvracuj tváře Svě ode mne. — Nyní jsi mi ještě otcem; jako otec přijmiž na milost dítě své s lítostí opět k nohám Tvým se navracující. Otče můj, prosím Tebe za odpuštění: já jsem Tebe neprávě opustil; Ty's nezasluhoval ode mne, že jsem s Tebou tak opovrženě zacházel. Vito jest mi toho, a boli mne to z celého srdce; odpust mi! neodvracuj tváře Svě ode mne, nezavrhuj mne dle mého zasloužení. Rozpomeň se na krev, kterouž jsi za mne prolil, a slituj se uade mnou! Sv. Tomáš z Villanovy pravil: „Rád se podrobuji soudu Dnoho, který za mne umřel, a aby mne odsouditi nemusel, sám k smrti kříže se odsouditi dal.“ A již před ním pravil sv. Pawel totéž: „Kdo jest, kterýžby odsoudil? Kristus Ježíš, kterýž umřel.“ (Řím. 8, 34.) — Otče můj, miluji Tebe, a nechci

se již nikdy od nohou Tvých vzdáliti. Zapomeň na urážky, které jsem Tobě učinil, a dej mi vroucí lásku k dobrotě Tvé. Žádám sobě, Tebe více milovati, nežli jsem Tebe před tím urážel; nepomůžeš-li mně ale, nemohu Tebe milovati. Pomoz mi, Ježíši můj, dej, abych budoucně wděčně k lásce Tvé žít byl, tak abych se na onom dnu v údolí Josafat v počtu Tvých milých nacházeti mohl. — O Maria, královno a přímělnice má, pomoz mi nyní; neboť přijdu-li k stracení, nebudeš mi více na onom dnu moci pomoci. Tyť prosíš za ossechny, pros pak také za mne, an se chlubím, že jsem Tvým věrným služebníkem, a an tak velkou důvěru v Tebe mám.

2. R o z j í m á n í.

Jakmile lidé vstanou, bude jim od anjelů zvěstováno, že se mají vsícti v údolí Josafat shromáždit, aby tam souzeni byli. „Lidé, lidé v údolí rozdělení: nebo blízký jest den rozdělení.“ (Joel 3, 14.) Když již shromáždění budou, přijdou anjelé a rozdělí nespravedlivé od spravedlivých: „Vyjdou anjelé, a oddělí zlé z prostředku spravedlivých.“ (Mat. 13, 49.) Spravedliví budou stát na právo, zatracení ale na levo postaveni budou. Jakou bolest by pocítil každý, sebe wida, že jest ze společnosti lidské, nebo z Církve wyržen? Ale jak daleko větší bude pak bolest ta, když se spatří, že jest ze společnosti swatých wyhoštěn? Co myslíš, jaké to velké bude zahanbení zlých, když

se po svém oddělení od spravedlivých opustě= nu býti spatři (Auct. Op. imperf. hom. 34)? Sw. Zlatoušlý di, kdyby zatracení žádné jiné bolesti neměli, žeby toto zahanbení postačovalo, peklo jejich způsobiti. (In Math. Cp. 24.) Syn bude od svého otce, muž od své ženy, pán od svého služebníka oddělen: „Jeden bude vzat, a druhý zanechán.“ (Mat. 24, 40.) Ťci mi, bratře můj, co myslíš? kterého místa se tobě dostane? nechtěl byš na pravici se nacházeti? Můj rozmilý, zanech nyní cesty, která tebe na levo vede.

Na této zemi mívají se knížata a zámožní za bohaté; swatí pak, kteří v chudobě a pokoře živi jsou — bývají zapomrňováni. O my věrní milovníci Boží! nermuťte se widou= ce, že jste na tomto světě opowrženi a trápeni: „Zármutek váš obrátí se v radost.“ (Jer. 16, 20.) Pak se budete opravdově šťastnými nazývati, a dojdete cti, že za spoluoudy dwořanin= stwa Ježíše Christa prohlášení budete. O jaký to krásný pohled pak podá sw. Petr z Alcantary, který jako powrhel zapomrňován byl, — swatý Jan Boží, s kterýmžto jako s bláznem se zacházelo, — sw. Petr Celestin, který pro své odřeknutí=se hodnosti papežské v žaláři zemřel! O v jakých to ctích zastkwi se tolikéři jiní hrdinové wiry, kteří někdy od katanů oha= vně rozedrání byli? „Tehdáž bude chwála jednomu každému od Boha. (1. Kor. 4, 5.) Naproti tomu ale, v jak ohyždné postawě ukáží se Herodes, Pilát, Nero, a mnozí jiní welcí

tohoto světa, kteří k odsouzení přišli! O vy miláčkové světa: v údolí očekávám vás, v údolí soudu. Tamt bezpochyby jiného budete smýšlení; tamt budete bláznovství své oplakávat. Ach, vy bidníci, kteřížto si nyní na jevišti světa kratičků čas provádíte, při smutnosti soudu budete museti úlohu zatracenců hrát! Vymolení budou tedy na pravici postaveni, k zveštění jejich slávy budou, jak apoštol užívá, do povětří nad oblaka povýšeni, aby Ježíši Christu s anjely vstříc táhli, když s nebe přicházeť bude: „Potom my . . . spolu zachvácení budeme s nimi do oblaků, vstříc Christu v povětří.“ (Thes. 4, 16.) Zatracenci ale, jako tolikerí kozli k zabiti ustanoveni, budou na levo vykázáni, aby soudce svého očekávali, který nepřátely své veřejně před očima všech zatratí.

A ai, již otvírají se nebesa, přicházejí anjelé, aby při soudu byli, a nesou znamení umučení Ježíše Christa napřed, jak výslovně sv. Tomáš učí (Opusc. 2. c.) Především ukáže se kříž: „Tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi: a tehdy budou kvíleti všeho pokolení země.“ (Mat. 24, 30.) Cornel a Lapide praví: O jak budou hříšníci kvíleti, když uvidí kříž, poněvadž za živa newštimali sobě věčného svého spasení, které Syna člověka tolik stálo! Nato, bí sv. Zlatoušty, powědou hřeby na tebe žalobu; rány budou proti tobě mluvit; kříž Christův bude proti tobě svědčiti (Hom. 20. in Math.) Při tomto

soudu budou jako přísedící i svatí apostołowé a jejich nástupcové přítomni, kteří spolu s Christem Pánem národy souditi budou! „Stkwiti se budou sprawedliwí . . . Souditi budou národy.“ (kn. Moudr. 3, 7. 8.) S králowna swatých a anjelů, Maria, nejblahoslawenější Panna, se objewí. Konečně ukáže se sám soudce věčný na welebném a stkwoucím-se trůnu. „A uzří Syna člověka přicházejícího w oblacích nebeských s moci mnohou a welebností.“ (Mat. 24, 30.) „Od twáře jeho trápití se budou lidé.“ (Joel 2, 6.) Twář Ježíše Christa obwešeli wymolené, bezbožným ale většší trápení způsobi, nežli samé peklo. Snesitedlnější byly-by, dí sw. Jarolím, zatracencům muky pekelné, než přítomnost Christowa. Swatá Terešie modlila se: „Ježíši můj, slož na mne wsechno trápení, jen nedopouštějž, abych w onen den na rozhorlenou Twou twář patřiti musela.“ A sw. Basilius: „Toto zahanbení předčí jakékoli-wěk trápení.“ Tehdáž se vyplní, co sw. Jan předpowěděl, že zatracenci kopce zaklínati budou, aby na ně spadly a je před twáří rozhněwaného soudce skryly: „A řeknou horám a skalám: padněte na nás a skrejte nás před twáří sedícího na trůnu, a před hněwem Beránka.“ (Zjev. 6, 16.)

Powzbuzowání a prosby.

Ó Beránku Boží! ó můj Wykupiteli! kterýž jsi na swět přišel, ne aby's trestal, nébrž aby's hříchy odpouštíel, ach odpust mi nyní,

prvé nežli onen den přijde, na kterém soudcem mým budeš! Ó Beránku, kterýž jsi mne s tak velkou trpělivostí snášel! Ach, kdybych měl k zabynutí přijíti, tu by pohled na Tvou rozhorlenou tvář pro mne peklem mého pekla byl. Ach, odpusť mi, prosím Tě ještě jednou, odpusť mi co nejspíš! vytáhni mne s útrpnou rukou Smou z propasti, v kterou jsem pro hříchy své upadl. Vito jest mi, že jsem Tebe, ó nejvyšší dobro, urazil, a tak často urazil. Miluji Tebe. soudce můj, kterýž jsi mne tak tuze miloval. Ach! pro zásluhy smrti Tvé dej mi tak velkou milost, bych z hříšníka v svatého se proměnití mohl. Ty's dal ujistění, že každého vyslyšíš, kdo Tě prosí: „Volej ke mně, a vyslyším tě.“ (Jer. 33, 3.) Neprosím Tebe o pozemské statky, nikoli, žádám Tvé milosti, Tvé lásky a nic jiného. Vyslyš mne, Ježíši můj, pro lásku, kterou's ke mně měl, když jsi na kříži za mne umíral. Soudce můj, já jsem vinník, avšak milující Tebe více, nežli samého sebe. Smiluj se nade mnou! — Maria, matka má, pospěš a přijď mně brzy ku pomoci; nyní jest ještě čas, kde mi pomoci můžeš. Ty's mne neopustila, když jsem živ byl nepamětliv Tvého a mého Boha; přijdiž mi nyní ku pomoci, an odhodlán jsem, Tobě vždy sloužiti, a svého Pána více neurážeti. Ó Maria! Ty's nádeje má.

3. R o z j i m á n í.

Však ejhle, již počíná soud. Rozvinuji

se listiny pře, totiž svědomí jednoho každého člověka zvlášť. „Soud zasedl, a knihy otevřeny jsou.“ (Dan. 7, 10.) Co svědci proti zamrženému povstanou přede vším zlí duchové, kteří dle mínění sv. Augustina řeknou: Bože nejspravedlivější, poruč, aby onen, který tobě přináležeti nechtěl, mně připadl. Za druhé, bude svědomí jednoho každého svědkem: „když jim svědectví vydává svědomí jejich.“ Řím. 2, 15.) Dále budou téměř i stěny téhož domu, kde hřích Boha urazil, o pomstu volati: „nebo kámen ze stěny volati bude.“ (Habakuk 2, 11.) Svědkem bude konečně soudce sám, který při všech jemu učiněných příkořích přítomen byl: „Já jsem soudce i svědek, praví Hospodin.“ (Jer. 29, 23.) Sv. Pavel dí: „Bán i osliti skryté věci temností, i zjeví rady srdci. (1. Kor. 4, 5.) Onť i nejtajnější a nejhanebnější hříchy bezbožných, které za živa i před zpovědníkem tajili, odkryje před očima všech lidí. „Odkryji ohavnosti Tvé před tváří svou.“ (Nahum 3, 5.) Hříchy vynolených ale, jak se Petr Lombardský s mnohými učenými spisovateli domnívá, nebudou tehdaž zjeveny, nébrž zůstanou skryty, dle toho, co Dawid praví: „Blažoslavení, jichžto odpuštěny jsou nepravosti, a jichžto přikryti jsou hřichové.“ (Žalm 31, 1.) Naproti tomu okáží se hřichové bezbožných, jak sv. Basilius dí, všem najednou, jedním pohledem a jako na nějakém obraze. (Lib. 1. de de vera Virg.) Svatý Tomáš dí (Opus 60.): když již v zahradě

Gethsemanské na slova Christa Ježíše: „Jáť jsem“ wšickni žoldnéři, kteří ho chytit přišli, na zem padli, že zatracencům mnohem strassliwěji se powede, až Ježíš ze své soudné stolice zwolá: „Hleďte, jáť jsem to, kterýmž jste opowrhowali!“ Slyš! již se přibližuje okamžení k wyřknutí ortele. Napřed obrátí se Ježíš Christus k wywoleným a ta příjemná slowa promluwí: „Pojďte požehnani Otce mého, włádněte králowstwím wám připraweným od ustanowení swěta.“ (Mat. 25, 34) Když swatému Frantissku z Alžbisy zjeweno bylo, žeby k spasení předzřízen byl, nemohl se potěšením ustanowiti. Jáť weliká musí tedy ona radost býti, z úst soudce samého zaslechnouti: Pojďte, požehnané děti, pojďte do králowstwí nebeského, kde není žádného trápení wice, aniž jakého strachu; wyť jste již spaseni, a to budete na wěky. Žehnám oné krwi, kterou jsem za wás prolil, žehnám oněm slzím, které jste nad swými hříchy wyronili: Powznesmež se nyní do ráje, kde na wěky wěkůw přebýwati budeme! Z nejsvětější rodička Boží, Maria, bude swým ctitelům žehnati a je zwáti, aby s ní do nebe šli, a tak potáhnou wywolení prozpěwující: „Alleluja, Alleluja“ — wítězoslawně do ráje, aby jim włádli, a Boha na wěky měli, chwálili a milowali. Tu pať zatracenci obrátí se k Ježíšsi řkouce: a co máme my neboží činiti? Wy, odpowí soudce wěčný, wy? Odejděte ode mne glořečení do ohně wěčného, kterýž jest připrawen ďáblu a anjelům jeho.“ (Mat. 25, 41.) Ode-

jdětež ode mne, vzdaltež se, nechci vás ani viděti, ani slyšeti. Vy zlořečení, pryč ode mne, pryč do zatracení, neboť jste požehnutí mé zapovrhli. A kam, ó Pane! mají tito bídníci jíti? Do ohně, do pekla, aby na duši i na těle hořeli. A na kolik let, na kolik století? Ach, o letech, o stoletích není řeči! Půjdou do ohně, kterýž věčný jest, a hořeti bude, jak dlouho Bůh — Bohem bude. 'Jak toto vyřknutí se stane, budou bezbožní, diáblův, s anjely, se svatými a se svými příbuznými, ano i se samou Matkou Boží se loučiti: „Mějte se dobře, vy spravedliví, měj se dobře, ó křesťane! měj se dobře, ó nebe! Mějte se dobře, otčové a děti, neboť nebudeme žádného z vás více viděti. Měj se i Ty dobře, ó svatá Boží rodičko Maria!“ (Eph. de varus iorm inf.) A uprostřed údolí veliká propast se rozemře, do které ďáblové i zatracenci společně spadnou; a budou za sebou slyšeti brány zavíratí, které nikdy, nikdy, nikdy, ano na věky věkův nikdy více se neotvrou. — O zlořečený hříchu, k jak nešťastnému konci zavedeš ty některého dne tolikrát nebohé duše! O nešťastné duše! které konečně tak oplakání hodný očekávají.

Powzbuzování a prosby.

Ach, Spasiteli a Bože můj! jaký výrok mne někdy zastihne? Kdyby's ty, Ježíši můj, nyní z mého živobytí účtů žádal, jakou odpoověď bych Ti mohl dáti, leda že zasluhuji tisíců peklo! Ano, opravdově, Vykupiteli můj,

tisiceré peklo zasluhuji, než ale věž, že Tebe miluji, a že Tebe více miluji, nežli samého sebe; nad přikorím ale Ti učiněným mám takovou bolest, že si žádám, abych byl raději každé zlé utrpěl, nežli Tebe urazil. Ty ztrácuješ, ó Ježíši můj, zatvrzelé hříšníky, nikoli ale takové, kteří mají lítost a toužebnost po milování Tebe. Považ na mne skroušeného u nohou Svých, dejž, bych uslyšel, že mi odpouštíš. Uváž, dal jsi mi již slyšet proroka slyšeti: „Obrať se ke mně, a obrátím se k vám.“ (Zach. 1. 3.) Odříkám se nyní všeho; zhošťuji se všech radosti a skutků světských, obrácím se opět k Tobě, a objímám Tebe, milý můj Vykupiteli. Ach, přijmiž mne do srdce Svého, a tam odtud zažehni mne láskou Svou; rozplameň mne ale v té míře, abych více nepomyslel na vzdálení se od Tebe. Ježíši můj, učin mne jen spasena, a spasení mé pozůstávejž v ustavičné lásce k Tobě, a v ustavičné chvále slavení Tvých. „Milosrdenství Hospodinova na věky zpívati budu. (Zalm 88, 2.) — Maria, uáďeje má, útočiště mé a matko má, pomoz mi, a vymoz mi svatou setrvanlivost. Nikdo nepřijel ještě k stracení, kdo útočiště své k Tobě bral. Tobě se poroučím; tedy smiluj se nade mnou.

XXVI. R o z w a ŝ o w á n í.

O trápeních pekelných.

„I půjdou do trápení věčného.“ Mat 25, 46.

1. R o z j í m á n í.

Dvojího zlého dopouští se hříšník, když hřeší; opouští Boha, nejvyšší dobro, a obrací se ke stvořením: „Dvě věci zlé učinil lid můj: Mne opustil studnici vody živé, a kopali sobě cisterny, cisterny rozmetané, které nemohou držeti wod.“ (Jer. 2, 13.) Poněwadž tedy hříšník ke stvořením se obrací, čímž Boha uráží, bude právem w pekle od těchto stvoření trápen, — od ohně, a od ďáblů; a toť jest trápení smyslů. Poněwadž ale největší wina hříšníkova w tom pozůstává, že se k Bohu hřbetem obrátil, proto bude nejpřednější trest pekla w trápení nad strátou Boha pozůstávati. Rozvažujme nejprvé trest smyslů. Bůh nás učí, že peklo jest. Uprostřed země, dle doměnky muo-
hých, jest toto vězení ustanowené ku potrestání lidí, kteříž se proti Bohu bouří. Co jest peklo? Jest místo muč, jak ho zatracený bohatc nazwal. (Luk. 16, 28.) Místo muč, kde wsechny smysly a síly dusse zatraceného zvláštní své trápení naleznou, a čím více Boha někte-
rým smyslem urážel, tím více bude také na tom-
též smyslu trápen: „Skrze které věci kdo zhře-
ší, skrze tyž i trápen býwá.“ (Kn. Moudr. 11, 17.) „Jak mnoho w rozkosech byl; tak mno-

ho dejte jemu muť a smutku." (Zjev. 18, 7.)
 Oto bude tmou trápeno. „Země tmavá a
 přikryta mrákotou smrti." (Job 10, 21.) A
 jaké soutrpnosti nebývá člověk pohnut slyše,
 že někdo na celé živobytí, na čtyřicet nebo
 padesát let do tmavé jámy zavřen bude? Peklo
 jest ze všech stran uzavřená propast, kamž ni-
 kdy paprsek sluneční nevnikne: „Až na věky ne-
 užří světla." (Zalm 48, 20.) Oheň, který
 na světě svítí, bude v pekle jenom tmou rozši-
 řovati. „Hlas Hospodina rozděluje plamen." (Zalm 25, 7.) Toto místo sv. Basilius tak-
 to vysvětluje: Hospodin oddělí od ohně světlo,
 proto oheň ten má jenom vlastnost pálení, ni-
 koli ale osvětlování, a ještě kratšeji vysvětluje
 to Albert velký: „On oddělí od palčivosti leš." (Zentýž kouř, který z tohoto ohně vystupovati
 bude, způsobí chmury temnosti, o nichž svatý
 Juda ví, že oči zatracenců oslepi. „Jimžto
 bouře temnosti zachována jest na věky." (Juda
 1, 13.) Sv. Tomáš ujistňuje (3 qu. 97.
 c. 5.), žeby zatracenci jen tolik světla měli,
 co by postačovalo k věčnému jich mučení. V
 tomto tmavém rozbřeskování světla budou o-
 hýzdnost ostatních zatracenců a dáblů spatřo-
 wati, kteří nejběžnější podobu na se bráti bu-
 dou, aby je tím více děšili.

Z čich bude trápen. Jak trapné by to
 bylo, kdyby se kdo se šnilou mrtvolou v je-
 dné světnici uzavřen wynacházel? „Z umrl-
 čin jejich wzejde smrad." (Isai. 34, 3.) Za-
 tracenec musí uprostřed tolika milionů jiných za-

tracenců se nacházeti, kteří ještě živi jsou, aby muhy trpěti mohli, kteří ale pro smrad již umrlčinami býti se zdají. Sw. Bonaventura dí, kdyby tělo zatraceného z pekla na zem wyvrženo bylo, postačovalo by, aby svým smradem vslechny lidi usmrtilo. A přede jsou posetilci, ježto dí: „Přijdu-li do pekla, nebudu tam alespoň sám.“ O wy bídníci! Čím více vás v pekle bude, tím větší bude vaše trápení. „Tamť,“ dí sw. Tomáš, „společnost bídníků nezmenšuje bídu, nébrž ji zvětšuje.“ (St. Thom. Suppl. qn. 86. art. 1.) Proto jest jim tím více trpěti, a sice pro smrad, křik a těsnost prostoru, neboť v pekle budou stěsnáni ležeti jako owce, které zimního času pohromadě jedna na druhé leží. „Jako owce v pekle postaveni jsou.“ (Zalm 48, 15.) Ano ještě více, oni budou jako pod čereňem zlosti Boží vytlačený hrozen. „On tlačí přes (čereň) vína, prchlivosti hněvu Boha všemohoucího.“ (Zjev. 19, 15.) Z toho pak povstane trápení nepohnutelnosti. „Ať jsou nepohnutelní jako kámen.“ (2. Mojž. 15, 16.) Jak tedy zatracenec do pekla v den poslední upadne, tak bude bez změnění svého položení ležeti, nemoha nikdy, pokud Bůh — Bohem bude, nohou nebo rukou podle vůle pohnouti.

Sluch bude trápen ustawičným řvaním a křivením těchto nebohých zoufalců a stálým lomozem ďáblů. „Zvuk hrůzy vzdychů v usších jeho. (Job. 15, 21.) Jak trapné to nebývá, když chtějí spáti nemocného slyšíme pořád vzdych-

chatí a stenati, aneb psa štěkati, nebo dítě plá-
tati? Ach, jak nešťastní jsou zatracenci, kteříž
na věci věkův neustále nářek a křik trápených
poslouchati musí! Také chuť bude hladem trá-
pena; neboť zatracenci „hlad trpěti budou jako
psi“ (Žalm 58, 15.); a neobdrží nikdy sou-
sta chleba. Žizniti bude též zatracenec, že by
mu veskera voda celého moře nestačila k uha-
šení žizně; a ach ani krůpěje neobdrží. Boha-
tec prošel o jedinou krůpěji vody; ale doposud
neobdržel ji, a neobdrží ji nikdy.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, Pane můj! popatř zde u nohou Tvých
na člověka, který milosti Tvé a trestů Tvých
tak málo si všiml! Běda mi, kdyby's Ty,
Ježíši můj! se uade mnou nebyl smiloval:
Kolik roků nemynacházel bych se již v tomto
smrdutém jicnu ohnivém, kde tak mnozí mně
rovni již hoří! Ach Vykupiteli můj! jak bych
neměl láskou k Tobě se zníti, když toto vše-
chno pozorně si povážím, a jak bych mohl po-
znovu Tebe urážeti? Ach! nikdy více nemá
se to státi, můj Christe Ježíši; dej, ať raději
tisíckráte umru. An's dílo dobré ve mně započal,
dokonej je také. Ty's mne vytáhl z kalisště
mých mnohonásobných hříchů, a volal's mne
s tak velkou láskou, abych Tebe miloval: u-
čin, abych času, který mi dáváš, zcela pro
Tebe užíval! Jak velice by si zatracenci dne
žádali aneb hodiny, kterou mi darem dáváš!
A co chci činiti? Mám neustále ho na věci

obraceti, které se Tobě nelíbí? Nikoli, Ježíši milý! pro zásluhy krmě, která mne dosawáde před peklem uchraňowala, nedopouštějž toho. Miluji Tebe, ó nejwyšší dobro! a poněwadž Tebe miluji, lito jest mi toho, že jsem Tebe urazil; nechci Tě wíce urážeti, nébrž Tebe wždycky milowati. — Maria! králowno a matko má! pros Ježíše za mne, a wymož mi dar setrwanliwosti a swaté Jeho lásky.

2. Rozjímání.

Co dále smysly zatracenců w pekle ještě wíce trápí, jest oheň pekelný, který citu trapné bolesti způsobuje. „Pomsta těla bezbožného: oheň a čern.“ (Ekk. 7, 19.) Proto činí Pán při soudu o tom obzwláštní zmínku: „Dějděte ode mne zlořečení do ohně wěčného.“ (Mat. 25, 41.) Již na tomto světě jest bolest ohně ta nejwětší; jest ale mezi našim ohněm a mezi ohněm pekelným tak weliký rozdíl, že, jak sw. Augustin dí, náš oheň proti němu jen jako malowaným se zdá, a sw. Wincenc Ferrerský dí, žeby náš oheň proti onomu jenom studený byl. Příčina tato jest, že náš oheň k našemu užitku stwořen jest; pekelný oheň ale stwořil Bůh schwálně k trapnému trestu. „Daleko jinačí jest oheň,“ dí Tertulian, který člověku k potřebě slouží, nežli oheň, který spravedlnosti Boží slouží.“ Hněw Boží tento mstící oheň rozpálil. „Rozpálil se oheň w přchliwosti mé.“ (Jer. 15, 14.) Proto se pekelný oheň od Isaiáše duchem rozhorlení zlostného

nažhová: „Umyje-li Pán nečistoty, w duchu palčivosti.“ (Isai. 4, 4.) Zatracenec nebude jen t ohni, nébrž raději do ohně poslán: „Dejdětež ode mne, zlořečení! do ohně věčného.“ Tak bude tedy bídník celý od ohně obklopen, jako dřevo w peci. Zatracenec nalezne ale pod sebou i mŕkol sebe propašt ohnivou. Kamkoli sahá, hledá-li, dýchá-li: cítí, spatřuje, dýchá samý oheň. On bude w ohni, jako ryba w vodě. A tento oheň bude nejen vně okolo, nébrž i do útrob zatraccence wnítkne, aby jej mučil. Tělo jeho bude docela ohnivé, tak že wnitřnosti w těle, srdce w prsou, mozek w hlavě, krev w žilách, ano i tuť w kostích horoucí bude: Každý zatracenec pro sebe bude sám pecí ohnivou. „Boložíš je jako pec ohně w čas (obličej zúřivého) svého.“ (Zalm 20, 10.)

Mnozí nemohou snést, aby šli po cestě, kde slunce píchá, aby w zawřeně světnici při rozpálené páni zůstali, ba nemohou ani vydržeti, když jim z hořící svěčky jiskřička na ruku skočí a — předce se nebojí onoho ohně, který, jak Isaiáš dí, člověka žžirá: „Kdo bude moci bydliti z nás s ohněm žžirajícím.“ (Isai. 33, 14.) Jako šselma kocičku pohlcuje, tak pohltí oheň pekelný zatraccence; žžirá jej, aťšak tak, že nikdy neumírá. Nepřestávej, dí sw. Petr Damian, w řeči o smilníku, jen nepřestávej, tělesné žádosti své sloužiti, přijde den, čili raději noc, kde necudné a chlípne žádosti twé w útrokách twých w čirou smolu se promění, což onen plamen ještě mocnějším a bolestnějším

učini, který w pekle tebe pálení bude (S. P. Dam. Epist. 6.). Sw. Jarolím (Enist. ad Fam.) dokládá, že tento oheň wšechny muky a bolesti sebou přinese, které se na tomto světě trpěti mohou: bolesti w boku, w hlavě, w útrokách, w nervách: „W jednom ohni pocítují hříšníci w pekle wšechny muky.“ W tomto ohni bude i trápení mrazu: „Do přílišného horka nechť přejde od moudrých.“ (Job 24, 19.) Uvážiti se ale při tom vždy musí, že wšechna trápení tohoto světa, jak sw. Zlatoustý dí, w přirovnání s trápením pekelným stínu se podobá.

Sily duchovní budou své trápení míti. Zatracenec bude paměti trápen, spominaje sobě na čas, který w tomto životě k swému spasení měl, a který k swému zatracení strávil; a na milosti, které od Boha obdržel, a jichžto užíwati nechtěl. On bude trápen na rozumu, totiž myšlénkou na weliké dobro, kteréž stratil, totiž nebe a Boha, a že tuto strátu nahraditi wice nelze. Na wůli: wida, že se mu vždy wšechno odpirá, čeho si žádá. „Žádost hříšníků zahyne.“ (Zalm 111, 10.) Bídník ničeho nedostane, čeho si žádá, a naproti tomu bude wšechno před sebou míti, před čímž se hrozí, totiž wěčné své trápení. Rád by ušel mukám, a pokoj našel; wšak vždy bude mučen, a nikdy pokoje nenalezne.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, Ježíši můj! Twá krew a smrt jsou

náděje má. Ty's umřel, aby's mne od věčné smrti osvobodil. Ach Pane! kdož měl w zásluhách umučení Tvého větší podíl, nežli já, nebohý, který jsem tak často peklo zasloužil? Ach, nedej, abych kdy nemdčným se stal za nescísné množství milostí, které's mi prokázal. Ty's mne zachránil před ohněm pekelným, poněwadž nechceš, abych w tomto traplivém ohni hořel, nébrž abych se žnal příjemným ohněm lásky Tvé. Pomoz mi tedy, abych žádosti Tvé zadošť učiniti mohl. Kdybych w pekle byl, nemohl bych Tebe již milowati; moha Tebe ale nyní milowati, chci Tebe také milowati. Miluji Tebe, nestončená dobroto! miluji Tebe, Wykupiteli můj! kterýž jsi mne tak welice milowal. Jak jsem mohl tak dlouho nepamětliv Tebe žiw býti! Děkuji Tobě, že's na mne nezapoměl. Kdyby's nebyl na mne pamatowal, byl bych nyní w pekle, kde bych neměl bolesti nad hříchů swými. Tato bolest, kterou w srdci swém nad tím cítím, že jsem Tebe urazil, tato toužebnost, kterou mám, abych Tebe hodně milowal, jsou dary milosti Tvé, která mne posud neopustila. Děkuji Tobě, Ježíssi, za to, a doufám, že wšechny ostatní dny žiwota swého Tobě věnuji. Wšeho se odříkám, a chci jen pamětliv býti, abych Tobě sloužil a se zalíbil. Připomínej mi vždy peklo, které jsem si zasloužil, a milosti, které's mi prokázal; a nedopouštěj, abych se kdy opět hřbetem k Tobě obrátil, a sám sebe do propasti můj zatratil. — Ó Matko Boží! pros za mne, hříšníka. Twá

přimluwa mne ob pekla uchránila; ji oswoboď mne, ó matko má! i od hříchů, který by mne samojediný opět do pekla odsouditi mohl.

3. Rozjímání.

Než všechna tato trápení nic nejsou proti trápení stráty. Ne w pekle, ani w temnostech, ani we smradu, aniž w řítu a ohni nezáleží peklo; trápení, které peklo vlastně peklem dělá, jest bolest, že Bůh pro duši stracen jest. Sw. Bruno dí: „Trápení nad trápení mohla by narůstena býti, kdyby jen Boha zbavení nebyli.“ (Serm. de jud. fin.) A sw. Jan Zlatoušlý: „Kdybyš i tisíc pekelných trestů wypočetl, nepojmenuješ předce žádného, kterýby této bolesti rovně byl.“ (Hom. 9 ad Pop.) A sw. Augustin dokládá, kdyby zatracenci se radovati mohli z twáře Boží, žeby docela žádného trápení necítili: „i peklo samo by w ráj proměněno bylo.“ (S. Aug. tom. 9. de tripl. hab.) Abychom o tomto trápení jenom nějaký pojem měli, pomysleme si tu příkladu, že někdo drahý kámen stratil, který za sto dolarů stál. Tato stráta jest mu jistě velmi nepříjemná; kdyby byl ale za dvě stě stál, tu by jeho mrzutost dvojnásobně tak welká byla; kdyby byl za čtyry sta se cenil, bylaby bolest jeho tím větší. Zkrátka, čím větší cena věci stracené, tím více roste i bolest. Jaké dobro ale stratil zatracenec? Nestončené dobro, Boha totiž; a proto, dí sw. Tomáš, cítí oni trápení takměř nestončené (D. Th. 1. 2. qu. 87. art. 4.). Téhož

pak trápení obávají se jedině swatí: „Tato bolest jest pro milující, nikoli ale pro opomru-
hující,“ praví sw. Augustin. Sw. Ignác z Loyoly zvolal: „Pane, každé trápení snesu, jen toho ne, abych Tebe zbařen byl.“ Té však bolesti nechápou hříšníci, kteří celé měsíce a roky bez Boha žijí, poněmadž tito bídníci v temnostech obcují. V smrti však poznají, jaké dobro stratili. Jak mile duše tento svět opu-
stí, dí sw. Antonín, pozná ihned, že pro Boha byla stvořena, a proto se vznáší hbitě, aby šla a nejvyšší své dobro objala; je-li ale v hříchu, Bůh ji zawrhne. Zočí-li honici pes jelena, a zdržuje-li jej kdo řetězem, jakého násilí nemynafládá, aby řetěz přetrhl, a kořisti se cho-
pil? Když se duše od těla rozdělí, bývá při-
rozeným způsobem k Bohu táhnuta; hřích ale ji od Boha dělí, a daleko do pekla odstrkuje: „Nepravosti naše rozdělili mezi námi a Bo-
hem našim.“ (Isai. 59, 2.) Celé peklo po-
zůstává tedy v prvním slově odsuzujícího or-
tele: „Odejděte ode mne zlořečení.“ Odejdě-
tež ode mne, řekne Ježíš Kristus, vyť nemáte,
tak tomu chci, nikdy více na tvář mou patřiti.
„Kdyby kdo i tisíc pekelných trestů vyjmenoval,
dí sw. Zlatoušlý (hom. 24. in Math.), předce
by nic nejmenoval, coby tak strážlivé bylo,
jako tento jediný, od Christa nenáviděnu býti.
Když Dawid Absolona odsoudil, aby se již
více před ním neokázal, tu přicházel trest tento
Absolonu tak veliký, že posílaje Joaba ku králi
řekl jemu: „Prosím, ať vidím tvář královu;

pať-li jeť paměťliv na nepravost mou, nechť mne zabije.“ (2. kn. král. 14, 32.) Když Filip II. v kostele křehčí velkého říše své viděl nepočetně státi, řekl jemu: „Nikdy více ať se přede mnou neokážete.“ To pať bolelo tohoto velmože tať, že domů šel a bolesti zemřel. Jaf to teprw bude, až Bůh bezbožnému ohlásí: Pryč ode mne, nechci tebe více viděti: „Stryji twář svou od něho, a naleznou jej vsseký zlé věci. (5. kn. Mojž. 31, 17.) Wy, řekne Pán w den soudný k zatracencům, nepatřite více ke mně, a já nejsem více váš. „Nezow jméno jeho: Ne lid můj: nebo wy ne (jste) lid můj, a já nebudu (Bůh) váš. (Ozeas 1, 9.)

Jaké muť jsou pro dítě při smrti otce, nebo pro manželku při smrti manžela, když takto řici musí: Otče můj, manželi můj, nebudu tě více viděti! — Ach, kdybychom nyní slyšeli duši zatracenou plakati, a kdybychom se ji otázali: proč pať pláčeš tať tuze? Ona by jen toto odpověděla: Pláči, proto že jsem Boha stratila, a jej více neužřím. Ach, kdyby přebídná w peklu alespoň Boha svého milowati a do jeho wůle se odewzdati mohla! Wšak nikoli; neboť kdyby to mohla učiniti, nebylo by peklo peklem; nestlastnice nemůže se do wůle Boží odewzdati, poněwadž nepřítelkyní wůle Boží se stala. Nemůže více Boha svého milowati; ona ho nenáwidí, a bude ho nawždy nenáwiděti, a to bude peklem jejím, Boha poznáwati jakožto nejwyšší dobro a se nucena widěti, ho spolu nenáwiděti, ať ho za nestonče-

už láskyhodného uznává. „Já jsem lásky Boží zbavený zlošyn,“ odpověděl ďábel, když se ho svatá Kateřina Janovská tázala, kdo by byl. Zatracený bude Boha nenáviděti a proklínati, a klna Boha klné i dobrodiní, kteréž mu prokázal, stvoření, vykoupení, svaté svátosti, obzvláště ale křest a pokání, a nejvíce nejsvětější svátost oltářní. Nenáviděti bude westkerých anjelů a swatých i swětíc Božích, zvláště swého anjela strážce, a swých swatých přimlůvců, a nejvíce matky Boží; přede wssemi ale tři božských osob, a mezi těmito hlavně Syna Božího (kterýž pro jeho spasení umřel); proklínati bude jeho rány, jeho krev, jeho umučení, a jeho smrt kříže.

P o w z b u z w á n í a p r o s b y.

Ach, Bože můj! Ty jsi tedy mé nejwnější dobro, a já jsem Tebe tak často dobrowolně stratil? Wěděl jsem dobře, že bych Tobě swými hříchy welkou offsklivosť způsobil, a milost Twou stratil; a předce jsem to učinil! Ach, kdybych newiděl Tebe, ó Synu Boží! probodeného na kříži za mne umíratí, neměl bych smělosti, abych od Tebe odpustění wyprossowal a očekáwal! Wěčný Otče! nepatr na mne, hled na milého Syna Swého, který Tebe pro wssechny o milosrdenství prosí; wyslyš ho, a odpust mi. Měl bych již tolik let w pekle býti, bez nádeje, že bych Tebe opět milowati mohl, a stracené Twé milosti opět podošáhl. Bože můj! lituji nade wssechno zlé této potupy, kterou jsem

Tobě učinil, když jsem přízně Tvé se sboštil, lásku Twou pro bídné vezdejšší kochání opomrhomal. O bych byl raději tisíckrát umřel! Jak jsem mohl tak slepý a nesmyslný býti! Děkuji Tobě, Pane můj! že mi čas dáwáš, abych učiněné zlo napravil. An se milosrdenstvím Twým ještě mně pekla nacházím, a Tebe, Boha svého ještě milovati mohu, chci Tebe milovati. Nechci více odkládati, se zcela a úplně k Tobě obrátiti. Miluji Tebe, nekonečná dobroto! miluji Tebe, živote můj, poklade můj, láska má a mé všecko! Spomínej mi, ó Pane! vždy na lásku Twou, kterou's ke mně měl, a na peklo, kde jsem býti měl, aby mne tato myšlénka vždy pobuzovala ke wzbuzování lásky k Tobě a k ustawičnému wolání k Tobě: miluji Tebe! miluji Tebe! miluji Tebe! — Maria, králowno má, nádeje a matka má, kdybys w pekle byl, nemohl bych Tebe již milovati. Miluji Tebe, ano miluji Tebe, matka má! a důvěřuji se w Tebe, a doufám, že již nepřestanu, Tebe a Twého i mého Boha milovati. Pomož mi, ó Maria! a pros Ježíše za mne!

XXVII. Rozwážowání.

O wěčnosti pekla.

„Z příjdu tito do trápení wěčného.“ Mat. 25, 46.

1. Rozjímání.

Kdyby peko nebylo wěčné, nebylo by žádným peklem. Utrpení, dlouho netrvající není

utrpením. Nemocnému uřezuje se boule, onomu vypaluje se rák: bolest jest sice velká; však ale, poněmadž brzy přestává, nejsou trápení ta příliš velká. Jak bolestné by ale bylo, kdyby toto řezání neb toto pálení týden aneb celý měsíc trvalo! Bolest-li ale velmi dlouho trvající jest, byť i sebe menší byla, jako n. p. nepatrná bolest očí, nebo nepatrná bolest zubů, předce se stává nesnesitelnou. Co mluvíme ale o bolestech? Z veselohra, aneb pěkný hudebný kus, trval-li by dlouho, nebo dokonce snad celý den, nemohl by se pro omrzení snést. A co kdyby měsíc nebo rok trval? — Pomni, jak teprve v pekle bude, kde se neslyší tatáž veselohra nebo hudba, kde se nejenom bolest očí nebo zubů cítí, kde se nejen bolest říznutí nebo řezaného železa čije: nébrž kde všechna trápení a všechny bolesti najednou na nás doléhají. A jak dlouho? Po celou věčnost! — „Mučení budou ve dne i v noci na věky věkům.“ (Zjev. 20, 10.)

Sm. víra nás učí, že jest věčnost, a není to snad jen nějaké minění, nébrž od Boha na mnohých místech osvědčená pravda: „Odejděte ode mne, zlořečení! do ohně věčného.“ (Mat. 25, 41.) Z půjdou do trápení věčného (tamtéž), „kteříž pokuty věčné trpěti budou,“ (2. Thes. 1, 9.) „každý ohněm bude šolen.“ (Marc. 9, 48.) Jako sůl k tomu slouží, aby se věci zachovály, podobně koná oheň pekelný službu sole, ztracence muče, a je spolu na živě zachovávaje. „Tamť tráví oheň,“ dí

sw. Bernard, „aby wždy udržowal.“ (Medit. cap. 3.). Nefloul-li by nesmyslným, jenžby se dal odsouditi k zawření na 20 neb 30 let do podzemního sklepu, aby se den wyrážeti a obwešelovati mohl? Kdyby peklo jenom sto let trvalo, wšak co prawím, sto let? Kdyby jenom dvě neb tři léta trvalo, bylaby to přede weliká nesmyslnost, pro chatrnou rozkoš se dáti na dvě neb tři léta k ohni odsouditi. Nejedná se tu o tiidcet, ne o sto, ani o tisíc, aniž o deset tisíc let, jedná se tu o věčnost, běži tu o to, abychom nesnášseli hrozná trávení, která se nikdy nestenci, nikdy ani na okamženi nezmenší. Oprawdu, dobře měli swatí, když, pokud živi byli a tudy také w nebezpečnstwí zatraceni se nacházeli, plakali a se trášili. Blažený poustemník Isaiáš, ačkoli w postu a kajícnosti žiw byl, přede často s pláčem wolal: „Ó já nebohý! posud nejsem z nebezpečnstwí zatraceni wy-swobozen!“

Powzbuzowání a prosby.

Ach, Bože můj! kdyby's mne byl dle mého pouhého zasloužení do pekla zawrhl, napotom ale Twým milosrdenstwím opět wytáhl: jak welikými díky byl bych Tobě za to powinen! a jak swatý život byl bych napotem započal! A nyní, an jsi mne před tímto pádem zachránil, co chceš učiniti? Mám Tě snad poznomu urážeti a k hučwu popouzeti, aby's mne skutečně do wězení zawrhl, kde lidé proti Tobě od-bojní hoří, a tak mnozí hoří pro mnohem men-

ſi hříchů, nežli jakých jsem se já dopustil? Ach,
 Vykupiteli můj! tak jsem předessle činil: místo toho, máje času mně od Tebe daného k oplakávání svých hříchů použiti, trávil jsem ho, abych Tebe na novo huňmal. Děkuji nešťoučené dobrotě Tvé, že mne tak dlouho snášela! Kdyby nebyla bez míry, jak by mne byla mohla tak dlouho snášeti? Děkuji Tobě tedy, že's na mne dosaváde s takovou trpělivostí čekal, a vzdávám Ti své díky obzvlášť za světlo, které mi nyní dáváš, abych poznal bláznovství své a příkoří, která jsem Ti učinil, zneuctivaje Tebe tolikerými hřichy. Jezíši můj! mám je v ošklivosti a želim jich z celého srdce; odpust mi pro umučení Tvé, a s milostí Svou mi pomoz, abych Tebe již nikdy neurážel. Právem musím se nyní obávat, že by's mne opustiti mohl, kdybych se ještě nějakého smrtelného hřichu dopustil. Ach Pane můj! volám k Tobě: pronikni mne touto bázní, obzvlášť teď, kdyby nepřítel zlý mne poznavou pokoušeti měl. Bože můj! miluji Tebe, a nechci Tebe více stratiti, přispěj mi Svou milostí. — Přijdiž mi ku pomoci také Ty, ó nejsvětější Panno Maria! a učiň, abych se v pokusech vždy k Tobě utíkal, abych Boha více nestratil. Maria! Ty jsi nádeje má.

2. Rozjímání.

Kdo jednou do pekla přijde, na věky nemůže ven. Tato myšlénka zatřásla Dawidem: „Ať mne nepotopí bouře vody, aniž pohltí mne

hlubina: aniž přiváčí nade mnou propašt úst
 svých. (Zalm 68, 16.) Svržen-li zatracenec
 w tuto propašt muť, zavře se ona a neotevře se
 nikdy, nikdy více. W pekle jest síce brána ke
 vycházení, ale žádných tam wrat uení k vychá-
 zení. Dolů přijde se ovšem, nikoli ale nahorů,
 praví Euseb z Emesy, a vysvětluje slova žal-
 misty takto: „Nedej, aby se propašt nade mnou
 zavřela; neboť kdž toho přijala, zavírá se od
 zbyra, a otvírá se od zdůla.“ Pokud hříšník
 žiw jest, může wždy ještě spaseení doufati; pakli
 ale od smrti w hřichu zachwácen, wsechna ná-
 děje pro něj zmizela. „Kdž umře člověk bez-
 božný, žádné nádeje nebude více.“ (Přisloví
 11, 7.) Ach, též by se zatracenci alespoň s
 lichou nádeji kojiti a tak ve své zoufalesti ně-
 jakou úlewu nacházeti mohli. Ubohý tento po-
 raněný a na lůžko své odsouzený jest síce od
 lékařů opuštěn; než on se ještě koi a těší
 slovy: kdož wi, jestli se po čase nějaký lékař
 nebo prostředek nenynalezne, abych ozdra-
 wěl? Quen po celý život na galeje odsouze-
 ný zlosynu dělá si též nádeji, řka: kdož wi, co
 se nestane, co by mne z těchto okow wyprostiti
 mohlo? Ach, kdyby mohl zatracenec, já řku,
 alespoň také tak říci: — „Kdož wi, neu-
 du-li některého dne tomuto žaláři?“ mohl by se touto
 lichou nádeji alespoň ssáliti. Wšak nikoli; w
 pekle uení ani pravé, ani liché, prázdné ná-
 děje; aniž jakého „Snad.“ „Postawím to proti
 twáři twé.“ (Zalm 49, 21.) Neustále spa-
 třuje nešťastník svůj zatracující ortel, že totiž

na věky věků: v této propasti musíme hříchy své oplakávat musíme. „Jiní procítí k životu věčnému a jiní k potupě, aby (ji) viděli vždycky.“ (Dan. 12, 2.) Proto trpí zatracený nejenom to, co každého osamžení skutečně trpí, nébrž jej mučí mimo to i muky věčnosti s myšlenkou: co nyní trpím, to trpěti mám bez konce: „Oni jsou břemenem věčnosti obtíženi,“ praví Tertullian. Prosímež tedy Pána, jak jej sv. Augustin prosil: „Pane, zde pal, zde řež, zde neussťtruj mne, aby's mne na věčnosti usťtril.“ Trápení tohoto života přejdou: „Střely Tvé přecháží, hlas hřimání Tvého v kole.“ (Žalm 76, 18.) Trápení vsťak onoho života nestončí se nikdy. Těchto trápení obávejmež se; obávejmež se oněch hromů, t. j. onoho hlasu hromového, zvěstujícího nám ortel k věčnému zatracení, který při soudu z úst soudcových proti bezbožným zazní: „Odejděte ode mne zlořečení! do ohně věčného.“ Praví se: „hřimání v kole;“ kole jest obraz věčnosti, pro kterou konec není: „Já jsem vyňal meč svůj z pošvy své, jenž nemůže zase odvolán býti.“ (Ezech. 21, 5.) Velký bude trest pekelný; co ale nás ještě více děšiti musí, jest, že tento trest neodvolatelný jest.

Alle jak? namítne zde newěrec, jak by to mohlo spravedlivé býti, aby hřích na osamžení trvající věčným trápením se trestal? Odpovídám: Smí se hřissník osměliti, Boha nestoučené slávy pro bídnou, na osamžení trvající rozkoš chtíti uraziti? I před svěťským soudem,

podotýká sw. Tomáš (1. 2. qu. 87, 7 art. 3.), vyměřuje se trest ne dle trvání, nébrž dle způsobu provinění: Zabiti něčoho, protože w okamžení spácháno bylo, netrestá se trestem na okamžení trvajícím. Za hřích smrtelný jest peklo malým potrestáním; neboť urážka nestončené welebnosti zasluhuje nestončený trest, dí sw. Bernardin Sienský. Poněwadž ale, dí učitel anjelský (Tomáš Aquinský), stvoření žádné- ho nestončeného trestu co do wnitřné prudkosti nebo sporosti schopno není, spravedlivě Bůh zařídil, že potrestání w rozsáhlosti nestončeným se stává.

Nad to newyhnutelně zapotřebí jest, aby tento trest byl věčný, a sice předně proto, že zatracenec za svou winu nemůže již zadošť činiti. W tomto životě může hříšník pokáním zadošť učiniti, pokud zásluh Christa Ježíše účastna se činí. Zatracenec jest ale od účastenství těchto zásluh wyloučen; an tedy Boha smířiti nemůže, a hřích jeho věčně trvá, musí i trápení jeho věčně trvati. „Nedáť Bohu utročení svého, a pracowati bude na věky.“ (Zalm 48, 8. 9.) Proto, dí Wincenc z Beauvais (lib. 2, str. 3.), wina musí se tam vždy trestati, a žádné- ho smíření nebude, poněwadž dle svědectví sw. Antonína hříšník tam nemůže litowati; a proto hněw Páně nad ním nebude nikdy zhlazen: „Vid, na něhož se hněwá Bůh až na věky.“ (Malach. 1, 4.) Nad to hříšník, kdyby mu Bůh i odpustiti chtěl, odpustění nikdy nežádá, a protože wůle jeho jest zatvr-

želá, a w nenáwisti proti Bohu utworzená. Innocenc III. dí: „Zawrženici nepokoří se více, nébrž zlomyslnost nenáwisti w nich ztuhne.“ A sw. Jarolím dí: „Nenasyceni jsou w žádosti, hřěšiti.“ (in Prov. 27.) Proto jest omšsem rána zatracence neshojitelná, poněwadž sám nikterak nechce ozdrowěti. „Bolest jeho ustawičná a rána zoufanlivá nechtěla se dáti zhojiti.“ (Jerem. 15, 18.)

Powzbuzowání a prosby.

Kdybych tedy nyní, Wykupiteli můj! zatracen byl, jak jsem to tak často zasloužil, bych w nenáwisti k Tobě, jenž jsi za mne umřel, zatwrzen. Ó Bože! jaké peklo by to pro mne bylo, Tebe nenáwiděti, kterýž mne tak welice milowal, a sám w sobě nestončená, milování hodná dobrota a spása jsi! Kdybych tedy nyní w pekle byl, nalezal bych se w tak neshastném stawu, že bych ani odpustění obdržeti nechtěl, které mi nyní podáváš? Ježíši můj! děkuji Tobě za toto nezasloužené milosrdenství, a an nyní odpustění dosáhnouti a Tebe milowati mohu, chci Tě milowati. Ty mi podáváš odpustění, a já Tebe o ně prosím, a doufám je také sřze zásluhy Twé. Želim všech urážek, které jsem Tobě, ó nestončená dobroto! učinil, a doufám, že mi odpouštíš. Miluji Tebe celou duší. Ach, Pane! A co jsi mi zlého učinil, že bych Tebe namoždý jako nepřitele svého nenáwiděti měl? Zlého lepšího přitele měl jsem kdy, kterýby pro mne

učinil a trpěl, co's Ty, ó Ježíši můj! pro mne učinil a trpěl? Ach nedej mně více do nemilosti Tvé upadnouti, a lásku Twou stratiti: dej mi prvé umřítí, než by mne toto největší neštěstí potkalo. — Ó Maria! strej mne celého pod Smůj ochranný pláští, a nedej, abych se kdy opět od Tebe vzdálil k zprotičení-se Bohu a Tobě.

3. Rozjímání.

Hříšníci bojí se v tomto životě nejvíce smrti, v pekle ale budou si jí nejtoužebněji žádati. „Gledati budou lidé smrti, a nenaleznou ji, a žadatí budou zemřítí, a smrt uteče od nich.“ (Zjev. 9, 3.) Proto psal sv. Jarolím: „Ó jak sladká byla by's těm, kterým's tak trpěla byla.“ (Ap. S. Bon. Solit.) Dawid dí, že smrt na zatracených se pásti bude: „Smrt je spase (žráti) bude.“ (Zalm 48, 15) Sv. Bernard vysvětluje to řka: „Jako koza na pastvě na křovích list obžírá, kořeny ale státi nechává, tak podobně pase se smrt na zatracených; každého okamžení zabijí je sice; nechává jim ale život, aby je ustavičně věčným trápením zabijela.“ Proto twrdí sv. Řehoř, že každého okamžení zatracený umírá, ačkoliv nikdy neumře: „Mstícím plamenům vydán, bude on napořád umírati.“ (Lib. 1. Mor. Cp. 12.) Velikou-li bolestí člověk umírá, každý ho lituje. Ó, by zatracený jen jediného měl, jenžby ho politoval! Ale nikoli, nebohý umírá každého okamžení bolesti, a nemá nikoho, aniž kdy koho

míti bude, jenž by s ním útrpnost měl. Císař Zeno, w jámě uzavřený, wolal: „Pro nebe otevřete mi!“ Nebyl ale wyslyšán, a nalezen jest w zoufalství mrtew, maje i maso na svých rukou zuby rozervané. Zatraccenci wolají z propasti pekelné, di sw. Cyrill Alexandrinský, nikdo ale nepřichází, jich oswobodit. „Oni křvíli, a nikdo neoswobozuje jich, oni pláčí, a nikdo nepolituje jich.“

A jak dlouho bude toto jejich neštěstí trwati? Wždy a věčně! W duchovních cwičeních patera Segneri mladšího, které Muratori sepsal, wypravuje se: že w Římě ďábel se nacházel w těle posedlého, a tázaný, jakby dlouho w pekle zůstati musel, udeřim rukou posedlého na stolicí zuřiwě odpowěděl: „Wždycky! vždycky!“ Hruza okolostojících byla tak welká, že mnozí mladíci římského semináře, jenž se při tom wynacházeli, wseobecnu zpowěď z celého života složili, a následkem tohoto kázání ze dvou slow pozůstávajícího život svůj přejinacili. — Nebohý Jidáš! Uběhlof více než osmnácte set let, co on w pekle hoří, a peklo jeho jest jako w počátku. Nebohý Cain! On se w ohni již přes pět tisíc osm set let trápí, a peklo jeho jest ještě jako w počátku. Jiný ďábel tázan: jak dlouho by to již bylo, co do pekla spadl? řekl: Od wčerejška! Jak od wčerejška? od-tussilo se; jak jest to možná, kdežto jsi již přes pět tisíc osm set let zatracen? On pak na to: Od wčerejška! — O, by's wěděl, co to slowo „Wěčnost“ říci chce, pak by's pochopil, že tisíc

let wzhledem na ni nic wice nejsou, nežli okamžení. Kdyby anjel ke zatracenci řekl: Vyjdeš z pekla, až uběhne tolik století, kolik jest kapek we wodě, kolik lupenů na stromech, a kolik zrnek písku w moři: mělby zatracenec wětší radost, nežli žebrák při poselství, že se králem stal. A opravdu! neboť wšechna tato století pomínou, a se nestončeněkrát zopakují, a peklo bude vždy opět jako z počátku začínati. Každý zatracený by s Bohem tuto smlouwu uzavřel: Pane, zwětší muky mé, jak mnoho chceš, nech ať tak dlouho trwají, jak dlouho se Ti líbí; jenom urči jistý čas, a já jsem spokojen. Wšak nikoli, nebudeť času wice; trouba božské spravedlnosti nebude w pekle jináče zagníwati, nežli: „wždycky, nikdy! — vždycky a nikdy!“ Zatracenci tážati se budou ďablů: „Strážný, co w noci? (Isai.. 21, 11.) Jak pozdě na noc? Kdy se skončí? Kdy pak konečně přestanou tyto trouby, tento smrad, tyto plameny, tyto muky?“ A dostanou za odpověď: „Nikdy, nikdy, nikdy!“ A jak dlouho trwati budou? Wždycky, vždycky! — Ach, Pane! osvět zaslepence, kteří těm, jenž jich prosí, aby sami sebe nezatracowali, odpowídají: Inu, když do pekla přijdu, musím to trpělivě snášeti. O Bože! kteří ani dost málo zimny nesnesou, kteří newydrží w příliš teplé světnici déle pobýti, kteří při každém malém zawadění neb potupení trpělivost stráci, — jak tam snesou trpělivé přebýwání w ohnivém moři, kde budou od ďablů sflapáni, od Boha a od každého opusštění na věky věkůw.

Powzbuzowání a prosby.

Ach, Otče smilování! Ty neopouštíš hledajícího Tebe! (Žalm 9. 11.) Já jsem se k Tobě spíše tak často hřbetem obrátil, a Ty's mne neopustil; Ty mne nepuštíš ani nyní, an Tebe hledám. Vito jest mi, ó nejvyšší dobro! že jsem ti milosti Tvé tak málo vážil, že jsem ti za marné nic dal. Patř na rány Syna Swého, wyslyš hlasu Jeho, jenž Tebe za odpustění prosí, a odpust mi! A Ty, ó Wykupiteli můj! dej, ať jsem vždy pamětliv mu, které's za mne wytrpěl, a nedej, abych kdy opět zapomínal na lásku, kterou's ke mně měl, a na newděčnost, kterou jsem tak často peklo zasloužil, abych vždy křivdu Tobě učiněnou oplakával, a vždy láskou k Tobě naplněný žil byl. Ach, Ježíši můj! jakou láskou bych měl k Tobě rozničen býti, rozpomenuli se, že jsem již po tolik let a někdy na věky věkůw w pekle hořeti měl, a když se rozpomenu, že's umřel, aby's mne wyswobodil, a mne takowou láskou od něho zachránil? Kdybych nyní w pekle byl, tu bych Tebe nenáviděl, a na vždy nenáviděl; ale nyní miluji Tebe, a vždy chci Tebe milovati! To doufám od krve Tvé. Ty mne miluješ, a já miluji Tebe nápodobně. Ty mne vždy milovati budeš, pakli se Tebe nespustím. Ach Spšiteli můj! uchraň mne před zklázon, a pak čin se mnou, cokoli chceš. Jád zaslужuji každý trest, a přijímám jej také, aby's mne před trestem pozbavení lásky Tvé zachrániti ráčil. —

Ó Maria, útočiště mé! jak často jsem sám sebe do pekla odsuzoval, a Ty's mne před ním uchránila! Ach vyproš mne z hříchu, který samotný mne milosti Boží zbavití a do pekla uvrhnouti může.

XXVIII. Rozvažování.

Hryzení svědomí zatracenců.

„Čerw jejich neumirá.“ Marc. 9, 27.

1. Rozjímání.

Pod tímto čermem neumírajícím vyrozumívá se dle vyjádření sw. Tomáše hryzení svědomí, kterým zatracenec w pekle věčně trápen bude. Rozličným hryzením bude svědomí zlého srdce hlodati; troje však nejvíce jej trápití bude: Myšlénka na malichernost a krátkost rozkoše, pro kterou sám sebe zatratil; že tak málo činiti měl, aby spasen byl, a konečně myšlénka na veliké dobro, jehož strátu utrpěl. První hryzení svědomí tedy, které zatracenec trpětí musí, bude: myšlénka, pro jak málo on k zahynutí přišel. Když Esau onu krmí z čočovice snědl, za kterou své prvorozenství prodal, počal, dí písmo, bolesti a lítosti kvileti: „Zařval křikem velikým.“ (I. kn. Mojz. 27, 34.) W jak hlasité kvilení a řvaní teprw zatracenec se dá, když pomyslí, že pro upokojení několika málo na okamžení trvajících a jedem nařazených žádostí věčnou říš radosti stratil, a že na věky ke smrti vždy trvající sebe tím odsou-

dil. Mnohem hořčeji plakati bude, nežli Jonatas plakal, když od Saule, otce svého, k smrti odsouzen byl, protože jenom něco málo medu snědl: „Okousseje okusil jsem maličko medu (na konci prutu, kterýž byl v ruce mé), a hle, já umírám.“ (1. kn. král. 14, 43.) O Bože, jaké přehořké výčitky bude si zatracenec dělati, až příčinu zatracení svého pozná? Jak nám přichází nyní minulý život? Jako sen, jako okamžení — Jak bude teprv onomu, kterýžto v pekle se páli, oněch padesát let, které na tomto světě prožil, přicházeti, když se v propasti věčné vynacházeti bude, kde pozná, že, když sto tisíc milionů let pominulo, předce jeho věčnost teprv začíná! Však co dím, padesát let života? Bylo pak těchto padesát let snad všech naplněno radostí? Jak? raduje se snad hříšník, který bez Boha žije, pomýšly nad hříchy svými? Jak dlouho trvají radosti hříšné? Několik málo okamžení — a celý ostatní čas jest pro toho, kdo v nemilosti Boží žije, čas trápení a muk! Jak budou tedy bídnému zatracenci ona okamžení přicházeti? A jak se mu bude obzvláště tento jediný a poslední hřích, kteréhož se dopustil, zdáti, pro který on v zahynutí přišel. Pro bídné zhmádilé kochání tedy, které na okamžení trvá, a sotva okuseno, jako vítr přechází, musím, řekne on, v tomto ohni bývati a hořeti pln zoufalivosti, a opuštěn ode všech, pokud Bůh Bohem bude, na věky věků!

P o w z b u z o w á n í a r o s b y.

Pane, ošvěť mne, abych poznal nespravedlnost, které jsem se proti Tobě dopustil, Tebe urážíje, a trest věčný, který jsem si tím přitáhl. Bože můj, citím náramnou bolest, že jsem Tebe urazil, než tato bolest potěšuje mne; kdyby's mne dle mého zasloužení do pekla byl zahrhl, pozůstávaloby w tomto hryzení svědomí peklo mého pekla, zpominaje si totiž, jak jsem se pro nepatrnou věc zatratil; nyní pať toto hryzení svědomí muě útěchu dává, a mne wzbujuje, abych w Tebe doufal, an's litujícímu odpustění slíbil. Ano, Pane můj, lito jest mi, že jsem Tebe urazil; přijímám tuto sladkou bolest, ano já Tebe i prosím, aby's ji zwětšil, a až do smrti mi ji nechal, abych vždy křiwdy Tobě způsobené hořce oplakával. Ježíši můj, odpusť mi! Ó Wykupiteli můj, jenž jsi, aby's nade mnou se smilowati mohl, samého sebe nessesřil, a, aby's mne před peklem uchránil, sebe k bolestné smrti odsoudil, smiluj se uede mnou! Učiň tedy, aby mne hryzení svědomí nad tím, že jsem Tebe urazil, ustawičně w strouffenosti udržowalo, a spolu k lásce k Tobě rozněcowalo, jenž jsi mne tak welice milowal, a s takowou trpěliwostí snášel, a nyní místo toho, maje mne trestati, mne ošwicením a milostí obohacuješ. Děkuji Tobě za to, Ježíši můj, a miluji Tebe, ano miluji Tebe více, nežli samého sebe, miluji Tebe z celého srdce. Tyť nemůžeš zapowrhnuoti milujícího Tebe. Miluji Tebe, nezamítej mne

od tváře Své. Přijmi mne opět na milost, a nedej, abych Tebe opět stratil. — Maria, matko má, přijmi mne za služebníka Svého, a spoj mne s Ježíšem, Synem Svým. Pros Ho, aby mi odpustil a mne lásku Svou a milost setrwanliwosti až do konce uděliti ráčil.

2. Rozjímání.

Sw. Tomáš di, nejtraplivější wýčitka zatracenců bude w tom pozůstáwati, že nahlídnou, jak se pro nic do záhuby uwrhli, jesto welmi lehko nebeskou slávu získati si mohli, kdyby jen byli chtěli. Druhým hryzením svědomí bude tedy myšlénka, že ke svému spasení jen tak málo učiniti zapotřebí bylo. Swatému Humbertu (jak se prawi), ukázal se prý zatracenec, řka: že největší bolest, která jej w pekle souží, jest myšlénka, že pro tak málo se do záhuby uwrhl, a že jen tak málo bylo zapotřebí činiti, aby byl spasen býwal. Tehdáž zwolá bídník: ó bych si byl násilí učinil a na tento předmět nebyl pohledl, ó bych byl tuto bázeň lidskou přemohl; ó bych se byl warowal této příležitosti, tohoto společníka, tohoto obchodu; nebyl bych zatracen. Řež bych se byl každý týden zpowídal; řež bych byl toto shromáždění a duchowní společnosti pilně nawštěwowal, denně w této neb oné knize čítal; řež bych se byl Christu Ježíši a Marii Panně odporoučel, nebyl bych opět klesl. Tak často jsem si umíňowal, to činiti, a nečinil jsem, započal jsem, a později zanechal jsem to opět, — a proto jsem konečně zahynul.

Trápení této výchýtky se zvoňtší upomínkou na příklady, které na ostatních svých přátelích a společnících měl, a ještě více spomínkou na dary, které mu Bůh tu posvěcení jeho propůjčil; a sice přirozené dary, jako: dobré zdraví, vezdejší statky, schopnosti, které mu Bůh dal, aby je dobře vynakládal a svatým byl; a na dary nadpřirozené, čili na dary milosti, jako: tolikrá osvěcení, nabádání, napominání, povzbuzování a tolikrá k napravení učiněného zlého propůjčená léta; nyní ale nahlížeti musí, že v onom žalostném stavu, do kterého přišel, času tu pomoci není více. Též uslyší, jak anjel Páně povolává a přísahou dosvědčuje, že tento čas pominul: „A anjel, kterého jsem viděl stojícího, přísáhl srze živého na věky věkůw, — že času více nebude. (Zjev. 10, 5, 6.) O jak ukrutně budou všechny tyto obdržené milosti jako dýkavé body srdce zatracencow probodávati, až uří, že nyní čas přšel, kde by mohlo věčnému zatracení se předejiti! Kvíleje s ostatními společníky svého zoufalství zvolá: „Pomínula žeň, skonalo se léto, a my wyswobození nejsme.“ (Jer. 8, 20.) Onť řekne: O bych ſi byl tu práci pro Boha dal, kterou jsem na své zatracení vynakládal — byl bych se velkým svatým stal; nyní ale nemám z toho ničeho, kromě hryzení svědomí, a trápení, které mne na věky mučiti bude. — Ach, mnohem více, nežli oheň a všechny ostatní muky pekelné, bude zatraceného myšlénka trápiti, že

mohl na vždy šťastným býti, nyní pak že na vždy nešťastným býti musí.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, Ježíši můj! Jak's mohl tak dlouho mne snášeti? Obracel jsem se k Tobě často kráte hřbetem, Ty's ale neopomíjel, po mně jíti. Já jsem Tebe tak často urazil, a Ty's mi odpustil, já jsem Tě urazil opětně, a Ty's mi odpustil na novo. Ach, dej mi účastnu býti oné bolesti, kterou's w zahradě Getsemanské nade mnou pocítil, tak že's krmí se potil. Vito jest mi, milý můj Vykupiteli, že jsem lásku Tvou tak špatně splácel! O wy zlořečené rozkoše! Wás si osklivím a proklínám; wyť jste mne připravily o milost Pána mého. Rozmilý můj Ježíši! nyní miluji Tebe nade všecko; odříkám se všech zakázaných žádostí, a wolím raději umříti, nežli Tebe opět uraziti. Ach, pro lásku, kterou's mne na kříži miloval, a božské Smé živobytí za mne obětował, dej mi světlo a sílu, abych pokusením odpíral, a w svěd-
ných úkladech pomoci u Tebe hledal! — O Maria, nádeje má, Ty můžeš všechno u Boha; wypros mi swatou setrwanlıwość; podošáhni mi, abych se od swaté Jeho lásky již nikdy neodloučil.

3. R o z j í m á n í.

Třetí hryzení svědomí zatracence bude popouštáwati w poznání velikého dobra, které stratil. Sw. Jan Zlatouřtý dí, že zatracenci budou wice myšlenkou, že nebe stratili, trápeni,

nežli ostatními pekelnými mukami. Nešťastná Alžběta, královna Anglická, pravila: „Dá-li mně Bůh ještě 40 roků vladařiti, chci se nebe odřici.“ Těchto 40 roků vladařství dostalo se jí, než co nyní řekne, tento svět již opustivši? Zajiště že již tak nesměšší. O jak zarmoucená a zoufanlivostí plná bude nyní, rozpomeneli se, že pro čtyřicet let vezdejší říše v strachu a úzkosti nyní říš nebeskou na věky stratila!

Bude ale zatracence na věčnosti nejvíce smoutiti poznání, že nebe a nejvyšší dobro, Boha svého, ne snad odporným osudem neb něčí zlomyslností, nýbrž vlastní vinou stratil. Onť bude nahlížeti, že pro nebe stvořen byl; bude nahlížeti, že Bůh mu na svobodné vůli nechal, věčný život nebo věčnou smrt sobě zísťati: „Před člověkem život i smrt, — co se mu bude líbiti, dáno bude jemu.“ (Ekk. 15, 18.) Bude tedy nahlížeti, že v moci jeho bylo, věčně šťastným se státi, kdyby byl jen chtěl; a spolu bude nahlížeti, že se do této propasti muť sám dobrovolně uvrhl, z níž nikdy již nevymůže, aniž ho kdo vyprostiti může. Zatracený bude dále tolik svých přátel spasených viděti, kteří v těchto a snad ještě ve větších nebezpečnostech hříchu byli, kteříž ale věčného spasení dosli, poněvadž se hříchu zdrželi Bohu odporoučejíce se, aneb, také-li kdy klesli, hned zaš se pozdvihli a Bohu odemzdali. On pak nechť se hříšným konec učiniti nešťastně do pekla se uvrhl, aby v tomto moři muť ustavičně se trávil bez nádeje na vysvobození. Milý křesťane! byl-li's prvé

také tak nesmyslný, že's ráj i Boha pro bídnou rozkoš stratiti chtěl, napraw teď hned chybu svou, pokud čas jest. Nebuď déle tak nesmyslný, a třes se, aby's snad nesmyslnost svou na věky oplakávat nemusel. Kdož wi, není-li to rozjímání, které čteš, posledním zawo-láním Božím na tebe? Kdož wi, nyní-li ži-wota nezměníš, jiného-li ještě hříchu se dopu-štíš: neopustí-li tě Bůh, a nezavrhne-li tebe do pekla, aby's věčně mezi zášturem posetilců tr-pěl, kteříž w pekle jsou a blud svůj sice wy-znávají: „tedy jsme pochybili!“ — ale z pouhého jen zoufalství, jesto nabližejí, že chybu napra-witi již nemohou. Láká-li tedy ďábel tebe po-znou k hříchu, zpomeň si na peklo, a utíkej se k Bohu a k nejbлаhoslawenější Panně, zajiště myšlénka na peklo tebe před peklém uchrání. „Bomni na poslední věci své, a na věky nez-hřešiš (Eccl. 7, 40.);“ neboť myšlénka na peklo působí, že se k Bohu útočíš bře.

Powzbuzwání a prosby.

Ach nejvyšší mé dobro, jak často jsem Tebe pro pouhé nic stratil, a zasloužil, Tebe na věky stratiti! Potěšuji mne však slova proroka: „ať se weselí srdce hledajících Hospo-dina.“ (Zalm 104, 3.) Nemusím se tedy nádeje spustiti, že Tebe, Boha svého, opět na-ležnu, Tebe-li jen z celého srdce hledám. Ano, nejsladší Pane! nyní toužím po milosti Tvé více, nežli po kterémkoli dobru. Rád chci vše-chno, i život stratiti prvé, nežli abych poznou

Tmou lásku stratil. Miluji Tebe, Stvořiteli,
 nade všecko, a že Tebe miluji, proto jest mi
 líto, že jsem Tebe urazil. Ty, ó Bože můj,
 kteréhož jsem stratil a zapomřhl! odpust mi nyní
 hned, a dej se opět ode mne nalezt; neboť
 nechci již nikdy Tebe stratiti. Mne-li ale po-
 znovu na milost přijmeš, chci všechno opustiti,
 a láskou k Tobě jedinému přilnouti; tak to
 doufám od milosrdenství Tvého. Otče věčný!
 vyslyš mne pro Ježíše Christa; odpust mi, a
 propůjč mi milost, abych se nikdy více od Tebe
 neodloučil; neboť kdybych Tebe poznov dobro-
 volně stratil, musel bych se obáwati, že od
 Tebe docela opustěn budu. — Ó Maria, ó
 prostřednice hříšníků! zprostředkuj také mně po-
 koj s Bohem, a drž mne pevně pod ochran-
 ným pláštěm Svým, abych ho nikdy více
 nestratil.

XXIX. Rozwážowání.

D n e b i.

„Žármutek váš obrátí se w radost.“ Jan 16, 20.

1. Rozjímání.

Snažme se soužení tohoto žiwota trpělivě
 snášeti, obětující se Bohu za ona utrpení, která
 Ježíš Christus z lásky k nám wytrpěl, a doufá-
 ním nebe vždy nové zmužilosti nabývejme.
 Všechny nynější strasti, bolesti, úzkosti a pro-
 následování konec wezmou, a když budeme spa-
 sení, w království blahoslavených w samou ra-

dost a rozkoš se promění. Sám Pán nás tak povzbuzuje: „Zarmutek váš obrátí se v radost.“ (Jan 16, 20.) Rozvažujme tedy dnes, co jest nebe. Než co mohu vám o nebi říci, jestto ani nejoswícenější swatí nemohli nám onu radost pochopitelnou učiniti, kterou Bůh svým věrným služebníkům připravil. Dawid newěděl o tom nic jiného říci, leč že ráj přezádoucí dobro jest. „Jak jsou milí stanové Tvoji, Hospodine mocnosti.“ (Zalm 83, 2.) Ty ale swatý Pawle, jenž jsi až do nebe wytržen byl, řci ty nám aspoň něco, co jsi tam widěl. Nikoli, di apostol, není možná vyjádřiti, co jsem widěl. „Nebeské radosti jsou tajná slova, kterýchž neskupiti člověku mluвити.“ (2. Cor. 12, 4.) Jsouť tak veliké, že se nedají vyjádřiti, nébrž toliko okoušeti. Já mohu vám jen tolik říci, di tyž apostol: „Oko newidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské newstoupilo, co připravil Bůh těm, kteříž Bůh milují.“ (1. Kor. 2, 9.) Žádný člověk na zemi newiděl, neslyšel, aniž pochopil krásy spokojenosti, radosti, které Bůh těm připravil, kdo Bůh milují.

My nejsme ani schopni, abychom pochopili, co dobrého na nás v nebesích čeká, poněmadž sobě toliko o věcech pozemských pojemi činiti můžeme. Kdybyť koně mohli něco pochopiti a mluвити, a kdybyž svědčeli, že jejich Pán k zasnoubení svému velikou hostinu připravil, jistě žeby se domýšleli, že počastování to v ničem jiném pozůstáwati nebude, leda v dobrém seně,

v dobrém ovsu a ječmenu; neboť koně o
 jiné potravě ani pojemu nemají. Též tak se
 nám vede, chceme-li si něco z věcí nebeských
 představit. Hvězdnatá obloha v pěkné letní
 noci působí jistě spanilé podívání; poskytuje
 to rozkoš, když zjara člověk z břehu na tichou
 hladinu mořskou se dívá a vůkol pahorky li-
 stím a sspendlicím se odívají a vcelebné ticho
 jenom po chvílích ryba se vymršťující přetrhuje.
 Rozkoš jest to, v zahradě se procházeti, jenž
 jest ovoce a květin plná, kterou čerstvé pra-
 meny protínají a zpěv ptáci oživuje. Tu snad
 mnohý řekne: Ó jaký to ráj! jaké to nebe na
 zemi! Než nikoli, dobra nebeská jiného jsou
 způsobu! Bychom jen ze vzdálí něco o nebi
 pochopili, představmež sobě, že ono jest sídlo
 všemohoucího Boha, Boha, jenž chce duffem,
 které miluje, radost připravit! Sv. Bernard
 táže se: chceš věděti, co v nebi jest? Nicého
 se tu tu nenalezá, co ty nechceš. Všechno
 jest tu, čeho si žádáš. „Tamť není nicého, co
 se ti nelíbí, a všechno jest tam, co se tobě
 líbí.“

Ó Bože! co řekne duffe vstupující do této
 země blaženosti? Představme sobě, že panna
 nebo mládenec umírá, tento svět opouští, když
 se byl láске Christa Ježíše věnoval. Duffe
 se hned před soudce představuje, on pak ji ok-
 jímá a za blahoslavenou prohlašuje. Tu ji vítá
 velmi přívětivě její anjel strážce, ona pak mu
 děkuje za prokázaná přispění, načež anjel k ní
 di: Muže tedy, krásná duffe, buď jen hodně

wesela, ty's blahoslavena : pojď, na twář Pána
 svého patřit. A ejhle; již twapí dusse strze-
 vblakny, již nad obory a hvězdy wystupuje a
 do nebe wchází. Ó Bože! co řekne, až ponej-
 prw do této blažené vlasti wtročí, a ponejprw
 na toto přeutěšené město pohledne? Anjelé a
 swatí půjdou ji wstříc, a ji hlučně uwítají; co
 za radost bude napotom mítí, když její přibuzní,
 kteří již dříve do nebe přišli, a její swatí pa-
 tronové ji wstříc přijdou? onas bude chtítí na
 kolena swá podnouti, a jim swou úctu složití;
 než tito swatí řeknou ji: „Hleď, aby's toho ne-
 činila, neboť jsem spolumlužebník twůj.“ (Zjev.
 22, 9.) Nato bude wedena, aby nejblahosla-
 wenější Panně Marii, jakožto královně nebes,
 nohy políbila. Co za upřimnou lásku pocítí
 dusse, když ponejprw božskou tuto Matku naučí
 se znáti, která tak wěrně po ní stála, aby k bla-
 hoslavenství přišla. Tehdáž dusse pozná wsse-
 chny milosti, kterých jí Marie podosáhla, načež
 kožská matka ji obejmě. Nebes králowna sama
 dusší napotom k Ježíšší sprowodi, jenž ji hned
 jako swou choť přijme, řka: „Pojdiž z
 Libanu choti má, - pojď: budeš korunovaná.“
 (Píseň Šalom. 4, 8.) Raduj se nyní; pře-
 šly již šle, trápení a starosti, přijmiž korunu
 wěčnou, kterouž jsem ti swou křwí wydobil.
 Kouecně powede ji Ježíš k Swému nebeskému
 Otci, aby také od Něho byla požehnána. On
 obejmě ji a žehnaje řekne: „Wejdiž w radost
 Pána svého,“ (Mat. 25, 21.) a toutčž bla-
 ženosti ji oblaží, kteréž sám požívá.

Pomuzbužowání a prosby.

Ejhle, ó Bože! newděčnůka u nohou Twých. Ty's jej sice pro nebe stwořil; on wšak Tebe pro bidná potěšení často w twář odporowal, a raději do pekla odsouzen býti chtěl. A wšak doufám, že's mi již wšechny tyto učiněné křowdy odpustil, kterých wždy poznowu želeť a až do smrti želeť chci, aby's je wždy po znowu odpouštěl. Ale, ó Bože! by's mně i odpustil, zůstane předce wždy prawdou, že jsem se osmělil, Tebe, Wykupitele swého, zarmoutiti, kterýž jsi život za mne obětowal, aby's mne do trálowství Swého wziti mohl. Twé milosrdenství, ó Ježíši můj! budiž wždy chwáleno a welebeno! neboť jsi mne přehojnou trpěliwostí snášel, a místo toho, maje mne trestati, rozmnožil jsi ještě milosti, oswěcowání a napomínání. Poznávám, ó Spasiteli, že sám spaseení mého žádáš, že sám mne we Swé vlasti míti chceš, abych Tebe wěčně milowal. A wšak také chceš, abych Tebe spíše již zde na tomto světě hodně milowal. Ejhle, ó Bože! já chci Tebe milowati. Kdyby ani nebe nebylo, chtěl bych Tebe předce, pokud žiji, z celé duše a ze wšší síly své milowati. Dosti mi na tom, že wím, Ty, Bože můj! že ode mne milowán býti žádáš. Ježíši můj! přispěj mi Swou milostí ku pomoci, neopouštěj mne. Dusse má bude wěčně trwati; proto budu Tebe buď wěčně milowati, aneb wěčně nenáwiděti. Ach žádám

na věky Tebe milovati, a proto chci Tebe v životě tomto co nejvroucněji milovati, abych Tobě v životě onom s nejvřelejší láskou oddán byl! Mlož se mnou, jak chceš, jenom lásky Tvé mne nezabavuj, a čím pak se mnou, co se Tobě líbí. Ježíši můj! zásluhy Tvé jsou nádeje má. — Ó Maria! v přimlovu Tvou se důvěřuji zcela a úplně. Ty's mne uchránila před peklem, když jsem v hříších byl, nyní, an po Bohu toužím, zajisté mně přispěješ, abych se stal svatým.

2. Rozjímání.

Když bude do blahoslavenství Božího vstoupila, nebude ničeho více, co by jí protivné bylo, aneb co by jí zarmoutiti mohlo. „Setře Bůh vsselickou slzu z očí jejich; a smrti více nebude, ani křivení, ani křiku, ani bolesti nebude více, nebo první věci pominuly. I řekl ten, kterýž seděl na trůnu: Gle, nové činím vssecky věci.“ (Zjev. 21, 4. 5.)

V nebi není žádné nemoce, žádné chudoby, žádné obtížnosti, tam není změny dnů a nocí, zimy a tepla: tamť jest ustavičný jasný den, ustavičné, vždy rozkošné jaro. Tamť není pronásledování aniž závistí, v onom království lásky milují se vssickni upřímně, a každý se raduje z toho, že se druhému dobře vede, jakoby to sám okoušel. Tam také není strachu; neboť bude v milosti utvořená nemůže nikdy hřěšiti, aniž Boha svého stratiti. „Gle nové činím vssecky věci.“ Vssecky věci jsou nové, a vssé-

chy věci obveselují a nasycují ji, tam jest vše-
chno, coko-li chřeš. Tam bude oko dokonale
uspokojeno, spatřujíc toto překrásné město : „Mě-
sto dokonale krásy.“ (Pláč Jer. 2, 15.) Jaké-
útěchy by neposkytovalo město, jehož dlažba by
z křišťálu byla, paláce ze stříbra se zlatými
střechami, a všechno květinovými věncemi o-
kráslené. Jak mnohem krásnější ale bude mě-
sto nebeské! Jaké podívání způsobí občané
města tohoto, ježto všickni oděvy královské
nosí, poněvadž všickni králové jsou; neboť
sv. Augustin dí : „Kolik občanů, tolik též králů.“
Jaké bude teprv podívání na Marii, která
krásněji ještě, nežli celé uče, švítí se bude!
Jaké konečně na beránka Božího, na ženicha
Ježíše? Sotva že sv. Tereša ruku Ježíše
Christa zocíla, oněměla pro tak velikou krásu.
Čich bude libeznými zápachy nebes uspokojen;
a sluch nebeským libohlasem obveselován. Sv.
Frantisek Serafinský slyšel jedenkrát od anjela
jediný zvuk hlasu, a bylby bezmála libezností
umřel; jaká radost musí teprv býti, slyšeti
všechny svaté anjely v celých sborech veleb-
nost Boží prozpěvovati? „Na věky věkům
chváliti budou Tebe.“ (Žalm 83, 5.) Jak
libezně ale přede vším bude z milostných úst
Marie chvála Boží zaznívati? Hlas Marie
v nebi, dí sv. Frantisek Salešský, bude zazní-
vati jako hlas slawivů v křoví, který nad
zpěv všeho ostatního ptactva předčí. Slowem,
tam jsou všechny radosti, kterých si jen žádati
můžeme.

Než všechny tyto posud vyobrazené radosti jsou to nejmenší, co dobrého v nebi jest. Dobré, které vlastně nebe nebem činí, jest nejvyšší dobro, Bůh sám. Všecho, co očekáváme, bí sv. Augustin, můžeme jediným slovem poznamenati: Bůh. — Odměna, kterou nám Pán zaslibuje, nepozůstává jediné v krásných věcech a ostatních radostech tohoto blaženého města; nejhlavnější odměna jest Bůh sám; neboť tam se spatřuje a miluje Bůh tváří v tvář. „Jáť jsem odplata tvá příliš veliká.“ (I. kn. Mojž. 15, 1.) Sv. Augustin dí: „Kdyby Bůh dal na tvář svou ztracencům patřiti, samo peklo by v okamžení proměněno bylo v příjemný ráj.“ (Tom. 9. de tripl. habit.) A dokládá, kdyby z tohoto světa odloučená duše svobodně voliti mohla, buď aby Boha viděla a do pekelného trápení přišla, aneb aby ho neviděla a od pekla osvobozena byla: raději by na Boha patřiti a v mukách zůstatí chtěla. Této radosti, na Boha tváří v tvář patřiti a jej milovati, nemůžeme arci v tomto životě pochopiti; můžeme ale něco z toho tušiti vědouce, jak láska Boží již v tomto životě sladká jest, takže na tomto světě nejen duše svatých, nébrž téměř i těla jejich nad zem povzněsli. Sv. Filip Neri byl jednou i se stolicí, na níž se držel, do povětří pozdvížen. Sv. Petr z Alkantary byl nápodobně tak násilně vyždvížen, že strom, jejž objal, z kořene vyvrátil, a s sebou táhl. Dále víme, že svatí mučedníci sladkostí lásky Boží i uprostřed muk jásali.

Když sw. Wincenc mučen byl, mluvil, dle zprávy sw. Augustina, takovým způsobem, jako by jiný mučen byl, a jiný mluvil. Když sw. Wawřinec na cestě se pekl, posmíval se tyranu, řka: „Obrát mne a jez;“ neboť, di dále swatý Augustin, láskou Boží roznicený swatý Wawřin necítil palčivosti ohně. Jakou slast pocítuje i hříšník zde, hříchů skrousseně oplakávající! Proto di sw. Bernard: „Již-li tak sladké pro Tebe plakat, jak sladké teprve bude, ž Tebe se radovati?“ Jakou slast dusse cítí, která w modlitbě papyřkem božské lásky tknutá poznává, jaké milosrdenství Bůh na ní vykonal, jakou lásku Ježíš Kristus k ní měl a posud má! Tu dusse se rozplývá a láskou u vytržení přichází. A předce newidíme na tomto světě Boha tak, jak skutečně jest, widímeť jej zde jen temě w podobenství. „Nyní widíme Boha skrze zrcadlo w podobenství: tehdaž pak twáří w twář.“ (1. Cor. 13, 12.) Nyní máme obwazeť na očích, a Bůh stojí za oponou wiry, a nedává se widěti; ale docela jináče to uěkdy bude, až obwazeť s oči nassich se sejme, a opona se wyzdvihne, a my na Boha twáří w twář patriti budeme! Tu uwidíme, jak krásný, jak welký, jak spravedlivý, jak dokonalý, a jak milosrdný a milování hodný Bůh jest!

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach nejwyšší dobro! já jsem bídník, který se od Tebe odvrátil a lásky Twé odřekl. Proto

nezasluhuji, abych Tebe uviděl, aniž abych Tebe miloval. Ty's ale, smilowaw se nade mnou, sám se sebou smilování neměl a sebe odsoudil k bolestné a potupné smrti kříže. Twá tedy smrt dáwa mi náději, že někdy na twář Twou patřiti, z toho se radowati a napotom ze wšší sily swé Tebe milowati budu. Nyní ale, jsa ještě w nebezpečenstwi, Tebe na wždy stratiti, nyní, an jsem strze hříchů swé Tebe tak často stratil, co mám po celý ostatní ještě čas života činiti? Mám neustáwati Tebe urážeti? Nikoli, Ježíši můj, já mám w offlivosti a nenáwidím urážek Tobě učiněných: jest mi na nejwšš lito, že jsem Tebe urazil, a miluji Tebe z celého srdce. Měl by's ale dussi zawrhnouti, která hříchů želi a Tebe miluje? Nikoli, wímť to dobře, co's prawil; že Ty, milý můj Wykupiteli! žádného zawrhnouti nemůžeš, kdo s lítostí k nohoum Twým přichází: „Kdož ke mně přichází, newyrhnu wen. (Jan 6, 37.) Ježíši můj, opouštím wšsechno, a obracím se k Tobě; objímám Tebe, tisknu Tebe k srdci swému; obejmiž i Ty mne, a přitiskni mne k srdci Swému. Dsměluji se tak mluwiti; neboť mluwím a jednám s nekonečnou dobrotou: mluwímť s Bohem, který z lásky ke mně dobrowolně a rád umřel. Nejdražší můj Spasiteli, dej mi setrwanliwost w lásce k Tobě. — Nejmilejší matko má, Maria! obdrž mi tuto setrwanliwost pro lásku Swou k Ježíši Christu. Tak doufám, tak to budiž.

3. Rozjímání.

Zde na tomto světě dušiči Boha milující a v bezutěšnosti žijící nic více nezarmucuje, jako bázeň, že Boha nemiluje, a že od Boha milována není. „Nemí člověk, zdali lásky čili nenávisťi hoden jest.“ (Kaz. 9, 1.) V nebi ale jest duše ujistěna, že Boha miluje, a od Boha milována jest; onať widí, jak jest blaženě do lásky Pána svého ponořena, a od Pána jako drahá dcera objata a poznává též, že tato láska na věky nikdy neustane. Tato wroucnost lásky duše rozněcuje se ještě více patrným poznáním, jak veliká to láska Boží byla, když pro nás člověkem se stal i umřel; poznáním, jakou lásku nám proukázal ustanovením nejsvětější svátosti, kde se Bůh za pokrm čerwu této země dává. Tehdáž duše také patrně wšechny milosti pozná, kterých Bůh jí udělil, an ji od tolíkerých pokusů a nebezpečností skázy oswobodil; též bude nahlížeti, že soužení, pronásledování a stráty, kteréž neštěstím a trestem Božím nazýwala, byly samé důkazy lásky a prozřetelnosti Boží, kterými Pán dušiči do nebe přivésti chtěl. Pozná showiwajicnost Boží, an ji wzdor tolíkerých hříchů snášel, a jeho slitování, kteráž jí proukázal dáním tolika světla, poznání a lastawých napomenutí. S blažené wysošti bude mnohé duše w pekle widěti, které pro méně hříchů, nežli se ona dopustila, zatraceny byly; samu pak sebe spatří zachráněnu, Boha mající a ujistěnu, že toto nejwyšší do-

Bro již na věky stratiti nemůže. Blahoslavený bude tedy neustále požívatí blahoslavenství, a ono mu bude každého okamžení po celou věčnost vždy novým přícházeť, jakoby je právě ponejprv požíval. Vždy bude po této radosti bažiti, a vždy bude ji v sobě okoušeti; vždy spokojen a vždy po ní žíjniv; vždy po ní lačen, a přede vždy nasycen, poněvadž toužebnost po nebi nezpůsobuje trápení, aniž požívání jakého omrzení. Zkrátka, jako zatracenci jsou nádoby plné zlosti, tak jsou blahoslavení nádoby plné radosti, tak sice, že nemají, čeho by si žádali. Svátá Terezie dí: i na tomto světě, když Bůh duši do winného sklepu, to jest, do požívání božské své lásky uvede, činí ji blaženě opojenou tak, že náklonnost ke všem věcem vezdejšími trati. Vtroučí-li ale wyvolení do nebe, budou dokonaleji, jak Dawid dí: „opojení od hojnosti domu Tvého!“ (Žalm 35, 9.) Tehdáž se stane, že duše, nejvyšší své dobro bez záclony spatřující a objímající, celá láskou opojena bude tak, že blaženě se stratí v Bohu, na sebe zapomene, a na nic jiného myšleti nebude, leč jakby toto nekonečné dobro hodně chváliti a velebiti mohla.

Swírají-li nás tedy kříže tohoto života, tu povzbuzujme se nádeží na nebe, abychom je trpělivě snášeli. Když se opat Josimus svatou Marii Egyptskou na konci jejího života ptal, jak mohla tolik let na poušti vydržeti? odpověděla: „V nádeji na nebe.“ Když sv. Filipu Meri kardinalská hodnost podávána byla, wyho-

díl světi klobouk do powětří wolaje: Ó nebe, ó nebe! Slyšel-li bratr Jiljí, frantisskán, jen slovo „nebe“ wyslowiti, býwal wytržením do powětří wyzdwižen. Býwáme-li bidami tohoto světa soužení, pozdwihněmež oči k nebi a w toužebnosti se těssme slowy: Ó nebe, ó nebe! — Pomněmež, že jedenkrát, zůstaneme-li Bohu wěčni, nasse trápení, bídy a starosti konec wezmou a že budeme do blažené wlasti wpusttění, a dokonale šťastni, pokud Bůh — Bohem bude. Ejhle, již očekávají nás swatí, čeká Maria a Ježíš na nás s korunou w ruce, aby nás za krále věčného králowství učinili.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Milý můj Spasiteli, Ty's mne učil, Tebe profiti: Přijď králowství Twé. Prosim Tebe nyní, aby králowství Twé do duše mé přisslo, tak, aby zcela Tobě přináležela, a Tebe, nejvyšší dobro! měla. Ó Ježíši můj! Ty's ničeho neopominul, aby's mne zachoval, a Sobě lásku mou získal; učin mne tedy spasena; a celé mé štěstí w to wlož, abych Tebe w tomto i w onom životě stále milowal. Ach, tak často jsem se k Tobě hřbetem obracel, a předc mi zjewuješ, že w nebesích na věky věkůw takowou láskou mne objímati budeš, jakobych Tebe nebyl nikdy urazil; i jak bych mohl, toto wěda, jestť něco jiného, kromě Tebe milowati, jestto widim, že mně, ačkoliw jsem tak často peklo zasloužil, nebe dáti chceš? Ach, Pane můj, kěz bych Tebe nebyl nikdy urazil! Ó kdybych

ještě jednou se narodil, vždy bych Tebe miloval! Co se však stalo, stalo se již. Nyní nemohu nic jiného činiti, leč tento zbytek života svého Tobě obětovati. Ano, Tobě se dávám zcela a úplně; docela vzdávám se láске Tvé. Odstupte ze srdce mého vy tveždejší náklonnosti, uprázdňte místo Bohu mému, neboť on chce je celé míti. Vláštní úplně se mnou, ó Vykupiteli můj, láska má, Bože můj! Od této chvíle chci jen toho pamětliv býti, abych se Tobě líbil. Podporuj mne milostí Smou, to i doufám od zásluh Tvých. Rozmnož ve mně vždy více lásku a toužebnost, Tobě se dobře zalíbiti. Ó nebe, ó nebe! kdy ó Pane! budu na Tebe tváří v tvář patřiti, a kdy se s Tebou spojím bez strachu strátý? Ach, Bože můj! drž nade mnou ruku Smou, abych Tebe snad na novo neurazil. — Ó Maria! kdy se konečně v nebi u nohou Tvých spatřím? Pomoz mi matko má! a nedej, abych zatracen byl a Tebe i Syna Tvého vzdalovati se musel.

XXX. Rozvažování.

O M o d l i t b ě.

„Proste, a bude vám dáno, . . . neboť každý, kdož prosí, bere.“ Luk. 11, 9. 10.

1. Rozjímání.

Netoliko na tomto, nébrž i na tisíce jiných místech starého i nového zákona slibuje Bůh vyslyšeti, kdo ho prosí. „Wolej se mně, a

wyslyššim tě.“ (Jer. 33, 3.) „Vzývej mne . . ,
 vytrhnu tebe,“ (Zalm 49, 15) a ze všech
 nebezpečností wysvobodím. „Budete-li zač
 prositi mne, ve jménu mém to učiním.“ (Jan
 14, 14.) O cokoli sřrže zásluhy mé žádáte,
 chci učiniti. „Cožkoli budete chtiti, prosťež a
 stanef se wám.“ (Jan 15, 7.) Žádejte, jak
 mnoho chcete; prosťte jenom, a účastni se toho
 stanete. Nad to ješť ješťtě mnoho jiných podob-
 ných míst. Proto prawil Theodoret: Modlitba
 sice jenom jedna ješť, awššak wšseho podobahuje.
 Sw. Bernard dí, že, prosíme-li, Bůh nám zá-
 dané milosťi uděluje, aneb ješťtě užitečnějšť
 dává. (Serm. 5. in fer. 4. Cinee.) A mo-
 dlení pomzbuzuje nás prorok ujistěním, že Bůh
 ke wzýwajícím Ho plu ješť milosřdenstwi: „Ty
 jšť, Pane, líbezny a tichý, a mnohého milosř-
 denstwi wšsem požiwajícím Tě.“ (Zalm 85. 5.)
 Ješťtě wíce smělosti nám ale swatý Jakub do-
 dává, řka: „Ješťliže pať kdo z wás potrebuje
 moudrosti, žádejž (i) od Boha, kterýž dává
 wšsechněm hojně, a neodmlowá: a budeť jemu
 dána.“ (Jak. 1, 5.) Tento Apostol dí, bý-
 wá-li Pan prosen, že On ruce své rozprostírá
 a dává wíce, nežli se od Něho žádá: On dává
 wšsechněm hojně, a ničeho neomlowá. Řiwd
 jemu učiněných newyčítá, a zdá se, o něco-li
 prosen býwá, že na wšsechny mu učiněné uráž-
 ky zapoměl.

Swatý Jan Klimak dí, že modlitba jako-
 řka Bohu násili čini, aby nám udělil, co po
 Něm žádáme. Ješťi ale toto násili Bohu milé, jak

Tertullian poznamenává. To pak odtud pochází, jak sw. Augustin dí, že Bůh větší toužebnost má, nám dobrodiní pronázati, nežli my, je obdržeti. Poněwadž Bůh dle své bytosti nekonečná dobrota jest, jak sw. Leo píše: proto nejwroucněji žádá, své dobroty nás účastnými učiniti. Ano, dí swatá Magdalena z Bazzis, Bůh jest dušší, Ho prosící, takorča zamázan; neboť ona Jemu cestu otwírá k uspokojení žádosti své, aby milostí nám udělil. Také Dawid dí, že tato dobrota Páně — spěšně wyslýchati toho, kdo ho prosí, — jemu poznati dala, že On prawým jeho Bohem jest: „W kterýžkoli den wolati budu k Tobě: hle poznal jsem, že Bůh můj jsi. (Zalm 55, 10.) Nepráwě žalují si někteří, poznamenává swatý Bernard, že je Pán opouští, wšim práwem žaluje si ale Pán, že mnozí Ho opouštějí, an k Němu nepřicházejí, Ho o milost prosit. A práwě toho, zdá se, že jednou Wykupitel u uředlníků swých toužil řka: „Až posawád za nic jste neprosili we jménu mém: Proste a vezměte, aby radost wásse dokonalá byla.“ (Jan 16, 24.) Takto by byl řekl: Nestěžujte si na mne, doposud-li blaženými jste nebyli; stěžujte si raději sami na sebe, že jste milostí k tomu ode mne nežádali; ode dneška proste mne o to, a uspokojím wás. Z toho že wšeho staří mnissi uzwírali, že není nic k spasení prospěšnějšího nad ustwíčné w modlitbách říkání: Pane, pomoz mi! Bože, ku pomoci mé wzejři, Pane, k spomožení mému pospěš! (Zalm 69.) Stihodný otec

Pawel Segneri o sobě prawil, že započam rozjímati, zprwopočátku wice powzbuzowáním sebe se zabýwal, později ale welikou účinníwostí modlitby poznaw, že wětšším dílem při prosebné modlitbě se zdržowal. Čiňmež též tak; když máme Boha, jenž nás tak wroucně miluje, o naše spaseení tak welice pečuje a proto wždy hotow jest, prosícího wyslyšseti. Knížata tohoto swěta, di sw. Zlatoušth, slyší jen málo toho; Bůh ale poslouchá každého, kdo jen toho žádá. (Lib. 3. de Orat. ad Deum.)

Powzbuzowání a prosby.

Otče wěčný, klaním se Tobě, a děkuji Tobě za prokázaná mi dobrodiní. Děkuji Tobě, že's mne stwořil, a skrze Ježíše Christa wykoupil; že's mne ku křesťanstwu powolal, a mně shewíwal, když jsem w hříšcích byl; a že's mi tak často odpustil. Ach, Bože můj! nikdy bych nebyl klesl, a nikdy bych Tebe nebyl urazil, kdybych se byl w pokússeních wždy k Tobě utíkal. Děkuji Tobě za swětlo, kterým's mně dal poznati, že celé mé spaseení w tom záleží, abych k Tobě se modlil a Tebe o milosti úpěnlíwě žádal. Ejhle, prosím Tebe we jménu Ježíše Christa o welkou bolest nad hříchy swými; prosím Tebe o swatou setrwanlıwost w milosti Twé; prolím Tebe o sřlastnou a blaženou smrt; prosím Tebe o nebe, a přede wšim o dar ze wšeho nejwětší — o lásku k Tobě, a o dokonalé odemzdání do nejswětější wůle Twé. Wím dobře, že těchto milostí nezasluhuji, awšak Ty's

Nihil tomu je dáti, kdo Tebe sřze zásluhy Ježíše Christa o ně prosí; ják tedy prosím Tebe sřze zásluhy Ježíše Christa, a vyplnění prosby své doufám. — O Maria! Tvé prosby obdržíš všechno, pros také Ty za mne.

2. Rozjímání.

Rozvažujme dále potřebnost modlitby. Sv. Jan Zlatoústý dí, jako tělo bez duše mrtvé jest, tak jest duše i bez modlitby mrtwa. A dí také dále, jako vody rostlinám zapotřebí jest, aby neuschly, tak jest modlitba nám potřebná, abychom k zahynutí nepřišli. (Tom 1. Hom. 77.) Bůh chce nás všechny spasiti: „Chce, aby všickni lidé spaseni byli.“ (1. Tim. 2, 4.) „Trpělivě čeká pro vás, nechtě aby někteří zahynuli, ale aby se všickni k pokání obrátili.“ (2. Petr. 3, 9.) Ale on také chce, obychom Ho o milosti k spasení potřebné prosili; neboť jednat nemožno nám přikázání Božích zachovávat a tudíž také ani spasenu býti, bez skutečného přispění Páně, jednat chce On nám tyto milosti obyčejně jen tehdaž dáti, když ho o ně prosíme. Protož dí sněm Tridentský, že Bůh neukládá nám nemožných přikázání; nebo buď nám dává nejbližší a skutečnou milost, abychom jiich zachovávali, aneb dává nám milost, abychom Ho o účinnou milost prosili; „Bůh neporoučí nic nemožného, nébrž tím že poroučí, napomíná, aby's dělal, co můžeš, a prosil o to, co nemůžeš, a pomáhá, aby's mohl. (Sess. 6. cp. 11.) Sv. Augustin však učí, že Bůh,

vyjímajice první milosti, jakož jsou: povolání k víře, nebo ku pokání, všechny ostatní milosti a obzvlášť setrvanlivost jenom tomu propůjčuje, kdo o ni prosí. (De Dono persever. cap. 16.) Z toho uzavírají bohoslovci se sv. Basilem, se sv. Augustinem, sv. Janem Zlatoustým, sv. Klementem Alexandrijským a jinými, že modlitba vzrostlým nepochybně potřebná jest, tak že nikomu nelze jest bez modlitby spasenu býti. A toto učení, di učený Řešíus, musí se za články víry považovati, poněvadž ona z písmá svatého docela jasně vysvitá. (De Just. lib. 2. cap. 37. num 9.)

Velmi jasně vyslovují to také následující místa písmá sv.: „Potřebí jest vždycky se modliti. (Luk. 15, 1.) „Modlete se, abyste newestli w pokusení.“ (Luk. 22, 40.) „Proste a vezmete.“ (Jan 16, 24.) Modlete se bez přestání. (1. Thess. 5, 17.) Slova: potřebí jest, modlete se, proste dle všeobecného vyřknutí učitelů církevních (se sv. Tomášem 3. part. qu. 39. art. 5.) vyjadřují příkázání, které pod těžkým hříchem zavazuje a to obzvlášť ve třech případech: předně, když člověk w stavu hříchu se nachází; za druhé, když w nebezpečnství života jest; za třetí, když ve velkém nebezpečnství jest, nějakého hříchu se dopustiti. Také jestě mimo to za to mají, kdo by měsíc, aneb nejvýš dva měsíce modlitbu docela zanedbával, žeby smrtelného hříchu prost nebyl, jak se o tom w uvedeném místě u Řešia dočísti můžeme. Pří-

čina toho jest, že se modlitba za prostředek považovati musí, bez něhož přispění ke spasení potřebného obdržeti nemůžeme. „Proste a vezmete.“ Kdo prosí, bere; kdo neprosí, dokládá sw. Tomáš, také nic nebere. A před ním pravil již sw. Jakub: „Nemáte, protože neprosíte.“ (Jak. 4, 2.) Obzvlášť ale jest modlitby zapotřebí k zachování čistoty: „A jakž jsem viděl, že bych jinaké nemohl býti zdrženlivý, lečby Bůh dal: přistoupil jsem ku Pánu, a prosil jsem ho.“ (Moudr. 8, 21.) Ukončmež tedy rozjímání toto takto: Kdo se modlí, bude jistě spasen; kdo se nemodlí, bude jistě zatracen. Všickni, kteří spasenými se stali, byli škrze modlitbu spaseni. Všickni, kteří se do věčné záhuby uvrhli, zahynuli proto, že se nemodlili; tato pak myšlénka také v pekle nebohé zatracence do nejvěstšího zoufalství uvrhne, že totiž modlitbou tak snadno by byli mohli spaseni býti, nyní pak že není již pro ně času k obstarávání modlitbou spasení svého.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, Vykupiteli můj! jak jsem mohl tak žít býti, že jsem na Tebe ani nepamatoval? Ty's byl hotov, mi všechny milosti propůjčiti, o které bych Tebe prosil, Ty's čekal jen na mé prošení; já však myslil jsem jenom na uspokojení svých žádostí tělesných a málo mi na tom záleželo, lásky Tvé a milosti Tvých zba-
wenu býti. Pane! zapomeň na všechnu mou nemoděčnost, a smiluj se nade mnou; odpusť mi

rošlechny urážky, které jsem Tobě učinil, a dej mi stálost; uděl mi milosti k ustawičnému pro-
 sšení Tebe o pomoc, abych Tebe, ó Bože dusse
 mé! více neurazil. Medej, abych w tom opět
 nedbalým se stal, jakož jsem před tím byl. Dej
 mi swětlo a sílu ku poroučení se vždy k Tobě,
 obzwláště, když mne nepřátelé pokoussěji, abych
 Tebe poznovu urazil. Proukaž mi, Bože můj,
 tuto milost pro zásluhy Ježíše Christa, a pro
 lásku, kterou k Němu máš. Já jsem se Tebe,
 Bána swého! dosti naurážel; nyní ale chci
 Tebe w ostatním swém životě milowati. Dej
 mi Twou swatou lásku, a učii, aby mne vždy
 připomínala na to, abych Tebe o přispění pro-
 síl, když se w nebezpečenství nacházím, Tebe
 poznow hříchem stratiti. — Maria! nádeje má,
 od Tebe doufám milost tu, abych se Tobě i
 Synu Twému we swých pokusseních vždy po-
 roučel. Wyslyš mne, králowno má! pro lásku
 Twou k Ježíši.

3. Rozjímání.

Rozvažujmež konečně wlastnosti modlitby.
 Mnozí se modlí a neobdržíjí, protože se nemodlí,
 jak se sluší: „Prosíte, a neberete; protože zle
 prosíte.“ (Jak. 4, 3.) Abychom dobře pro-
 síli, jest předně pokory potřebí. „Bůh se pyš-
 ným protiwí, pokorným pak dává milost. (Jak.
 4, 6.) Bůh newyslychá prosby pyšných, ni-
 žádným ale způsobem neodmrštíje prosby po-
 korných bez wyslyšení. „Modlitba kořícího-se
 oblaky pronikne, a neodstoupí, dokudž Nejvyšší

nepopatři.“ (Eccl. 35, 21.) A to se stává, kdyby i spíše do těžkých hříchů byli bývali padli: „Srdcem skrousseným a pokorným, Bože, nezhrziš.“ (Zalm 50, 19.) Za druhé, požaduje se důvěra. „Žádný nedoufal w Pána, a zahanben jest.“ (Eccl. 2, 11. Proto uči nás Ježíš Kristus: že nemáme Boha o milosti Ho prosíce jinaké nazýwati, než otcem. „Otče náš!“ abychom jej s tou bezpečností prosili, kterou se dítě k otci obrací. Kdo tedy s bezpečností prosí, obdrží všechno. „Všecky věci, za kterékoli modlice se prosíte, věřte, že vezmete, a stanou se wám.“ (Marc. 11, 24.) A kdož by se mohl také obávat, dí sw. Augustin, žeby mu mělo pochybiti, co se mu od samé pravdy od Boha slibuje? — Bůh pak není jako lidé, kteříž slibují, a pak slovo nedorží, poněwadž buď slibující lhou, aneb poněwadž potom vůli svou mění. „Není Bůh jako člověk aby klamal: ani jako syn člověka, aby se měnil. Řekl tedy, a neucini?“ (4. kn. Mojž. 23, 19.) A pročby nás Pán, dí sw. Augustin, tak úsilně nabízel k prošení o milosti, kdyby jich nám uděliti nechtěl? (De Verb. Dom. Serm. 4.) Svým zařícením sám se zavázal, milosti nám uděliti, o které ho prosíme. „Slíbením učinil se dlužníkem.“ (Sct. Aug. ibid Serm. 2.)

Ne, řekne někdo, jáť jsem hříšník, a proto nezasluhuji wyslyssen býti. Sw. Tomáš ale odpovídá, že při obdržení milosti, o které prosíme, nepřijde to na zásluhy naše, nébrž na mi-

Milosrdnstwí Boží (2. 2. qu. 178 art. 2 ad 1). „Každý, kdož prosí, bere,“ (Luk. 11, 10.) k čemuž nábožný jeden spisowatel dohládá: „Každý, buď on spravedlivý neb hříšník.“ (Hom. 18) Než sám Wykupitel odňal nám w tom každou bázeň řka: „Amen, amen, prawím wám: Budete-li zač prositi Otce we jménu mém, dáť wám.“ (Jan 16, 23.) Zde wšak dlužno nám znamenati, že toto přislíbení není dáno pro milosti časné, pro wezdejší statky a těm podobné věci; neboť tyto milosti právem odpírám nám častěji Pán, wida, žeby nám ke spasení wěčnému jenom škodliwy byly. Co nemocnému užitečné jest, wí lékař lépe, nežli nemocný; tak se pronáší sw. Augustin (10m. 3. c. 212.), a dohládá, Bůh odpírám jednomu z milosrdnstwí to, co jinému z huěmu připouští. Protož musíme o wezdejší statky wždy jen pod wýminkou žádati, totiž jestli k spasení našší duse slouží. O duchowní milosti ale, jako n. p. o odpustění hřichu, o setrwanliwost, o lásku božskou, a těm podobné milosti, musíme nasrže s pewnou bezpečností, že nám uděleny budou, žádati. Jestli tedy wy, zlí jsouce, dí Ježíš Christus, umíte dobré dary dáwati synům swým; čím wice Otec wáš nebeský dá ducha dobrého těm, kteříž ho prosí?“ (Luk. 11, 13.)

Přede wšim ale jest konečně setrwanliwost w modlitbě potřebná. Kornel a Lapide dí na sw. Luk. kap. 11.: „Pán chce, abychom w modlitbě až do neodbytnosti setrwali.“ A to naznačují ona místa z písmá swatého: „Potřebí

jest vždycky se modliti." (Luk. 18, 1.) Pro-
tož bděte, každého času modlice je." (Luk. 21,
36.) „Modlete se bez přestání." (1. Thess.
5, 17.) Toť wyznamenávají i slova opako-
vaná: „Prosťe, a budeť wám dáno; hledejte
a naleznete: tlučte, a budeť wám otewřino."
(Luk. 11, 9.) Ohledem přikázání byloby dosti
řici: Prosťe: wšak nikoli, Bůh chtěl nám na
srozuměnou dáti, že bychom měli činiti, jako
lidé chudobní, kteří nepřestávají prositi, a přede
dweřmi státi a kľepati, dokud almužny neobdrží.
Zde poznamenati sluší, že milost setrwanliwosti
až do konce obzwláštňá jest milost, která se je-
nom ustawičnou modlitbou podobahuje. Tuto
setrwanliwost nemůžeme si nijak zasloužiti, mo-
dlitbou ale ji sobě téměř zaslubujeme. „Tento
dar Boží můžeme jenom prosebně, t. j. pokor-
ným prossením podobáhuouti." (De Dono pers.
Cp. 6.) Prosmež tedy vždycky, a nepřestá-
vejmež prositi, chceme-li spaseni býti. A kdo
zpowědlníkem neb kazatelem jsi, neopomíjej ni-
kdy k modlitbě napominati, chceš-li, aby dusse
k spasení přišly. A dle napomenutí sw. Ber-
narda chceme my též vždy Marii o její pomoc
prositi: „Žádejmež milosti, a žádejmež ji sřze
Marii; neboť co ona hledá, nalezá, a nemožno
tu podwedenu býti. (Serm. de Aquæduct).

Powzbuzowání a prosby.

Bože můj! doufám, že's mi již odpustil;
nepřátelé moji wšak nepřestanou, proti mně
až do smrti bojowati; nepomůžes-li Ty mně,

umrhnou se poznou do stázy. Ach! prosím Tebe pro zásluhy Ježíše Christa o swatou setrwanlıwost. Medej mi se od Tebe odděliti. A o tutéž milost prosím Tebe také pro wsechny, kteříž se nyní w milosti Twé nacházejí. Pln důvěry w zaslíbení Twé jist jsem, že mi setrwanlıwost dáš, když Tebe stále o ni prositi budu. Obávám se jednoho, totiž: že opominu, w pokusseních swých Tebe prositi, a že tak poznou klesnu. Proto Tebe prosím o milost, abych o to prositi nikdy nepřestával. Učiň, abych se w příležitostech opětného klesnutí vždy Tobě poroučel, a nejsvětější jména Ježíš a Maria vždy ku pomoci wolal. Bože můj! toto беру si před sebe, a to doufám činiti s milostí Twou. Wyslyš mne pro Ježíše Christa. — Ó Maria, matko má, wypros mi, abych při nastalém nebezpečnstwí stráty Boha vždy k Tobě a k Synu Twému útočisstě své bral.

XXXI. R o z w a ž o w á n í.

O s e t r w a n l i w o s t i.

„Kdož setrwá až do konce, ten spášen bude.“ Mat. 24, 13.

1. R o z j í m á n í.

Sw. Jarolím dí, že mnoho jich začíná dobře, málo ale setrwává. (Lib. 1. contre Jovin.) Dobře započal Saul, Zidáš, Tertulian; končili ale zle, poněwadž w dobrém nezůstali stáli. „Pán,“ dokládá tóž swatý (S. Hier. Ep. ad Fur.), nežádá toliko, aby lieštan

tom, a Pán-li tebe tak činícího nalezne, až přijde tebe soudit: „Blahoslavený služebník ten, kteréhož, kdy přijde Pán jeho, nalezne, an tak činí.“ (Math. 24, 46.) Nemysli ale, jakoby nyní, an se službě Boží oddáváš, pokusení tvá již přestála byla, aneb jakoby prázdných více nebylo; slyš, co Tobě Duch svatý praví: „Synu, přistoupě k službě Boží, připrav duši svou ku pokusení.“ (Eccel. 2, 1.) Věď, že se nyní, více jak kdy, k bojování strojiti musíš; neboť nepřátelé tvoji, svět, ďábel a tělo, ozbrojí se nyní více, nežli kdy jindy, aby proti tobě boj vedli, a tebe o všechno přivedli, co jsi již wydobyl. Dionys, kartusian, dí: čím více se kdo Bohu oddává, tím více hledá peklo jej ku pádu přivést, a tím prudčeji zuří proti němu odpůrce. Výslovně jest totéž wyřčeno w ewangelium sw. Lukáše, kdežto se dí: „Když nečistý duch wyjde z člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpočinutí: a nenalezna dí: Vráť se do domu svého, odkud jsem přišel. — Tehdy jde, a přijme k sobě jiných sedm duchů horších, nežli jest sám, a wejdouce přebývají tam. Jsou poslední věci člověka horší nežli první.“ (Luk. 11, 24. 26) Když je duch zlý z duše wyhospstěn, tu nenalezá pokoje, a všechnu pilnost vynakládá, aby opět wšel do ní; wolá i své. společníky ku pomoci, a zdaří-li se mu opět do ní přijíti, bude pro duši druhé neštěstí větší nad první.

Rozvaž tedy, duše má, jaké zbroje užívati musíš, abyš před těmito nepřátely se uchránila,

a w milosti Boží udržela. Vycho-
 zlého přemožení nebyli, není jiného ochraňujícího
 prostředku kromě modlitby. Sv. Pawel di, že
 nestojíme w boji jenom proti lidem, kteří jako
 my z těla a krve pozůstávají, nébrž i proti
 knížatům pekla. „Není bojování nasse proti
 tělu a krvi: ale proti knížatům a mocnostem,
 (Efes. 6, 12.) a chce nás tím pozorny učiniti,
 že nasse síly nepostačují, abychom takovým moc-
 nostem odolali; nébrž že pomoci Boží potřebu-
 jeme. S pomoci Boží všechno dowedeme:
 „Všecko mohu w tom, kterýž mne posiluje.“
 (Filip 4, 13.) Tak mluvil on, a tak má
 každý z nás mluwiti. Než tato pomoc jen
 tomu býwá udělena, kdo o ni prosí: „Prostež
 a wezmete! Neměříme tedy předsewzetím swým,
 neboť důvěřujeme-li se ve swá předsewzetí,
 bude meta po nás, celou nassi bezpečnost sklá-
 dejme, jsouce od dábla pokoušeni, w Boží po-
 moc, poroučejíce se tehdáž Christu Ježíšsi a
 nejsvětější Panně Marii. A to musíme ob-
 zvlášť činiti, když proti čistotě pokoušeni bý-
 wáme; neboť toto pokoušení jest mezi všemi
 to nejbroznější, a ono jest to, kterým nepřítel
 zlý nejčastěji wítěžstwí odnáší. Myš nemáme
 síly, čistotu zachowati; Bůh musí nám ji dáti.
 Salamoun prawil: „A jakž jsem widěl, žebych
 jinaké nemohl býti zdrženlivý, lečby Bůh dal,
 přistoupil jsem ku Pánu, a prosil jsem ho.“
 (Kn. Moudr. 8, 21.) W tomto pokoušení
 musíme tedy bez prodlení ku Christu Ježíšsi a
 k jeho nejsvětější Matce útočistě své bráti,

a sice častějším wzhváním jejich nejsvětějších jmen. Kdož tak činí, zwítězí, kdo tak nečiní, stracen bude!

Powzbuzování a prosby.

Nezamítej mne od twáři Swé! Ach Bože můj! nezawrhuj mne od obličejě swého! Wímť dobře, že mne neopustíš, leda bych se spustil Tebe; ale práwě před tím se třesu, poněwadž jsem slabost swou poznal. Ty sám, Pane a Bože můj! musíš mně sílu dáti, které potřebuji proti pecku, ježto mne poznowu w zajeti swém míti chce, z lásky k Ježíšsi Christu prosím Tebe o ni. Uzawři, ó Spasiteli můj! mezi mnou a Tebou serwanlivý mir, na wěky nezrušitelný. A proto dej mi swatou lásku Swou; kdo Tebe nemiluje, zůstává w smrti. Před touto neskastnou smrti musíš Ty mne uchrániti, ó Bože dusse mé! Ty to dobře wiš, že jsem byl již stracen. To pak mám zcela a úplna Twé dobrotě k poděkowání, že jsem opět do toho stawu přišel, w kterém se nyní nacházím, an doufám, že jsem w milosti Twé postavený! Ach Ježíšsi můj! nedopouštěj pro trpkou za mne podstoupenou smrt, abych Tebe opět stratil! Miluji Tebe nade wsecko, a doufám, že touto swatou láskou wždy spoután zůstanu, a že w těchto pútech umru, i wěčně žiw budu. — Ó Maria, Ty nazýváš sebe matkou setrwanlivosti; tento welký dar se od Tebe uděluje. Tebe prosím o něj, a od Tebe ho také doufám.

2. Rozjímání.

Nyní vízme, jak se svět přemáhati musí. Dábel jest veliký nepřítel, ještě horší ale jest svět. Kdyby nepřítel zlý světa a zlých lidí, pod kterými se svět vyrozumívá, nepoužíval, nikdy by nebyl tolikerých vítězství odnesl, z kterých se nyní raduje. Vykupitel dává nám výstrahu, že ne tak tuze před dáblem, jako před lidmi na pozoru se míti máme: „Vysířtež se pať lidí.“ (Mat. 10, 17.) Vidě jsou často horší nad dáblu, neboť dáblu utíkají před modlitbou a před vzývání nejsvětějších jmen Ježíše a Marie; když ale společníci špatní něčoho k hříchu lákají, neutíkají, když se jim nábožná odpověď dá, ano oni člověka pokusí a posmívají se mu tím více, spílajíce mu sprofláků a nerozdělanců, k ničemu se nehodících, a nemohou-li proti němu ničeho říci, nazývají jej alespoň pokrytcem, který si na svatého hrát chce. A jsou dusse slabé, které, aby těmto vyhýčkám a tomuto usštěpačnému posměchu usšly, nešťastně těmto služebníkům luciferovým se přitowaryšují a k starým hříchům se opět nawracují. Budiž ale dusse křesťanská přewědčena, že, chceš-li cnostně žiwa býti, od zlomyšlných posmívána a zapowrhována býti musíš: „W oharnosti mají bezbožní ty, kteří na přímé jsou cestě. (Přisl. 29, 27.) Kdo špatný wede život, nemůže ani pohled nábožných sněsti, a proč? Protože jejich obcowání jemu ustawičnou jest vyhýčkou, a proto by rád, aby to wšfi-

čtíni po něm dělali, jen aby trapné výčitky neměl, již mu dobré cbcování jiných způsobuje. Menší to jináče, di apostol, kdo Bohu slouží, musí od světa pronásledován býti. „Wšickni, kteříž chtějí pobožně žiti býti w Christu Ježíssi, protiwensíwí trpěti budou.“ (2. Thim. 3, 12.) Wšickni swatí byli pronásledováni. Kdož jest swětější nad Christa Ježísse. A přede pronásledoval ho swět tak, že přibitý na kříži zemřel.

To také nemůže ani jináče býti, poněwadž zásady swěta zásadám Christa Ježísse přímo jsou na odpor. Čeho si swět wáží, nazývá Christus bláznovstwím: „Moudrost zajiště tohoto swěta bláznovství jest u Boha.“ (1. Kor. 3, 19.) Naopak nazývá swět hlouposť, co od Christa Ježísse wáženo jest, jakož jsou kříže, bolesti, odporování: „Nebo slewo kříže tčm zajiště, kteříž hynou, bláznovstwím jest.“ (1. Kor. 1. 15.) Tčssme se ale, když zlí nám zlořečí a náš haní, tou myslčnkou, že Bůh nás zehná a chwálí: „Zlořečiti budou oni, a Ty požehnáš.“ (Zalm 108, 28.) Nemáme na tom dost, že od Boha, od Marie a ode wšech anjelů, od swatých a swčtic, a wšech rozšlafných lidí chwáleni býwáme? Nchmež tedy hřissníky mluwiti, co chtějí, a nepřestáwemž na to pamatowati, abychom se Bohu líbili, kterýž k tčm, jenž jemu slouží, tak wděčný a wěrný jest. Čím wíce odporu a odmłuw náš konání dobrého stojí, tím wětší bude zaslíbení Boží a zásluhawasse. Předstawmež si, jakoby na swětě žádného jiného nebylo kromě Boha a náš. Posmíwají-li se nám zlí,

tu poroučejíce je Pánu děkujeme Bohu za osvěcení, které nám dává, oněm pak bídničkům odpírám, a jdeme pokojně svou cestou dále. Nestydímež se, jako křesťané se ukázati; neboť kdybychom se za Christa Ježíše styděli, i on by se, dle svého ujistění, v den soudný za nás styděl: „Nebo kdož by se za mne styděl a za mé řeči, za tohož se Syn člověka stydětí bude, když přijde v slávě své. (Luk. 9, 26.)

Chceme-li spasení býti, musíme jednou pro vždy na trápení se připraviti, musíme se odhodlati, násilí potřebovati a přísně s sebou zacházeti, by to i bolelo: „Uzká cesta jest, kteráž vede k životu.“ (Mat. 7, 14.) „Království nebeské násilí trpí, a ti, kteříž násilí činí, uchvacují je.“ (Mat. 11, 12.) Kdo si žádného násilí nečiní, nebude spasen. Tomu není možná vymáznouti, neboť musíme proti naší zplivé přirozenosti vystupovati, chceme-li dobré konati. Obzvláště z počátku musíme si násilí činiti, abychom zlé návyky vymítili, a dobré vstoupili; stalo-li se dobré jednou zvykem, lehko ano takorča i sladké bude nám, zákon Boží zachovati. Sám Pán pravil k svaté Brigitě, že tomu, kdo v konání cnoty první trnové body mužně a trpělivě snese, že se trny samé napotom růžemi stanou. Buď tedy na pozoru, křesťane milý; nebo ai, Christus Ježíš k Tobě nyní dí, co k onomu nemocnému pravil: „Sle, zdráv učiněn jsi: již nehřeš, aby se tobě něco horšího nepřihodilo.“ (Jan 5, 14.) Pozoruj dobře, učí opět sv. Bernard, klesneš-li neschlast=

ně opět, věž, že nestěší tvé horší bude, nežli
všechny tvé předšlé pády. Běda těm, dí
Hospodin, kteří na cestu Páně se dali, a pať
s ní scházejí. „Běda, synonové odpadci!“ (Isai.
30, 1.) Ti budou jako buřičové proti bož-
skému osvětlení potrestáni. „Oni byli odporní
světlu;“ (Job 24, 13.) a trest těchto odboj-
níků, kteříž velkou vědomostí od Boha nadaře-
ni byli, a se jemu napotom sproneměřili, pozů-
stává v tom, že zaslepeni zůstanou, a tak život
svůj v hříších skončí. „Vakli se odvrátí spra-
vedlivý od spravedlnosti své . . zdaliž žití
bude? Všecky spravedlnosti jeho, kteréž byl
učinil, nebudou spomenuty . . v hříchu svém
umře.“ (Ezech. 18, 24.)

Powzbuzování a prosby.

Ach Bože můj! takový trest jsem již ča-
stěji zasluhowal, an jsem Tvým osvětlením hříchů
fice zanechal, napotom ale opět k nim se na-
vrátil. Milosrdenství Tvému nestončené díky
vzdávám, že mne úplným zbavením světla v
zaslepenosti mé nenechalo, jak bych to byl zaslu-
howal. Jsem tudíž Tobě, ó Ježíši! nanejvýš
zavázán, a byl bych Tobě příliš neděčným,
kdybch se k Tobě opět hřbetem obrátil. Ne-
tak, Vykupiteli můj! Milosrdenství Hospodi-
nowa na věky zpívati budu.“ Doufám, že v
ostatním svém životě a po celou věčnost mi-
losrdenství Tvému vždy chválu prozpěwovati,
Tebe stále milovati budu, a že milosti Tvé
nikdy zbaven nebudu. Dosawádní má velká

nemoděčnost k Tobě, které nyní nenávidím, a kterou nade všechno zlé v osflivosti mám, slouži mně k tomu, abych učiněné Tobě křivdy vždy trpce oplakával, a v sobě lásku k Tobě tím více rozněcoval, maje před očima velké milosti, které's mi po tolikerých ode mne utrpených urážkách proukázal. Ano, miluji Tebe, nekonečné lásky hodný Bože! Ode dneška buď jedinou mou láskou, jediným mým dobrem. Otče věčný! pro zásluhy Ježíše Christa prosím Tebe o setrwanlivost v milosti a v lásce Tvé až do konce. Víím sice, že mi ji dáš, budu-li Tebe o ni prositi. Proto tedy prosím Tebe, Bože můj! o setrwanlivost a o milost, abych Tebe vždy o setrwanlivost do konce prosil. — O Maria, přimluwnice má, útočiště mé a nádeje má! podosáhni mi Tvou přimluvou stálost, abych Boha vždy o konečnou setrwanlivost prosil. Prosím Tebe, wymož mi ji z lásky ku Christu Ježíši.

3. Rozjímání.

Nyní přicházím ku třetímu nepříteli, kterýž jest všech nejhorší, totiž tělo; a uvidíme, jak se proti němu brániti musíme. Za první strze modlitbu, však o tom rozvažovali jsme již na hoře. Za druhé warováním se každé příležitosti, a o tom budeme nyní rozjímati. Swatý Bernardin Sienský dí: že nejdůležitější rada, ano téměř podpora náboženství jest ona rada, abychom před hříšnými příležitostmi utíkali. (Tom. 1. Serm. 21. art. cp. 3.) A ďáblu zajisté

nejodpornějším kázáním jest kázání o útěku před příležitostí, a to právem; neboť ďábel posmívá se všem předsevzetím a slibům, které kající hříšník činí, příležitosti-li k hříchu spolu nezanedbává. Příležitost jest obzvlášť ohledem tělesných žádostí, jako záclona na oči přivázaná, pro kterou lidé newidí ani učiněných svých předsevzetí, ani obdržených osvicení, ani věčných pravd; zkrátka, ona činí, že na všechno zapomínáme a jako slepí se stáváme. První příčina pádu prvních rodičů pozůstávala právě v tom, že se příležitosti newarovali. Bůh jim mezi jiným i zapověděl, ovoce zakázaného se dotknouti: „Přikázal nám Bůh, abychom nejedli, a abychom se ho nedotýkali.“ (I. kn. Mojž. 3, 3.) Neopatrná ale Eva zhlédla, vzala a jedla. Zprvu počala na ovoce blíže pohlížeti, pak vzala je do ruky — a jedla. Kdo se dobrovolně v nebezpečenství vydává, zahyne v něm. (Eccl. 3, 27.) Svatý Petr dí: že ďábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral. Co činí on tedy, aby do duše wessel, z které již zahnan byl? táže se sv. Cyprian. On jde tam a pátrá, zdaliž by nějaké příležitosti nenašel, do duše se wedrati. Dá-li se duše zawésti k vydání-se do příležitosti, zlý nepřítel do ní opět se vrátí, a ji pohltne. Dále poznamenává opat Guerik: že Lazar wstal svázaný: „wysšel, maje svázané nohy i ruce;“ a takto wstana umřel opět. Běda tomu, chce tento spisowatel říci, kdo z hříchu sice wstává, než příležitosti svázaný wstává. Ten, kdož

i wstane, předce opět zemře. Kdo tedy spasen býti chce, musí nejenom hřích, ale i příležitost k hřichu opustiti; to jest, on musí onoho společníka, onen dům, ono dopisování zanechat.

Ne řekneš: nyní jsem život změnil, a nemám nic zlého w úmyslu s touto osobou, ano necitím ani jakého pokusení. Odpovídám: W Mauritanii jsou, jak se wypravuje, jisté medvědice, které proti opicím na hon vycházejí. Když pak opice zoči medvědice, utíkají na stromy; co učiní ale medvědice? Natáhne se pod stromem, a stawí se mrtvou; widí-li pak, že opice sestoupily, wstane, uchwacuje a žere je. Právě tak zawádí to nepřítel zlý; on zaslepuje nás, abychom se domnívali, že pokusení již docela přěšlo; wydá-li se ale osoba poznow do příležitosti, tu powstává působením satanovým pokusení, které ji nepochybně pohlcuje. O, jak jest mnoho nešťastných duší, které často se modlily, přijímaly, a které swatými nazýwati se mohly; staly se ale skrze příležitost křiviti peřla! W církevním dějepisu wypravuje se, že jistá nábožná žena, která mučedlníky pochovávala, našla jednou mezi nimi jednoho, který ještě nebyl skončil; ona ho odnesla do domu svého a on se pozdrowil. Z co se nestalo? Blízkou příležitostí stratili tito dva swatí (jak se owšem nazýwati mohli) napřed milost Boží, a pak se i swaté wíry odřekli.

Hospodin poručil Isaiášowi kázati, že každý člověk jest seno: „Wolej, wšseliké tělo seno.“ (Isai. 40, 6.) Zde poznamenává sw. Zlato-

ústí, řka: jest to možná, aby seno nehořelo, když se oheň k němu položí? „Polož jistý ohnivý na seno, a pak opovaž se tvrditi, že seno nehoří.“ A podobně nemožno jest, dí Eyprian, v ohni státi, a od plamena uchvácenu nebýti. (De sig. Cler.) Masse síla, dí prorok, jest jako do ohně vhozená koudel: „A bude síla masse jako peř koudelný.“ Také Salamoun dí, žeby byl nesmyslným ten, jenžto by tvrdil, že může po řetavém uhlí jíti, a se nespáliti. „Zdaž může člověk choditi na řetavém uhlí, aby nebyly spáleny nohy jeho? (Přísloví 6, 27. 28.) Nápodobně nesmyslný byl by, kdo by se příležitosti newyhýbal, toho jsa mínění, že neklesne. Musíme utíkat před hříchem jako před hadem. „Jako před tváří hada utíkej před hříchy.“ (Eccl. 21, 2.) Tedy musíme se báti uštíknutí hada, nejenom dotknutí se ho, dí Gualfrid, nébrž i jeho přiblížení. Ale, namítá zde někdo, onen dům, ono přátelství, jest mi nápomocné k mému prospěchu. Nabližíš ale, že onen dům cestou k pecku pro tebe jest: „Cesty pekla dům její.“ (Přísloví 7, 27.) Nezbyvá ti tedy jiného prostředku, než abyš ho zanechal, chceš-li spasen býti. Kdyby to i oko tvé pravé bylo, dí Pán, musíš je wyloupnouti a daleko od sebe zahoditi: „Jestliže oko tvé pravé horší tě, wylupíš je, a wrž od sebe.“ (Mat. 5, 29.) Pozorujmež slovo: od sebe; nemá se blízko před sebe, nébrž daleko pryč zahoditi, to jest: musíme se od každé příležitosti odtrhnouti. Sw. Frantissek

z Asfíř pravil, že ďábel nábožné duše, jenž se docela Bohu odemzdali, na jiný způsob pokouší, nežli ty, ježto nepořádný život vedou. On se spokojuje z počátku místo promazu jen vlasem je vázati, pak je váže nitkou, napotom motůzkem, pak teprve promazem, načež je konečně strhuje s sebou do hříchu. Kdo tedy nebezpečnosti toho chce býti prost, přerušni hned z počátku onen vlas, a varuj se každé příležitosti, těchto pozdravování, darů, psaníček a podobných věcí. Pro ty pak, u nichž nepravost nečistoty návykem se stala, není dost, aby nejbližší příležitosti se varovali, nebudou-li se také vzdálených příležitostí vysříhati, zajisté poznomu klesnou.

Kdo skutečně spasen býti chce, musí pevně předsevzeti míti a je vždy obnawovati, že se nechce od Boha více odloučiti, a proto ať opakuje často výrok swatých: „Bych i všechno stratil, jen když Boha nestratím.“ Bouché pak předsevzeti, že nechceme Boha více stratiti, nepostačuje, musíme se i prostředků uchopiti, abychom nikdy od Boha odloučení nebyli. První prostředek jest útek před příležitostí; o čemž již nahoře řečeno. Druhý prostředek jest časté přijímání swátosti pokání a nejsvětější swátosti oltářní. V domě, v kterém se často vymetá, nepanuje nečistota. Zpovědi udržuje se duše čistá, a obdržujeme strze ni nejenom odpustění hříchů, nébrž i pomoc k odporu proti úkladům. Swátost oltářní ale zve se právem chlebem nebeským, a jako tělo bez pokrmu wzdejšího.

živo býti nemůže, nemůže ani dusse bez téhož pokrmu nebeského živa býti. „Nebudete-li jísti těla syna člověka, a píti jeho krve, nebudete míti žiwota w sobě.“ (Jan 6, 51.) Kdo naopak chleb tento často požívá, ujistěn jest, že na věky žiw bude. „Budelif kdo jísti z chleba tohoto, žiw bude na věky.“ (Jan 6, 52.) Proto nazývá sněm Tridentský přijímání lékařstwím, které náš hříchů wšedních sprosskuje, a před smrtelnými bezpečné činí. (Trid. sess. 13. cap. 2.) Třetí ptošředek jest rozvažování, čili modlitba wnitřní. „Pomni na poslední věci své, a na věky nezhrěšiš. (Ecol. 7, 40.) Kdo prawdy věčné, swrt, soud, věčnost před očima má, neupadne do hřichu. Bůh náš oswěcuje w rozjímání: „Přistupte k němu, a oswiceni budete.“ (Zalm 33, 6.) Tamté mluví k nám, a dává nám věděti, čeho se warowati a co činiti máme: „Powedu ji na poušť, a mluwiti budu k srdci jejímu.“ (Ozeas 2, 14.) Rozjímání jest dále ono krásné ohniště, na kterém láska božská se rozněcuje. „W rozjímání mém rozpálíš se oheň.“ (Zalm 38, 4.) Abychom se konečně w milosti Boží zachowali, jest, jak již častěji připomenuto, nemyhnutelně zapotřebi, vždy o potřebnou k tomu milost prositi a úpěnlivě žádati, kdo se ale w modlitbě wnitřní necwičí, bude těžko prositi a úpěnlivě žádati, a nemodlí-li se, w zahynutí přicházíš.

Musíme tedy nemyhnutelně prostředků k dosažení blahoslawenství užívati a dobře spořádané žiwobyti wěsti. Ráno wstáváje wzbud

křesťanské ctnosti díkůčinění, lásky, obětování a předsevzetí, mimo modlitbu k Pánu Ježíši a Marii Panně, aby tě tento den od hříchu zachrániti ráčili. Nato učin rozjímání, a slyš mši svatou; mezi dnem potom duchovní čtení, nawštívení nejsvětější svátosti oltářní a matere Boží vykoněj. Večer růženec a zpytování svědomí. Častější přijímání do téhodne (alespoň duchovní) dle rady zpovědníkovy, kteréhož se vždy držeti máme. Velmi užitečné byloby též, jednou w roce w některém klášteře duchovní cwičení předewzítí. I nejblahoslawenější Pannu Marii musíme obzvláštní pobožnosti, i postem na každou sobotu ctiti. Ona se zwe matkou setrwanliwosti, kterou slibuje tomu, kdo jí slouží. „Kterí pracují we mně (kteří mně slouží), nebudou hřešiti.“ (Eccl. 24, 30.) Předewšim musíme Boha vždy o swatou setrwanliwost profiti, a obzvlášť w čas pokusšení; neboť tehdaž mají se neustále swatá jména Ježíš a Maria wzywati, pokud pokusšení trwá. Jestliže to tak činiš, budeš jistě spasen, a pakli nečiniš tak, zawržen.

Powzbuzování a prosby.

Milý můj Wykupiteli! děkuji Tobě za oswícení, které mi dáwáš, a za prostředky, které mi udáwáš, abyš mne spasena učinil. Slibuji Tobě, jich statečně užíwati. Pomoz mi, abych Tobě wěrným zůstal. Nahlížím, že mne spasena učiniti chceš, a já chci spasen býti, obzvlášť abych dle žádosti srdce Twého, které

mé spásy tak toužebně žádal, jednal. Nikoli, Bože můj! nechci láске Tvé, kterou ke mně chováš, více odpor klásti. Tato láska bylať to, která mne s tak velkou trpělivostí snášela, co jsem já Tebe tak často urážel. Ty mne vyzhýváš k opětné lásce, a ejhle, nežádám si ničeho jiného, kromě milovati Tebe. Miluji Tebe, o nekonečná dobroto, miluji Tebe, o nekonečné dobro! Ó bych Tebe nejvroucněji miloval! Pro zásluby Ježíše Christa nedej, abych kdy více nemděčným k Tobě byl; učin, abych buď přestal Tobě nemděčným býti, aneb dej mi, ať život svůj skončím. Pane! Ty's započal toto dílo dobré, dokoněj je také: Potvrdiž toho, Bože, co ž's způsobil mezi námi. Dej mi světlo, dej mi sílu, dej mi lásku. — Ó Maria! kteráž opatrovnice pokladů milostivých jsi, přijď mi ku pomoci, prohlás mne za služebníka svého, jakýmž býti chci, a pros Ježíše za mne. Spása má závisí přede vším od zásluh Christa Ježíše, pak ale i od přemilostivé Tvé přimluvy.

XXXII. R o z w a ž o w á n í.

O důvěře v ochranu nejblahošlawenější B. Marie.
„Kdokdy mne nalezl, najde život, a vymáží spasení od Hospodina.“ Příslovi 8, 35.

1. R o z j í m á n í.

Jak mnoho máme co děkovati milosrdenství Pana Boha našeho, an nám Marii za přimluwnici dal, která svými prosbami všechny

milosti, kterých jen žádáme, nám podobáhnouti může? O přepodivná dobrota Boha nasseho! volá svatý Bonaventura, která svým služební-
kům Tebe, ó paní, za orodownici dáwa, aby's, cožkoli chceš, nám wymoci mohla! (*In Salve Reg.*) O hříšníci, uznáwáte-li se za blůžníky božské spravedlnosti, pro hříchy do pekla odsou-
zené, ai tu nezoufejte; utíkejte se k této božské matce, a odewzdejte se pod její ochranný plášť, a ona — wás zachrání. Zapotřebí jest nám toliko dobré wůle, nasse žiwobytí změnití: dobré wůle a welké důwěry k Marii, a dojdeme za-
jisté spasení. A proč? Protože Maria jest orodow-
nice mocná a milosrdná, že jest orodownice, která wsechny spaseny učiniti žádá.

Powažujmež tedy Marii přede wším ja-
kožto mocnou orodownici, která u soudce k pro-
spěchu svých ctitelů wsechno wymáhá. Totof
jest obzwláštní přednost, která jí dle slow sw.
Bonaventury od téhož soudce, jenž její jest syn,
udělena byla. (*Sct. Bonav. in Spec. Lect. 6.*) Jan Gerson (*Tract. sup. magn.*) dí, že
blahoslawená Panna ničehož od Boha nežádá,
čeho by také skutečně nepodosáhla, a on doklá-
dá, že ona jakožto králowna své anjely wysílá,
aby služebníky její oswítili, je čisté a dokona-
lé učinili. Proto i Cirkew, abychom tím wět-
ší důwěrou k této welké přimlownici naplnění
byli, nám dáwa ji jménem mocné Panny po-
zdrawowati: Panno mocná, oroduj za nás! A
proč jest ale ochrana Marie tak mnohomocná?
Proto, že ona Matkou Boží jest: „Modlitba

Modičky Boží, bi sw. Antonín, má téměř jako něco poroučejícího do sebe; protož nemožno jest, aby nebyla wyslyšána." (Post 4. tit. 25. c. 17. §. 4.) Jestto prosby Marie prosbami matky jsou, proto jsou pro Ježíše Christa téměř poručenými, a tudíž ani možná není, aby když prosí, nemyslyšena zůstala. Sw. Řehoř, arcibiskup Nikomedský, bi, že Wykupitel náš wyslechá wssechny její prosby, aby tím jakořka svou powinnost k ní, jako k matce za to, že mu ona lidskou bytost jeho sdělila, vyplnil. „Syn Twůj splňuje prosby Twé, jakoby tím oplácel dluh svůj." (Orat. de exitu Mariæ.) A tak čteme též w spisech sw. Bohomila (Theofila), biskupa Alerandrinského: „Syn svoluje k prosbám matky své; neboť chce wssechno dáti, zač ho žádá, aby tak odměnil dobrodini, které od ní obdržel, když mu lidské tělo dala." Proto zvolal sw. mučedník Methud: „Zraduj se, kterážto Syna Božího dlužníkem máš! neboť my wsichni jsme dlužníci Boží, Twým pak dlužníkem ráčil se on sám státi!" (Orat. Hyp. Dom.) Wesel se, ó Maria! wesel se, Ty máš štěstí, syna svého za dlužníka miti; jehož dlužníky my wsichni jsme; neboť wssechno, čím vládneme, jest dar jeho milosti.

Proto pravil Rošmas Jerusalémský, že pomoc Marie jest wssemocná: „Wssemohoucí jest pomoc Twá, ó Maria!" A w prawdě, potvrzuje sw. Bawřinec, ona jest wssemocná, neboť jest věc flussná, aby matka w moci syna svého podíl měla; a proto syn wssemohoucí učinil svou

wssemohoucností také matku wssemohoucí. (Lib. 4. de laud. Virg.) Syn jest od přirozenosti wssemohoucí, matka jest to srze milost; to jest: ona podosahuje swými prosbami, jať mnoho žádá, dle oněch prosulých slow: „Co Bůh moci swou může, to domedeš Ty, ó Panno, prosbou Swou.“ Totěž bylo i swaté Brigitě zjeweno (Rev. lib. 1. Cp. 4); neboť jednoho dne slyšela swatá táž Ježíše k Marii říci: „Žádej ode mne, cokoli chceš; neboť žádná z prosieb Twých nemůže bez užitku býti.“ A pak příčinu doložil: „Poněwadž jsi mi na zemi ničeho neodepřela, slusná také věc jest, abych ani já tobě w nebi ničeho neodepřel.“

Zkrátka není žádného, byť i sebe wíc nepravostí oddán byl, kohoby Maria přimluwowou swou zachowati nemohla. Ty máš nepřekonanou moc, di sw. Řehoř Nikomedský, takž ani množství hříchů dobrotivosti Twé nepřekóná, aniž jest, coby moci Twé odporowalo; neboť Stwořitel považuje slávu Twou za swou vlastní. (Orat. de exitu B. V.) Poněwadž tedy wssechno můžeš, uzavírá sw. Petr Damian, tedy můžeš zoufalce k nádeji we své spasení opět powznést. (Serm. 1. de nativ. B. V.)

Powzbuzwání a prosby.

Milá králowno a Matko má, Maria! se sw. Germanem wolám k Tobě: „Ty's wssemocná k zachránění hříšníků a nepotřebuješ jiného poručení u Boha, poněwadž jsi sama matka života pravého.“ (Serm. 3. in dom. B. V.)

Uteku-li se tedy k Tobě, o paní má! nemohou mne všechňy mé hříchy nedůvěrou ve spase-
ní mé znepokojovati. Ty podošahuješ prosbou
svou, o cokoli žádáš; prosíš-li tedy za mne,
zajiště spasen budu. Ach, pros za mne nebo-
hého! Se sv. Bernardem volám k Tobě:
„O veliká matko Boží! Syn Tvůj slyší Tebe,
a všechno Ti přivoluje, o co ho prosíš: o
mluv tedy za mne, ó paní! neboť Syn Tvůj
Tebe poslouchá, a čehokoli žádáš, podošahuješ.“
Prawda, že hříšník jsem; než chci se polepšiti,
a chlubím se, že jsem jeden ze zvláštních Tvých
služebníků. Tvé ochrany jsem se arci nehodným
učinil, wim však, že's ještě žádného neopusti-
la, kdo w Tebe důvěru svou skládal. Ty mů-
žeš a chceš mne spasena učiniti, a proto dů-
věruji se w Tebe. Když jsem marnotratně žil
a na Tebe nepamatoval, pamatovala jsi Ty
na mne, a podošáhla mně milost, že jsem opět
do sebe šel. Jak mnohem větši důvěrnost
nemusím tedy nyní w Tvé milosrdenství klá-
sti, an jsem se Tvé službě zcela věnoval, an
se do Tvé přimluvy poroučím a se w Tebe
důvěruji? Ó Maria! pros za mne, a posvěť
mne. Podošáhni mi setrvanlımost swatou, wy-
pros mi lásku vroucí k Synu Swému a k
Tobě, ježto tak milování hodná matka jsi.
Miluj také Ty mne, a srze lásku Swou pro-
měň mne hříšníka w swatého.

2. Rozjímání.

Považujme za druhé, že Maria jak milo-

šedná tak i mocná přimluvnice jest, která tudíž ochranu svou žádnému odepřiti nemůže, kdo k ní útočistě běře. „Oči Hospodinovy, di Dawid, nad spravedlivými;“ (Zalm 33, 16.) tato ale matka milosrdenství, jak Richard od sw. Bawřince ujistuje, oči své jak na spravedlivé tak i na hříšníky řídí, aby onino nepadli, a aby tito padše její přimlouou od pádu opět povstali: Oči paní patřejí na spravedlivé i na hříšné, tak jako oči matky na dítě upjaté jsou, aby nepadlo, aneb aby je, když již upadlo, zvedla.“ Sw. Bonaventura dí, že mu při pohledu na Marii přicházelo, jakoby milosrdenství samé viděl. Proto povzbuzuje nás sw. Bernard, abychom se ve všech záležitostech a potřebách svých této mocné přimluvnici s velkou důvěrou poroučeli; neboť ona jest plna sladkosti a milosti ku každému, kdo se jí poroučí. Proto se Maria olivou nazývá: „Jako oliva krásná na polích.“ (Ekk. 9, 14.) Jako z olivy jen olej teče, kterých milosrdenství vyobrazuje, podobně proudí se z rukou Marie jen samá milost a smilování, kterého všem uděluje, kdo pod její ochranu se utíkají. Proto nazývá ji Dionys, kartusian, právem přimluvnici všech hříšníků, u ní pomoci hledajících. O Bože, jakou bolest pocítí křesťan zamřzený, když pováží, že tak lehko mohl spasen býti, kdyby byl jen k této matce milosrdenství zde na zemi své útočistě brámal, a když pováží, že teď není již k tomu času. Nejblahošlawenější Panna pravila jednou k sw. Brigitě: Matkou

milosrdenství se nazývám a jsem to také, neboť milosrdenství Boží mne tím učinilo. (Revel. lib. 1. cap. 6.) A v pravdě také, kdo jiný nám tuto přímluvnici k našemu zástání dal, nežli milosrdenství Boží, poněvadž ono náš spasení mítí chce? „Nebohý bude tedy, dokládá Maria, kdo, ač moha, k milosrdenství se neodebírá.“ Neschopným jest a bude navěky, kdo moha se zde na zemi mně poroučeti, ježto jsem se všem tak dobrotivá a soutrpná, že svému neštěstí předce u mne pomoci nehledá, a proto zatracen bývá. Bojíme se snad, táže se sv. Bonaventura, když u Marie pomoci hledáme, žeby nám ji odepřela? Nikoli, dí svatý ten, ona nikdy nemůže, aniž kdy mohla, aby jakémukoli nuznému, jenž se k ní utíkal, útrpnost a pomoc odepřela. Ona to nemůže a jest toho neschopna, protože jest nám od Boha za královnu a matku milosrdenství dána, jakožto královna a matka milosrdenství jest k péči o chudé zavázána: „Ty's královna milosrdenství, volá k ní sv. Bernard, a kdož jsou poddání milosrdenství, než právě všickni nuzní?“ Proto doložil též svatý plný pokory ještě tato slova: Poněvadž Ty tedy, ó rodičko Boží! královna milosrdenství jsi, musíš o mne tím více péči mítí, an mezi všemi nejbídnější hříšník jsem. Jako matka milosrdenství musí dále pečovati, aby nemocné děti své před smrtí zachovala, kterýmž se jen milosrdenstvím matkou stává. Proto ji nazývá sv. Basíl všeobecnou nemocnicí. Veřejné nemocnice jsou jenom pro chu-

dobné nemocné zřizeny, a čím kdo chudší, tím větší má právo, tam přijatu býti; podobně musí i Maria, dle vyřčení sw. Basília, větší hříšníky, pomoci u ní hledající, s tím větší laskavostí a pečlivostí přijímati.

Nepochybujemež tedy o milosrdenství Marie. Jednou zaslechla sw. Brigita, jak Spasitel ke své matce pravil: Ty by's téměř i dáblu milosrdenství prokázala, kdyby tebe pokorně prosil. Vyšší lucifer se k tomu arci nikdy nesníží. Kdyby se ale bídák před touto božskou matkou pokoril, a o pomoc prosil, Maria by ho přimluvou svou vysvobodila. Tím chtěl Ježíš na srozuměnou dáti, co napotom Maria sama k oné swaté řekla, utíká-li se k ní hříšník sebe větší, že nepatří ona na hříchy, kterými obtížen jest, nébrž na vůli, s kterou přichází; přichází-li s vůlí dobrou, se polepšiti, přijímá jej ochotně a uzdravuje všechny jeho rány; sloužil, doložila, a jsem skutečně matka milosrdenství. A proto dodává sw. Bonaventura hříšníkům smělosti: „Wzdychejte k ní, marnotratní hříšníci, a ona uvede vás do přístavu.“ (In Psalm 8.) Neboží hříšníci, nezmálomyslíte, nezoufejte, pozdvihněte oči své k Marii, a wzdychejte plni důvěry w milosrdenství této dobré matky. Gledejmež tedy, napomíná náš swatý Bernard, stracené milosti, a sice prostřednictvím Marie. (Serm. de aqueduct.) Tuto od náš stracenou milost, dí Richard od sw. Wawřince, Maria opět našla, proto musíme se k ní odebrati, abychom

ji opět obdrželi. (De laud. Virg. lib. 2.) Když archanjel Gabriel nejblahošlawenější Panně poselství o jejím božském mateřství přinesl, pravil k ní mezi jiným: „Neboj se Maria, neboť jsi našla milost u Boha.“ (Luk. 1, 30.) Jestto ale Maria nikdy milosti Boží zbawena nebyla, ano, jestto ona vždy milostí naplněna byla: jak mohl archanjel k ní říci, že milost našla? Na to odpovídá kardinál Hugo: že Maria nenalezla ji pro sebe; neboť se těšila z ní pomůcky, ovšem ale pro nás, jestto jíme ji stratili; a protož, di on, máme k ní se ubíratí wolající: „Pani, co kdo nassel, musí to tomu nawrátiti, kdo to stratil, tato od Tebe nalezená milost neni Twá, neboť Ty's milosti nikdy nestratila; nám patří ona, my jsme ji svou winou stratili, nám ji musíš nawrátiti. Ať tedy hříšníci tu přeblahošlawené Panně chvátají, oni, kteříž hřessice milost stratili, a důvěrně ať k ní dí: Dej nám naši majetnost zpátkem, kterou's našla.

Pomůz b u ž o w á n í a p r o s b y.

Gjhle, wzneseená Matko Boží! u nohou Swých nebohého hříšníka, jenž nejednou, nébrž často milost Boží stratil, kterou Syn Twůj jemu smrti svou získal. O matko milosrdenství! přicházím k Tobě s dussí plnou ran a neřestí. Ach! nezawrhuj mne, nébrž dej se tím více k útrpnosti pohnouti, a pomoz mi. Popatř na důvěru, kterou k Tobě mám, a neopouštěj mne. Neprosím Tebe o wezdejší statky, nikoli,

wolám k Tobě o milost Boží, a o lásku k Synu Twému. Matko má, pros za mne, a nepřestávej za mne prositi. Zásluhy Christa Ježíše a přimlůwa Twá musejí mne zachowati. Twého úřadu jest, za hříšníků prositi; plň tedy, ó přimlůwnice nasse! tak k Tobě se sw. Tomášsem Villanowským wolám, plň úřad svůj; poroučej mne Bohu, a zastávej mne. Není žádné právní pře, by i sebe wic nejistě, která by se stratiti mohla, Ty-li zastáváš! Ty's nádeje hříšníků, Ty's bezpečnost má, ó Maria! Neustanu Tobě sloužiti, Tebe milowati, a weždy k Tobě útočisstě své bráti; ale nepřestávej také Ty, mně pomáhati, obzwláště když mne w nebezpečenství widíš, že bych milost Boží opět stratiti mohl. Maria, ó wznessená matičko Boží, šmiluj se nade mnou!

3. Rozjímání.

Pozorujme za třetí, jak Maria tak milosrdná přimlůwnice jest, že nejenom tomu pomáhá, kdo se k ní utíká, nébrž sama vyhledává nuzných, aby je zachránila. Ejhle, jak na nás na všechny wolá, a nám šmělosti dodává k doufání všeho dobrého, k ní-li se obracíme: „We mně wšseliká nádeje života a cnoti. Přistuptež ke mně wšickni.“ (Eccl. 24, 25.) Toto místo nábožný Velbart takto wykládá: Na všechny wolá, na spravedlivé i hříšné. Dábel vždy obchází, di swatý Petr, a hledá, koho by sežral: „Obchází hledaje, koho by sežral.“ (1. Petr. 5, 8.) Tato matka božská

ale, di Bernardin z Bustis, hledá, kohoby spase-
 fena učiniti mohla. (Marial. part. 3. sem. 3.)
 Maria jest matka milosrdenství, poněvadž mi-
 losrdenství, které k nám chová, činí, že s námi
 útrpnost má, a ustavičně o naše spasení pečli-
 wa jest, jako matka, která nemůže své děti v
 nebezpečení zahynutí viděti, nepřispějíc jim
 ku pomoci. A kdo by také, di sv. German,
 po Ježíši Christu více péče o naše spasení
 měl, nežli Ty, ó matko milosrdenství? (Serm.
 de zona Virg.) Sv. Bonaventura di: Ma-
 ria v pečování o nebohé jest tak horlivá, že
 se zdá, jako by větší toužebnosti nad tuto ne-
 měla. (Super Salve Reg.) Maria nám za-
 jisté pomůže, na ní-li se obrátíme; neboť ještě
 nikdy nebyl nikdo od ní zawržen. „Tak weli-
 ká jest dobrota její, di sv. Jourdan, že nikdo
 nebývá od ní odmrštěn.“ (Præfat. in Cantic.)
 Než tím neuspokojuje se útrpné srdce Marie,
 dokládá Richard od sv. Viktora; onak i před-
 chází prosby naše, a hledí pomáhati prvé, nežli
 ji prosíme. (In Cant. cap. 23.) Dále di
 tentýž spisowatel: že Maria jest milosrdenství
 tak plná, že pohlednouc na bídny naše, hned
 ku pomoci spěchá, a na nouzi kohokoli patřiti
 nemůže, aby mu nepomohla. Tak jsi milosr-
 denství plná, di on, že, jakmile bídny člověka
 poznáš, ihned mléko milosrdenství mýléwáš, a
 že o žádnou bide věděti nemůžeš, aby's ji úlemu
 nepřinesla. Tak činila, dokud na tomto světě
 žila, jakž to poznáváme; z události o swatbě
 v Rani Galejské, neboť tdyž se wina nedo-

stávalo, nečekala, až by prossena byla, nébrž útrpnost nad zármutkem a zahanbením oněch zasnoubenců majíc syna svého prosila, aby je potěšil, pročez i pravila: Nemají wina! a hned podosáhla, že syn její zázrakem wodu we wino proměnil. Byla-li ale, di sw. Bonawentura, útrpnost Marie se zarmoucenými již tehdaž tak welká, pokud na zemi žila, zajisté bude ona nyní mnohem wětšší k pomahání nám, ježto w nebi jest, odkud bídu naši mnohem lépe poznává, a s námi tím wětšší útrpnost má. (In spect. B. V. cp. 8.) A Novarin jessťe dohládá: Když Maria i bez prossení ku pomoci tak ochotnou se prokázala, jak mnohem wice bude ochotná k těšeni prosícího jí.

Neopomíjejmež tedy nikdy, we wšech potřebách k této božské matce se utíkat, která wždy ochotná jest, pomoci tomu, kdo ji prosí; neboť wždy nalezá ji ku pomoci připravenou, di Richard. A Bernardin z Buslis ujíšťuje, že toužebněji žádá, milosti nám proukazowati, nežli my jich od ní podosahowati. (Marial. 1. Serm. 5. de Nom. Mariæ.) Protož di on také: že kdykoli se k ní utíkáme, ji wždy s rukama, milosti a slitování plnými, nalezneme. Toužebnost Panny po tom, aby nám dobře činila a nás spaseny widěla, jest tak welká, že se za uraženou má, nejenom od toho, kdo ji schwálně křivdu čini, nébrž i od těch, kteří ji o milost neprosí. (S. Bon. in spect. Virg.) Naopak ale, ujíšťuje nás týž swatý, že, kdo ji wzhývá (to se rozumí, že s úmyslem, se polep-

ffiti), již blahoslaven jest, proto ji spásou těch nazwal, kteříž ji wzhýwají. Obracejme se tedy wždy na tuto božskou matku, s tímto swatým k ní říkajíce: „Na Tebe, ó paní má! jsem doufal, nebudu zahanben na wěky!“ Ó krásnowno má a matko Boha mého, přeblahoslavená Panno Maria! nezahynu zajisté, an jsem swou nádějí w Tebe skládal.

Powzbuzowání a prosby.

Ó Maria! popatř na bídného wězně pečla u uohou swých, jenž k Tobě o milosrdenství wolá. Nezasluhuji arci nic dobrého. Ty's ale matka milosrdenství, a útrpnost máš i s tím, kdo toho nezasluhuje. Celý swět nazýwá Tebe útočištěm a nádějí hříšníků; buď tedy i útočiště mé a nádeje má. Já jsem owčička stracená; wěčné Slovo přišlo ale s nebes dolů, a bylo Synem Twým k zachránění owčičky stracené, a chce, abych se k Tobě obrátil, a aby's Ty mně pomáhala přimlouwou Swou. Swatá Maria, matko Boží! pros za nás hříšné. Ó wznessená matko Boží! Ty prosíš za wsechny, ó pros tedy i za mne u syna Swého. Řci mu, že jsem ctitelem Twým, a Ty že jsi ochranitelkyní mou. Řci Mu jen, že jsem wsechnu swou nádějí w Tebe složil. Řci Mu, aby mi odpustil, že jest mi líto wsech Zemu učiněných urážek. Řci mu, aby mi pro milosrdenství Swé ráčil swaté setrwanliwosti uděliti. Promlouw s Ním, aby mně milost dal, abych Jej z celého srdce swého milowati

mohl. Slovem řci Mu, že mne chceš spasena
miti, neboť On činí všechno, čeho od Něho
žádáš. O Maria, nádeje má! na Tebe se
spoléhám, měj útrpnost se mnou!

XXXIII. R o z w a ŝ o w á n í.

O l á s c e k B o h u.

„My teby milujeme Boha, nebo Bůh prvé miloval nás.“
I. Jan 4, 19.

1. R o z j í m á n í.

Rozvažuj přede vším, že Bůh zasluhuje
od tebe milován býti, poněvadž tebe spíše
miloval, nežli's ty jej miloval, a on přede
všemi první byl, jenž tebe miloval: „B
lásce ustavičné miloval jsem tě.“ (Jer. 31,
3.) První, kteří na tomto světě tebe milo-
wali, byli rodičové tvoji, avšak oni tebe
teprv tehdaž milovali, když jsi již byl;
prvé ale, nežli's byl, miloval tě již Bůh.
Nebylo na světě tomto, ani otce tvého, aniž
matky tvé, a Bůh miloval již tebe. Ano,
svět nebyl ještě stvořen, a Bůh miloval tebe.
A jak dlouho již miloval tebe Bůh, prvé
nežli svět stvořil? Snad tisíc let, snad tisíc
století? Nepočítej léta a století, ale věž, že
Bůh od věčnosti miloval tebe. „B lásce
ustavičné miloval jsem tě, protož přitáhl jsem
tě smilowaw se.“ (Jer. 31, 3.) Slovem,
jak dlouho Bůh — Bohem jest, miloval tebe
vždy; jak dlouho samého sebe miluje, miloval

i tebe. Dobře pravila tedy svatá Auežka: „Mám již jiného milého.“ Když tworové je o lásku prošli, odpověděla: „Nikoli, ty světe, a wy tworové! nemohu se k vám láskou svou nijádným způsobem přivínouti; Bůh můj mne prvé miloval, slusná věc jest tedy, abych vssechnu svou lásku Bohu svému jediné věnovala.“

Tedy tebe, milý křesťane! od věčnosti miluje Bůh, a jen z lásky tebe z takvého množství lidí, které stvořiti mohl, vyjmul, tobě dal bytnost (aby's byl), a na tento svět tě postavil. Tobě k vůli stvořil též toliké jiné tvory, aby tobě sloužili, a tobě onu lásku připomínali, kterou k tobě měl, a kterou ty jemu powinen jsi. „Nebe a země, pravil sv. Augustin, a vssechna stvoření volají na mne, že mám Tebe milovati.“ Pozoroval-li tento svatý slunce, měsíc, hvězdy, kopce, řeky, tu mu bylo, jakoby vssechno na něj volalo: Augustine, miluj Boha, neboť On pro tebe nás stvořil, aby's Jej miloval. Když opat Rancé, zakladatel trapistů, pahorky, proudy, kvití pozoroval, vzdychával, že vssechny tyto tvory jemu lásku připomínají, kterou Bůh k němu měl. Sv. Terezia stěžovala si nápodobně, že ji tworové její newděčnost k Bohu vyčítají. Držela-li sv. Maria Magdalena z Pazziš pěkné kvítko aneb ovoce v ruce, cítila srdce své láskou k Bohu jako nějakým šípem poraněné, a pak říkávala k sobě: „Tedy myslel Bůh od věčnosti na to, aby toto kvítko, toto ovoce pro mne stvořil, abych já Ho milovala.“

Pozoruj dále obzvláštní lásku, kterou Bůh k tobě měl, an ti dal, w křesťanské zemi w lůnu pravé církve se naroditi. Jak mnozí nebývají mezi modloslužebníky, mezi Židy a Mohamedány, nebo mezi kacíři narozeni, a přicházejí bidně k zahynutí! Jen málo lidí má štěstí, aby se narodili, kde pravá víra panuje; a mezi těmito málo lidmi Pán tebe wymolil! Ó jak nesmírná milost jest tento dar wiry! Kolik milionů osob jest swatých swátostí, kázání, dobrých příkladů, nábožných spolulidi a wšech ostatních prostředků, jichžto se nám w swaté církvi katolické podává, zbaweno; a wšech těchto zvláštních prostředků ráčil Bůh tobě beze wšší zásluhy twé uděliti, a ačkoli i twou trestatelnost předzvídal; neboť když uzavřel tebe stvořiti, a tobě milosti proufázati, widěl již napřed křivdy, které jemu učiníš.

Pomzbu z o w á n í a p r o s b y.

Ó nejwyšší Pane nebes a země, nekonečné dobro, nobmezená sláwo! Ach jak jsi při Twé newyslowitelné lásce k lidem tak tuze od lidi opowrhován! A mezi těmito lidmi Ty's Bože můj, obzvlášť mne miloval, ans mně obzvlášť milosti udělil, kterých's tolika jiným neproufázal, a předce jsem Tebou wice nad jiné opowrhoval! Ó Ježíši, Spasiteli můj! padám Tobě k nohouni, nezamítej mne od twáře Swé. Pro přeweltou newděčnost zasluhowal jsem od Tebe zawrhnut býti; Ty's ale prawil, že nemůžeš hříšníka skrousseného, jenž se

I Tobě navrácí, zamrhnouti: „Toho, kdož te mně přichází, nemrhnou wen.“ (Jan 6, 37.)
 Ježíši můj, líto jest mi, že jsem Tebe urazil. Nepoznával jsem Tebe tehdaž, nyní ale poznávám Tebe jakožto Pána a Vykupitele svého, který za mne na smrt šel, aby mne spasena učinil, a ode mne milován byl. O Ježíši můj! kdy přestanu, nemděčným Tobě býti? Kdy započnu, Tebe opravdově milovati? Cihle, tohoto okamžení chci započítí, Tebe z celého srdce milovati, a kromě Tebe žádného jiného. Nestoučená dobroto! ó bych mohl za všechny ty se klaněti a Tebe milovat, kteří Tebe nemilují. Věřím v Tebe, doufám v Tebe, miluji Tebe, Tobě se odemzdávám. Pomoz mi svou milostí; neboť znáš slabost mou. Když jsi ale již tehdaž se mně tak velice milostivo bhtí ráčil, když jsem Tebe ještě nemiloval, a-
 nič žádal Tebe milovati, čím více mohu nyní v Tvé milosrdenství se důvěřovati, an Tebe miluji, a nic jiného si nežádám, leč Tebe milovati? Pane můj, uděl mi lásky své, uděl vroucné lásky, která by způsobila, abych na všechny stvoření zapoměl, uděl silné lásky, kterážby mi síly ku přemáhání všech obtížností poskytovala, abych se Tobě zalibil; uděl stálé lásky, kterážby mezi mnou a Tebou nikdy nepřestala. Všeho se naději od zásluh Tvých, ó Ježíši! a doufám to šrže přimluvu Tvou, ó matko má, Maria!

2. Rozjímání.

Bůh stvořil nejen tolikrát krásná stvoření pro nás, nébrž nad to spíše se nespokojil, dokud i sebe samého nemylal za nás. „On zamiloval nás, a vydal sebe samého za nás.“ (Gal. 2, 20.) Hřích prokletý připravil nás o milost Boží, i o nebe, a uvedl nás do zajetí pekla. Syn Boží ale ráčil k užasnutí nebe a země na svět přijíti, aby se wtělil, nás od věčné smrti vykoupil, a nám milosti Boží a straceného nebe opět podosáhl. Zdalíž by to nebyl div k neuvěření, kdyby člověk k vůli červům červem se byl stal? Nekončeně více musíme se ale obdivovati, widouce, že Bůh z lásky k lidem člověkem se stal! Samého sebe zmařil, způsob služebníka přijav, k podobnosti lidí učiněn, a v způsobu nalezen jako člověk. (Filip 2, 7.) Bůh jest tělem přioděn! A slovo tělem učiněno jest. (Jan 1, 14.) Nasse podivení jest tím větší, považíme-li, co vslechno tento Syn Boží z lásky k nám učinil a wytrpěl. A nassemu vykoupení bylaby jediná křípče křve jeho, jediná slze, jediná prosba postačovala; nebo jeho prosba, jakožto prosba božské osoby, bylaby nekonečné ceny, a tudíž důstatečná, celý svět a nesčíslné světy vykoupiti. Ale nikoli, di Zlatoušty, co postačovalo k nassemu vykoupení, nepostačovalo nekonečné lásky, kterou Bůh k nám měl. On chtěl nás nejen spaseny učiniti, nébrž proto, že nás tak velice miloval, chtěl též s tak velikou láskou mi-

lowán býti; a proto wolil život pln utrpení a potupy, a nejtrpšší smrt, aby jen lásku ueskončenou poznati dal, kterou k nám lidem plápolal. „Ponížil sebe samého, učiněn jsa poslušným až do smrti, smrti pak kříže.“ (Filip 2, 8.) O přehojnosti božské lásky, která wesskeré poznání wssch lidí i anjelů daleko přewyšsjuje! přehojnosti to nazýwám, jak to nazwali i Mojžíš a Eliáš na hoře Tabor, rozmlouvajíce o smrti Ježíše Christa. (Luk. 9, 31.) Přehojnost bolesti, přehojnost lásky! di sw. Bonawentura. Kdyby Wykupitel byl Bohem nebyl, nébrž toliko někým z nassich přátel nebo příbuzných, zdaliž by byl mohl nám wětšsioho důtazu lásky swé dáti nad ten, že za nás umřel? „Wětšsioho milowání nad to žádny nemá, než aby dussi swou (život swůj) kdo položil za přátele swé“ (Jan 15, 13) Kdyby byl Ježíš Christus swému wlastnímu Otci spaseení zaopatřiti měl, nebylbys zajisté nic wice z lásky k Němu učiniti mohl! Ano, rozmilá dusse, kdybys ty sama Bohem, kdybys sama Stwořitelem Ježíše Christa byla býwala, co by byl mohl jiného pro tebe učiniti, nežli život swůj w moři potupy a bolesti obětowati? Kdyby nejchatrnější člověk na swětě to pro tebe učinil, co Ježíš Christus učinil, zdaliž bys mohl žiw býti a ho nemilowati? A co diš ke wssemu tomu? Wěřis we wtělení a smrti Ježíše Christa? Ano, ty wěřis, a — nemiluješ ho předce! Mužes pak jessťe na to mysliti, abyš něco jiného milowal, nežli Ježíše Christa? Pochy-

Buješ snad, zdaliž tebe miluje? Onť přišel, di sw. Augustin, k tomu cíli a konci na swět, aby za tebe trpěl a umřel, a tím tobě nesmírnou lásku poznati dal, kterou k tobě má. Před wtělením byl by mohl člověk ještě pochybowati, Bůh-li jej upřímně miluje; jak bychom ale mohli nyní, když Ježíš Kristus se wtělil a umřel, ještě nějakou pochybnost o tom míti? V pravdě, nijádným způsobem nebylby mohl velikou něžnost lásky své lépe na jemo dáti, jako tím, že swůj život za nás obětował. Však, žel toho, poněwadž ucho nasse již umýklo slyšati slova: stvoření, vykoupení, Bůh w jeslích, Bůh na dřevě kříže, proto zůstáváme při tom studeni a necitelní. Ó swatá wíro, o swět náš!

Pomuzbowání a prosby.

Ó Ježíši, poznávám, že's nemohl wice učiniti, jako's učinil k donucení mne, abych Tebe milowal, a dobře nahlížim, že swým newděkem Tebe donucuji, mne opustiti. Trpěliwost Twou budu vždy welebiti, která mne tak dlouho snáfla. Byl bych arci peklo zvláště pro mne stvořené zasloužil. Twá pak smrt nádejí mne naplňuje. Dej mi poznati, jak welice Ty, ó nekonečné dobro! milowán býti zasluhuješ, a jak welice zawázán jsem, Tebe milowati. Wědělf jsem, že's Ty, můj Ježíši, za mne umřel, a jak jsem mohl, ó Bože! tolik roků, Tebe si newšsimaje, žiw býti? Ó bych mohl život swůj poznow započiti, tu bych wšechny dny života

svého Tobě, Pánu mému, věnowal! Než minulá léta nenavrátí se více; — ach, uděl mi, abych aspoň ostatný svůj život zcela v lásce k Tobě, a k Twému zaslíbení strávil. Drahý můj Vykupiteli! miluji Tebe z celého srdce; ale rozmnož tuto lásku ve mně, a udej, abych kdý více newděčným k Tobě byl. Ne, nikdy více nechci osmícením odporovati, kterých mi uděluješ. Ty žádáš ode mne milován býti, a já žádám Tebe milovati. A koho jiného bych také měl milovati, nežli Boha, který neskonalá krása, neskonalá dobrota jest? — Boha, který za mne umřel? — Boha, který trpělivě mne snášel? — který tresty ode mne zasloužené v milosti a dobrodiní proměnil? — Ano, miluji Tebe, ó neskonalé lásky hodný Bože! a netoužím po ničem jiném, leč abych láskou k Tobě zcela se zabýval, a na všechno zapomněl, co Ty nejsi. O neskonalá lásko Pána mého! pomoz duši, která touží zcela a úplně Twou býti. — O stůj při mně, veliká Matko Boží, Maria! vymoz Twou přimlou, aby si mne Bůh docela přivlastnil.

3. R o z j í m á n í.

Jestliť vyšše roste naše podivení, pozorujeme-li toužebnost, kterou Ježíš Kristus měl, aby za nás trpěl a umřel. „Řítem mám křten býti,“ tak pravil, dokud živ byl, „a kterať jsem šemřen, dokudž se newykoná.“ (Luk. 12. 50.) Musím křtem vlastní své křve křten býti, a umírám skoro touhou po mém utrpení a smrti,

aby člověk brzy lásku poznal, kterou k němu mám. Proto pravil také w noci před svým utrpením: „Žádosti žádal jsem tohoto beránka jísti s wámi.“ (Luk. 22, 15.) Zdá se tedy, di sw. Basilius ze Seleucie, že se Bůh náš w lásce k lidem nasytiti nemůže. (Sci. Bas. cp. 416.)

Ach Ježíši můj! lidé Tebe nemilují, po-
něwadž nemyslí na to, jakou lásku jsi k nim
měl. O Bože! Jak jest to možná, aby dusse,
která powáží, že Bůh z lásky k ní umřel, a že
tak náramně toužil umříti, aby jí láskou svou
dokažal, ta dusse, aby mohla živa býti a to-
hoto Boha opět sama nemilowati? „Láska
Christowa nuti nás.“ (2. Kor. 2, 14.) Sw.
Pawel ch^{ce} zde říci: Ne tak tuze to, co Chri-
stus Ježíš učinil a utrpěl, nébrž raději láska,
kterou za nás trpěl, zawazuje nás, a čini
nám jakořka násilí, abychom jej opět milowali.
Toto umážíw zwolal sw. Wawřin Justinian:
Z přehojnosti lásky widíme zde moudrého blá-
znem býti. Kdožby mohl také wěřiti, kdyby
nás wira swatá o tom neujišťowala, že Stwo-
řitel za své stwoření umříti ráčil? Když je-
dnou sw. Maria Magdalena z Bazzis u wytr-
žení ducha obraz ukřižowaného w rukou držela,
nazwala Christa Ježíše nápodobně bláznem z
lásky, zwolajíc: „Ano, Ježíši můj! Ty's oprav-
du láskou bláznivým.“ Podobným způsobem
wyjádrili se již pohané, když jim o smrti Je-
žíše Christa kázano bylo; měli ji za bláznow-
stwi, kterému by se nikdy uwěřiti nemělo, jak

apostol došvědčuje: „My kážeme Christa ukřižovaného, Židům zajisté pohoršení, národům (pohanům) pak bláznovství.“ (1. Kor. 1. 23.) A jak by mohl, pravili, Bůh, který již sám v sobě nejvyšší šťastný jest, a nikoho nepotřebuje, na svět sestoupiti, se vtěliti, a z lásky k lidem, svým to stvořením, umříti? Toť by právě tolik bylo, jako kdyby se měřilo, že se Bůh k vůli lidem zbláznil. A předce jest tomu tak, jest to článek víry, že Ježíš Kristus, pravý syn Boží, sebe z lásky k nám na smrt vydal. „Christus miloval nás, a vydal sebe samého za nás.“ (Ephes. 5, 2.)

A proč to učinil? Učinil to, abychom nevíce světu, nébrž Pánu, který za nás umříti ráčil, živi byli. „Za všecky umřel Kristus, aby i ti, kteříž jsou živi, již ne sami sobě živi byli, aťe tomu, kterýž za ně umřel.“ (2. Kor. 2, 15.) Onť to učinil, aby láskou, nám dořázcancu, všechny náklonnosti srdci našich ziskal: „Na toť zajisté Kristus umřel a z mrtvých vstal; aby i nad mrtvými i nad živými panoval.“ (Řím. 14. 9.) Proto svatí smrt Ježíše Christa rozvažující považovali to za něco nepatrného, život svůj z lásky k tak milujícímu Bohu obětovati. Jak mnozí urození, jak mnohá knížata opustili příbuzné, bohatství, vlast i své království, uzavřeli se do klášterů, aby jen lásce Ježíše Christa zasvěcený život vedli. Jak mnozí mučedníci obětovali jemu život svůj! Jak mnohé útlé pauny odřekly se šňatku s nejmožnějšími státními muži, a šly

žásajice na smrt, aby tím lásku Boha za ně umrlého aspoň poněkud zplatily! A ty křesťane milý, co's až dosaháde z lásky k Ježíšovi Christu učinil? Jako on za swaté umřel, za swatého Wawřince, za swatou Lucii, za swatou Anežku, podobně i za tebe umřel, co zamýšlíš činiti, aspoň w ostatních dnech života, který ti Bůh proto prodlužuje, aby's ho milowal? Patř aspoň ode dneška často na obraz Ukřižowého, a spomeň si při tomto patření na lásku, kterou k tobě měl, a řci sám u sebe: Ty's tedy, o Bože můj! umřítí ráčil za mne? Cih aspoň toto a učin to často; neboť děláš-li takto, ucitiš se příjemným způsobem táhnuta, aby's Boha milowal, který tebe tak wroucně milowal.

Powzbuzowání a prosby.

Ach Wykupiteli můj! prawda jest, 'nemilowal jsem Tebe proto, že jsem na lásku, kterou's ke mně měl, nemyslíl! Ach Ježíši můj! já byl příliš newděčným k Tobě! Ty's wydal swůj život na smrt přehořkou za mne, já pak mohl jsem tak newděčným býti, že jsem na to ani mysliti nechtěl? Ach, odpust mi, neboť hle! slibuji, že, ukřižowaná láska má, ode dneška jedním předmětem mých myšlének a wšech mých utěšení býti máš. A podává-li mně ďábel nebo swět zakázané jablko, upamatuj mne, milý můj Spasiteli, na utrpení, které's z lásky ke mně wytrpěl, abych nepřestal Tebe milowati, a abych Tebe již neurazil! Ach, kdyby někdo z mých služebníků to byl pro mne učinil,

co's Ty pro mne učinil, zajiště žebych se nepomáží, jej uraziti! A já jsem se opomáží k Tobě, jenž's za mne umřel, tak často hřbetem se obraceti? — O krásné plameny lásky, které jste Boha k tomu pohnuly, že za mne život dal! o ubytujte se i u mně, roznětve ve mně lásku, naplňte mne celého ji, a zničte všechnu náklonnosti ku stvořeným věcem ve mně. Ach, Vykupiteli můj! jak jest možná, abych Tebe v jeslích Betlemských, nebo na kříži Kalvářském, neb v nejsvětější svátosti viděl, a Tebe nade všechno miloval? Můj Ježíši! ano, miluji Tebe, miluji Tebe z celé duše. V ostatných letech mého živobytí buď Ty jediným mým dobrým a jedinou mou láskou. Dosti dlouho jsem již bídně a nepamětlivě na utrpení a lásku Tvou žil byl! Ode dneška odemždávám se zcela a úplně Tobě, a kdybych to dobře nečinil, jak bych měl, vezmiž mne, a opanuj srdce mé zcela a úplně. Přijď království tvé. Toto srdce mé od této chvíle nemá nikomu, leč Tobě samému sloužiti, a o ničem jiném nemluvíti, leč o Tobě, na nic jiného nemyslíti, po ničem jiném nemždyhati, leč po lásce Tvé, po zalíbení Tvém. Přispěj mi jen vždy láskou svou, abych Tobě věrným zůstal. Společám se na zásluby Tvé, ó Ježíši. — O matko krásného milování, dejž, ať velmi vroucně Syna Tvého miluji, který tak lásky hoden jest a tak tuze mne miloval.

XXXIV. R o z w a ž o w á n í.

O s w a t ě m p ř i j í m á n í.

„Vezměte a jezte: totoť jest tělo mé.“ Mat. 26, 26.

1. R o z j í m á n í.

Rozjímějme o welikém daru, který w nej-
swětější swátosti skryt jest, o weliké lásce, kte-
rou tímto darem nám Ježíš dokázal, a o jeho
prudké toužebnosti, abychom tohoto počtu wel-
mi často požíwali. Rozjímějme tedy přede
wsím, jak welikého daru nám Ježíš Christus
udělil, když se nám celý we swatém přijímání
dátí ráčil. Sw. Augustin di, že Ježíš, ačkoli
jest wssemohoucí Bůh, předce nám wice dátí
nemůže, nežli samého sebe. Pořadu pak wět-
šího, táže se sw. Bernadin Sienský, zdaž mohla
dusse dostati neb žádati, než swatoswatého těla
Christa Ježíše? Prorok Isaiáš wolá: „Známé
čiňte mezi lidmi nálezky jeho.“ (Isai. 12, 4.)
Oznamujte, ó lidé, láskyplné nálezky a uštano-
wení Boha dobrotiwého, kdyby Sam Spasitel
nebyl nám tohoto daru dal, kdož by byl směl
o něj prositi! A kdoby byl kdy měl smělost,
Jemu říci: Pane, chceš-li lásku swou nám pro-
jemiti, strej se pod způsobu chleba a dowol,
bychom Tebou se krmili? Jen pomyslení na
to, byloby již posetilsto býwalo. Což se nezdá,
di sw. Augustin, nešmyslem, říci: Jezte z těla
mého, a píte z krwe mé? Když Ježíš Chri-
stus se swými učedníky o tomto tajemstvípl-

ném daru, který nám zanehati chtěl, mluvil, tu přewyšřowalo tajemství toto tak welice wiru jejich, že se mnozí od něho vzdálili řkouce: „Kterak může tento nám dáti tělo své k jedeni?“ Twardá jest tato řeč, i kdož ji může slyšeti? (Jan 6, 53. 61.) Co ale lidé za ne= možné k wiře měli, to obmýšlela a wywedla weliká láska J.žíše Christa.

Sw. Bernardin dí: Pán zanechal nám tuto swátost na památku lásky nám we swém utrpení dokázané. A to se shoduje se slowy samého Pána Ježíše: „Toto čiňte na mou památku.“ (Luk. 22, 19.) Láska nasseho Spasitele, dí sw. Bernardin, nespokojila se tím, aby život za náš obětowala: prwé nežli na smrt šel, nutila ho práwě tato láska, nám nejwětšší wšech darů, kterých nám kdy udělil, totiž sebe samého za pokrm dáti. (Tom. 2. serm. 54. art. cap. 1.) Opat Guerrik dí, že w této swátosti Ježíš moc lásky swé wyčerpál. (Serm. 5. de Ascens.) A ještě lépe wyjadřuje se církewní suēm Tridentšský, řka, že Ježíš celé bohatství lásky swé k lidem w tajemství swátosti oltární wywážil. (Sess. 13. cp. 2.) Za jak upřímnou lásku by se to mělo, táže se swatý Frantisek Saleský, kdyby kníže od swého stolu chudému část swého pokrmu poslal? Tím wšše by se to pokládalo, kdyby mu celý pokrm zaslal. Tím wětšší ještě by se tato láska ukázala, kdyby mu kus masa ze swého ramena poslal, aby se tím obžiwil? Ježíš ale dáwa nám we swatém přijímání nejenom díl swého

pořmu, ne kuš svého těla, něbrž celé své tělo! Vezměte a jezte, totoť jest tělo mé, a mimo tělo své dává nám spolu též duši svou a božství své. Zkrátka, di sv. Jan Zlatoušlý, že Ježíš Kristus samého Sebe ve svatém přijímání tobě dáváje ti dává všechno, co má; a pro sebe ničeho nezadržuje. A sv. Tomáš Aquinský di: „Bůh nám dal všechno ve svátosti oltářní, co jest, a co má.“ Ejhle, volá tu svatý Bonaventura plu podivení, jak tento veliký Bůh, kterého svět stvořiti nemůže, v nejsvětější svátosti oltářní našim vězňem se činiti ráci. Když ale Pán ve svátosti oltářní samého Sebe nám docela dává, jak bychom se mohli ještě báti, že nám nějakou milost odepře, o kterou prosíme: „Kterakž také s ním nedaroval nám všech věcí?“ (Řím. 8, 32.)

P o w z b u z w á n í a p r o s b y.

O Ježíši můj! což pak tě mohlo k tomu pohnouti, Sebe celého nám za pokrm dáti? A co by Ti mohlo po takovémto daru ještě k činění zbýwati, aby's nás zamágal, Tebe milovati? Osvět nás, a dej nám poznati, jaká přehojnost lásky to byla, že's Sebe samého pokrmem učinil, aby's se s námi ubohými hříšníky spojil! A nyní, když se celého nám vydáváš, jestli slusno, abychom se i my zcela a úplně Tobě odewzdali. Ach! jak jsem mohl Tebe urážeti, Wykupiteli můj! který's mne tak velice miloval, a který's nic více učiniti ne-

mohl, aby's mou opětnou lásku sobě zřítal? Ty's pro mne se wtělil, Ty's pro mne umřel, Ty's se pokrmem pro mne stal; — coby pak mohlo ještě zbýwati, co by's pro mne učinil? Ó nekonečná dobroto! miluji Tebe, neobmezená láska! Pane! račiž welmi často do duše mé přicházeti, rozněť mne celého swatou láskou Swou, a dejž mi na wšechno zapomenouti, abych jenom na Tebe myslel, a jenom Tebe milowal. — Přeblahoslavená Panno Maria! prosž za mne, a učiň mne Swou přimluwow hodna, abych Twého w nejsvětější swátosti skrytého Syna často přijímal.

2. Rozjímání.

Rozjímajme za druhé welikou lásku, kterou tímto darem nám Ježíš Kristus dokázal. Nejsvětější swátost jest z lásky pocházející dar. Dle božského usouzení bylo potřebi, aby Wykupitel pro spasení naše umřel, a oběti swého života spravedlnosti božské za hříchy naše zadost učinil; nebyloť ale zapotřebi, aby Ježíš Kristus po swé smrti také Sebe za pokrm nám zanechal. Než láska chtěla tomu tak. Ze žádné jiné příčiny, di sw. Wawřin Justinian, neustanowil nejsw. swátost oltářní, nežli jediné na znamení swé přeweliké lásky k nám. A právě totéž napsal sw. Jan: „Wěda Ježíš, že přišla hodina jeho, aby šel z tohoto swěta k Otci, když milowal swé, až do konce je milowal.“ (Jan 13, 1.) Wěda Ježíš, že by se byl nyní čas jeho odchodu z tohoto swěta při-

blížil, chtěl nám největší důkaz lásky své zanechati, a tof byl právě dar nejsvětější svátosti; tento význam mají výše uvedená slova: „až do konce je miloval," to jest, „láskou zcela mimořádnou nanejvýš miloval nás," jak Theofilaktus se sv. Janem vysvětluje.

Považme dále, jak apoštol výslovně dí, že čas, v kterém Ježíš tento dar zanechati ráčil, čas jeho smrti byl: „Pán Ježíš, v kterou noc zrazen byl, vzal chléb, i díky čině lámal a řekl: vezměte a jezte: totoť jest tělo mé." (1. Kor. 11, 23.) V tomtož čase, kde lidé pro něj biče, trní a kříž strojili, aby jej zabili, ráčil On toto poslední znamení lásky své nám zanechati. Proč ale, mohl by se někdo ptáti, ustanovil tuto svátost při své smrti, a proč ne spíše? Na to odpovídá sv. Bernard, že to učinil, poněvadž důkazy lásky, které si přátelé v smrti pronikávají, do paměti hloub se vtiskují, a raději se zachovávají. Ježíš Kristus, dí tž svatý, dal se nám spíše již mnohonásobným způsobem: On se dal nám za průvodce, za učitele, za otce, za svíce, za vzor a za obět; pozustával ještě poslední stupeň lásky aby se nám za pokrm dal, aby se docela s námi spojil, jakož pokrm se spojuje s tím, kdo ho přijímá. To pak učinil Spasitel, když se nám v nejsvětější svátosti dal. Nespokojoil se tedy Spasitel náš tím, že lidskou přirozenost na se vzal, nikoli, On chtěl také touto svátostí prostředek nalezt, aby se s každým z nás zvláště spojoval.

Sw. Frantisek Salešský pravil: Při žádném jiném jednání neprojevuje se Spasitel náš něžněji, aniž lastavěji, jako v tomto, kde on jakořka sebe zničuje, a pokrmem se stává, aby do duše naší vnikl a se srdcem svých věrných se spojil. Tak jsme tehdy, volá sw. Jan Zlatoustý, s Pánem, na kterého ani andělé své oči upřiti se neosmělují, tak úzce spojeni, že se stáváme jedno tělo s Ním. Kterýž pastýř, táže se thyž swatý, krmit ovčičky své vlastní svou krví? A co dím o pastýřích? Jsou i mnohé matky, které dítky své dávají kojím ke krmení. Ježíš Kristus ale krmit nás v nejsvětější svátosti svou vlastní krví.⁴ (Hom. 6.) A proč chtěl našim pokrmem býti? Protože nás, odpovídá thyž swatý, co nejvroucněji miluje, z té příčiny chtěl se s námi spojit a jedno s námi býti! (Hom. 51.) Kristus chtěl tedy největší všech zázraků učiniti: „Památku učinil divných skutků svých, Pokrm dal bojícím se sebe,“ (Žalm 110), aby tak Smou touhu, při nás býti a nasse i své nejsvětější srdce v jedno spojit, vyplnil. O podivná láska Spasitele našeho! volá sw. Bawřin Justinian: Pane Ježíši! Ty jsi nás s tělem svým tak úzce spojit chtěl, bychom jedno tělo a jednu duši s Tebou nerozlučitelně působili.

Velký služebník Boží, pater de la Colombière, pravil, mohlo-li by kdy co víru jeho v tajemství svátosti oltářní rozklátiti, že by to nebyla pochybnost o moci, nébrž raději po-

chybnost o lásce, kterou Bůh v této svátosti nám ukazuje. Jak chléb tělem Ježíšovým se stává, jak Ježíš na více místech současně na jednou přítomen jest, o tom dím: „Bohu jest všechno možné.“ Tázete se mne ale, jak Bůh člověka tak velice miluje, že jeho pokrmem se státi ráčil? na to mohu toliko odpověditi, že tomu nerozumím, a že láska Ježíšova jest tak nesmírná, že se pochopiti nedá. Než, ó Pane, dovol mi poznamenati: taková přehojnost lásky, že pokrmem svých tvorů býti chtěl's, zdá se ueshodovati se s velebností Tvou. Svatoť pak Bernard odpovídá, že láska činí milujícího vlastní své hodnosti nepamětlivým. A sv. Zlatouštký odpovídá nápodobně: že láska nebere ohledu na sluffnost, když se o to jedná, abychom milému dali se poznati. Nejdeme, kam by se přisluffelo, nébrž kam tísni srdce svého vedeni býváme. (Serm. 145.) Právem nazval tedy anjelský učitel, sv. Tomáš Aquina, svátost tuto svátostí lásky, a závažkem lásky, (Opusc. 145.) a sv. Bernard „láskou lásky;“ také sv. Magdalena z Pazziš nazvala zelený čtvrtek, na kterém tato svátost ustanowená byla, dnem lásky.

Powzbuzování a prosby.

O nekonečná lásko mého Ježíše! kteráž nekonečnou opětanou lásku zaslubuješ. Ach, kdy budu Tebe, ó Ježíši! milowati, jakož's Ty mne milowal? Ty's nemohl wice učiniti k získání lásky mě, a já jsem se opowázil, Tebe,

neskončené dobro, opustiti, abych se k nízkým a
bídným věcem této země obrátil. Ach, osvět
mne, ó Bože můj! a ukazuj mně vždy více
velikost dobroty Tvé, abych celou svou lásku
Tobě věnoval, a Tobě samému zalíbiti se sna-
žil. Miluji Tebe, Ježíši, lásko má a mé vše-
chno! a chci se sřze tuto svátost často s Te-
bou sjednocovati, abych se ode všeho odtrhl
a jenom Tebe, ó živote můj! miloval. Po-
moz mi, ó Spasiteli můj! sřze zásluby Tvého
utrpení. Pomoz mi i Ty, ó Matko Ježíšova,
a též i má Matko, pros ho, aby mne zcela a
zúplna svou láskou rozlil.

3. Rozjímání.

Rozjímáme konečně ještě, jak velice Je-
žíš Kristus žádá, abychom jej v svátosti ol-
tární přijímali. — „Věda Ježíš, že přišla ho-
dina jeho.“ (Jan 13. 1.) Jak mohl ale
Ježíš onu noc svou hodinou nazvati, je-
stli utrpení jeho umučení v ní započítati mělo?
Nazval ji proto hodinou svou, poněvadž nám
právě teď tuto božskou svátost zanechati chtěl,
aby se zcela s milými svými dusemi spojil:
„Žádosti žadal jsem tohoto Věračka jísti s
vámi.“ (Luk. 22, 15.) — Slova, kterými
Vykupitel svou vroucnou žádost po tom, aby
s každým z nás v této svátosti se spojil,
vyjádřiti ráčil, žádosti žadal jsem, tak velí mu
vesměrná láska mluvit, dí sv. Bawřin Justi-
nian; nebo to jest řeč nejvěrejší lásky. Chtěl
pak sebe pod způsoby chleba zústaviti, aby ho

každý přijímati mohl. Kdyby byl způsobu nějakého drahého pokrmu zvolil, nebyli by mohli chudí jej přijímati; a kdyby pod způsoby jiného napodobně nedrahého pokrmu u nás zůstal, nebyl by se týž pokrm na každém místě světa nacházel; Ježíš ale právě proto pod způsoby chleba ráčil sebe nám zanechat, poněvadž chléb málo stojí a všude pohotově jest, tak že se na každém místě naléztí a přijímati může.

Tato prudká žádost Spasitele našeho, od nás přijímanu býti, vysvětluje z mnoha míst písma svatého. On povzbuzuje nás k přijímání mnohým pozváním: „Vojďte, jezte chléb můj, a píte víno, které jsem smíšil vám.“ (Přísl. 9, 5.) Jezte, přátelé, a píte, a opojte se, nejmilejší.“ (Píseň Salom. 5, 1.) Ano, on to nám i za přikázání ukládá: „Vezměte a jezte, totoť jest tělo mé.“ (Mat. 26, 26.) On nás dále i vábí k přijímání zaslíbením života věčného: „Kdož jí mé tělo, máť život věčný.“ (Jan 6, 55.) „Bude-li kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky.“ (Jan 6, 52.) A nechceme-li tak činiti, vyhrožuje nám vyvrhnutím z nebe: „Nebudete-li jísti těla Syna člověka, a píti jeho krve, uбудete míti života w sobě.“ (Jan 6, 24.)

Tato pozvání, zaslíbení, vyhrožování přicházejí všechna z žádosti, kterou Ježíš Kristus má, aby se s námi w této svátosti spojil. A tato žádost prejšší se z velké lásky, kterou k nám má; neboť, jak sv. Frantisek Saleský dí,

účel lásky není jiný, leč s milovaným předmětem se sjednotiti, a proto sjednocuje se v této svátosti Ježíš zcela a úplně s duší: „Kdož ji mé tělo, a pije mou krev, ve mně přebývá, a já v něm,“ (Jan 6, 57.) a proto žádá tak toužebně, abychom jej přijímali. Není žádné účely, pravil Pán jednoho dne k sv. Mathildě, která by s takovou prudkostí lásky na kříž se umrhovála, aby medovou síťkou z nich sfála, jako s kterou já k duším spěchám, které mne žádají.

S by věřící pochopili, jak veliké dobro svaté přijímání našim duším zaopatřuje! Ježíš jest Pán nade vším bohatstvím; neboť otec jeho učinil jej Pánem nade vším. „Věda (Ježíš), že všechny věci dal jemu otec v ruce.“ (Jan 13, 3.) Když tedy Ježíš Kristus sv. přijímáním do duše vstupuje, přináší nesmírné poklady milosti s sebou: S ní přišlo mi též spolu všechno dobré, dí Salamoun, rozmlouvaje o moudrosti věčné.

Sv. Diviš pravil, že nejsvětější svátost oltářní velmi účinná jest k posvěcení duše. A svatý Vincenc Ferrerský zanechal nám naučení, že duše získává jediným přijímáním více, nežli kdyby se týden při vodě a chlebě postila. Přijímání jest, jak církevní sněm Trientský učí, veliký prostředek k spasení, který nás od všedných hříchů osvobozuje a před smrtelnými chrání. (Trid. Sess. 13, cp. 2.) Proto nazýval sv. Ignác nejsvětější svátost „lékem nesmrtelnosti,“ a Inocenc III. pravil, že Ježíš

Kristus náš utrpením svým od trestu hříchu, swatou swátostí oltářní ale od hřešení samého, t. j. od moci k hřešení osvobodil. Dale tato swátost rozněcuje w nás lásku Boží: „Uwedl mne do sklepu winného, spořádal we mně lásku. Upewněte mne křtím, a ohrňte mne jablky: nebo milowáním omdlévám.“ (Píseň Salom. 2, 4.) Sw. Řehoř Nisenský učí, že přijímání jest tento sklep winný, kde dusse láskou Boží tak opojena bývá, že na svět a na všechno stvoření zapomíná; a toť jest vlastně ono omdlévání láskou swatou. Z ctihodný pater Frantisek Olimp, z řádu Theatinského, ujišťuje, že nic není s to, aby nás tak tuze k lásce Boží rozplamenilo, jako swaté přijímání. Bůh jest láska a oheň lásky. „Bůh jest láska.“ (1. Jan. 4, 8.) „Oheň žžirající jest on.“ (V. knih. Mojž. 4, 24.) Tohoto ohně lásky roznitit sestoupilo Slovo věčné na zem: „Oheň přišel jsem pustiti na zemi, a co chci, jediné, aby se zapálil.“ (Luk. 12, 49.) A jak krásné plamenný lásky swaté rozžehuje w duších, které w této swátosti jej toužebně přijímají! Swatá Kateřina Sienská widěla jedenkrát w ruce kněžské Ježíše w nejsvětější swátosti jako pec lásky, z kteréž příčiny se napotom táž swatá diwila, jak srdce lidská od takovéto palčivosti všechna w oheň a popel se neproměňují. Sw. Růžena Rimská pravila, že při sw. přijímání se jí zdá, jakoby slunce přijímala: a tudíž z jejího obličejě takové paprsky vycházely, že až zrak oslepowały, a z jejích úst vycházelo takové

horko, že, kdo ji po sw. přijímání něco k pití podal, ruku svou tak horkou cítil, jakoby ji na kamnech byl držel. Sw. Wáclaw býval při namošťování nejsvětější svátosti oltářní takovou horkostí i vně roznicen, že služebník jeho, jenž ho na cestě sněhem sprowázel, svýmá nohama do ssepějí swatého vstupoval, aby zimy necítil. Horoucnost jest nejsvětější svátost oltářní, di sw. Jan Zlatoušlý, která nás tak rozněcuje, že jako lwomé oheň joptici od stolu Páně odcházíme, a ďáblu hroznými přicházíme. Jestto nejsvětější svátost oheň jest nás rozněcující, mělaby vlastně, když od oltáře odstupujeme, takové plameny lásky rozšřřowati, aby zlý nepřítel wice již smělosti neměl, nás pokoušeti.

Tu ale snad někdo řekne: proto nepřistupuji tak často k sw. přijímání, poněwadž se w lásce Boží tak studeným cítím. To by, di Gerson, tolik bylo, jako kdyby někdo řekl, že se nechce k ohni přiblížiti, protože jest mu tak zima. Čím tedy studenějšími se cítíme, tím častěji musíme se nejsvětější svátosti blížiti, toužíme-li jen vždy potom, abychom Boha milowali. Ptají-li se wás, pišse sw. Frantisek Salešský, proč tak často přijímáte, řcete jim: dwa druhové lidi musejí často přijímati, dokonalí a nedokonalí; dokonalí, aby se w dokonalosti udrželi, a nedokonalí, aby dokonalosti nabyli. A sw. Bonaventura di nápodobně: „Ačkoli se ti zdá, že jsi celý wlažný, předce se přiblíž k Ježíšši w důvěře w milosrdenství Boží. Čím nemocnější

se kdo cítí, tím více má lékaře zapotřebí.“ (De Prov. Rel. cp. 75.) A Ježíš Kristus pravil k sw. Mathildě: Chceš-li přijímati, žádej všechnu lásku miti, kterou kdy srdce jaké mělo ke mně, a já ji tak přijmu, jakkoli si ji žádáš.

Pomozbuzování a prosby.

O Ježíssi, milovníče duši! Nemůžeš nám větších důkazů lásky již dáti. Zdaž by také mohl ještě jaký prostředek zbývati k ziskání toho, aby's od nás milován byl? Ach učin, ó neskončená dobroto! abych Tebe ode dneška ze vši síly své a ze vši srdečnosti miloval! Koho jiného, ó Spasiteli můj, měloby také srdce mé s větší srdečností milovati, nežli Tebe, kterýž život svůj dokonavši také ještě Sebe samého v této svátosti mně daroval. Ach, Pane můj! dej, ať jsem vždy lásky Tvé pamětliv, abych na všechno započel, a jenom Tebe bez přestání a bez výminky miloval! Miluji Tebe, můj Ježíssi! nade všechno, a jenom Tebe chci milovati. Vypuď ze srdce mého, prosím Tebe, všechna pohnutí, která k Tobě nesměřují. Děkuji Tobě, že mi čas dáváš, abych Tebe miloval a všech urážek Tobě učiněných oplakal. Můj Ježíssi, žádám, aby's jediným předmětem všech mých toužebností byl. Pomoz mi, a učin mne spasena; spasení pak mé pozůstávejž v tom, abych Tebe z celého srdce svého a povždy, uyní i na věky věků miloval. — Maria! matko má, pomoz mi Ježíše milovati, a pros ho za mne.

XXXV. R o z w a ž o w á n í.

O l a s t a w é m p ř e b ý w á n í J e z í š s e n a o l t á ř í c h
w n e j s w ě t ě j š í s w á t o s t i.

„Pojďtež ke mně ušedni, kteříž pracujete, a obtiženi jste, a já
vás občerstvím.“ Mat. 11, 28.

1. R o z j í m á n í.

Když lastawý náš Spasitel dílo nasseho
wykoupení swou smrtí dokonál, a swět opuštiti
měl, nechtěl nás w tomto slzawém údolí samot=
ných nechat. Sw. Petr z Alfantary dí, že
žádný jazyk wypowěditi nemůže lásku, kterou
Ježíš ku každé duši má; a proto, aby u jeho
nepřítomnosti na něj nezapoměla, zanechal ji
při swém odchodu z tohoto života nejswětější
swátost, w které on sám přítomen jest, an ne=
chtěl, aby mezi obouma jiné zástawy lásky bylo,
než On sám. Tento weliký důkaz lásky Je=
žíše Christa zašluhowal z nassí strany, abychom
ho opět milowali wroucně; a proto Pán také
chtěl, aby za nassich časů slawnost ke cti jeho
nejswětějšího srdce ustanowena byla, jakž to
swé služebníci, ctihodné sestře Markytě Marii
Alacoque zjewil, abychom jeho láskyplné přebý=
wání na oltářích se ctěním a myslé pozdwiže=
ním alespoň poněkud odplatili, a spolu lehko=
wážnost napravili, kterou w tomto tajemství
lásky od kacířů a špatných katolíků tak často u=
trpěl, a ještě vždy utrpuje.

Ježíš Sebe w nejswětější swátosti proto

zanechal, 1. aby se dal všem nalézt, 2. aby všichni vyslechl, 3. aby tím všem mohl milosti prokazovati.

Předně zdržuje se na více oltářích, aby ho všickni, ježto po něm touží, nalézt mohli. Té noci, v které Spasitel náš se svými učedníky se loučil, aby na smrt šel, plakali oni zármutkem, myslíce na to, že s milým svým mistrem rozloučiti se musejí. Ježíš ale těšil je, řka (totéž pravil tehdaž i k nám): „Synové moji, jdu za vás umřít, abych vám lásku dokázal, kterou mám k vám; ale i umíraje nechci vás samotných zanechati: nébrž po-
tud na tomto světě budete, chci s vámi v nej-
světější svátosti oltářní zůstávati. Zanechám vám mé tělo, mou duši, mé božství, a mou celou bytost. Opravdu, po-
tud na světě budete, nechci se od vás odloučiti. „A, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ (Mat. 28, 20.) Ženich, tak bí sv. Petr z Alfantary, chtěl choti v tak dlouhé nepřítomnosti své nějakou společnost zanechati, aby samotna nebyla, a proto zanechal tuto nej-
světější svátost, v které on sám zůstal. Zajisté nejlepší to společnost, kterou zanechati mohl! Vymyslel sobě pohané nečíslné množství bo-
hu, než nemohli si nikdy tak laskavého Boha představit, jako náš Bůh jest, kterýž nám tak na blízku zůstává, kterýž nám tak laskavě po-
máhá. „Nikdy jest jiný národ tak veliký, kterýžby měl bohy k sobě přibližující se, jako Bůh náš přítomen jest prosbám našim.“ Tohoto místa 5. k. Mojž.

4, 7. používá w tomtěž smyslu nasse swatá Cirkew o slawnosti Božího Těla (Resp. 2, Noct. 3.), aby nám welikou lásku Ježíše Christa připomínala.

Wizme, jak Ježíš Christus na oltářích jako w tolíkerých wězeních lásky se nachází. Berou jej kněží z tabernaklu (ze swatyně) a jej wystawuji, nebo podávají we swatém přijímání, a uzavírají jej opět. — A Ježíš ráci tu ochotně zůstáwati we dne i w noci. Proč jsi, ó můj Spasiteli! i nočního času w tolíkerých kostelích prodávati chtěl, kde lidé dwěře zamíčkají a Tebe samého nechávají? Což nemáš na tom dosti, aby's we dne mezi námi přebýwal? Nikoli, tačé nočního času chce Ježíš mezi námi zůstáwati, a to proto, abychom ho hned zrána nawštwiti mohli.

Obcházela chof w písni Šalamounowě, aby swého milého hledala, tázajíc se každého, kdož ji potkal: „Zdaž jste widěli, koho miluje dusse má?“ (Pis. Sal. 3, 3.) A naleznouc jej powýšila hlasu swého řkouc: „Dznam mi, kde paseš, kde ležíš o polední?“ (Pis. Sal. 1, 6.) Tehdáž nenalezla ho ještě chcf, neboť nebyl ještě w nejswětější swátosti; chce-li ale nyní dusse Ježíše Christa naleznouti, potřebuje jenom do swého farního, neb do nětterého klášterního kostela jíti, a tam nalezne swého milého, který ji již očekává. Menší wesnice, byť i sebe bídnější byla, aniž kláštera řcholníků, kdeby w kostele nejswětější swátost se nepřechowámala, a na wssech těchto místech dává si to král nebes.

Víbiti, že se ve swatyni (tabernaklu) ze dřeva
nebo kamena zhotovené uzavírá, a dli tu často
tak samojediný, že tu ani lampička olejem na-
plněná nehoří. To ale, ó Pane! dí sw. Ber-
nard, nepřislussi welebnosti Twé! A Ježíš
dává za odpověď: Dosti na tom, jen když se
to mé lásce přislussi.

Poutníci namošťewují se srdečnou nábožno-
stí swatý dům Lorettanský, nebo místa swaté
země, chlěw Betlemský, horu Kalwarskou, swatý
hrob, místa totiž, kde Ježíš Kristus narozen byl,
kde žištěwal, umřel a pochován byl. Ale jak
mnohem wětšší a srdečnější nemá nasse nábož-
nost býti, když se w některém kostele u přítom-
nosti Ježíše Christa nacházíme, kde on w nej-
swětější swátosti přítomen jest? Stihodný otec
Jan Awilský prawil, že by newěděl swatého
místa, které by schopno bylo, nábožnější city a
hojnější útěchu poskytnouti, nežli kostel, kde
Ježíš Kristus we swátosti přítomen jest. Otec
Baltasar Alvarez plakáwal, spatřil-li paláce
knízat plné lidi, kostely pak, kde Ježíš Kristus
přebýwá, opuštěné a pusté. Ó Bože! kdyby
Pán a Spasitel náš jen w jednom jetiném ko-
stele na swětě, na příklad w kostele sw. Petra
w Římě, tělesně přítomen byl, a kdyby se tam
jenom jeden den w roce naléztí mohl, ó jak
mnozí poutníci ze wšech stawů, jak mnozí uro-
zenci a panovníci by se co nejwíce newynasna-
žowali, aby toho štěstí došli a w onen den na
tomž místě se wynacházeli, a aby králi nebeské-
mu, jenž opět na zem sestoupil, poklonu složití

mohli. Jak nákladná swatyně zlatem a drahým kamením zdobená by se tu Synu Božímu přichystala, a jak nádherným osvětlením bychom w onen den přebýwání Ježíše Christa na zemi slawili! Wykupitel ale dí: Nikoli, já nechci w jediném toliko kostele, aniž jediný den na zemi přebýwati, aniž žádám tak welkého nákladu, a tak lesklého osvětlení; nikoli, já chci raději ustwíčně, po wssednuy dny a na wssedch místech přítomen býti, kde wěrné dusse se wynalezají, aby mne wssickni lehko naleztí mohli, a to kdykoli chtějí.

Kdyby nebyl sám Ježíš Christus tento wýjew lásky wynalezl, když by mohl na to pomyslití? Za welkou opowážliwost by se to bylo mělo, kdyby při jeho na nebesa wstupowání někdo k němu byl promluwil: „Pane, chceš-li lásku swou nám patrně projewiti, zůstaň nám na oltářích pod způsobami chleba, abychom tě tam nawssťewowati mohli, kdybychom koli chtěli. Na co ale žádný z lidí ani pomyslití nemohl, to wymyslil a učinil Spasitel náš! — Ale ach! kde jest uasše wděčnost za takowý důkaz milosti? Kdyby kníže z daleka přissel w tom úmyslu, aby nawssťewu nějakého sedláka očekáwal, jaký newděk by to byl od tohoto sedláka, kdyby ho buď docela nechťel nawssťiwiti, aneb kdyby ho jen mimojda widěti chtěl.

Powzbužowání a prosby.

O Ježíssi, Wykupiteli můj! O lásko dusse mé! jak mnoho Tebe to stálo, aby's u nás w

této svátosti zůstával. Napřed jsi musel smrt podstoupiti, aby's na oltářích našich bývati mohl; v této pak svátosti musíš tolikteré urážky za to zkusiti, že chceš nám svou přítomností ku pomoci přicházeti. A předce jsme líní a nedbanliví v navštěvování Tebe, ačkoli víme, že nasse navštěvy Tobě se líbí, aby's nás dobrými věcmi obsypati mohl, když Tobě na blízku dlíme. Pane, odpust mi, neboť jsem také já byl jeden z těchto newděčníků. Od této chvíle, můj Ježíši! chci Tebe často navštěvovati, a v přítomnosti Tvé co nejdéle se zdržovati, abych Tobě děkował, Tebe milował, a o milosti prosil, neboť proto jsi zde ve svatyni uzavřen zůstatí a z lásky naším vězňem se státi ráčil! Miluji Tebe, ó nekonečná lásko! miluji Tebe, ó Bože lásky! miluji Tebe, ó nejvyšší dobro, ó milování nejhodnější dobro! Učiň, ať sám na sebe a na všechno zapomenu, abych jenom lásky Tvé pamětliv byl, a ostatní svůj život zcela dle Tvé libosti strávil. Dej, abych ode dnešní větší radosti neznal, než u Tvých nohou se nacházeti. Rozněť mne celého svou svatou láskou! — O Maria! má Matko, podosáhni mně velkou láskou k nejsvětější svátosti, a uwidiš-li mne nedbalého, připomeň mne slib, který nyní činím, že ji denně navštívu.

2. Rozjímání.

Za druhé vyslejšá všechny Kristus ve svátosti oltářní. Sv. Terezie dí: že na tomto

světě nemohou vsíckni se svým knížetem mluvíti. Chudí sotwa že smí si náději dělati, se k němu přiblížiti, nebo strže třetí osobu jemu své potřeby přednésti; u krále vsať nebes není zapotřebi nějaké prostřednické osoby. Všickni, jak urození tak chudí, mohou s ním v nejsvětější svátosti tváří v tvář mluvíti. Ježíš zve se proto květem polním: „Já květ polní a lilium údolní.“ (Pís. Sal. 2, 1.) K tomuto květu mohou vsíckni přistoupiti: Já jsem květ polní, to jest, jak kardinál Hugo vysvětluje: já se dávám všem nalezti.

S Ježíšem Christem v nejsvětější svátosti mohou tedy vsíckni, a každou hodinu mluvíti. Sv. Petr Chrysologus (Zlatoslovný) v řeči o narození Vykupitelově v chlévě betlemském dí: Králové nedávají vždy slyšení (audienci); často se stává, chce-li kdo se svým knížetem mluvíti, že strážé jej odmrškují, řkouce, že nyní není času k výsledům, aby přišel až později. Spasitel náš ale ráčil v otevřené jestyni přebývati, bez dveří, a bez tělesných stráží, aby každý a každou hodinu přístup měl. Tímtež způsobem nachází se Ježíš v nejsvětější svátosti. Vždy stojí chrámové otevřeni; jeden každý může, kdy chce, tam jíti a s králem nebes mluvíti. A Ježíš Kristus chce, abychom s ním tam s úplnou důvěrou mluvili, proto se zahaluje v způsobu chleba. Kdyby se Ježíš na oltářích na jasné skvoucím stolci uvažoval, jak se někdy při posledním soudu okáže, kdož by z nás tolik smělosti měl, aby k němu

se blížil? Poněwadž ale Pán žádá, dī sw. Terefie, abychom s důvěrou a bez bázně s ním rozmlouwali, a milostí od něho dosahowali, proto swou welebnost a sláwu pod nepatrnou způsobu chleba sřyl.

S Tomáš Kempenský dī, že Ježíš žádá, abychom s ním jako s přítelem zacházeli: „jako přítel s přítelem mluwíwá.“

Dusse-li na stupni oltáře probléwá, zdá se, jakoby Ježíš k ní slowy písně Salamounowy (2, 10) mluwil: „Wstaň, pospěš přítelkyně má, krásná má, a pojď.“ Wstaň, ó dusse má! prawi on k ní, pospěš, a neboj se přítelkyně má, nebuď mi wice nepřizníwa, neboť miluji tebe, a ty želiš wšech urážek, které's mi učinila. Krásná má, nyní nejsi wice ohyždna w očích mých; milost má tě krásnou učinila. Pojď nyní, pojď, powstaň, řci mi, co chceš. Jáť jsem proto na oltáři tomto, abych tebe wyslyšel. Jakou radost by's měl čtenáři můj, kdyby tebe král twůj do své tajné komnaty uwedl, řka k tobě: Řci mi, čeho žádáš, čeho potřebuješ? Já miluji tebe, a rád bych tobě něco dobrého učinil. Podobným způsobem mluwí král nebes, Ježíš Christus, ke wšem těm, kteří jej nawšstěwují: „Pojďtež ke mně wšickni, kteříž pracujete, a obtíženi jste, a já wás občerstwím.“ (Mat. 11, 28.) Pojďtež, wy chudí, wy nemocní, wy smutní, já chci a mohu wás obohatiti, uzdrawiti a potěšiti; k tomu konci jsem zde na tomto oltáři přítomen. „Volati budeš, a řekne: Hle teď jsem!“ (Isai. 58, 9.)

Pomozbuzowání a prosby.

Ai se tedy, milý můj Ježíši, na oltářích zdržuješ, aby's prosby nebohých wyslýchal, kteří u Tebe pomoci hledají, slyš dnes i prosbu, kterou já nebohý hříšník Tobě přednesu. Beránu Boží, na kříži obětovaný a umrlý! hle, já jsem dusse Twou krví wykoupená; odpust mi wssechny Tobě učiněné urážky, a pomoz mi Swou milostí, abych wice k stracení nepřissel. Dejž, ó můj Ježíši! ať podíl mám w oné bolesti, kterou's w zahradě Getsemanské nad hříchy mými pocítil. Ach, Bože můj, též bych Tě nikdy nebyl urazil! Jak, kdybych byl w swých hříších umřel? ach, milý Pane, nebyl bych mohl wice Tebe milowati; Ty's ale čekal na mne, abych Tebe milowal. Děkuji Tobě za udělenou mi lhůtu života, a an Tě nyní milowati mohu, chci Tebe milowati. Dejž mi milost swaté lásky, ale takowé lásky, kteraby učinila, abych na wssechno zapoměl, a se snažil samojednu Twému nejsvětějšímu srdci se libiti. Ach můj Ježíši! Ty's celý Swůj život pro mne wynaložil. Přitáhni mne celého k Sobě, učin mne celého Twým prvé, nežli umru. Já wssechno doufám od zásluh Twého umučení. — A i w Twou přínalovu důvěřuji se, ó Maria! Ty wiš, že Tebe miluji, smiluj se nade mnou!

3. Rozjímání.

Ježíš wyslechá w nejsvětější swátosti wsse-

chny, aby všem svých milosti udělil. Svátý Augustin dí, že Pán většší žádost má, svých milosti uděliti, nežli my máme, je obdržeti. Příčina toho jest, poněvadž Bůh nestoučená dobrota jest, a an dobrota dle své přirozenosti štědrá jest, žádá, dobrých svých věcí všem udělovati. Bůh touží toho, že dusse k němu nepřicházejí, a o milost neprosí: „Zdali pustinou učiněn jsem Isaelowi, aneb země pozdní? proč tedy řekl lid můj: Odstoupili jsme, nepřijdeme více k Tobě?“ (Jer. 2, 31.) Proč, žaluje zde Hospodin, proč nechcete více ke mně přicházeti? Nalezli jste mne snad jako neúrodu ou nebo pozdní zem, když jste mne o milosti prosili? Sv. Jan viděl Pána s prsem plným mléka, plným milosrdenství totíž, a na prsou zlatým pásem, lásky totíž, přepásaného — vypodobňující to znamení, která naznačují jeho žádost po udělování nám milosti. (Zjev. 15, 1.) Ježíš Kristus jest sice vždy hotov, dobré věci prokazovati, dí tvůž ucedlník, než w nejsvětější svátosti uděluje svých milosti w největší hojnosti. Také blahoslavený Guiso dí, že w nejsv. svátosti Ježíš nejraději nasse prosby poslouchá. Ba'er Baltasar Alvarez viděl nápodobně Ježíše w nejsvětější svátosti s rukama milostmi naplněnými připraveného, je mezi lidmi rozdělovati, však nenalezl se nikdo, jenž by o ně žádal. O šťastná dusse, která na stupních oltáře prolévá, a Ježíše Christa o milosti prosí. Hraběnka Feria, z řádu sv. Kláry, kdykoli mohla, před nejsvětější svátostí se zastavovala,

a se proto choti nejsvětější svátosti nazývala a ustavičně zde nové poklady milosti si shromáždňovala. Byla jednou tážána, co by po tolik hodin před nejsvětější svátostí dělala, odpověděla: „Já bych zde po celou věčnost zůstala. A co se činí před nejsvětější svátostí? co činí chudý před bohatým? co nemocný před lékařem? Co se zde činí? Děkuje se, miluje se a chválí, prosí se a žádá.“ Tak bohatou látku dávají poslední tato slova, abychom s užitek před nejsvětější svátostí mšeřkali.

Ježiš Kristus stěžoval si sestře Markytě Alacoque na nedoměnost, s jakou lidé k němu v této svátosti lásky se mají. Ukázal ji nejsvětější své srdce na plamenném trůnu a trnům obklopené, nad kterým se kříž nacházel, čímž laškově své přebývání v nejsvětější svátosti naznačil, a napotom takto k ní promluvil: „Viz toto srdce, které lidi tak velice milovalo, ničeho nešetříc, hle, jak se celé strávil, aby jim lásku svou dokázalo. Než ach, větší díl lidí splácí mně jen nedoměkem, jesto mne v této svátosti lásky jen zneuctívají a zapomínají? Nejvíce mne ale bolí, že i srdce, která se mi obětovala, v počtu těchto nedoměčníků jsou. — Lidé nechť se s Ježíšem ve svátosti vyřáží, protože ho nemilují. S přítelem rozmlouvají rádi celé hodiny, pozdržeti se ale půl hodiny u Ježíše Krista, dělá jim blouhou chvíli. Řekne snad ale někdo, proč mi Ježiš nedává lásky své? Já pak odpovídám: Nemohouš-li svět a jeho žádosti ze srdce, jak může láska

Boží k Tobě sestoupiti? Ach, ó by's mohl v pravdě a od srdce říci. co sv. Filipp Merius při pohledu na nejsvětější svátost pravil: „Ejhle, láska má, ejhle láska má!“ pať by's neměl dlouhé chvíle, celé dni a noci před nejsvětější svátostí mšstati! Bohamilující duši přicházejí hodiny před nejsvětější svátostí jako okamženi. Svatý František Xaver pracoval celý den o spasení duši, a v čem pozůstávalo jeho odpočinutí v noci? Wzdržování-se před nejsvětější svátostí! Svatý František Regis, tento veliký missionář Francouzů, chodil z večera, když byl celý den kázáním a slyšením zpovědi strávil, do kostela; nalezna ho několikráté zavřený, mšstal v zimě a bouři přede dveřmi, aby aspoň z daleka milému Pánu svému námoštěmu učinil. Sw. Alois z Gonzagy žádal si vždy před nejsvětější svátostí proděvati. Když mu to od jeho představeného zapovězeno bylo, a on se mimojda okolo oltáře od Ježíše k delšímu zdržení přitahována cítil, musel se násilím odtrhnouti, aby poslušnost zachoval. — Proto také tžž svatý mládenec láskou roznicený zvolal: Jdi ode mne, ó Pane! jdi ode mne. Pane, nezdržuj mne, netáhni mne k Sobě, nech ať jdu, tať toho žádá poslušnost. Recíš-li ale, duše křesťanská, této lásky ku Christu Ježíši, hled ho denně namoštěmowati, a on ti srdce láskou rozžehne. Cítíš se studeným, jdi k ohni, prawi'a svatá Katerína Sienská. A blaze tobě, jestli Ježíš tobě té milosti udělí, aby's jeho láskou roznicen

byl! Napotom nebudeš již zajiště wesskerých wezdrissich věcí milowati, raději budeš jimi opowrhowati. Sw. Frantisek Salešský dí: „Zejmeli se dům ohněm, wssachny věci vyhazují se oknem wen.“

Powzbuzowání a prosby.

Ach, můj Ježíši! Učiň, abyš poznán, aby's milowán byl. Ty's pať sám na Sobě tak lásky hoden, že's nemohl ničeho wíce učiniti, aby's od lidí milowán byl, a proč je tak málo lidí, kteří Tebe milují? Žel, že i já bidník z těchto jsem newděčníků. K tworům ukazowal jsem wděčnost swou, když mi nějakého daru udělili, neb mi něco k vůli učinili; jenom k Tobě, který's celou swou bytost mně darem dal, byl jsem tak newděčným, že jsem Tebe často hříchy swými těžce urážel. Ke swé útěše wssak wi-
dím, že Ty, místo toho, maje mne opustiti, za mnou neustále ještě jdeš, a lásky mé žádáš. Slyším, že neustáváš mi lastawé přikázání zwěstowati. Miluj Pána Boha swého z celého srdce. Když tedy i ode mne, newděčníka milowán býti žádáš, také já žádám co nejwroucněji Tebe milowati. Ty žádáš lásky mé, a já milostí Twou ošťědřen nic jiného nechci, kromě Tebe milowati. Aho, miluji Tebe, láska má a mé wsschno! Tmá za mne wylitá krew sili mne w lásce k Tobě. Milý můj Wytupiteli, na tuto krew se spoléhám wesskerou swou ná-
dějí, — a na přimlupu Twé nejsvětější mat-
ky; jejížto prosby dle Twé rady spasení nasse.

uzpůsobiti mají. — Ó Maria, matko má! pros
 Ježíše za mne, Ty rozněcuješ všechny ctitele
 své láskou Boží, rozněť také mne, jenžto Tebe
 tak vroucně miluji.

XXXVI. Rozvažování.

O srovnávání se s vůlí Boží.

„Život ve vůli jeho.“ Žalm 29, 6.

1. Rozjímání.

Násse spasení i dokonalost pozůstává v
 lásce k Bohu. Kdo Boha nemiluje, zůstává
 v smrti. (1. Jan 3, 14.) Láska jest svazek
 dokonalosti. (Kol. 3, 14) Samá ale doko-
 naloost pozůstává v tom, abychom vůli naši s
 vůlí Boží jednostejnou učinili; neboť toť jest
 nejprzednější účinek lásky, jak Areopagita dí, že
 ona vůli milujících sjednocuje, takže jen jedno
 srdce a jednu vůli mají. Potud se tedy
 Bohu násse jednání, násse kající skutky, přijímá-
 ní, almužny líbí, pokud jsou podle vůle Boží;
 neboť jinak nejsou ctnostné, nébrž trestu hodné.

Abych nám toto učení svým příkladem uká-
 zal, proto Spasitel s nebe sestoupil. Poslyš-
 me, co při svém vkročení do světa, jak apo-
 stol píše, pravil: „Oběti a obětování nechtěl
 jsi (ó Bože); ale tělo způsobil jsi mi. Tedn
 řekl jsem: Mi jdu, abych činil vůli tvou.“
 (Žid. 10. 5, 7.) Ty, Otče můj, zapovrchu-
 ješ oběti lidských, Ty chceš, abych skrze svou
 smrt toto tělo obětaval, kteréš mi dal;

ai, hotow jsem, Twou vůli činiti. To dośvěd-
čoval Ježíš často, řka, že na swět přišel, aby
wůli Otce swého plnil: „Štoupil jsem s nebe,
ne abych činil vůli swou, ale vůli toho, kte-
rýž mne poslal.“ (Jan 5, 38) A Pán chtěl,
abychom Jeho welkou lásku k Otci w tom po-
znávali, že tak ochotně na smrt šel, aby po-
slussen byl vůli Otce nebeského: „Abys poznal
swět, že miluji Otce, a jakož mi přikázání dal
Otec, tak činím. — Staňte, pojďme odtud.
(Jan 14, 31.) A proto také pravil, že jen
ty za swé uznává, kteří vůli Boží plní. „Nebo
kdožkoli bude činiti vůli Otce mého, jenž w
nebesích je: tenť je bratr můj, i sestra i
matka má. (Mat. 12, 50.) Plnění vůle Boží
bylo také jediný cíl, jediná touha wšech swa-
tých při wšech jednáních. Blahoslavený Ji-
dřich Sufo pravil: „Raději chci s vůli Boží
bídným země čerem, nežli dle swé vůle sera-
fem býti. A sw. Teresie nás učí: „Kdo mo-
dlitbu koná, přede wšim ať hledí, aby swou
wůli srownal s vůli Boží; a může býti uji-
štěn, že w tom nejwyšší dokonalost pozůstává;
kdo se w tom nejobjwláštěněji cwičí, také nej-
wětší dary od Boha obdrží, a u wnitřním ži-
wotě welké pokroky učiní. Blahoslavení nebes
milují Boha proto dokonale, poněwadž s vůli
Boží zcela se srownávají, a proto nás napo-
miná Ježíš Kristus k prošení o milost, by-
chom vůli Boží na zemi tak plnili, jak ji swati
w nebi plní: „Buď vůle twá jako w nebi tak
i na zemi.“ Kdo podle vůle Boží jedná, člo-

věkem dle srdce Božího se nazývá, jakož Pán Dawida nazval: Nalezl jsem muže podle srdce mého, kterýž bude činiti všecku vůli mou.“ (1. král. 1, 14.) A proč to? Proto, že Dawid vždy hotov byl, činiti, čeho Bůh žádal: „Hotovo srdce mé, Bože, hotovo srdce mé (Žalm 107, 2.): a neprosil Pána o nic jiného, kromě aby jej naučil, vůli jeho plniti: „Nauč mne činiti vůli Tvou. (Žalm 142, 10.)

O jak veliké ceny jest jediné rozbuzení dokonalého oddání-se do vůle Boží; postačitel-
né jest, z nás swaté učiniti! Když sw. Pawel ještě jako Samuel Cirkew Boží pronásledoval, ukázal se mu Ježíš, osvětil a obrátil jej. Swatý pak nic jiného nečinil, nežli že zcela hotovým býti se prohlásil, vůli Boží plniti: Pane, co chceš, abych činil? (Skut. 9, 6.) A hle, hned prohlásil jej Ježíš Kristus za nádobu wyvolení a za apostola swěta: Nádobou wyvolenou jest mi on, aby nosil jméno mé před pohany, i krály i syny Israelskými. (Skut. 9, 15.) Někdo-li se posti, almužnu dává, se pro Boha mrtví, dává Bohu toliko díl sebe; kdo mu ale svou vůli dává, ten dává mu všechno. A toť jest všechno, čeho Bůh od nás žádá, totiž srdce, vůli: „Dej, synu můj, srdce své mně. (Přísloví 23, 26.) Plnění vůle Boží budiž tedy cílem našich žádostí, našich pobožností, rozvažování a přijímání. Ten toliko úmysl při svých modlitbách musíme také míti, abychom totiž tu milost od Boha obdrželi, bychom jenom to činili, co Bůh po nás chce. R

tomu musíme také přímluvu svatých a obzvlášť nejsvětější Panny Marie vzývati, aby nám totiž od Boha světlo a sílu vyprosili, bychom ve všech věcech vůli svou s vůlí Boží srovnávali, obzvlášť pak v těch, které našemu milování sebe samých nejvíce na odpor jsou. Sv. Jan z Avily pravil: Jediné „Buď Bohu chvála“ v protivenstvích promluvené, stojí více, nežli tisícové důčinění v radostech.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach Bože můj! celá má záhuba pozůstávala někdy v tom, že jsem se nechtěl s Tvou vůlí srovnávat. Nyní ale ošklivím si, a proklínám tisíckrát duň a okamžení, v kterých jsem Tvé vůli se zprotivoval, abych svou vůli činil. Ó Bože duše mé! dávám vůli svou Tobě nyní zcela a úplně! přijmi ji, ó Pane můj! a spoutej ji láskou Svou, tak síce, aby se Tobě zprotiviti více nemohla. Miluji Tebe, nekonečná dobrota, a z lásky k Tobě obětuji sebe samého zcela Tobě. Malož se mnou a se vším, co mého jest, jak se Tobě líbí, já se podrobuji Tvé svaté vůli ve všem. Pane, zachovej mne jenom před neštěstím, uěcheho proti Tvé vůli se dopustiti, jinak uciň se mnou, co a jak se Tobě líbí. Otče věčný, z lásky k Ježíši Christu vyslyš mne! Ježíši můj, vyslyš mne pro zásluhy Tvého umučení! — A Ty, ó nejsvětější Panno Maria! pomoz mi, a podosáhni mi té milosti, abych ve všem na

sobě vůli Boží plnil; neboť v tom pozůstává celá má spása, ejhle, neprosím Tebe o nic jiného.

2. Rozjímání.

Musíme se odemzdávati nejenom v protivenstvích, které nám přímo od Boha přicházejí, jakož jsou: nemoce, neutěšitelnost ducha, stráta jmění nebo příbuzných; nébrž také v těch protivenstvích, které nám sice také od Boha přicházejí, avšak prostředně, totiž skrze lidi, jako u. p. potupy, oprvržení, nebo nespravedlnosti, a všechny jiné způsoby pronásledování. V takové případnosti, když od někoho na jmění, neb na cti úhonu trpíme, máme si zpomenouti, že Bůh sice hřích našeho winníka nechce, omštem ale chce naši chudobu a naši pokoru. Jisto jest, že všechno, co se stává, vůli Boží se stává: „Já Hospodin, působící světlo, a stvořující tmy, činící pokoj, a stvořující zlé.“ (Isai. 45, 6.) A spíše již pravil syn Sirachův: „Dobré i zlé věci, život i smrt, chudoba i počestnost od Boha jsou.“ (Eccl. 11, 14.) Zkrátka, všechno přichází od Boha, dobré tak, jako zlé. Zlými věcmi se to sice nazývá, poněvadž my je tak nazýváme, kdybychom je ale, jak bychom měli, přijímali, totiž s odemzdankostí do vůle Boží, nebylyby pro nás zlými, nébrž dobrými věcmi. Drahé kameny v korunách svatých jsou soužení, která pro Boha vytrpěli, považujice je za přicházející z rukou Božích.

Co řekl nábožný Job při zprávě, že Sabeistí jeho statky wyloupili? „Hospodin dal, Hospodin wzal.“ (Job 1, 21.) Onť nepravil: Hospodin muě tyto statky dal, a Sabeistí mi je wzali, nébrž: Hospodin mi je dal, a Hospodin mi je wzal.“ A proto welebil jej, wěře, že wšechno dle jeho wůle se stalo: „Tak se Pánu líbilo, tak se stalo, buď jméno Páně požehnáno.“ (tamtéž.) Když swatí mučedníci Epiktet a Altho železnými háky a hořícími pochodněmi mučeni byli, newolali jinak, než: „Pane, Twá wůle staň se s námi.“ A když umírali, tato byla jejich poslední slowa: „Budiž weleben, ó wěčný Bože! neboť Ty uděluješ nám milosti, aby se na nás vyplnilo, co se Tobě zalíbilo.“ Cesarius wypravuje (lib. 10. cp. 6.), že jeden mnich mnohé zázraky činil, ačkoli newedl tužší život ostatních mni- chů. Když se ho opat s podivením jednou tážal, coby za skutky pobožné wykonáwal, odpowěděl, že jest mnohem nedokonalejší ostatních, jen na to že wždy žřetel obrací, aby se we wšem s wůlí Boží srownáwal. Nemrzel jsi se, pokračowal dále předstawený, nad škodou, kterou nám před málo dny náš nepřítel na polích učinil? — Nikoli, otče, odowěděl bratr, já děkuji raději Pánu za to, an wšechno k našemu prospěchu činí nebo dopouští. Z toho poznal opat swatost tohoto dobrého řeholníka.

Čiňmež nápodobně, když náš protiwensťwi potkávají; přijímejmež je wšechny z ruky Boží,

nejenom s trpělivostí, ale i radostí dle příkladu apoštolů, kteří se radovali, když pro Christa pohanění utrpěli: „Oni šli od twáři sboru radující se, že jsou hodni učinění, pro jméno Ježíšovo pohanění trpěti.“ (Skut. 5, 41.) A jaké větší radosti může býti pro nás, nežli kříž nésti a při tom věděti, že Bohu zalíbení v tom učiníme, jej trpělivě na se berouce? Chceme-li tedy v stálém pokoji živi býti, hledejmež od této chvíle přede vším, s vůlí Boží se srownávati, při všem, co nás potká, vždyť říká: „Ano, Otče, neb se tak líbilo před Tebou. (Mat. 11, 26.) Pane, tak se Tobě líbilo, tak se staň. Takový směr musíme všechněm rozvažováním, přijímáním, navštěvováním nejsvětější svátosti a modlitbám dáti, neustále Boha prosíce, aby nás s vůlí svou sjednotiti ráčil. Obětujmež se vždy Pánu, říká: Bože můj, zde jsme, učin nám, co se Tobě líbí. Sv. Terezie obětovávala se Bohu za den přes padesátkrát: aby s ní dle své libosti naložiti ráčil.

P o w z b u z o w á n í a p r o s b y.

Ach, božský můj králi, milý můj Vykupiteli, přijď a panuj Ty samojediný od této chvíle v duši mé! Zaujmi celou vůli mou tak, aby ničeho nežádala, ničeho nechtěla, nežli co Ty chceš. Můj Ježíssi, posud urážel jsem Tebe tak tuze tím, že jsem se Tvé svaté vůli zprotimoval; to mne více boří, než aby se mi bylo jakékoli jiné neštěstí přihodilo: želim toho nade-

wšedko, z celého srdce jest mi toho lito. Za-
 služuji pokárání, nepřičím se tomu, přijímám
 je; usšetř mne ale w tom, aby's me odejmutím
 lásky Swé netrestal, jinak nalož se mnou, jak
 se Tobě líbí. Miluji Tebe, můj Wykupiteli,
 miluji Tebe, Bože můj; a poněwadž Tebe mi-
 luji, chci wšedchno činiti, co Ty chceš. Ó wule
 Boží, Ty's láska má! Krwi Ježíšowa ty's
 nádeje má! od Tebe doufám, že ode dnešsfa
 wždy s wůli Boží spojen budu; on bude wůdce
 můj, touha má, život můj a odpočinutí mé.
 W tem chci wždycky žiti a odpočiwati: Chci
 w pokoji spáti a odpočiwati. Wždy
 budu při wšem, co se mně přihodí, říkati:
 Bože můj, chci jen, co Ty chceš; na mně staň
 se wůle Twá: Buď wůle Twá! Můj Ježíši,
 propůjč mi pro zásluhy Swé milost, abych wždy
 tuto propowěď lásky opatowal: „Buď wůle
 Twá, buď wůle Twá! — Ó Maria,
 Matko má! Ty's blahoslavena, poněwadž jsi
 každého času a we wšech věcech wůli Boží
 plnila, wypros mi, abych ji ode dnešsfa také
 wždy wykonáwal. Králowno má, podosáhni
 mi pro lásku k Ježíši Christu této milosti; ne-
 boť hle, doufám ji od Tebe!

3. Rozjímání.

Kdo s wůli Boží sjednocen jest, požiwá
 již na tomto swětě ustawičného pokoje: „Meza-
 rmoutí sprawedliwého, cožkoli by se přihodilo
 jemu.“ (Přísloví 12, 21.) Takť jest, neboť
 dusse nemůže wětšší radosti miti, jako tdyž se

wšechno, co ona chce, stává. Kdo nic jiného nechce, nežli co Bůh chce, má vždy, co chce; neboť všechno, co se stává, stává se dle vůle Boží. Bývali-li dusše, hodně do vůle Boží odewzdané, di Salwian, ponižowány, jest jim to milé; trpí-li chudobu, chtějí chudými býti; slowem všechno jim je whod, cokoli se stává, a proto wedou šťastný život. Přichází-li horko nebo zima, děšť nebo witr, vždy prawi s vůli Boží sjednocený, já chci toto horko, tuto zimu, tento děšť atd., protože tomu Bůh chce. Udá-li se nějaká stráta, neb pronásledowání, opowí-li se nemoc nebo blížili-li se smrt, tu di Bohu oddaný: já chci chud, pronásledován, nemocen býti, i smrt jest mi wítána, protože tomu Bůh chce. Kdo we vůli Boží spočiwá, a si všechno libiti dáwá, co Pán činí, ten jest jako nad oblaky; on widí sice bouře, které tu dole řadí, ale ty mu neubližuji, aniž jej matou. Toť jest, jak apostol di, onen krásný pokoj, který přewyssuje wšeliký smysl (Filipp 4, 7.), který jest nade všechnu rozkoš swěta, a stálý jest, tak že netrpí žádné proměny. „Blážen jako měsíc se mění, . člověk swatý w moudrosti zůstává jako slunce.“ (Ekl. 27, 12.) Blážen, t. j. hříšník, mění se jako měsíc, kterého dnes přibývá, a zejtra ubývá; dnes jej widíme se smáti, zejtra plakat, dnes celého weseleho, zejtra zarmouceného a rozwtékleného; zkrátka, on se proměňuje vždy dle změny štěstí neb neshěstí, které jej potká. Sprawedlivý jest ale jako slunce, vždy stejný a jednotwárný we

svém pokoji při všem, co se stává; neboť jeho pokoj stojí pevně v odemzdání-se do vůle Boží: „Na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ (Luk. 2, 14.) Když sv. Maria Magdalena z Pazziš o vůli Boží mluvití slyšela, cítila se tak potěšenou, že láskou u vytržení bez sebe byla. Dát se sice při rozličných protivenstvích tohoto života nějaký nepokoj v dolejšímu dílu dusse ucítiti, v hořejším ale dílu ustavičný pokoj panovati bude, pokud vůle nasse s vůlí Boží sjednocena jest: „Radosti vaše žádný neodejme od vás.“ (Jan 16, 22.) Jak veliké ale jest bláznovství oněch, kteří se vůli Boží sprotivují! Ceho Bůh žádá, musí bez odkladu vyplněno býti; nebo vůli jeho kdo odpírá? (Řím. 9, 19.) Proto musí tito neboží kříž nésti, ale bez zásluby, bez pokoje: „Kdo se protivil jemu, a měl pokoj?“ (Job 9, 4.)

A což chce Bůh jiného, nežli nasse dobro? Nebo tato jest vůle Boží, posvěcení vaše. (1. Thess. 4, 3.) On chce nás posvětit, abychom v životě tomto spokojeni a v životě onom spaseni býti mohli. Vězte, že kříže, které Bůh na nás sesílá, k nassemu dobrému napomáhají. (Řím. 8, 28.) I všeobecná soužení tohoto světa nepřicházejí k nassemu neštěstí, nčbž abychom se polepšili, a věčné blahoslavenství si získali. „Že k polepšení a ne k zahynutí nassemu se přihodily, věřme.“ (Jud. 8, 27.) Bůh miluje nás tak tuze, že štěstí každého z nás nejenom žádá, ale i o ně pečuje. „Pán pečuje o mne?“ (Žalm

39, 18.) A coby nám mohl také Pán ode-
přít, když nám i vlastního svého Syna dal?
„Kterýž ani vlastnímu Synu svému neodpu-
stil, ale za nás vssecky vydal ho: Kterakž také
s nim nedaroval nám vssech věcí.“ (Řim. 8,
31.) Odemzdámejme se tedy vždycky do rukou
Boha, o naše dobro vždy pečlivého, pokud na
světě se nacházíme. „Blahou péčí svou u-
wrhouce na něj, nebo en má péči o nás.“ (1.
Petr. 5, 7.) „Mysli na mne, pravil Pán k
sv. Kateřině Sienské, a já budu každého času
na tebe mysliti.“ Řcemež často s chotí swatou:
„Milý můj jest můj a já jeho.“ (Pís. Sal.
2, 16.) Milý můj myslí na mé blaho, a já
chci dbáti, abych se jemu zalíbila a se s jeho
swatou vůlí srownávala. „Nemáme profiti,
učil opat Miluš, aby Buh učinil, co my chceme,
nébrž abychom činili, co on chce.“ Kdo tak
činí, toho žiwot bude šťastný, a smrt jeho
swatá. Kdo umírá zcela oddaný do vůle Boží,
zanechává u pozůstalých mrawní jistotu svého
spasení. Kdo ale w životě s vůlí Boží sjed-
nocen není, nebude to ani w smrti, a proto
nebude také spasen. Abychom tedy s vůlí
Boží vždy sjednoceni zůstávali, hledmež se
hodně seznámiti s průpowědmi písma swatcho:
P a n e, co chceš, a t u č i n í m? Pane, řci
mi, čeho žádáš ode mne, vssechno chci činiti.
A i, d ě w k a P á n ě, dusse má jest Tvoá služ-
ka, čiň tedy s ní, co se Tobě líbí; Tobě při-
náležím, a již nikoli sobě. Když znamenitější
nehoda se stane, řcemež hnedle: „T a k, O t ě,

nebtě se tak líbilo před Tebou.“ (Mat. 11, 26.) Můj Bože, tak se Tobě líbilo, tak se staniž. Nejmilejší budiž nám třetí prosba v modlitbě Páně: Buď vůle tvá. Milujmež ji s láskou, a opakujež ji často a mnohokrát. Blaze nám, žijeme-li a umíráme-li se slowy: Buď vůle tvá!

Powzbuzowání a prosby.

Ó Ježíši, Wykupiteli můj! Ty's na kříži v bolestech přewelikých život svůj dokonal, aby's tím pramenem mého spasení byl: smiluj se nad mnou, a učiň mne spasena; nedopouštějž, aby duse, tolikými bolestmi a takowou láskou od Tebe wykoupena, Tebe na wěky v pekle nenáwiděla. Nebyl by's mohl wice učiniti, aby's mne k lásce k Tobě zawázal. Toť chtěl's mne na srozuměnou dáti, an's umíraje na hoře kalwárské promluwil: D o k o n á n o j e s t. Jak jsem ale lásku Twou dosawáde splácel? Mohul právem říci, že jsem w minulosti nic wice činiti nemohl, abych Tebe urážel a k zlosti proti mně popouzel. Děkuji Tobě, že's mne s takowou trpěliwostí snášel, a že mně času uděluješ ke zlčení svědomí svého prwe, nežli umru. Ano, chci Tebe milowati, ano, chci welmi wroncně milowati Tebe, můj Wykupiteli, můj Bože, má lásko a mé wsechno! Wsechno chci činiti dle Twé libosti, a dávám Tobě celou svou vůli, a celou svou swobodu, zkrátka wsechno, co mého jest. Též obětují Tobě od této hodiny život svůj, a přijímám smrt, jakou mi sešleš, i se wsemi bolestmi a

okolnostmi, které ji spromázeti budou. Spojuji od této chvíle tuto svou obět s onou velikou obětí, kterou's Ty, můj Ježíši na kříži přinesl, když jsi život svůj za mne položil! Umřítí chci, abych vůli Tvou splnil. Ach, strze zásluhy Twého umučení daruj mně milost, abych po celý svůj život řízením Twé vůle vždy se podrobował, a učin, smrt-li přijde, abych ji s úplným srománím-se s Twým swatým zalíbením obejmul! Chci umřítí, ó Ježíši můj! abych se Tobě zalíbil, žádám umřítí se slowy: Buď vůle Twá! — Maria, matko má, Ty's takovým způsobem umřela, ach; vypros mi, abych já také tak umřel!

Al žije Ježíš, láska nasse!

A Maria, nádeje nasse!

M o d l i t b a

před obrazem Ukřižovaného.

Gjhle, nejdobrotivější, nejspanilejší Ježíši! zde před Twou twáří klečím a s největší wroucností dusse své prosím a úpím: Wtiskni hluboce do srdce mého živé city wíry, nádeje a lásky, jakož i prawou litość nad hříchy mými spolu s nejpewnějšší vůlí, se polepsiti, an s lastavým, soutrpným srdcem Twých pět ran u sebe rozvažuji, w duchu spatřuji a při tom slowa si zpřítomňuji, která již

královský prorok David o Tobě, ó nejdobrotivější Ježíši! řekl: „Bodli ruce mé i nohy mé, sčetti všechny kosti mé.“
Amen.

Kdokoli po přijmutí svátosti poňání a nejsvětější svátosti oltářní aspoň se stroušeným srdcem a nábožně tuto modlitbu před nějakým obrazem Utržovaného myšá, za blaho svaté Cirkve obecné se pomodlí, může plno mocných odpustkův, od Pia VII. w rozhodnutí sv. Congregace obpuštěkové od 9. dubna 1821 Urbis et Orbis pezněm udělených a na věčné časy potvrzených, získati, kterčž dle vytknutí Pava XII. w uzavření tétož. sv. Congregace od 17. září 1825 také w prospěch duší w očistci se obrátiti mohou.

O. A. M. D. G.

&

B. M. V. H.

D b s a h.

	Strana
Předmluva	2
Oběnování . .	10
Účel tohoto díla	11

Denní pobožnosti.

Modlitby ranní . .	14
Modlitby ke mši svaté .	15
Modlitby k sv. zpovědi	25
Pobožnost k sv. přijímání .	27
Modlitba večerní . . .	33
Vzbuzení tří božských ctností	33

Hozvažování.

1. Vyhobrazení člověka nedávno do onoho života retro- cilého	34
2. Se smrtí všemu konec .	43
3. Krátkost života	53
4. Jistota smrti	62
5. Nejistota hodiny smrti	72
6. Smrt hříšníkova	82
7. City umírajícího, jenž bezstarostně žil a málo na smrt pamatoval	93
8. Smrt spravedlivého	103
9. Pokoj umírajícího spravedlivého	115
10. O užívání prostředků, bychom k smrti se připra- vovali	126
11. Cena času	137
12. O důležitosti spasení . .	146
13. O marnosti tohoto světa	158
14. Mynějící život jest cesta k věčnosti	168
15. O zlosti smrtelného hříchu	177
16. O milosrdenství Božím	188
17. O nadužívání milosrdenství Božího	198
18. O počtu hříchu	211
19. Jaké to štěstí, milost Boží, a jaké to neštěstí, nemi- lost Boží	222
20. Bláznovství hříšníkovo	232
21. Život nešťastný hříšníka a šťastný milujícího Boha	243

	Strana
22. O zlé návyklosti . . .	255
23. Jakým způsobem zlý duch hříšníka klame	267
24. O soukromném soudu	277
25. O všeobecném soudu	288
26. O trápeních pekelných	300
27. O věčnosti pekla . . .	312
28. Hryzení svědomí zatracenců.	324
29. O nebi . . .	332
30. O modlitbě . . .	345
31. O setrvanlivosti . . .	356
32. O důvěře v ochranu nejblahošlawenější Panny Marie	372
33. O lásce k Bohu . . .	385
34. O svatém přijímání . . .	397
35. O laškavém přebývání Ježíše na oltářích v nejświętější svátosti . . .	410
36. O srownávání se s vůlí Boží	423
Modlitba před obrazem Ukřižovaného	435

